

2012

МАЗМҰНЫ

ҚОСЫМША:

«Даму» Қорының МИССИЯСЫ

Қазақстандағы шағын және орта бизнестің сапалы дамуына жәрдемдесу

Жиынтық кіріс туралы есеп (мың теңге)

Бір жылғы пайда

Бір жылғы кіріс

Екінші деңгейлі банктер мен лизингтік компаниялар арқылы қаражатты келістіріп орналастыру бағдарламалары:

	Қолдау көрсетілді:	Несиелер сомасы:	Құрылды:
2011 жыл	2 315 қарыз алушы	82,7 млрд. теңге	3 437 жұмыс орны
2012 жыл	2 126 қарыз алушы	78,1 млрд. теңге	3 247 жұмыс орны

Субсидиялау:

	Қолдау көрсетілді:	Несиелер сомасы:	Субсидиялар сомасы:
2011 жыл	497 жоба	162,1 млрд. теңге	8,7 млрд. теңге
2012 жыл	1 373 жоба	238,3 млрд. теңге	20,7 млрд. теңге

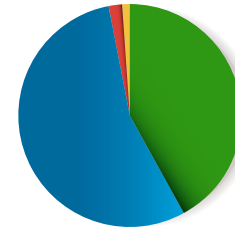
Кепілдендіру:

	Қолдау көрсетілді:	Несиелер сомасы:	Кепілдіктер сомасы:
2011 жыл	24 жоба	4,2 млрд. теңге	2,1 млрд. теңге
2012 жыл	87 жоба	11,0 млрд. теңге	3,9 млрд. теңге

Оқытылды/қызмет көрсетілді

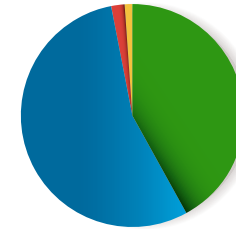
2011 жыл

- Сервистік қолдау – 10 698 клиент
- Бизнес-Кеңесші – 15 645 тыңдаушы
- Іскерлік байланыстар – 501 кәсіпкер
- Топ-менеджментті оқыту – 210 адам

2012 жыл

- Сервистік қолдау – 13 124 клиент
- Бизнес-Кеңесші – 17 142 тыңдаушы
- Іскерлік байланыстар – 622 кәсіпкер
- Топ-менеджментті оқыту – 210 адам

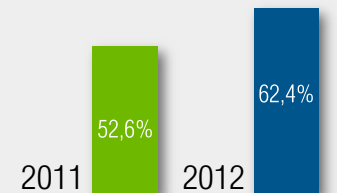
Қордың аймақтық желісі

Корпоративтік басқару деңгейінің үздік тәжірибе талаптарына сәйкес келуі:

«Даму-Көмек»

	Орналастырылды:	Қолдау көрсетілді:
2011 жыл	345 өтінім	227 мүгедек кәсіпкер
2012 жыл	352 өтінім	305 мүгедек кәсіпкер

Құрметті ханымдар мен мырзалар!

Елбасымыз өзінің «Жаңа онжылдық – жаңа экономикалық өрлеу – Қазақстанның жаңа мүмкіндіктері» атты Қазақстан Халқына Жолдауында 2020 жылы бизнес-ахуалы ең қолайлы деген 50 елдің қатарына ену міндетін қойды.

Бірінші кезекте, мемлекеттің экономикалық жүйесінің икемділігін қамтамасыз етуге қабілетті, үздік әлемдік экономиканың ажыратылмайтын тұрақты даму элементтері болып табылатын шағын және орта кәсіпкерлік секторының тұрақты өсуі үшін қолайлы жағдай жасалуы қажет.

Шағын және орта кәсіпкерліктің даму мәселелері Қазақстан Республикасының жоғарғы басшылығы үшін басым болып табылады. Мемлекет қабылдайтын шағын кәсіпкерлікті қолдау шаралары ТМД-ның барлық елдерінің арасында өзінің ауқымы жағынан теңдессіз болып табылады. 2010–2014 жылдары Қазақстан Республикасының Үдемелі индустриалдық-инновациялық дамуы жөніндегі мемлекеттік бағдарламасы аясында (ҮИИДМБ) мемлекет экономикасының барлық секторларының жүйелік және бірін-бірі толықтыратын қолдау және дамыту үрдістерін қамтитын тұтас бағдарламалар кешені: «Жұмыспен қамтамасыз ету 2020», «Өнімділік 2020», бәсекелестікті, электр энергетикасын, машина жасау қызметін, ғарыш қызметін дамыту, инвестиция тарту, экспортты ынталандыру жөніндегі және басқа да бағдарламалар жүзеге асырылады.

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры экономиканың шикізаттық емес секторларындағы ШОК секторына кешенді қолдау көрсетуге және аймақтық дамытуға бағытталған «Бизнестің жол картасы 2020» бағдарламасының қаржы агенті болып табылады. Бүгінде осы бағдарламаның көзделген жоспар бойынша орындалып жатқандығын және ҮИИДМБ жүзеге асырудағы тиімді құрал болып табылатындығын айтуға болады. Бағдарламаны жүзеге асыру барысында сыйақы мөлшерлемесін қаражаттандыру түрінде 492 млрд. теңгеден асатын несие сомасына 2 221 кәсіпкерге қолдау көрсетілді және 15 905 млн. теңгені құраған несие сомасына 113 кәсіпкерге кепілдіктер берілді.

2012 жылда шағын қалалар мен ауылдардың экономикасын және қамсыздандырушы инфрақұрылымды дамыту жөніндегі жүйелі жұмыстар басталды, моноқаланың жеке әлеуметтік-экономикалық және климаттық ерекшеліктерін ескерумен кешенді дамыту жоспарлары дайындалды. Өткен жылы «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры 12 моноқалада мамандандырылған Кәсіпкерлікке қолдау көрсету орталықтарын ашты.

2013 жыл оқиғаларға толы болмақшы. Қазақстан Республикасы Үкіметінде қазір мемлекет пен бизнес арасындағы ынтымақтастық тетіктерін кеңейтумен, елдегі іскерлік хал-ахуалды ары қарай жақсартумен байланысты заңнамалық және нормативтік құжаттар кешені дайындалуда. Біз, әсіресе шағын және орта кәсіпкерлік үшін, өкімшілік тосқауылдарды бірізді төмендету және рұқсат алу рәсімдерін жеңілдету саясатын жалғастырамыз.

Біз, барлығымыз, кәсіпкерлікті дамыту үшін қажетті жағдай жасауға мұдделіміз. Мен алға қойылған міндеттердің орындалуы, заңнамалық базаның жетілдірілуі және кәсіпкерлікті қолдайтын жаңа бағдарламалар мен жобалардың іске қосылуы шағын және орта кәсіпкерліктің кейінгі өсуіне және нығаюына ат салысатындығына, жаңа бағдарламалардың енгізілуі Қазақстанның мықты кәсіпкерлік секторының бұдан кейінгі қалыптасуына септігін тигізетініне, халықтың елеулі бөлігін жоғары және тұрақты табыспен қамтамасыз ететіндігіне және Қазақстанның экономикалық жүйесінің тұрақты дамуы үшін жағдай жасайтындығына нық сенемін».

Қазақстан Республикасы
Премьер-Министрінің Орынбасары,
Директорлар Кеңесінің төрағасы
Е.Т. Орынбаев

Құрметті ханымдар мен мырзалар!

Өткен жылы біздің Қорымыз өз қызметінде нақты жетістіктерге жетті. Біз «Бизнесің жол картасы 2020», моноқалаларды дамыту Бағдарламасы, Әйелдер кәсіпкерлігін қолдау бағдарламасы сияқты және де көптеген мемлекеттік кәсіпкерлікті қолдау бағдарламаларының белсенді жүзеге асырылуын жалғастырып келеміз.

Мен «Бизнесің жол картасы 2020» бағдарламасы туралы толығырақ сөз қозғағым келеді. Бұл кешенді бағдарлама экономикамыздың шикізаттық емес секторларындағы аймақтық кәсіпкерліктің дамуына, сонымен қатар жаңа тұрақты жұмыс орындарын құруға және қолданыстағы жұмыс орындарын сақтауға бағытталған.

2012 жылы «Бизнесің жол картасы 2020» бағдарламасы шеңберінде қол қойылған қаражаттандыру келісім-шарттарының саны 3 есе ұлғайып, 2 221-ге жетті, ал берілген кепілдемелердің саны 4 есе ұлғайып, 1 113-ке жетті. Сонымен қатар, өткен жылы «Даму» Қоры үш деңгейде кәсіпкерлерге қолдау көрсететін инфрақұрылым құруға кірісті: Алматы және Шымкент қалаларында кәсіпкерлерге қызмет көрсету Орталықтары іске қосылды, республикамыздың 12 моноқаласында кәсіпкерлікті қолдау Орталықтары ашылды, бес облыс аудандарында кәсіпкерлікті қолдау Орталықтары жұмыс істей бастады.

35 мыңға жуық қазақстандық кәсіпкер және өз жеке ісін ашуды жоспарлайтындар «Бизнес-Кеңесші», «Шағын және орта бизнестің топ-менеджментін оқыту», «Іскерлік байланыстар» сияқты жобалардың шеңберіндегі оқу курстарынан өтті. Тағы да 25 мың кәсіпкерге бизнесті жүргізу саласындағы тегін кеңестер беріліп, сервистік қызмет көрсетілді. Сонымен қатар, біздің Қор кәсіпкерліктің даму мәселелеріне арналған Астана Экономикалық Форумының арнайы панельді сессиясын екінші рет ұйымдастырды. Сессияға Нобель сыйлығының лауреаттары, әйгілі ғалым-экономистер қонақ ретінде қатысты. Сонымен қоса, Қордың қатысуымен Алматы қаласында Ұлттық франчайзинг орталығы ашылған еді.

Осы ретте біздің Қор бір орында тұрмай, бағдарламаларымыздың үнемі жаңартылып отыратындығын айта кетсем деймін. Біз кәсіпкерлеріміздің барлық тілектерін ескереміз, сондықтан «Бизнесің жол картасы 2020» бағдарламасына кәсіпкерлердің қолдау құралдарына қолжетімділігін арттыратын өзгерістер енгізуді ұсындық.

Біздің жетістіктеріміз, бұл – «Даму» Қорындағы бүкіл ұжым жұмысының екінші деңгейдегі банктермен орныққан жемісті серіктестік қарым-қатынас нәтижесі. Банктермен белсенді қызметтестік нәтижесінде жаңа бастама бизнестің қаржыландырылуына деген қызығушылықты арттыру. Әсіресе, былтырғы жылы несие беру саласында маңызды алға жылжу байқалған еді – банктердің бірімен бірлесе отыра, біз, старт-ап жобаларды несиелендіру бойынша арнайы өнім шығардық, біз бұл үлгіні басқа да банктердің қолдайтынына сенеміз.

Біздің жұмысымыз бүкіл қоғам мен мемлекетіміз үшін үлкен әлеуметтік маңызға ие. Қорымыздың аты танымал болуда: қазақстандық журналистер біздің қызметіміз туралы 6 мыңнан астам ақпараттық материал басып шығарды.

Әлеуметтік нәтижелермен қатар, бізде қаржылық нәтижелер де бар, олар келесі қағиданы дәлелдей түседі: шағын және орта бизнеске пайдалы болған жәйт нәтижесінде мемлекет пен «Даму» Қорына пайдалы болып отыр. 2012 жылы, біз, 3,4 млрд. теңгеден артық таза табысқа ие болдық.

Қол жеткізген деңгейде тоқтамай, біз шағын және орта бизнес кәсіпорындарын қолжетімді қаржыландырумен және біліммен, кеңестемелік қолдаумен қамсыздандыра отырып, қолданыстағы кәсіпкерлікті қолдау бағдарламалары мен құралдарын белсенді түрде дамытуды жалғастырамыз.

2013 жылы біз жас және ісін бастамақшы бизнесмендерге мемлекеттік қолдау көрсетуде жаңа әдістер енгізуге назар аудармақшымыз. Арнайы Жастар кәсіпкерлігін дамыту, ісін бастамақшы кәсіпкерлерді гранттық қаржыландыру, шағын несиелендіруді дамыту бағдарламалары Қорымыздың жаңа бастамаларына айналмақшы.

Белгіленген жоспарлардың жүзеге асырылуы және 2013 жылдың қаншалықты өнімді болатындығы біздің әрбіріміздің жұмысымыз бен жеке қатысуымызға байланысты болады.

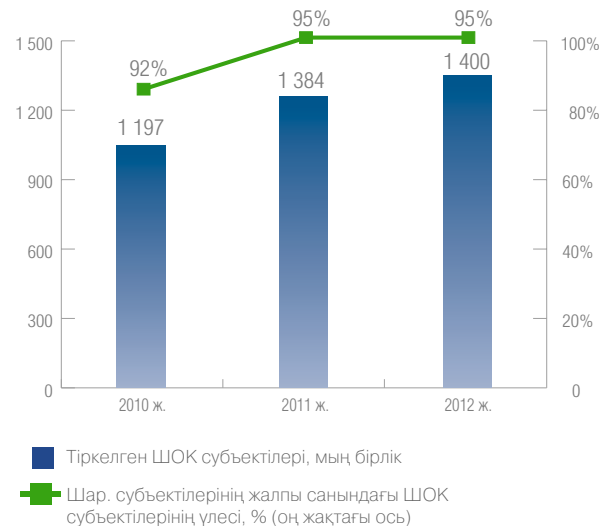
Басқарма Төрайымы
Л.Е.Ибрагимова

1.1 Қор қызметінің негізгі түрлері бойынша нарықта алатын үлесі

НАРЫҚ ТАЛДАМАСЫ

2012 жыл халықтың кәсіпкерлік белсенділігінің артуымен және жалпы Қазақстан экономикасының өсуімен сипатталды. Бизнес-ахуалды жақсарту жөніндегі мемлекеттік саясаттың арқасында Қазақстанда үш жыл ішінде жеке кәсіпкерлік субъектілері санының тұрақты өсімі байқалады. Бірінші кезекте шағын және орта кәсіпкерлік (ары қарай – ШОК) субъектілерінің өсуі бақылануда, олардың үлесі 2012 ж. алдын ала нәтижелер бойынша елдегі шаруашылық субъектілерінің жалпы санының 95,2% құрады.

Тіркелген ШОК субъектілері санының өсу қарқыны

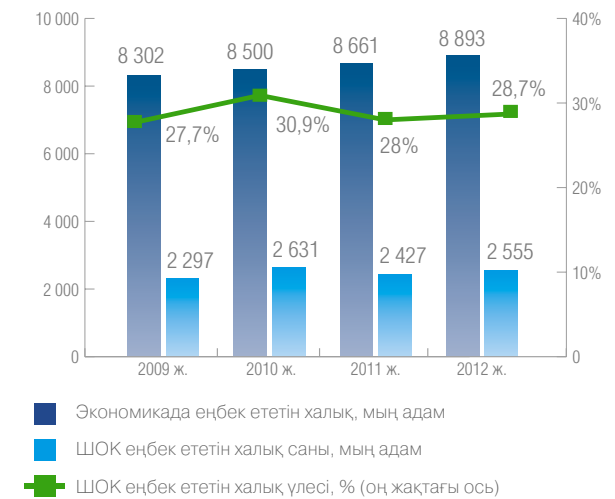
Ескертпе: ҚР Статистика жөніндегі агенттігінің мәліметтері бойынша құрастырылды (www.stat.gov.kz).

Бизнес жүргізу жағдайларының жағымды өзгерістерін Дүниежүзілік банк сарапшылары да атап өтуде. 2012 және 2013 жж. Doing Business рейтингтерін-

де Қазақстан сәйкесінше 56 және 49 орындарды иеленді. Жағымды қарқын бірінші кезекте кәсіпорындарды тіркеу және несиелендіру шарттарын жақсарту жөніндегі іс-шаралар есебінен қамтамасыз етілді.

Қазақстан экономикасында жұмыспен қамтамасыз етілген халық санының жыл сайынғы өсуі бақылануда. 2012 ж. соңында ол 8 893 мың адамды құрады. Осы жағдайда ШОК еңбек ететін халық саны 2012 ж. 2 555 мың адамды құрады (барлық жұмыспен қамтамасыз етілген халықтың 29%).

Жұмыспен қамтамасыз етілген халық санының өсу қарқыны

Ескертпе: ҚР Статистика жөніндегі агенттігінің мәліметтері бойынша құрастырылды (www.stat.gov.kz).

2009 ж. біркелкі өскеннен кейін Қазақстан ЖІӨ нақты көрсеткіштер бойынша тұрақты өсім көрсетуде. Осылайша, 2011 ж. 7,5%-ға өсу нәтижесінде ЖІӨ 27 301 млрд. теңгені құрады, 2012 ж. ЖІӨ нақты өсімі 5% құрап, бұл ЖІӨ деңгейінің 30 073 млрд. теңгеге жетуіне мүмкіндік берді. ЖІӨ-дегі тауар өндірісі мен қызметтер өндірісінің үлесі сәйкесінше 41% және 53%-ды құрады. ЖІӨ өндірісіндегі негізгі үлесті өнеркәсіп құрайды – 30,4%. Қа-

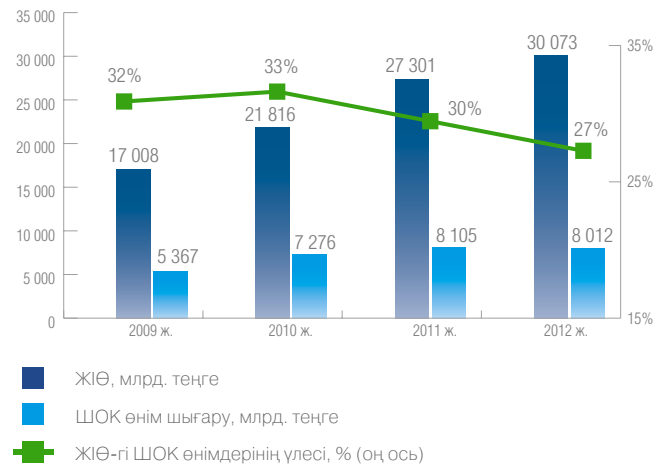
Дүниежүзілік Doing Business банкінің рейтингіндегі Қазақстанның алатын орны

	2012 ж.	2013 ж.	Өзгеріс
Жалпы рейтинг	56	49	+7
Кәсіпорындарды тіркеу	55	25	+30
Құрылысқа рұқсат алу	150	155	-5
Электр қуатымен жабдықтау жүйесіне қосу	81	80	+1
Меншікті тіркеу	28	28	0
Несиелендіру	97	83	+14
Инвесторларды қорғау	10	10	0
Салық салу	16	17	-1
Халықаралық сауда	178	182	-4
Шарттардың орындалуын қамсыздандыру	28	28	0
Төлем қабілетсіздігін шешу	55	55	0

Ескертпе: Дүниежүзілік банк мәліметтері бойынша құрастырылды (www.doingbusiness.org)

зақстан ЖІӨ-нің шамамен 27% ШОК субъектілерімен шығарылған өнімдерге тиесілі.

ЖІӨ және ШОК өнім шығару қарқыны

Ескертпе: ҚР Статистика жөніндегі агенттігінің мәліметтері бойынша құрастырылды (www.stat.gov.kz).

ҚОРДЫҢ НАРЫҚТЫҚ ҮЛЕСІ

2012 ж. алдындағы үш жыл төмендегеннен кейін 2011 ж. басталған банктік несиелендірудің өсуі жалғасын тапты. Қазақстан Республикасының Ұлттық банкінің мәліметтері бойынша екінші деңгейлі банктермен (ары қарай – ЕДБ) берілген несиелік қаражат көлемі 2012 ж. 7 249 млрд. теңгені құрады, бұл 2011 ж. деңгейден 25,4%-ға жоғары. Шағын кәсіпкерлік субъектілеріне (ары қарай – ШКС) берілген ЕДБ несиелерінің көлемі 1 050 млрд. теңгені құрады, және бұл өткен жылдағы осы көрсеткіштен 32%-ға жоғары.

Экономиканы және шағын кәсіпкерлікті несиелендірудің әр жылдардағы көлемі

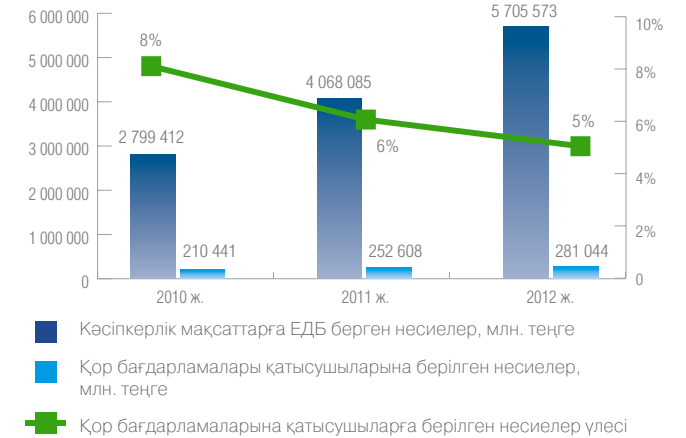
Ескертпе: ҚР Ұлттық банкінің мәліметтері бойынша құрастырылды (www.nationalbank.kz).

2012 ж. банктерге мемлекеттен 2008–2010 жылдардағыдай үлкен қаражат көлемдері бөлінбегені де маңызды. Яғни несиелендірудің өсіміне айрықша қалпына келтірілген өтімділік пен ЕДБ-нің өздік қаражаттарының артып жатқан көлемдері себепші болды.

Осылайша, 2009–2010 жж. дағдарысқа қарсы қаражаттардың ШОК субъектілеріне жылдам жеткізілуін қамтамасыз етіп, «Даму» Қоры кәсіпкерлік белсенділіктің қалпына келтірілуімен қатар, кейін экономиканы несиелендіруге арналған ЕДБ өтімді қаражаттарының көлемін арттыруға ат салысты. Осыған байланысты 2010 ж. бастап кәсіпкерлікті қолдау саясаты өз бағытын дағдарыстан кейінгі дамуға және кәсіпкерлік секторының тұрақты өсіміне жәрдемдесуге ауыстырды. Осы мақсатта 2010 ж. сәуірінде «Бизнестің жол картасы 2020» бағдарламасы (ары қарай – «БЖК 2020» бағдарламасы) қабылданды, оның аясында «Даму» Қоры кәсіпкерлердің несиелері бойынша пайыздық мөлшерлемелердің қаржыландырылуын жүзеге асырады, сонымен қатар кәсіпкерлерге олар несиелер алған кезде банктер алдында кепілдік ұсынады.

Жалпы алғанда «Даму» Қорының бағдарламаларында қатысу есебінен (шарт бойынша орналастыру және «БЖК 2020» бағдарламасы) 2012 ж. шағын кәсіпкерлік субъектілері 281 млрд. теңге сомасына несие алды. Кәсіпкерлік мақсаттарға ЕДБ берілген несиелердің жалпы сомасында «Даму» Қоры бағдарламаларының қатысушыларына берілген несиелер үлесі 2011–2012 жж. 6%-дан 5%-ға дейін төмендеді. Мұндай қамту ЕДБ несиелерінің шамамен 50%-ын алатын, сауда және құрылыс салаларынан басқа, экономиканың басым секторларының кәсіпкерлерінің «Даму» Қоры бағдарламаларының сегментін шектеуіне байланысты.

Кәсіпкерлік мақсаттарға берілген несиелердің өсу (кему) қарқыны

Ескертпе: ҚР Ұлттық банкінің (www.nationalbank.kz) және Қордың Геоақпараттық жүйесінің (www.gis.damu.kz) мәліметтері бойынша құрастырылды.

Егер өңдеу өнеркәсібіндегі жобаларға берілген жеке несиелерді қарастырсақ, олардың құрамында «Даму» Қоры бағдарламаларының қатысушылары алған үлес: 2010 ж. – 22%, 2011 ж. – 16%, 2012 ж. – 9%. «Даму» қорының бағдарламалары бойынша өңдеу өнеркәсібіндегі жобаларды несиелендірудің көлемі нақты көрсеткіш бойынша: 2011 жылы 2010 жылмен салыстырғанда 114%-ға, ал 2012 жылы 2011 жылмен салыстырғанда 116%-ға ұлғайып отыр.

Өңдеу өнеркәсібіндегі жобаларға берілген несиелердің кему қарқыны

Ескертпе: ҚР Ұлттық банкінің (www.nationalbank.kz) және Қордың Геоақпараттық жүйесінің (www.gis.damu.kz) мәліметтері бойынша құрастырылды.

Қаржылық қолдау бағдарламаларымен қатар 2012 ж. «Даму» Қоры кәсіпкерлерді оқыту және оларға кеңес беру бағдарламаларын жүзеге асыру бойынша ауқымды жұмысын жалғастырды. Нәтижесінде 2011 ж. бастап «БЖК 2020» бағдарламасының аясында жүзеге асырылатын «Бизнес-Кеңесші» қысқа мерзімді тренинг-оқыту бағдарламасының аясындағы тыңдаушылар саны 32 961 адамды құрады. «БЖК 2020» бағдарламасының «Кәсіпкерлік әлеуетті күшейту» атты 4-ші бағыттың басқа жобаларының аясында 420 кәсіпкер «Назарбаев Университеті» АҚ-да топ-менеджмент оқыту курстарынан өтті, 1 123 адам «Іскерлік байланыстар» жобасы бойынша оқытудан өтті, бизнес жүргізуде сервистік қолдау көрсету аясында 83 мыңнан астам қызмет көрсетілді. Алматы, Шымкент қалаларында 2 Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталығы ашылды, моноқалаларда 12 Кәсіпкерлікті қолдау орталықтары (ары қарай – КҚО) ашылды, аудандық деңгейде кәсіпкерлер мен халыққа кеңес беру үшін 5 мобильді КҚО іске қосылды.

1.2 Қордың миссиясы

«Даму» қорының миссиясы – Қазақстандағы шағын және орта бизнестің сапалы дамуына жәрдемдесу.

1.3 Қордың мақсаттары мен міндеттері

«ДАМУ» ҚОРЫНЫҢ НЕГІЗГІ МАҚСАТТАРЫ:

1. Республикалық және жергілікті бюджеттен, шетелдік донорлардан, сондай-ақ «Даму» Қорының жеке қаражаты есебінен қаражат тарту арқылы шағын және орта бизнес субъектілерінің қаржыландырылу көлемін арттыру және қолжетімділігін қамтамасыз ету.

Осы мақсатқа қол жеткізу үшін алға қойылатын негізгі міндеттер:

- 1) Өрекет етуші ШОК субъектілерінің және істерін бастап жатқан кәсіпкерлердің қаржылық ресурстарға қол жетімділігін арттыруға жәрдемдесу.
- 2) Аймақтардағы және салалардағы ШОК субъектілерін барынша қамту жолымен несиелер ресурстарының тиімді үйлестірілуін қамтамасыз ету.

2. Экономиканың шикізаттық емес секторларындағы кәсіпкерліктің қаржыландырылуының артуын ынталандыру.

Осы мақсатқа қол жеткізу үшін төмендегідей міндеттер орындалатын болады:

- 1) «БЖК 2020» бағдарламасының 1–3 бағыттары шеңберінде қаржы агенті функцияларын тиімді орындау.
- 2) ШОК инновациялылығын, техникалық жарақталуын арттыруға ықпалдасу.

3. Халықтың кәсіпкерлік әлеуетін күшейтуге бағытталған әлеуетті және іс барысындағы кәсіпкерлерге көрсетілетін қаржылай емес демеу көлемін арттыру.

Осы мақсатқа қол жеткізу үшін алға қойылатын негізгі міндеттер:

- 1) «БЖК 2020» бағдарламасының 4-бағытының Операторы функцияларын сапалы орындау;
- 2) ШОК субъектілері мен кәсіпкерлік бастамасы бар халыққа ақпараттық-сараптамалық кеңес беру қызметтерін ұсынатын қашықтықтағы құралдарды енгізу;
- 3) Қазақстанның бүкіл аймақтарында кәсіпкерлікке қаржылай емес демеу көрсету инфрақұрылымын дамыту;
- 4) ШОК секторының дамуына мониторинг және сараптамалық зерттеулер жүргізу.

4. «Даму» Қоры қызметінің тиімділігін арттыру.

Осы мақсатты жүзеге асыру үшін келесі міндеттер орындалатын болады:

- 1) Корпоративтік басқаруды жетілдіру.
- 2) Тиімді кадрлық саясатты жүргізу.
- 3) Аймақтарды дамыту, кәсіпкерлер, мемлекеттік органдар, ұлттық дамыту институттары мен басқа ұйымдар арасында «бірыңғай терезе» мен байланыстырушы буын функцияларын орындау.
- 4) Активтерді тиімді басқару.

1.4 Қордың стратегиялық дамуы

2008–2012 жылдары «Даму» қорының бағдарламаларына қатысушылардың көп бөлігі екінші деңгейдегі банктерге қаржыны шартты орналастыру бағдарламасының аясында қаржылай көмек алған. Бұл бағдарламалардың негізгі мақсаты шағын және орта бизнес секторын қаржыландыруды тұрақтандыру болды. 2013 және одан кейінгі жылдары Қор бағдарламаларының бағыты қайта қаралып, экономиканың

осы секторының дағдарыстан кейінгі дамуын қамтамасыз етуді нысан етпек.

Біріншіден, бұл кәсіпкерлікті дамытуға арналған қаржы көздері мен оның мақсатты арнауына қатысты болады. ЕДБ қайта несиеленімен «астыртын жабын» іспеттес ауқымды бағдарламалардың, іске асырылуы бұрынғыдай жоғары нәтиже бере қоймайды. «Даму» Қорының жаңа бағдарламаларының шеңберінде жергілікті бюджеттен, шетелдік қаржыландыру ұйымдары мен донорлардан тартылатын, сондай-ақ Қордың қаражатының есебінен қалыптасатын несиелену ресурстарының аймақтар мен салаларға тиімді орналастырылуы өзекті мәселе болып табылады. Осы мақсатта Қор 2011 жылдан бастап, Шағын қалаларда ШОК жобаларын қаржыландыру бағдарламасы, Азиялық Даму Банкінің желісі бойынша ШОБ қаржыландыру бағдарламасы сияқты жобалар іске асырыла бастады, 2012 ж. «Даму-Аймақтар 3» Бағдарламасы, ШОК субъектілерін лизингтік қаржыландыру бағдарламасы, Жаңаөзен қ. ЖКС қаржыландыру бағдарламасы (ЕДБ және тікелей қаржыландыру арқылы) іске қосылды. Осылармен қатар «Даму» Қоры Тұрақтандыру бағдарламасының (1–3 транштар), «Даму-Аймақтар 1, 2» Бағдарламаларын, серіктес банктер несиелену өтеу кестесіне сәйкес бөлген қаражатын түгелімен қайтарып алғанша Қазақстандағы микрокредиттік ұйымдарды (МКҰ) дамыту бағдарламаларын жалғастыратын болады.

Екіншіден, кәсіпкерлік секторды әртараптандыру шеңберінде «Даму» Қоры бағдарламаларының бөлек бір блогы экономиканың шикізат емес секторларындағы кәсіпкерліктің қаржыландырылуын арттыру ісімен айналысуы тиіс. Осы мақсатта Қор 2010 жылдан бастап, «Бизнесің жол картасы 2020» Бағдарламасының 1–3 бағыттары-

ның шеңберінде экономиканың басым секторларындағы кәсіпкерлерге берілетін несиелердің пайыздық мөлшерлемелерін субсидиялайтын және мұндай несиелерге кепілдік беретін қаржы агенті функциясын орындап келеді. Бұдан басқа, Қор өңдеуші өнеркәсіптегі ШОБ субъектілерінің лизингтік мәмілелерін қаржыландыру бағдарламаларын жүзеге асырып келеді.

Үшіншіден, кәсіпкерлікпен айналысатын халық санын арттыру және кәсіпкерлік құзырының деңгейін көтеру үшін «Даму» Қорының міндеті – халықтың кәсіпкерлік әлеуетін күшейтуге бағытталған қаржылай емес қолдау құралдарын енгізу. Бұл істі «Даму» Қоры ең алдымен, ісін жаңа бастаған кәсіпкерлерге қолдау көрсетілуді, шағын және орта бизнес топ-менеджментінің оқытылуын, басталған бизнестің жүргізілуіне сервистік қолдаудың көрсетілуін көздейтін «Бизнестің жол картасы 2020» Бағдарламасының 4-бағытының операторы ретінде атқаратын болады. Мұнымен қоса, осы істің шеңберінде Қор 2011 жылдан бастап, кәсіпкерлер мен бизнес-порталға арналған Call-орталықтың, 2012 ж. бастап Бизнес-порталдың жұмысын іске қосты. Кәсіпкерлермен кері байланыс орнату үшін жүйелі түрде өткізіліп тұратын сараптамалық зерттеулер мен форумдардың жұмысын жалғастыру жоспарлануда.

Негізгі қызмет шеңберінде орындалатын іс-шаралардың барлығы активтердің тиімді басқарылуын, корпоративтік басқарылуды жетілдіруді, тәуекел-менеджменті, тиімді кадрлық саясат жүргізілуін, сонымен қатар аймақтық дамыуды қоса алғанда, «Даму» Қорының тиімді қызмет атқаруын арттыру жұмыстарымен тікелей байланысты.

1.5 Елеулі корпоративтік оқиғалар

НАУРЫЗ

- Алматы қаласында Қазақ-Түрік бизнес-форумы өткізілді.

МАМЫР

- V Астана экономикалық форумының аясында «Тиімді кәсіпкерлік – тиімді экономика» панельді сессиясы өткізілді.

- «БЖК 2020» бағдарламасының аясында лизингтік мәмілелерді кепілдендіру және қаражаттандырудың жаңа жүйесі бойынша келісімдерге қол қойылды.

ҚЫРКҮЙЕК

- Эстонияның Премьер-Министрі А. Ансиптің қатысуымен «Мемлекеттер арасындағы кәсіпкерлік жағдай және іскерлік байланыстарды нығайту жөніндегі шаралар» атты Қазақстан-Эстония бизнес-форумы өткізілді.
- «Даму» Қорының Директорлар кеңесінің шешімімен Басқарма Төрағасының лауазымдарына Сұлтанғазиев К.Е, Ергусаева С.У., Басқарушы Директор-Басқарма мүшесі лауазымына – Бейсембаев М.Б. тағайындалды.
- «Даму» Қорының өкілдері Қазақстан-Польша УАК IV отырысының жұмысына қатысты, оның аясында 2012–2013 жылдарға Польша Кәсіпкерлікті дамыту агенттігімен (ПҚДА) ынтымақтастық туралы Бағдарламаға қол қойылды.
- Теңізге шығатын жолы жоқ дамушы елдердің сауда министрлерінің IV кездесуін, сонымен қатар Халықаралық сауда, сауда рәсімдерін жеңілдету және саудаға жәрдемдесу жөніндегі жоғары деңгейдегі Әлемдік тақырыптық отырысты ұйымдастыруда және жүргізуде ат салысты.
- Павлодар қаласында Қазақстан мен Ресей мемлекеттері басшыларының қатысуымен кедендік ынтымақтастық жөніндегі бизнес-форумды ұйымдастырды және өткізді.
- Қазақстан Республикасының шекара маңындағы аумақтарында ШОБ субъектілерін қаржыландыру үшін 10 млрд. теңге сомасына «Ресей жинақ банкі» АҚ ЕБ мен «Даму» Қоры арасында өзара түсіністік пен ынтымақтастық туралы Меморандумға қол қойылды.

ҚАРАША

- Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі С.Н. Ахметов Шымкент қ., Оңтүстік Қазақстан облысының Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталығына келді.
- Қазақстанның моноқалаларында Кәсіпкерлікке қолдау көрсетудің 12 орталығы ашылды.
- Қазақстан Республикасының Экономикалық даму және сауда Министрлігінің бастамасымен Қазақстан Республикасының Үкіметі және Өнеркәсіптік Даму жөніндегі Біріккен Ұлттар Ұйымы (ЮНИДО) арасында Өнеркәсіптік Кәсіпкерлікті дамыту орталығын құру бойынша ниеттері туралы Ортақ мемілеге қол қойылды.

ЖЕЛТОҚСАН

- Директорлар кеңесінің шешімімен 2012–2022 жж. арналған «Даму» Қорының даму Стратегиясы бекітілді.
- Венгрия кәсіпкерлік қорымен ынтымақтастық туралы Меморандумға қол қойылды.

ҚАЗАН

- Алматы, Шымкент қалаларында Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталықтары ашылды.
- Қазақстанның бес аймағында мобильді Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталықтары іске қосылды.

1.6 Қордың еншілес компанияларының тізімі мен олар туралы мәлімет

Қордың жарғылық капиталда қатысу үлесі бар, бірақ бұл компаниялардың қызметіне тигізетін елеулі ықпалы жоқ компаниялар тізімі:

№	Атауы	Жарғылық капитал, млн. теңге	Қатысу үлесі	Негізгі қызмет түрі
1	«АДАЛ-INVEST» МКҰ» ЖШС	7	28,5%	шағын несие беру
2	«Эконом» МКҰ» ЖШС	12	16,6%	шағын несие беру
3	«Вест Финанс» МКҰ» ЖШС	5,06	39,5%	шағын несие беру
4	«Жайнар» МКҰ» ЖШС	5,5	36,4%	шағын несие беру
5	«ТОТА» МКҰ» ЖШС	4,5	44,4%	шағын несие беру

2.1 Қордың органдары

«Даму» Қорының Жарғысына сәйкес Қордың органдары:

- 1) жоғарғы орган – Жалғыз акционер;
- 2) басқару органы – Директорлар кеңесі;
- 3) атқарушы орган – Басқарма;
- 4) «Даму» Қорының қаржылық-шаруашылық қызметі бойынша бақылауды, ішкі бақылау саласындағы бағалауды, тәуекелдердің басқарылуын, корпоративтік басқару саласындағы құжаттардың орындалуын және «Даму» Қорының қызметін жетілдіру мақсатында кеңес беруді жүзеге асыратын орган – Ішкі аудит қызметі;
- 5) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес құрылған басқа органдар.

2.2 Қордың акционері

Қордың Жалғыз акционері болып, «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ (ары қарай – «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ) табылады.

Жалғыз акционердің анағұрлым маңызды қызметтерінің арасына Жарғыны, Корпоративтік басқару кодексін, Дивидендтік саясатты бекіту, Директорлар кеңесінің құрамы мен өкілеттіктер мерзімін айқындау, сыртқы аудитор мен жылдық қаржы есептілігін бекіту кіреді

Жарияланған және орналастырылған құнды қағаздардың (қарапайым акциялардың) саны 27 462 244 бірлікті құрады.

2.3 Қордың Директорлар кеңесі

Қордың Директорлар кеңесі Қор қызметіне жалпы басшылық етеді. Директорлар кеңесінің қызметіне Қордың Даму стратегиясын бекіту, кәсіпкерлікті қолдау жөніндегі бағдарламаларды бекіту, тәуекелдерді басқару жүйесінің тиімді жұмысын қамтамасыз ету, Қордың қаржы-шаруашылық қызметіне бақылау жүргізу және т.б. мәселелер кіреді.

Директорлар кеңесінің құрамы 9 мүшеден тұрады, олардың 4-і – Тәуелсіз директорлар.

2.4 Директорлар кеңесінің құрамы

Директорлар кеңесінің төрағасы –
ОРЫНБАЕВ ЕРБОЛ
ТҰРМАХАНҰЛЫ

(1971 ж.т., Директорлар кеңесінің құрамына 26.03.2012 ж. сайланған).

М. Ломоносов атындағы Мәскеу Мемлекеттік университетінің түлегі (1989 – 1993 жж.), заңгер; АҚШ-тағы

Дьюк университеті (2000–2002 жж.), халықаралық экономикалық даму жөніндегі магистр.

2007 ж. бастап Қазақстан Республикасы Премьер-Министрі Кеңесінің Басшысы болып қызмет атқарды. 2008 ж. бастап қазіргі уақытқа дейін Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары қызметінде.

Директорлар кеңесінің мүшесі –
ҚҰСАЙЫНОВ МАРАТ
ӘБСЕМЕТҰЛЫ

(1965 ж.т., Директорлар кеңесінің құрамына 26.03.2012 ж. сайланған).

1988 ж. Алматы халық шаруашылығы институтын «Өнеркәсіпті жоспарлау» мамандығы бойынша тәмамдады, 1997 ж. – Қазақстан Республикасы Президенті қарамағындағы мемлекеттік басқарудың ұлттық жоғарғы мектебін «Мемлекеттік басқару» мамандығы бойынша тәмамдады.

2006 ж. бастап Қазақстан Республикасының Экономика және бюджеттік жоспарлау Вице-министрі; 2010 ж. бастап Қазақстан Республикасының Экономикалық даму және сауда Вице-министрі болып жұмыс істеді. Қазіргі уақытта Қазақстан Республикасының Экономика және бюджеттік жоспарлау Вице-министрі болып жұмыс істейді.

Директорлар кеңесінің мүшесі –
БАХМУТОВА
ЕЛЕНА ЛЕОНИДОВНА

(1962 ж.т., Директорлар кеңесінің құрамына 26.03.2012 ж. сайланған).

1983 ж. Алматы халық шаруашылығы институтының жоспарлау-экономикалық факультетін «Экономист» мамандығы бойынша бітірді.

2004 ж. бастап Қазақстан Республикасының қаржылық нарық пен қаржылық ұйымдарды реттеу және бақылау жөніндегі Агенттігінің Төрағасының орынбасары болып жұмыс істеді, 2008 ж. бастап – Қазақстан Республикасының қаржылық нарық пен қаржылық ұйымдарды реттеу және бақылау жөніндегі Агенттігінің Төрайымы. 2012 ж. бастап қазіргі уақытқа дейін «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ Басқарма Төрағасының Орынбасары лауазымын атқарады.

Директорлар кеңесінің мүшесі –
ЖОЛДЫБАЕВА
ҒАЛИЯ ТАҒЫБЕРДІҚЫЗЫ

(1973 ж. т., Директорлар кеңесінің құрамына 24.09.2012 ж. сайланған).

1996 ж. Е.А. Букетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университетін «Құқықтану» мамандығы бойынша тәмамдады.

2003 ж. бастап Қазақстан Республикасының табиғи монополияларды реттеу, бәсекелестікті қорғау және шағын бизнесті қолдау жөніндегі Агенттігінің Құқықтық қамсыздандыру және тұтынушылар құқықтарын қорғау департаментінің, Бақылау және құқықтық қамсыздандыру департаментінің, Заң департаментінің директоры болып жұмыс істеді; 2008 ж. қыркүйегінен – Тіркеу қызметі мен құқықтық көмек көрсету жөніндегі комитет Төрағасының Орынбасары; 2009 ж. қазанынан 2012 ж. қыркүйегіне дейін – Павлодар облысының Әділет департаментінің Директоры. 2012 ж. қыркүйегінен қазіргі уақытқа дейін Қазақстан Республикасының Өңірлік дамыту министрлігінің Кәсіпкерлікті дамыту комитетінің Төрайымы болып қызмет етеді.

Директорлар кеңесінің мүшесі, Тәуелсіз директор – ЕРТИЛЕСОВА ЖАННАТ ЖҮРФАЛИҚЫЗЫ
(1956 ж.т., Директорлар кеңесінің құрамына 26.03.2012 ж. сайланған).

1978 ж. С. Киров атындағы Қазақ мемлекеттік университетін бітірді, математик. Экономика ғылымдарының докторы, профессор, елуден астам ғылыми еңбектердің авторы.

2007 ж. маусым – 2007 ж. қыркүйек аралығында «Қазына» Тұрақты даму қоры» АҚ Басқарма Төрағасының орынбасары; 2007 ж. ақпанынан бастап – «Қазына» Тұрақты даму қоры» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі болып жұмыс атқарды. 2007 ж. ақпанынан бастап бүгінге дейін Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің Штаттан тыс кеңесшісі, Қазақстан Салық төлеушілері қауымдастығы Басқару кеңесінің Төрайымы, «Ұлттық талдау орталығы» АҚ Директорлар кеңесінің Төрайымы болып жұмыс істейді.

Директорлар кеңесінің мүшесі, Тәуелсіз директор – СЕЙФУЛЛИН СӘКЕН ОРЫНБЕКҰЛЫ
(1961 ж.т., Директорлар кеңесінің құрамына 26.03.2012 ж. сайланған).

Алматы халық шаруашылығы институтының «Еңбек экономикасы» мамандығы бойынша түлегі (1978–1982 жж.). Алматы технологиялық университетінің Құрметті Профессоры.

2005 ж. бастап «Альянс Полис» СК» АҚ Директорлар Кеңесінің Төрағасы болып жұмыс істеді; 2007 ж. мамырынан қарашасына дейін – «Сеймар Альянс» Қаржылық корпорациясы» АҚ Басқарма Төрағасы; 2007 ж. қарашасынан – «Сеймар Альянс» Қаржылық корпорациясы» АҚ

Басқарма Төрағасының Орынбасары, «Альянс Банк» АҚ Басқарма мүшесі. 2008 ж. қарашасынан қазіргі уақытқа дейін «Сеймар Альянс» Қаржылық корпорациясы» АҚ (SAFC) Басқарма Төрағасының лауазымын атқаруда. «Альянс Банк» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі.

Директорлар кеңесінің, Тәуелсіз директор – ЕДЕНБАЕВ ЕРКЕҒАЛИ СЕРІКҰЛЫ
(1975 ж.т., Директорлар кеңесінің құрамына 26.03.2012 ж. сайланған).

Қазақ мемлекеттік басқарма академиясының «Қаржы және несие» мамандығы бойынша түлегі (1993–1997 жж.).

2004 ж. бастап Қазақстан Республикасының қаржылық нарық пен қаржылық ұйымдарды реттеу және бақылау жөніндегі Агенттігінің Стратегия және талдау департаментінің Директоры болып жұмыс атқарды; 2007 ж. бастап – «Цесна» Корпорациясы» АҚ Басқарушы директоры; 2007 ж. наурызынан – «Цесна» Корпорациясы» АҚ Басқарма Төрағасы Орынбасарының м.а.; 2008 ж. бастап – «Цесна» Корпорациясы» Басқарма мүшесі, Басқарма Төрағасының м.а 2008 ж. наурызынан қазіргі уақытқа дейін «Цесна» Корпорациясы» АҚ Басқарма Төрағасы болып жұмыс істейді.

Директорлар кеңесінің мүшесі, Тәуелсіз директор – ЖАНДОСОВ ОРАЗ ӘЛІҰЛЫ
(1961 ж.т., Директорлар кеңесінің құрамына 24.09.2012 ж. сайланған).

1983 ж. М. Ломоносов атындағы Мәскеу Мемлекеттік университетінің экономикалық факультетін «Экономист-кибернетик» мамандығы бойынша үздік дипломмен тәмамдады.

2000 ж. желтоқсанынан 2001 ж. қарашасына дейін Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің Орынбасары лауазымын атқарды; 2001 ж. желтоқсанынан 2002 ж. қыркүйегіне дейін – Қазақстан Республикасы Қаржыгерлер ассоциациясының Төрағасы; 2003 ж. қаңтарынан маусымына дейін – Қазақстан Республикасы Президентінің Көмекшісі; 2003 ж. маусымынан 2004 ж. шілдесіне дейін – Қазақстан Республикасының табиғи монополияларды реттеу және бәсекелестікті қорғау жөніндегі Агенттігінің Төрағасы. 2011 ж. желтоқсанынан – «Атамекен» Одағы» Қазақстан Ұлттық экономикалық палатасының Басқарма Төрағасының Кеңесшісі. 2008 ж. қазанынан қазіргі уақытқа дейін – «РАКУРС» Экономикалық талдау орталығының директоры.

Директорлар кеңесінің мүшесі –
ИБРАГИМОВА
ЛӘЗЗАТ ЕРКЕНҚЫЗЫ

(1972 ж.т., Директорлар кеңесінің құрамына 14.01.2011 ж. сайланған, ағымдағы сайлау күні – 26.03.2012 ж.).

1994 жылы Ақмола ауылшаруашылығы институтын «Экономика АӨК саласындағы басқару» мамандығы бойынша, 2003 ж. Еуразия гуманитарлық институтын «Заңтану» мамандығы бойынша аяқтады. Экономика ғылымдарының кандидаты.

2004 жылдан бастап «Даму» Қорының талдау және даму стратегиясы, оқыту және консалтинг, корпоративтік даму департаменттерін басқарды. 2009 жылдың қаңтар айынан бастап, «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ Қаржы институттары мен дамыту институттарын басқару дирекциясының Арнайы бағдарламалар департаментінде бас менеджер; лауазымын атқарды; 2009 жылдың тамызынан – «Даму» Қорының Басқарма Төрағасының Орынбасары. 2011 ж. қаңтарынан қазіргі уақытқа дейін «Даму» Қоры Басқармасының Төрайымы болып жұмыс істейді.

«Даму» Қорының Директорлар Кеңесінің Мүшелері Қазақстан Республикасының азаматтары болып табылады; Қор жабдықтаушылары мен бәсекелестерінің акцияларын иеленбейді.

2.5 Директорлар кеңесінің жұмысы

2012 жылы Қордың Директорлар кеңесі өзінің белсенді қызметін жалғастырды: 11 отырыс, оның 3-і сырттай өткізілді. 67 мәселе қарастырылды.

2012 ж. Директорлар кеңесімен қабылданған негізгі шешімдер туралы ақпарат.

№	Мәселе атауы	Қабылданған шешімдер
1	Маңғыстау облысының Жаңаөзен қ. ЖКС кейіннен қаржыландыру үшін қаражатты ЕДБ-де және өзге қаржы ұйымдарына келісіп орналастыру Бағдарламасын бекіту	Бағдарлама 27.01.2012 ж. Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілді
2	Директорлар кеңесінің қарамағындағы Комитеттер құрамын бекіту	Комитеттер құрамы 01.05.2012 ж. Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілді
3	Қордың корпоративтік басқарылуын жетілдіру жөніндегі іс-шаралар жоспарын бекіту	Жоспар 17.04.2012 ж. Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілді
4	Қордағы Омбудсмен туралы ережені бекіту	Ереже 13.06.2012 ж. Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілді
5	Қордың Жалғыз акционерінің аудиторлық ұйымды анықтау туралы мәселені қарауына шығару және мақұлдау	Аудиторлық ұйымды анықтау туралы мәселе 17.08.2012 ж. Директорлар кеңесінің шешімімен мақұлданды
6	2011 ж. «Даму» Қорының Жылдық есебін мақұлдау туралы	Жылдық есеп 17.08.2012 ж. Директорлар кеңесінің шешімімен мақұлданды
7	Жалғыз акционердің жаңа редакциядағы Қор Жарғысын қарауына шығару және мақұлдау	Жаңа редакциядағы Қор Жарғысы 17.08.2012 ж. Директорлар кеңесінің шешімімен мақұлданды
8	Қор саясатының Салық есептік саясатын бекіту	Саясат 19.11.2012 ж. Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілді
9	Қордың контрагент банктеріне баланстық және баланстан тыс міндеттері бойынша шектерді орнату ережелерін бекіту	Ережелер 07.12.2012 ж. Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілді
10	Қордың 2012–2022 жж. арналған Стратегиясын бекіту	Стратегия 24.12.2012 ж. Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілді

«Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ тәуелсіз директорларына сыйақы төлеудің және олардың шығындарын өтеудің ережесіне сәйкес «Даму» қорының тәуелсіз директорларына Қазақстан Республикасының заңнамаларымен белгіленген рет бойынша, өз міндеттерін атқарған кезеңдері үшін сыйақылар төленеді және Директорлар кеңесінің мүшесі қызметтерін атқаруларымен байланысты шығындары өтеледі. Тәуелсіз директорларға сыйақы төлеудің және (немесе) шығындарды өтеудің реті мен мөлшері Жалғыз акционердің шешімімен белгіленеді. Корпоративтік басқарудың үздік әлемдік тәжірибесіне сәйкес «Даму» қорының тәуелсіз директорларына:

- Директорлар кеңесінің мүшесі міндетін атқарғандары үшін белгіленген мөлшердегі сыйақы төленеді, Қор сыйақыны жарты жылда бір рет төлейді.
- Директорлар кеңесі комитеттерінің отырыстарына қатысқандарға қосымша сыйақы қарастырылған.
- Сондай-ақ Директорлар кеңесінің сыртта өтетін отырыстарына қатысуымен байланысты шығындары өтеледі.

2013 ж. Қордың Директорлар кеңесінің қызметін жандандыру бойынша бірқатар іс-шаралар дайындалды, оның ішінде 2013 ж. арналған Директорлар кеңесінің Жұмыс жоспары дайындалды.

2.6 Директорлар кеңесінің жанындағы Комитеттер жұмысы

Корпоративтік басқарудың халықаралық стандарттарына сәйкес Қордың Директорлар кеңесінің жанында келесі Комитеттер құрылды.

Стратегиялық және бюджеттік жоспарлау комитеті Қордың даму стратегиясының әзірленуіне және іске асырылуына қатысты мәселелер бойынша ұсынымдар мен ұсыныстар әзірлейді, сондай-ақ Директорлар кеңесіне Қордың бюджеттеу және дивидендік саясат жүйесін жетілдіру бойынша ұсыныстар жасайды.

2012 ж. Комитет 4 көзбе-көз отырысы өткізілді, оларда 17 мәселе қарастырылып, Директорлар кеңесіне 31 ұсыныс берілді.

Аудит жөніндегі комитет Директорлар кеңесіне Қордың қаржы-шаруашылық қызметіне бақылау жүргізудің тиімді жүйесін орнату, ішкі, сыртқы бақылау жүйелерінің тәуелсіздігі мен тиімділігіне және тәуекелдердің басқарылуына бақылау жүргізу, сондай-ақ корпоративтік басқару саласындағы құжаттардың орындалуы бойынша ұсынымдар дайындайды.

2012 ж. Комитет 4 көзбе-көз отырысы өткізілді, оларда 17 мәселе қарастырылып, Директорлар кеңесіне 19 ұсыныс берілді.

Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитет Директорлар кеңесіне Басқарма мен Директорлар кеңесінің құрамына біліктілігі жоғары мамандарды тарту; Жалғыз акционерге Директорлар кеңесіне берілетін сыйақыларды белгілеу және Директорлар кеңесіне Басқарма мен Корпоративтік хатшыға берілетін сыйақыларды белгілеу туралы ұсыныстар жасау мәселелері бойынша ұсынымдар дайындау және беру мақсатында құрылған.

2012 ж. Комитеттің 2 көзбе-көз отырысы өткізілді, оларда 5 мәселе қарастырылып, Директорлар кеңесіне 5 ұсыныс берілді.

2012 ж. Қордың Директорлар кеңесінің шешімімен Қордың Директорлар кеңесінің жанындағы Комитеттердің құрамы анықталды:

Комитет	Комитет Төрағасы	Комитет мүшелері
Стратегиялық және бюджеттік жоспарлау комитеті	Ертлесова Ж.Д.	Құсайынов М.Ә. Бахмутова Е.Л. Жандосов О.А.
Аудит жөніндегі комитет	Сейфуллин С.О.	Құсайынов М.А. Еденбаев Е.С.
Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитет	Еденбаев Е.С.	Жандосов О.Ә. Жолдыбаева Ғ.Т.

2.7 Қор қызметіне бақылау жүргізу

Қорда ішкі аудитті ұйымдастырып, жүзеге асыратын тәуелсіз құрылымдық бөлімше болып табылатын және Директорлар кеңесіне тікелей бағынып, алдында есеп беретін Ішкі аудит қызметі жұмыс істейді. Ішкі аудит қызметімен 2012 ж. келесі нысандардың қызметі тексерілді:

- Бас кеңесінің – Қауіпсіздік департаментінің, Кепілдендіру департаментінің, Бюджеттік жоспарлау департаментінің, Оқыту және сервистік қолдау департаментінің, Бухгалтерлік есеп және есептілік департаментінің, Қаражаттандыру департаментінің, Әкімшілік департаментінің, HR-қызметінің, Тәуекел-менеджмент департаментінің 9 құрылымдық бөлімшесі;
- Қордың 7 аймақтық филиалы: Алматы, Шығыс Қазақстан, Павлодар, Солтүстік Қазақстан, Ақтөбе, Қарағанды облыстары бойынша және Алматы қ. бойынша.

Сонымен қатар Қордың корпоративтік басқару жүйесінің тиімділігінің диагностикасы өткізілді, Қордың тәуекелдерін басқару жүйесінің тиімділігін бағалау туралы және Қордың ішкі бақылау жүйесінің жағдайы туралы есептер дайындалды.

Тексеру мәліметтері 2012 ж. Жылдық аудиторлық жоспармен қарастырылған аудиторлық тапсырмаларға сәйкес уақытылы және толық көлемде жүзеге асырылды. Тексеру

нәтижелері бойынша Ішкі аудит қызметімен корпоративтік басқару жүйесін ары қарай дамыту бойынша, ішкі бақылау жүйесін жақсарту бойынша ұсынымдар мен анықталған жәйттар мен сәйкес келмеушіліктерді жою бойынша ұсыныстар берілді.

СЫРТҚЫ АУДИТОР ТУРАЛЫ МӘЛІМЕТ

2012 жылғы қаржы есептілігіне аудитті «Делойт» ЖШС жүргізді. «Делойт» ЖШС Қордың 2012 жылғы қаржы есептілігіне аудит жүргізген қызметі үшін 9,9 млн. теңге мөлшерінде сыйақы төленді.

Бұған дейін Қордың қаржы есептілігіне аудит жүргізген ұйымдар:

- 2011 ж. – «ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС;
- 2010 ж. – «КПМГ Аудит» ЖШС;
- 2009 ж. – «Эрнст энд Янг» ЖШС;
- 2008 ж. – «КПМГ Аудит» ЖШС;
- 2007 ж. – «КПМГ Аудит» ЖШС.

2012 ж. қаржы есептілігіне аудит жүргізген аудиторлық ұйымдардың бұрынғы қызметкерлері Қорға жұмысқа қабылдалған жоқ.

2.8 Басқарма жұмысы

Құрамы 7 мүшеден құралған Басқарма «Даму» Қорының Атқарушы органы болып табылады. «Даму» Қорының Басқармасы өз отырыстарын апта сайын өткізіп, Қор-

дың шұғыл басқарылуы жөнінде шешімдер қабылдайды. 2012 ж. Басқарма 82 отырысын өткізіп, 676 мәселе қарастырды.

Басқарма қабылдаған негізгі шешімдер туралы ақпарат

№	Мәселе атауы	Орындалу мәртебесі
1	Маңғыстау облысының Жаңаөзен қ. жеке кәсіпкерлік субъектілерін кейіннен қаржыландыру үшін қаражатты ЕДБ-де және өзге қаржы ұйымдарына келісіп орналастыру Бағдарламасын мақұлдау	Бағдарлама 19.01.2012 ж. Басқарма шешімімен мақұлданды
2	«Даму» Қорының қарамағындағы Ұлттық Франчайзингті дамыту орталығы Бағдарламасын бекіту	Бағдарлама 02.02.2012 ж. Басқарма шешімімен бекітілді
3	2011 ж. «Даму» Қорының Жылдық қаржылық есептілігін мақұлдау, сонымен қатар таза табысты тарату тәртібін айқындау	Есептілік 05.04.2012 ж. Басқарма шешімімен мақұлданды
4	«Даму» Қорының ұйымдық құрылымына өзгерістер енгізу және қызметкерлердің штаттық санын (шегін) қысқарту	05.04.2012 ж. Басқарма шешімімен мақұлданды
5	«Даму» Қорының жаңа редакциядағы Аймақтық филиал туралы ережесін мақұлдау	Ереже 17.05.2012 ж. Басқарма шешімімен мақұлданды
6	Жаңа редакциядағы «Даму» Қорының Жарғысын мақұлдау	Жарғы 17.05.2012 ж. Басқарма шешімімен мақұлданды
7	2011 ж. «Даму» Қорының Жылдық есебін мақұлдау туралы	Есеп 28.06.2012 ж. Басқарма шешімімен мақұлданды
8	«Даму» Қорының Салықтық есеп саясатын мақұлдау	Саясат 05.10.2012 ж. Басқарма шешімімен мақұлданды
9	«Даму» Қорының Стратегиялық даму жөніндегі комитет туралы Ережесін бекіту	Ереже 18.10.2012 ж. Басқарма шешімімен бекітілді
10	«Даму» Қоры Басқармасының қарамағындағы комитеттер мен комиссиялардың дербес құрамын бекіту	Құрамдары 25.10.2012 ж. Басқарма шешімімен бекітілді

«Даму» Қорында Бизнес-процестер тиімділігін жоғарылату және жұмыскерлерге басым мақсаттарды орындауға ынталандыру жөніндегі жұмыстар аясында жыл ішіндегі жұмыс қорытындылары бойынша «Даму» Қорының басқарушы жұмыскерлеріне сыйақы төлеу ережелері (ары қарай – Ережелер) дайындалды және бекітілді. Бұл құжаттың мақсаты мақсаттар бойынша басқару жобасының аясында Қордың басқарушы жұмыскерлеріне сыйақы төлеу шарттары мен тәртібін регламенттеу болып табылады. Ережелерде сонымен қатар сыйақы төлеу жүйесі негізделетін негізгі қағидаттар сипатталған:

- сыйақының Қор және оның Акционерінің мүдделеріне жауап беретін міндеттердің орындалуымен өзара байланысы;
- сыйақы көлемін анықтау қағидаттарының қарапайымдылығы және айқындылығы;

- сыйақы көлемінің Қор қызметінің нәтижелерінен және басқарушы жұмыскердің жеке нәтижелілігінен тәуелді болуы.

Басқарушы жұмыскерлердің қызметін бағалау үшін жұмыста жоғарыда аталған қағидаттардың қолданылуын барынша қамтамасыз ететін негізгі қызметтік көрсеткіштер (ары қарай – НҚК) жүйесі қолданылады. Демек, жеке әр қызметкер үшін мақсаттарды жоспарлау мен белгілеудің тиімді үрдісі, нәтижелілігін сенімді және әділ бағалау арқылы Қордың қаржылық-шаруашылық қызметінің тиімділігін жоғарылатуға ат салысады. Аталған факторлар басқарушы жұмыскерлермен корпоративтік және жеке НҚК қол жеткізу деңгейін айтарлықтай арттырады.

2.9 Басқарма құрамы

**Басқарма Төрайымы –
ИБРАГИМОВА
ЛӘЗЗАТ ЕРКЕНҚЫЗЫ**

Басқарма Төрайымының Орынбасарларына, Төрайым Кеңесшілері мен Көмекшілеріне, Басқарушы Директорлар-Басқарма мүшелеріне, HR-қызметіне, Халықаралық ынтымақтастық және қашықтықты консалтинг департаментіне, Қордың аймақтық филиалдарына жетекшілік етеді.

Директорлар кеңесінің мүшесі, «Кәсіпқор» Холдингі» АҚ Тәуелсіз директоры.

**Басқарма Төрайымының
орынбасары –
НҰРГАЛИЕВ
ЕРНАР БАХЫТҰЛЫ**

Корпоративтік даму және тәуекел-менеджмент мәселелері бойынша жұмысты үйлестіреді. Корпоративтік даму департаментіне және Тәуекел-менеджмент департаментіне жетекшілік етеді.

**Басқарма Төрайымының
орынбасары –
СҰЛТАНҒАЗИЕВ
ҚАНАТ ЕЛЕУСІЗҰЛЫ**

Мониторинг мәселелері бойынша «БЖК 2020» бағдарламасының аясындағы кепілдендіру бағдарламасын жүзеге асыру жөніндегі жұмысты үйлестіреді. Кепілдендіру департаментіне және Мониторинг

департаментіне жетекшілік етеді.

**Басқарма Төрайымының
орынбасары –
ЕРГУСАЕВА
САЛТАНАТ УБЕЕВНА**

Құқықтық мәселелер, қауіпсіздік мәселелері бойынша жұмысты, мемлекеттік органдармен әрекеттесу жұмысын үйлестіреді. Заң департаментіне, Мемлекеттік органдармен әрекеттесу жөніндегі

Департаментке және Қауіпсіздік департаментіне жетекшілік етеді.

**Басқарушы
Директор-Басқарма мүшесі –
ЛЕСБЕКОВ
ФАБИТ ӘБДИМҮТӘЛІПҰЛЫ**

Қордың оқыту және сервистік қолдау, жалпы шаруашылық қызметі саласындағы жұмысын үйлестіреді. Оқыту және сервистік қолдау департаментіне және Әкімшілік департаментіне жетекшілік етеді.

**Басқарушы
Директор-Басқарма мүшесі –
ШАҒҒҰТОВ
АСЛАН СЕРІКҰЛЫ**

Қордың қаржылық мәселелерін, оның ішінде бухгалтерлік, салықтық, статистикалық тіркеу, қаржы, салық есептіктері мәселелерін, тиімді салық салу, бюджеттік жоспарлау, уақытша бос ақшалай қаражаттарды тиімді орналастыру жөніндегі шаралар, олардың әдіснамасы мәселелерін үйлестіреді. Бюджеттік жоспарлау департаментіне және Бухгалтерлік есеп пен есептік департаментіне жетекшілік етеді.

тарды тиімді орналастыру жөніндегі шаралар, олардың әдіснамасы мәселелерін үйлестіреді. Бюджеттік жоспарлау департаментіне және Бухгалтерлік есеп пен есептік департаментіне жетекшілік етеді.

**Басқарушы
Директор-Басқарма мүшесі
БЕЙСЕМБАЕВ
МИРАС БЕРІКҰЛЫ**

Қаражаттардың ЕДБ-де және лизингтік компанияларда шарт бойынша орналастыру, «БЖК 2020» бағдарламасының аясында қаражаттандыру бағдарламаларын жүзеге асыру бойынша жұмысты, ақпараттық технологиялар саласындағы жұмысты үйлестіреді. Бағдарламалық қарыздар департаментіне, Қаражаттандыру Департаментіне және Ақпараттық технологиялар департаментіне жетекшілік етеді.

«Даму» Қоры Басқармасының Мүшелері Қазақстан Республикасының азаматтары болып табылады; Қор жабдықтаушылары мен бәсекелестерінің акцияларын иеленбейді.

2.10 Басқарма жанындағы Комитеттер жұмысы

Басқарма жанында операциялық қызметтің әр түрлі қырлары бойынша мәселелерді қарастыратын және басқармаға оларды тиімді шешу жөнінде ұсыныстамалар беретін, тұрақты жұмыс істейтін комитеттер құрылған

Активтер мен пассивтерді басқару жөніндегі комитет. Активтер мен пассивтерді басқару бойынша орташа мерзімді және ұзақ мерзімді саясат әзірлеу, баланстың оңтайлы құрылымын айқындау, Қордың қаржылық жағдайын, табыстылық көрсеткіштерін қадағалау және табыстарды барынша көбейту мен Қордың уақытша бос қаражатын орналастыру операциялары бойынша тәуекелдіктерді шектеу үшін қажетті түзету шараларын қабылдау мақсатында құрылған. 2012 ж. Комитет 10 отырыс өткізді.

Кадрлық саясат жөніндегі комитет. Басқарманың қызметіне кіретін кадрлық саясат пен ынталандыру саясатын іске асырудың тиімділігін арттыру мақсатында құрылған. 2012 ж. Комитет 20 отырыс өткізді.

Қарыздарды қайтару жөніндегі комитет. Несиелік саясатты тиімді жүзеге асыру мақсатында құрылған. 2012 ж. Комитет 24 отырыс өткізді.

2.11 Корпоративтік мәдениет

Қорда бірыңғай корпоративтік мәдениетті құру, корпоративтік басқару тетіктерінің тиімділігін жоғарылатуда және оның мүдделі тұлғалармен сәтті әрекеттесуінде жәрдемдесу мақсатында Директорлар кеңесінің шешімімен «Даму» Қорының Іскерлік этика кодексі бекітілді. Іскерлік этика

Тәуекелдер жөніндегі комитет. Тәуекелдерді басқару жөніндегі тиімді шешімдерді дайындау, тәуекелдерді басқару жүйесін жетілдіру және нығайту мақсатында құрылған 2012 ж. Комитет 6 отырыс өткізді.

Стратегиялық даму жөніндегі комитет. Ұзақ мерзімге Қордың даму Стратегиясын, мақсаттарын, міндеттерін және басым ұсыныстарын айқындау мәселелері бойынша Басқармаға ұсыныстарды дайындау және ұсыну арқылы Қордың тиімді қызметін жоғарылатуда ат салысу мақсатында құрылған. 2012 ж. Комитетпен 5 отырыс өткізілді.

Бюджеттік комиссия. Бюджет жобасының уақытылы және сапалы дайындалуын және қолданыстағы бюджетке түзетулер енгізу мақсатында құрылған. 2012 ж. Комитет 11 отырыс өткізді.

Бақылау жөніндегі комиссия. Ұсынылған есептер негізінде Қордың даму Стратегиясына сәйкес Қордың құрылымдық бөлімшелерімен, аймақтық филиалдарымен жоспарлық іс-шаралардың орындалуына бақылауды жүзеге асырады. 2012 ж. Комитет 6 отырыс өткізді.

кодексі іскерлік мінез-құлықтың үздік тәжірибесін қолдану арқылы мемлекет пен іскерлік қоғам тарапынан Қорға деген сенімді жоғарылатуға және сақтауға, нарықтың ашық және адал қатысушы ретіндегі оның беделін нығайтуға арналған.

2.12 Ақпараттық белсенділік

«Даму» Қоры қызметінің мөлдірлігіне зор көңіл бөлінеді. 2012 ж. БАҚ-да Қор қызметі туралы 6 719 материал шығарылды. Аймақтық БАҚ тарапынан айрықша белсенділік орын алды – олардың үлесіне шығарылымдардың жартысынан көп бөлігі тиесілі. «Даму» Қорының сайтында 1 452 материал, 127 баспасөз-релиз жарияланды. Қордың қызметі мен жүзеге асырылатын бағдарламалары туралы БАҚ арналған 101 баспасөз-маслихаты ұйымдастырылды. Қормен қаржыландырылған ШОБ объектілері бойынша 27 баспасөз-турлары өткізілді. Аймақтарда «Даму»

Қорының бағдарламалары бойынша 798 тұсаукесерлер мен баспасөз-конференциялары ұйымдастырылды. Қор бағдарламаларының, оның ішінде «БЖК 2020» бағдарламасының жүзеге асырылу барысымен таныстыру мақсатында телеарналар айдарларында 561 сұхбат жүргізілді.

CountZero өткізген қазақстандық пайдаланушылар саны бойынша сайттар рейтингінде «Даму» Қоры «Банктер және Қаржы» бөлімінде 7–9 орында орналасады.

2.13 Активтерді тиімді басқару

«Даму» Қоры активтерді 31.07.2009 ж. Қордың Директорлар кеңесі бекіткен Уақытша бос еркін қаражатты орналастыру ережелеріне сәйкес басқарады. Бұл ережелер 21.04.2009 ж. «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ бекіткен, сондай-ақ Қор Басқармасының 07.10.2010 ж. шешімімен бекітілген Инвестициялық саясатымен уақытша бос қаражатты басқарудың Бірыңғай саясаты негізінде әзірленіп, бекітілген болатын.

Уақытша бос қаражатты (бұдан былай – УБҚ) басқарудағы мақсат – кірістіліктің/тәуекелді белгіленген деңгейінде УБҚ сақталуын қамтамасыз ету үшін және өтімділіктің тиісті деңгейін ұстап тұру үшін сыртқы және ішкі нарықтағы қаржы құралдарын орналастыру.

Қордың активтерді басқару кезіндегі негізгі міндеттері – УБҚ, ағымдағы міндеттемелер бойынша төлем қабілетінің, пайда болатын инвестициялық мүмкіншіліктерді қаржы-

ландыру қабілетінің сақталуын қамтамасыз ету және УБҚ кірістілік деңгейінің қабылданатын тәуекел деңгейіне жеткілікті болуын қамтамасыз ету.

Портфель қалыптастырудағы негізгі ұстанымдар:

- Өрараптандыру: түрлі қаржы құралдарының портфельдегі үлесін анықтау және портфельді қаржы құралдары арасында өзара байланыстыру.
- Тәуекелдерді бағалау: портфель мен өзге тәуекелдердің құбылмалылығы.

УБҚ контрагент банктерге баланстық және баланстық емес міндеттемелер бойынша қойылған лимиттерге сәйкес басқарылады. УБҚ акцияларға орналастырыла алмайды.

Туынды құралдар әлеуетті шығындар тәуекелін хеджирлеу мақсатында ғана пайдаланыла алады.

Теңгерілген / консервативтік салымдар саясатын жүргізу активтерді тиімді басқарудағы негізгі ұстаным болып табылады. Активтерді басқару процесінде Қор инвестицияланған капиталды сақтау, өтімділік, кірістілік, инвестициялар мерзімі мен өрараптандыру талаптарын басшылыққа алады. Қаржы активтерінің портфелі белгілі бір эмитенттің немесе Қордың инвестициялар портфеліндегі белгілі бір кластағы инвестициялардың белгілі бір өтеу мерзімі бар қаржы активтерін жинау нәтижесінде болатын жоғалту тәуекелдеріне жол бермеу мақсатында өрараптандырылады.

2.14 Қарыз портфеліне мониторинг жүргізу

Қор 2001–2008 жж. аралығында нарықтағыдан төмен мөлшерлемелер бойынша қарыз бере отырып, тікелей несиелеу бағдарламалары бойынша белсенді несие саясатын жүргізді.

Тура несиелендіру бойынша қарыз портфелінің көлемі 2012 ж. негізгі қарыз бойынша 1 765 млн. теңгеге азайып, жылдың соңында 10 107 млн. теңгені құрады, оның ішінде мәселелі портфель 9 933 млн. теңгені құрады.

Қарыз алушылар саны 287 қысқарып, жылдың соңында 1 187 құрады, оның ішінде мәселелі қарыз алушылар 1 146 құрады.

Мәселелі портфель үлесі 2012 ж. стандартты портфельдің азаюына байланысты 89%-дан 98%-ға дейін артты.

Қордың қарыз портфелі бойынша сомалық өтемдер 2012 ж. 2 255 млн. теңгені, оның ішінде мәселелі портфель бойын-

ша 1 569,7 млн. теңгені құрады. 2012 ж. мәселелі портфель бойынша өтем көлемі, 2011 ж. салыстырғанда, 30 млн. теңгеге азайды.

Мәселелі берешектің қайтарымдылық деңгейінің төмендеуі 2010 ж. екінші жартысында Қор Басқармасымен қабылданған, Мәселелі жобалар бойынша берешек құрылымын қайта қарау жөніндегі стандартталған шешімдерді қабылдау регламентіне (ары қарай – Акция) өзгерістер енгізу қажеттілігін тудырды. Осылайша 2012 ж. жүргізілген Акция аясында мерзімі өткен берешектің қайтарылуы 641,3 млн. теңгені құрады.

2012 ж. наурызында сатып алулар бойынша ашық тендер өткізілді және 2012 ж. сәуірінде 12 айлық мерзімге қарыз портфелінің мәселелі жобалары бойынша қарызды өндіріп алу қызметтерін көрсетуге коллекторлық компаниямен Келісім-шарт жасалды.

2.15 Байланысты тараптармен жүргізілетін операциялар туралы ақпарат

Тараптар, олар ортақ бақылау аясында болғанда, немесе олардың біреуі екіншісін бақылау мүмкіндігіне ие болған, немесе басқа тарап қаржылық және операциялық шешімдер қабылдаған кезде елеулі әсер тигізе алатын жағдайда, байланысты болып саналады. Барлық тараптармен өзара қарым-қатынасты қарастырған кезде осындай қарым-қа-

тынастардың экономикалық мазмұны назарға алынады. Жылдық есептің 1-қосымшасында байланысты тараптармен жасалған операциялар туралы ақпарат келтірілген.

3.1. Даму әлеуеті бар ШОБ барлық субъектілерінің қаржыландырылуын қамтамасыз ету арқылы белсенді әрекеттенетін кәсіпкерлік субъектілері мен жұмыс орындарының көбеюіне жәрдемдесу

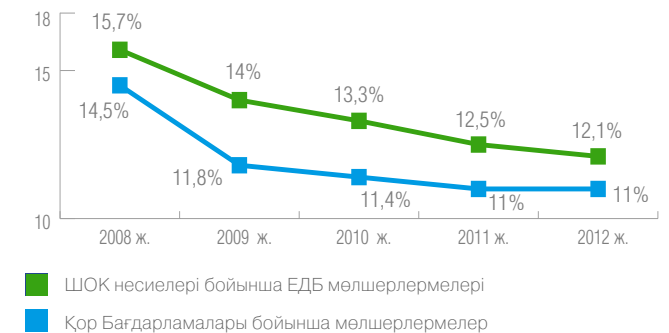
2012 ж. ШОБ несиелендіруге «Даму» Қорымен 23 339 млн. теңге көлеміндегі қаражат бағытталды, олардың ішінде 600 млн. теңге Оңтүстік Қазақстан және Ақмола облыстарының жергілікті атқарушы органдарының қаражаттары және 22 739 млн. теңге «Даму» Қорының жеке қаражаттары. «Даму-Аймақтар 3» Бағдарламасын жүзеге асыруға 15 039 млн. теңге немесе бөлінген қаражаттардың жалпы көлемінің 64,4 %-ы бағытталды. Жаңаөзен қ. жеке кәсіпкерлік субъектілерін (ары қарай – ЖКС) қаржыландыру, ШОБ субъектілерінің лизингтік мәмілелерін қаржыландыру, ШОК субъектілерін аймақтық қаржыландыру бағдарламаларын жүзеге асыруға 8 300 млн. теңге немесе бөлінген қаражаттардың жалпы көлемінің 35,6%-ы бағытталды. Осылайша, 2012 ж. ШОБ несиелендіруге бағытталған қаражаттар көлемі 2011 ж. деңгейде сақталды.

ШОБ қаржыландыру қол жетімділігінің деңгейін арттыру үшін «Даму» Қоры өз бағдарламаларының аясында максималды сыйақы мөлшерлемесі бойынша шектейтін деңгейлерді қарастырады. 2008–2012 жж. «Даму» Қорының бағдарламалары бойынша орташа есептелген мөлшерлеме ақырындап 14,5%-дан 11%-ға дейін төмендеді. «Даму» Қорының бағдарламаларын жүзеге асыру ШОК несиелері бойынша сыйақы мөлшерлемесінің жалпы нарықтық төмендеуіне елеулі әсер тигізгендігін нық сеніммен айтуға болады. 2008–2012 жж. Қазақстан Республикасының Ұлттық банкінің мәліметтері бойынша ШОК несиелендірудің орташа есептелген мөлшерлемесі 3,6 пайыздық тармаққа төмендеген.

Қаражаттардың кәсіпкерлерге дейін жеткізілуі «Даму» Қорымен келесілерді жүзеге асыру арқылы жүзеге асырылады:

- 1) географиялық және салалық шектеулерді қамтымайтын ШОК субъектілерін жаппай қамту бағдарламалары;

Жылдар бойынша ШОК ЕДБ несиелері мен «Даму» Қорының Бағдарламалары бойынша орташа есептелген номиналды сыйақы мөлшерлемелерінің қарқыны

Ескертпе: ҚР Ұлттық банкінің (www.nationalbank.kz) және Қордың Геоақпараттық жүйесінің (www.gis.damu.kz) мәліметтері бойынша құрастырылды.

- 2) ШОК қаржыландырудағы аймақтық үйлеспешілікті төмендетуге ықпалдасатын аймақтық бағдарламалар;
- 3) ШОК секторының әртараптандырылуына ықпалдасатын секторлық бағдарламалар.

1. ШОК жаппай қамту бағдарламалары қаражаттарды шарт бойынша орналастыратын келесі бағдарламаларды қамтиды (1-кесте).

Басым салалардың (өңдеу өнеркәсібі, экспортқа бейімделген өндіріс) кәсіпкерлері үшін «Даму» Қоры ЕДБ арқылы несиелендіру бағдарламаларының аясында 8% деңгейдегі сыйақы мөлшерлемесін қарастыратындығын, ал «БЖК 2020» бағдарламасы арқылы 7–8% сыйақы мөлшерлемесімен қаражаттандыратындығын, осылайша кәсіпкерлерге өздігінен 6–7% мөлшерде өтеуге мүмкіндік беретіндігін айтып өткен жөн.

1-кесте.

№	Бағдарлама атауы	Берілді, млн. теңге			Қарыз алушылар саны			Құрылған жұмыс орындары		
		01.01. 2013 ж.	2012 ж.	өзг. 2011 жылға, %	01.01. 2013 ж.	2012 ж.	өзг. 2011 жылға, %	01.01. 2013 ж.	2012 ж.	өзг. 2011 жылға, %
1	Тұр. бағдарламасы 1 транш	92 340	1 527	30,5	2 854	74	40,2	3 111	36	138
2	Тұр. бағдарламасы 2 транш	183 724	12 379	93,4	3 426	401	75,5	4 875	318	94
3	Тұр. бағдарламасы 3 транш	245 335	24 696	76,6	3 676	686	100,7	4 399	316	134
4	Әйелдер кәсіпкерлігін шағын несиелендіру бағдарламасы	4 180	840	44	824	207	53,1	242	52	63
5	ЕДБ арқылы МКҰ несиелендіру бағдарламасы	1 737	25	8,3	9	2	66,7	—	—	—
6	ШОКС лизингтік мәмілелерін қаржыландыру бағдарламасы (өз қаражаттарының есебінен)	1 731	1 690	4 163*	54	54	2 700	346	270	355
7	АДБ қаражаттарының есебінен ШОК қаржыландыру бағдарламасы	14 516	14 250	5 365**	364	355	1 972	892	892	89 200
Барлығы:		543 563	55 406	105	11 207	1 779	98,3	13 865	1 884	248

Ескертпе: * ШОКС лизингтік мәмілелерін қаржыландыру бағдарламасы Қормен 2011 ж. желтоқсанында жүзеге асырыла бастады.

** АДБ қаражаттарының есебінен ШОК қаржыландыру бағдарламасы 2011 ж. қазанында жүзеге асырыла бастады.

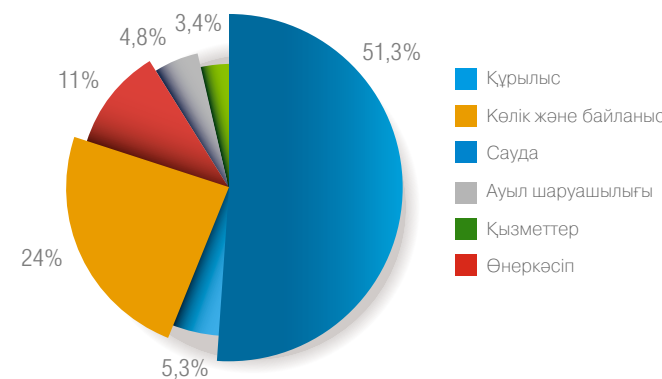
Аймақтық бөліністе жоғарыда аталған бағдарламалар бойынша ең үлкен сомалар Алматы қ. – 123,4 млрд. теңге (1 152 қарыз алушы), Қарағанды облысында – 59,1 млрд. теңге (997 қарыз алушы) беріл-

ді. Ең кіші сомалар Жамбыл облысында – 9,4 млрд. теңге (277 қарыз алушы), Атырау облысында – 13,8 млрд. теңге (414 қарыз алушы), Алматы облысында – 14,3 млрд. теңге (421 қарыз алушы) (2-кесте).

2-кесте.

№	Аймақ атауы	Берілді, млн. теңге	Үлес, %	Қарыз алар саны	Несиенің орташа сомасы, млн. теңге	Несиенің орташа мерзімі, ай.	Орташа есептелген мөлшерлеме, %	Тиімді мөлшерлеме, %	Құрылған жұмыс орындары
1	Ақмола	23 070	4	497	46	40	12,5	13,8	1 702
2	Ақтөбе	33 780	6	628	54	26	12,4	13,6	842
3	Алматы	14 269	3	421	34	51	12,7	14	643
4	Атырау	13 773	3	414	33	37	12,7	13,8	502
5	Шығыс Қазақстан	42 450	8	1 077	39	30	12,7	14	1 144
6	Жамбыл	9 411	2	277	34	37	13,2	14,6	447
7	Батыс Қазақстан	30 418	6	497	61	21	12,6	13,9	271
8	Қарағанды	59 114	11	996	59	25	13	14,2	936
9	Қостанай	35 115	7	674	52	25	12,6	14,3	945
10	Қызылорда	14 544	3	441	33	30	13	14,2	363
11	Маңғыстау	17 823	3	416	43	34	13	14,3	229
12	Павлодар	32 669	6	737	44	36	13,0	14,2	1203
13	Солтүстік Қазақстан	19 030	4	454	42	33	12,7	14,1	610
14	Оңтүстік Қазақстан	18 821	4	438	43	39	12,8	14,4	772
15	Астана қ.	55 852	10	731	76	44	12,1	13,3	1 010
16	Алматы қ.	123 425	23	1 152	107	40	12,3	13,5	2 246
Барлығы:		543 563	100%	11 207	55	34	12,6	13,9	13 865

Салалық бөліністе жоғарыда аталған бағдарламалар бойынша берілген несиелердің ең көп мөлшері сауда саласына тиесілі – осы саладағы жобаларды қаржыландырудың жалпы сомасы меңгерілген қаражаттардың жалпы сомасының 51,1%-ын құрады. Қызметтер саласындағы несиелер 24%-ды құрады, өнеркәсіп саласында – 11,2%-ды, құрылыс саласында – 5,3%-ды, ауыл шаруашылығы саласында – 4,8%-ды және көлік пен байланыс саласындағы олардың үлесі 3,4%-ды құрайды:

Азия Даму Банкімен (ары қарай – АДБ) бірлесіп жүргізілетін бағдарлама аясында 21.09.2011 ж. 22,2 млрд. теңге сомасына Қарыз беру туралы келісім жасалды, олар 30.09.2011 ж. Қазақстан Республикасы Үкіметінің мемлекеттік кепілдігінің астына тартылды.

Инвестиция алдындағы өткізілген зерттеу (Due-Diligence) нәтижелері бойынша АДБ 1-ші транш қарызының келесі қаты-

сушы банктері анықталды: «Банк ЦентрКредит» АҚ, «Қазкоммерцбанк» АҚ және «Альянс Банк» АҚ.

01.01.2013 ж. жағдай бойынша қатысушы банктермен соңғы қарыз алушыларға нақты 14 516 млн. теңге көлеміндегі қаражаттар берілді (меңгерілді) (3-кесте).

АДБ қарызының екінші траншын тарту 2013 ж. жоспарланған.

2. Аймақтық (оның ішінде нүктелік) бағдарламалар. Жергілікті атқарушы органдармен өзара әрекеттесіп, «Даму» Қоры Аймақтық филиалдар желісі арқылы аймақтық басымдықтарды ескерумен кәсіпкерлікті дамытуға бағытталған бағдарламалар кешенінің жүзеге асырылуын қамтамасыз етеді. Аймақтық бағдарламалар қаражаттарды шарт бойынша орналастыратын келесі бағдарламаларды қамтиды (4-кесте).

Аймақтық бөліністе жоғарыда аталған бағдарламалар бойынша ең үлкен сомалар Павлодар облысында – 6,9 млрд. теңге (203 қарыз алушы), Қостанай облысында – 6,9 млрд. теңге (93 қарыз алушы) берілді. Ең кіші сомалар Алматы қ. – 1,3 млрд. теңге (8 қарыз алушы), Астана қ. – 1,7 млрд. теңге (25 қарыз алушы) бақыланды (5-кесте).

Салалық бөліністе жоғарыда аталған бағдарламалар бойынша берілген несиелердің ең көп мөлшері сауда саласына тиесілі – осы саладағы жобаларды қаржыландырудың жалпы сомасы меңгерілген қаражаттардың жалпы сомасының 34%-ын құрады. Қызметтер саласындағы несиелерге 22,4% тиесілі, өнеркәсіп саласында – 20,2%-ды,

3-кесте.

№	Банк атауы	Қарыз алушылар саны	Берілді, млн. теңге	Үлес, %	Құрылған жұмыс орындары	Орташа есептелген мөлшерлеме, %	Тиімді мөлшерлеме, %	Несиенің орташа сомасы, млн. теңге
1	«Банк ЦентрКредит» АҚ	159	8 290	57	245	12,5	13,5	52,1
2	«Альянс Банк» АҚ	168	3 712	26	499	13	13,9	22,1
3	«Қазкоммерцбанк» АҚ	37	2 514	17	148	12	14,6	67,9
Барлығы:		364	14 516	100	892	12,6	13,8	39,9

4-кесте.

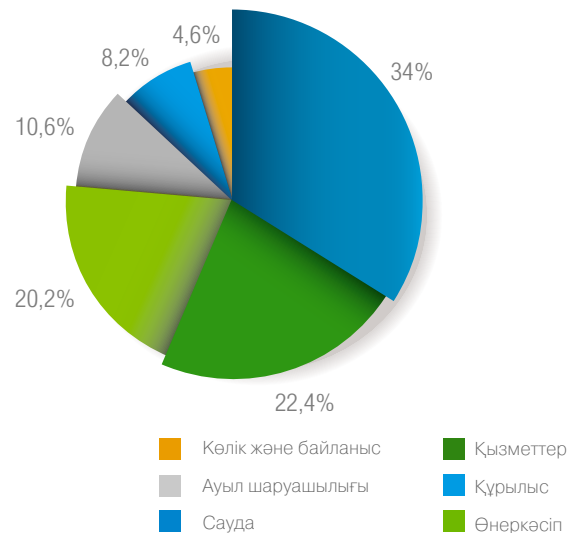
№	Бағдарлама атауы	Берілді, млн. теңге			Қарыз алушылар саны			Құрылған жұмыс орындары		
		01.01. 2013 ж.	2012ж.	өзг. 2011 жылға, %	01.01. 2013 ж.	2012 ж.	өзг. 2011 жылға, %	01.01. 2013 ж.	2012 ж.	өзг. 2011 жылға, %
1	«Даму-Аймақтар» бағдарламасы	56 122	3 408	52,5	1 514	139	57,4	2 685	186	69
2	«Даму- Аймақтар 2» бағдарламасы	12 324	2 389	29,2	162	43	32,1	1 589	74	5
3	«Даму- Аймақтар 3» бағдарламасы	1 009	1 009	100 920*	31	31	3100	346	346	34 600
4	ШОК жобаларын аймақтық қаржыландыру бағдарламасы	1 432	224	51,4	19	8	66,7	80	5	50
5	Жаңаөзен қаласында ШОК субъектілерін қаржыландыру бағдарламасы	222	12	12,8	25	1	10	38		
6	ЕДБ арқылы Жаңаөзен қаласында ЖКС қаржыландыру бағдарламасы	598	598	59 840	13	13	1 300	46	46	4 600
7	Шағын қалаларда ШОК жобаларын қаржыландыру бағдарламасы	139	101	265,4	20	15	214,3	21	21	2 100
8	Қызметтер саласында еңбек ететін ЖКС қаржыландыру бағдарламасы	50	50	5 000*	1	1	100			
Барлығы:		71 897	7 791	51,1	1 785	251	61,5	4 805	678	39

Ескертпе: * «Даму-Аймақтар 3» бағдарламасы, ЕДБ арқылы Жаңаөзен қаласында ЖКС қаржыландыру бағдарламасы, қызметтер саласында еңбек ететін ЖКС қаржыландыру бағдарламасы 2012 ж. басында жүзеге асырыла бастады.

5-кесте.

№	Аймақ атауы	Берілді, млн. теңге	Үлес, %	Қарыз ал-лар саны	Несиенің орташа сомасы, млн. теңге	Несиенің орташа мерзімі, ай.	Орташа есептелген мөлшерлеме, %	Тиімді мөлшерлеме, %	Құрылған жұмыс орындары
1	Ақмола	5 528	8	69	80	35	11,7	12,8	269
2	Ақтөбе	5 415	8	124	44	45	12,1	12,9	491
3	Алматы облысы	4 631	6	246	19	38	11,8	12,8	459
4	Атырау	3 644	5	71	51	36	12,1	13,1	138
5	Шығыс Қазақстан	4 817	7	155	31	46	12,4	13,6	707
6	Жамбыл	4 207	6	130	32	42	12,6	13,7	312
7	Батыс Қазақстан	4 121	6	102	40	48	12	13,1	194
8	Қарағанды	5 077	7	84	60	47	11,9	12,9	497
9	Қостанай	6 938	10	93	75	28	11,9	12,9	113
10	Қызылорда	3 090	4	79	39	40	12,5	13,6	141
11	Маңғыстау	4 469	6	122	37	44	11,6	12,3	223
12	Павлодар	6 968	10	203	34	34	12,6	13,6	295
13	Солтүстік Қазақстан	5 731	8	115	50	39	11,9	13,1	294
14	Оңтүстік Қазақстан	4 264	6	124	39	51	11,7	13,2	297
15	Астана қ.	1 692	2	25	68	60	11,2	12,4	83
16	Алматы қ.	1 306	2	8	179	76	10,2	10,7	292
Барлығы:		71 897	100%	1 785	41	41	12	13,1%	4 805

ауыл шаруашылығы саласында – 10,6%-ды, құрылыс саласында – 8,2%-ды және көлік пен байланыс саласындағы олардың үлесі 4,6%-ды құрайды:

3. Секторлық бағдарламалар. Экономикалық қызмет түрлері бойынша қаржыландыруды біркелкі үйлестіруде ат салысу үшін «Даму» Қорымен жеке сала аясында жобалардың қаржыландырылуын қарастыратын бағдарламалар жүзеге асырылады. Қаржыландыру секторларын анықтау Қазақстан экономикасын әртараптандыруда ықпалдасатын басым қызмет түрлеріне негізделіп жүзеге асырылады.

Секторлық бағдарламалар қаражаттарды шарт бойынша орналастыратын келесі бағдарламаларды қамтиды (6-кесте).

Аймақтық бөліністе жоғарыда аталған бағдарламалар бойынша ең үлкен сомалар Павлодар облысында – 11,9 млрд. теңге (29 қарыз алушы), Алматы қ. – 10,7 млрд. теңге (46 қарыз алушы), берілді. Ең кіші сомалар Қызылорда облысында – 0,3 млрд. теңге (8 қарыз алушы), Атырау облысында – 0,3 млрд. теңге (8 қарыз алушы) бақыланды (7-кесте).

6-кесте.

№	Бағдарлама атауы	Берілді, млн. теңге			Қарыз алушылар саны			Құрылған жұмыс орындары		
		01.01. 2013 ж.	2012 ж.	өзг. 2011 жылға, %	01.01. 2013 ж.	2012 ж.	өзг. 2011 жылға, %	01.01. 2013 ж.	2012 ж.	өзг. 2011 жылға, %
1	«Даму-Өндіріс» бағдарламасы	64 302	14 738	110,7	263	83	105,1	5 879	668	177
2	Өңдеу өнеркәсібіндегі ШОКС лизингтік мемліелерін қаржыландыру бағдарламасы	1 824	198	23	59	13	37,1	1 344	17	3
3	Қарыздарды қайта қаржыландыру бағдарламасы («Даму-Қолдау 2»)	258	–	–	2	–	–	–	–	–
Барлығы:		66 384	14 936	103,5	324	96	82,8	7 223	685	72

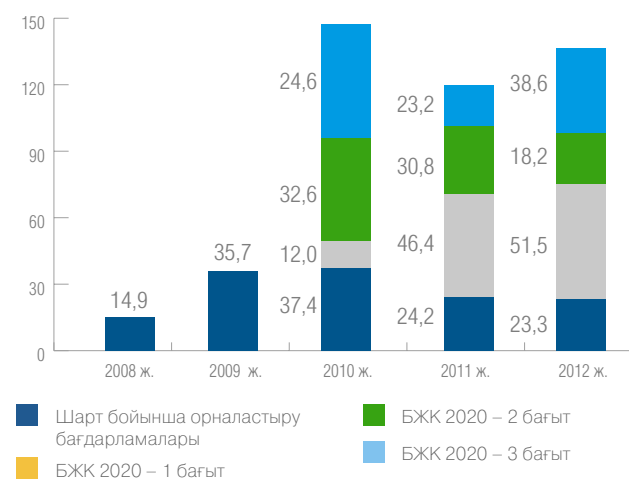
7-кесте.

№	Аймақ атауы	Берілді, млн. теңге	Үлес, %	Қарыз ал-лар саны	Несиенің орташа сомасы,	Несиенің орташа мерзімі, ай.	Орташа есептелген мөлшерле-ме, %	Тиімді мөлшерле-ме, %	Құрылған жұмыс орындары
1	Ақмола	3 389	5	31	109	46	8	8,4	2 001
2	Ақтөбе	6 780	10	24	283	32	8	8,6	343
3	Алматы облысы	3 236	5	23	141	22	8	9,5	782
4	Атырау	387	1	8	48	47	10,9	11,4	179
5	Шығыс Қазақстан	3 484	5	26	134	20	8	8,4	583
6	Жамбыл	743	1	12	62	36	8	8,3	170
7	Батыс Қазақстан	3 332	5	15	222	27	8	8,3	83
8	Қарағанды	9 353	14	34	275	13	8	8,3	95
9	Қостанай	2 942	4	28	105	20	8	8,3	111
10	Қызылорда	322	0	8	40	27	8	8,3	27
11	Маңғыстау	1 113	2	7	159	45	8	8,4	140
12	Павлодар	11 920	18	29	411	15	8	8,3	325
13	Солтүстік Қазақстан	4 965	8	20	248	22	8	8,3	227
14	Оңтүстік Қазақстан	2 449	4	7	350	32	8	9,2	147
15	Астана қ.	1 250	2	5	250	36	8	9,3	20
16	Алматы қ.	10 720	16	46	233	37	8	8,5	1 990
Барлығы:		66 384	100	324	206	25	8	8,5	7 223

3.2 Экономиканың шикізаттық емес секторларындағы кәсіпкерлікті дамытуға әрекеттесу

Экономиканың шикізаттық емес секторларындағы және бірінші кезекте өңдеуші өнеркәсібіндегі кәсіпкерлікті қаржыландыру көлемдерін ұлғайту үшін «Даму» қоры «БЖК 2020» бағдарламасының қаржылық агенті ретінде кепілдіктерді ұсыну, сондай-ақ «Даму-Өндіріс» бағдарламасын және ШОК лизингтік субъектілерін қаржыландыруды іске асырады. 2009–2012 жж. Бағдарламалардың мәліметтерін жылжыту есебінен өнеркәсіп жобаларын қаржыландыру көлемдері айтарлықтай ұлғайды. 2012 жылы «Даму» қорының бағдарламаларына қатысатын өңдеуші өнеркәсіп кәсіпкерлерін қаржыландырудың жалпы сомасы 131,6 млрд. теңгені құрады, ол 2011ж. көрсеткішпен салыстырғанда 7,1 млрд. теңгеге артық. Өңдеуші өнеркәсібінің жалпы нарықтық көлемдерімен салыстырғанда Қор бағдарламалары бойынша қаржының үлесі 2012 жылы 6%-ды құрады.

Қор бағдарламалары бойынша өңдеуші өнеркәсіп жобаларын қаржыландырудың жылдық қарқыны (млрд. теңге)

«БИЗНЕСТІҢ ЖОЛ КАРТАСЫ 2020» БАҒДАРЛАМАСЫ

«БЖК 2020» бағдарламасы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 13.04.2010 ж. № 301 Қаулысымен бекітілген.

«БЖК 2020» Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаевтың «Жаңа онжылдық – Жаңа экономикалық өрлеу – Қазақстанның жаңа мүмкіндіктері» атты бағдарламасын және Қазақстанның 2020 жылға дейінгі Стратегиялық жоспарын іске асыру мақсатында әзірленген.

«БЖК 2020» бағдарламасы 2010–2014 жж. арналған Қазақстан Республикасының индустриалды-инновациялық қарқындалатын Мемлекеттік бағдарламасын іске асыру тетіктерінің бірі болып табылады.

«БЖК 2020» бағдарламасының мақсаты – бұрыннан бар жұмыс орындарын сақтау және жаңа тұрақты жұмыс орын-

дарын құру, сондай-ақ экономиканың шикізаттық емес секторларындағы аймақтық кәсіпкерліктің теңестірілген және тұрақты өсуін қамтамасыз ету.

Кәсіпкерлерге қолдау көрсетудің негізгі өлшемдері:

- экономика секторының басымдығы;
- экспортқа бейімділігі және/немесе кейін сыртқы нарықтарға шығумен қазақстандық құрамды жоғарылату;
- жаңа жұмыс орындарын құру.

«БЖК 2020» бағдарламасы аясындағы қолдаудың барлық шаралары мақсаттық сегменттері мен қолдау шараларына байланысты мынадай бағыттарға бөлінген:

1. Жаңа бизнес-бастамаларды қолдау.
2. Кәсіпкерлік секторды сауықтыру.
3. Кәсіпкерлердің валюталық тәуекелдерін төмендету.
4. Кәсіпкерлік әлеуетті күшейту.

«Жаңа бизнес-бастамаларды қолдау» бағыты аясындағы мемлекеттік қолдау мынада жатыр:

- 1) жобаларды іске асыру үшін Банктердің несиелері бойынша пайыздық мөлшерлемені субсидиялауға қатысты;
- 2) жобаларды іске асыруға бағытталған Банктердің несиелері бойынша ішінара кепілдендіруде;
- 3) өндірістік инфрақұрылымды (индустриалды) дамытуда.

«Кәсіпкерлік секторды сауықтыру» бағыты дағдарыс нәтижесінде зардап шеккен кәсіпкерлерді қолдауға бағытталған. Аталмыш бағытты іске асыру 2012 жылға дейін көзделген және келесі қолдауды қосты:

- 1) Банкте бұрыннан бар несиелер бойынша пайыздық мөлшерлемеге қатысты субсидиялау (мақұлдау кезінде) және жобаны мақұлдағаннан кейін туындайтын бір несиелік желі аясында;
- 2) Қаржылық-экономикалық сауықтыру аясында кәсіпорындарды сауықтыру бойынша басқа да іс-шаралар, оның ішінде қазақстандық қаржылық қорда орналасқан облигациялар бойынша ішкі кредиторлар алдындағы қарыз бойынша.

«Кәсіпкерлердің валюталық тәуекелдерін төмендету» сыртқы нарықтарға өнімді экспорттаушы кәсіпкерлерді қолдауға бағытталған. Мемлекеттік қолдау Банктерде бұрыннан бар пайыздық мөлшерлеменің бөлігі арқылы көрсетіледі.

«БЖК 2020» бағдарламасы аясында 01.01.2013 ж. жағдай бойынша 492,3 млрд. теңге жалпы сомадағы несиелерді субсидиялаудың 2 221 шартына қол қойылған, оның ішінде 1 бағыт бойынша 1 877 шартқа, 2 бағыт бойынша – 186 шартқа, 3 бағыт бойынша – 158 шартқа қол қойылған.

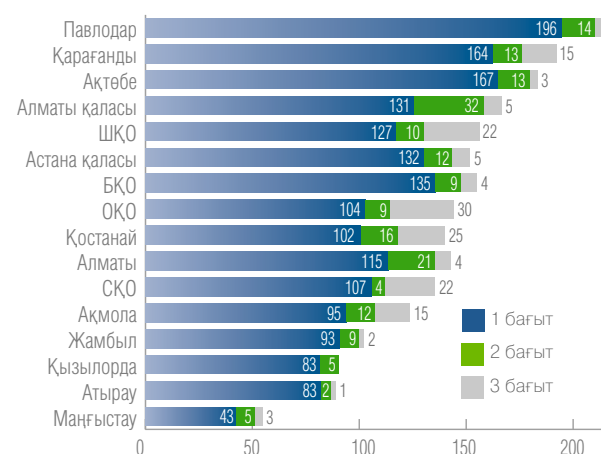
Шарттардың неғұрлым көп саны Павлодар, Қарағанды және Ақтөбе облыстарында.

Қол қойылған шарттардың несиелер портфелінің көлемі бойынша көшбасшылық ететіндер: Алматы облысы,

Алматы қаласы, Қарағанды облысы және Астана қаласы.

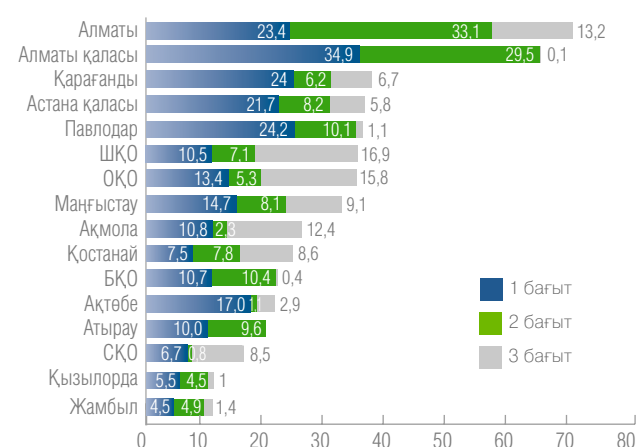
АЙМАҚТЫҚ БӨЛІНУ ТҰРҒЫСЫНАН СУБСИДИЯЛАУ НӘТИЖЕЛЕРІ

Қол қойылған шарттар саны

«БЖК 2020» бағдарламасының 1-бағыты бойынша жалпы сомасы 15,9 млрд. теңгедегі жалпы сомаға 113 кепілдік шарттарына қол қойылған.

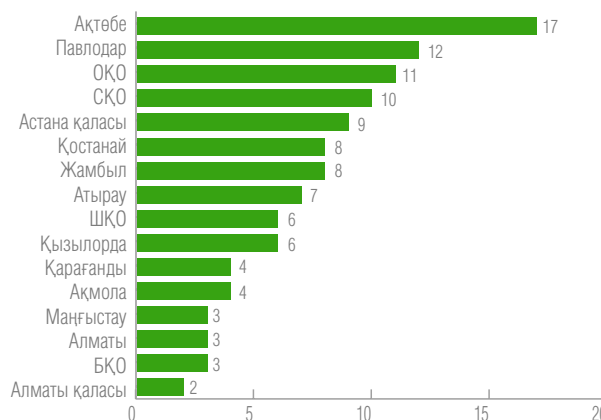
Несиелер сомасы, млрд. теңге

Шарттардың неғұрлым көп санына Ақтөбе, Павлодар және Оңтүстік Қазақстан облыстарында қол қойылған.

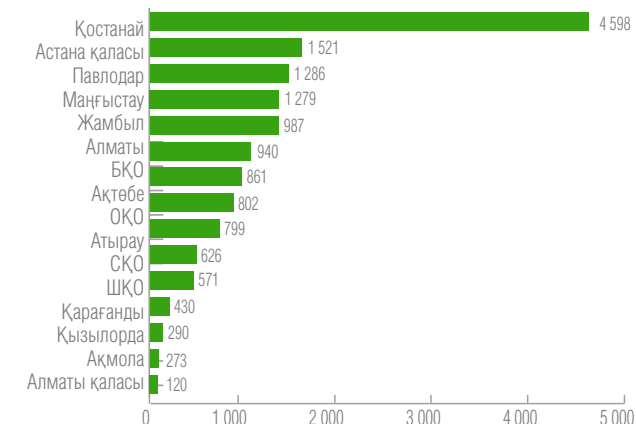
АЙМАҚТЫҚ БӨЛІНУ ТҰРҒЫСЫНАН КЕПІЛДЕНДІРУ НӘТИЖЕЛЕРІ

Қол қойылған шарттар саны

«БЖК 2020» бағдарламасының 1–3-бағыттары бойынша қол қойылған шарттардың неғұрлым көп санына мынадай банктер ие: «БТА Банк» АҚ, «Қазақстан Халық Банкі» АҚ, «Банк ЦентрКредит» АҚ және «АТФ Банк» АҚ.

Несиелер сомасы, млн. теңге

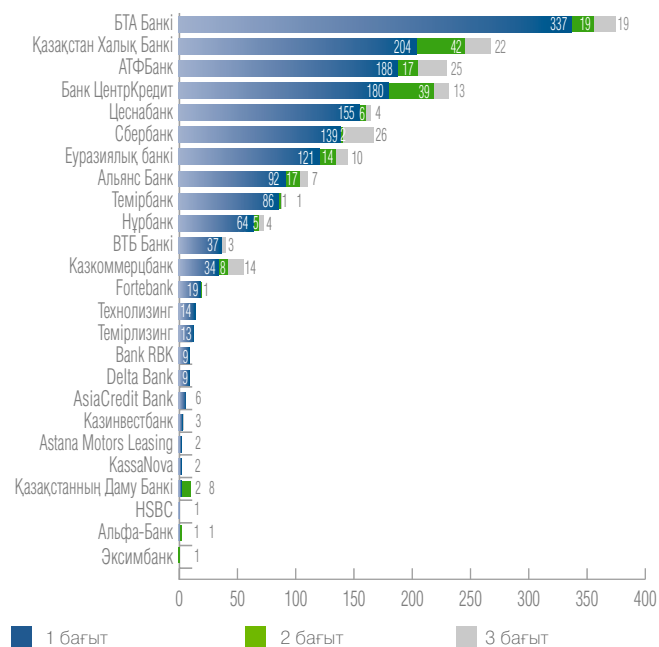

Қол қойылған субсидиялау шарттары аясында несиелер сомалары бойынша көшбасшылық етеді: «Қазақстан Халық Банкі» АҚ, «Сбербанк» АҚ ЕБ, «Банк ЦентрКредит» АҚ және «Цеснабанк» АҚ.

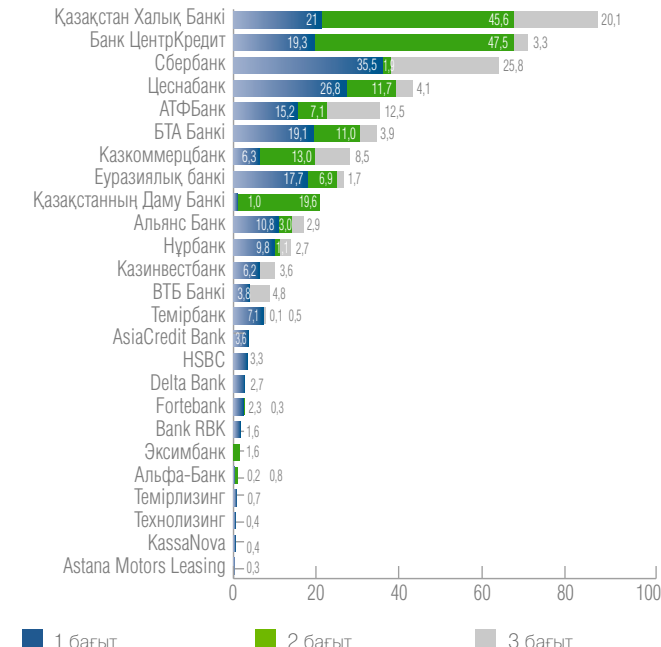
БАНКТЕР БӨЛІНІСІ ТҰРҒЫСЫНАН СУБСИДИЯЛАУ НӘТИЖЕЛЕРІ

Қол қойылған шарттар саны

«БЖК 2020» бағдарламасының 1-бағыты аясында кепілдік шарттарының неғұрлым көп санына «БТА Банк» АҚ және «Қа-

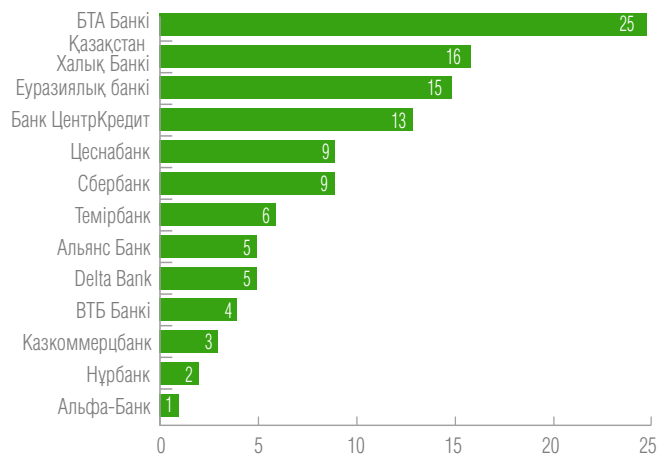
Несиелер сомасы, млрд. теңге

зақстан Халық Банкі» АҚ қол қойылған; несиелердің неғұрлым көп сомасы «Сбербанк России» АҚ ЕБ және «БТА Банк» АҚ,

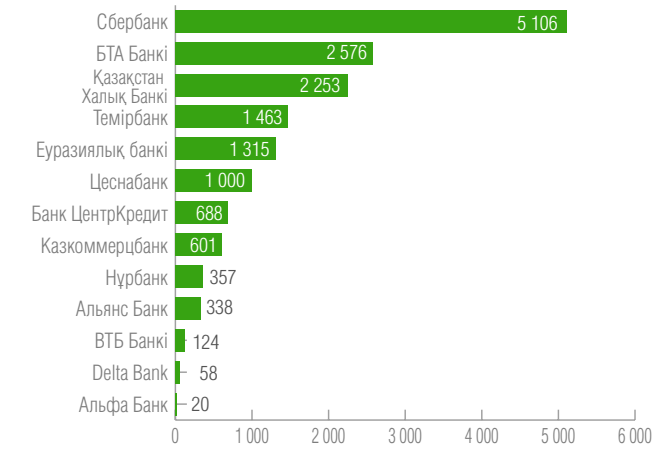
БАНКТЕР БӨЛІНІСІ ТҰРҒЫСЫНАН КЕПІЛДЕНДІРУ НӘТИЖЕЛЕРІ

Қол қойылған шарттар саны

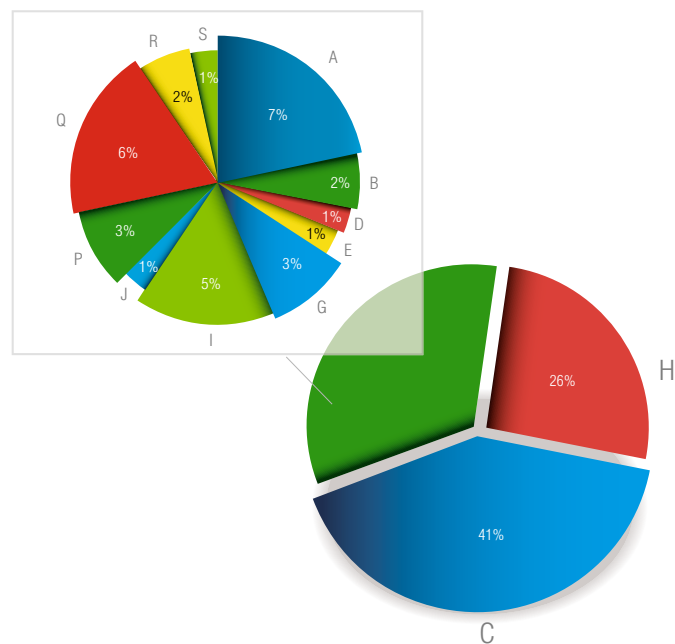
Салалық бөліністе «БЖК 2020» бағдарламасының 1–3-бағыттары аясында қол қойылған шарттардың шамамен жартысы өңдеу өнеркәсібіне тиесілі (41%). Көлік және қоймалау саласының үлесі 26%-ды, ауыл шаруашылығы –

Несиелер сомасы, млн. теңге

7%-ды, денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер – 6%-ды құрайды және өзге салаларға 20%-дан келеді.

Қол қойылған шарттар санының салалық құрылымы

A – Ауыл, орман және балық шаруашылығы; B – Тау-кен өнеркәсібі және карьерлерді өңдеу; C – Өңдеу өнеркәсібі; D – Электр қуатымен жабдықтау, газ, бу жеткізу және ауамен кондиционерлеу; E – Сумен жабдықтау, канализация жүйесі, қалдықтарды жинау және үйлестіру үрдістерін бақылау; G – Көтерме және бөлшек сауда, автокөліктер мен мотоциклдерді жөндеу; H – Көлік және қоймалау; I – Тұру және тамақтану бойынша қызметтер; J – Ақпарат және байланыс; L – Қозғалмайтын мүлікпен жасалатын операциялар; P – Білім беру; Q – Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер; R – Өнер, көңіл көтеру және демалыс; S – Басқа қызмет түрлерін ұсыну.

3.3 ШОБ субъектілерінің кәсібилігін арттыру және тұрғындарды кәсіпкерлікке тарту

2011 ж. кәсіпкерлерді қаржылық емес қолдауды қамтуды ұлғайту үшін «Даму» қоры «Бизнесің жол картасы 2020» бағдарламасының 4-бағыттағы операторы ретінде «Бизнес-Кеңесші» кәсіпкерлері үшін қысқа мерзімді оқыту бағдарламасын іске асыруды жалғастырды, сондай-ақ ШОК сервистік қолдау топ-менеджментті оқыту және «Ресми байланыстар» жобасын іске қосты. Нәтижесінде «Даму» Қорының бағдарламаларына қатысушылар-

дың жалпы саны 2010 жылмен салыстырғанда, 1,8 есеге ұлғайды және 30,5 мың адамға жетті.

Кәсіпкерлерге кеңестік қолдауды күшейту үшін «Даму» қоры 2011 ж. наурызда Call-орталықты іске қосты, ол шамамен 2,5 мың қоңыраумен «Даму» Қорының бағдарламалары және мемлекеттік қолдаудың өзге құралдары бойынша қызмет етеді. Аймақтық филиалдар базасында Кәсіпкерлікті қолдау орталықтары қызмет етеді.

8-кесте.

№	Бағдарлама	2009 ж.	2010 ж.	2011 ж.	2012 ж.
1	Бизнес-Кеңесші (2011 ж. бастап «БЖК 2020» бағдарламасы аясында)	11 603	16 504	15 645	17 316
2	Даму-Көмек		89	227	305
3	ШОК топ-менеджментін оқыту			210	210
4	Ресми байланыстар			501	622
5	Сервистік қолдау			10 888	12 408
Барлығы:		11 603	16 593	27 471	30 861

«БЖК 2020» БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ «КӘСІПКЕРЛІК ӘЛЕУЕТТІ АРТТЫРУ» АТТЫ 4-БАҒЫТЫ

2011 ж. бастап «БЖК 2020» бағдарламасының «Кәсіпкерлік әлеуетті күшейту» 4-бағыты іске асырылады, оның операторы «Даму» қоры болып табылады. Аталған бағыт аясындағы «Даму» қорының негізгі мақсаты кәсіпкерлік әлеуетті күшейтуге бағытталған ықтимал және әрекет етуші кәсіпкерлерді қаржылық емес қолдаумен қамтуды ұлғайту болып табылады. ШОБ кәсіпкерлерін қолдау тегін негізде, мынадай құралдар арқылы ұсынылады:

- 1) жаңадан бастап келе жатқан кәсіпкерлерді қолдау (старт-ап жобалар);
- 2) әрекет етуші бизнесті жүргізуді сервистік қолдау;
- 3) ШОБ топ-менеджментін оқыту;
- 4) шетелдік серіктестермен іскерлік байланыстарды орнату жолымен өндірістерді жаңғырту және кеңейту (бұдан әрі – «Іскерлік байланыстар» жобасы).

1) Өз ісін жаңадан бастаған кәсіпкерлерді қолдау (старт-ап жобалар) кәсіпкерлік бастамамен және әрекет етуші кәсіпкерлермен халыққа қызметтердің стандартты пакетін ұсынуды құрайды. Қызметтердің стандартталған пакеті:

- 1) әрекет етуші кәсіпкерлер және кәсіпкерлік бастамалармен халықты қысқа мерзімді оқыту («Бизнес-Кеңесші» жобасы);
- 2) кәсіпкерге қажетті құжаттардың стандартты пакетін ұсыну;
- 3) ақпараттық-сараптамалық қолдау және бизнес-порталға кәсіпкерлердің еркін қол жеткізуін ұйымдастыру;

4) экономиканың басым салаларындағы маркетингтік зерттеулер нәтижелерін ұсыну.

01.01.2013 ж. жағдай бойынша оқудан 17 316 адам өтті, ол тыңдаушылардың жоспарлы жалпы санынан 114%-ды құрады.

Гендерлік бөліністегі жобаға қатысушылардың құрамын талдау әйелдер саны Қазақстан бойынша оқытылғандардың жалпы санында үлкен үлесті құрайтынын көрсетті – 58,3% немесе 10 002 адам.

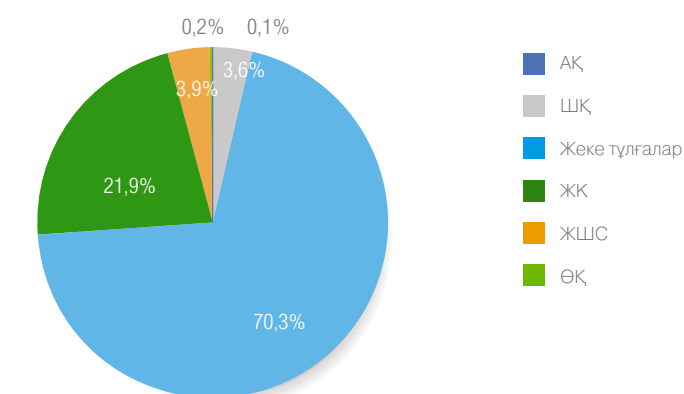
9-кесте.

№	Аймақтың атауы	2012 жылға жоспар, адам	2012 ж.іс жүзінде, адам	% жоспардың орындалуы
1	Ақмола	669	831	116
2	Ақтөбе	709	794	108
3	Алматы	1 709	1 733	101
4	Атырау	485	490	101
5	Шығыс Қазақстан	1 275	1 414	108
6	Жамбыл	955	964	101
7	Батыс Қазақстан	555	752	135
8	Қарағанды	1 234	1 508	122
9	Қостанай	804	1 118	139
10	Қызылорда	639	645	101
11	Маңғыстау	678	769	113
12	Павлодар	681	817	113
13	Солтүстік Қазақстан	538	625	116
14	Оңтүстік Қазақстан	2 143	2 540	118
15	Алматы қаласы	1 290	1 636	127
16	Астана қаласы	636	680	107
Барлығы:		15 000	17 316	114

«Бизнес-Кеңесші» жобасына қатысушылардың құрамын кәсіпкерлікті ұйымдастыру нысаны бойынша талдау неғұрлым көп меншікті салмағы кәсіпкерлік бастамамен – 70,3%-ды, немесе 12 058 адамды құрағанын көрсетті. Аталмыш көрсеткіш жобаны іске асыру нәтижелері кәсіпкерлік қызметке халықты көп тарту бойынша қойылған міндетке сәйкес келетінін нақты көрсетеді.

21,9% меншікті үлесті жеке кәсіпкерлер құрайды (3 764 бірл.), 3,9% – жауапкершілігі шектеулі серіктестіктер (668 бірл.), 3,6% – шаруа (фермерлік) қожалықтар (624 бірл.), 0,2% – өндірістік кооперативтер (37 бірл.) және 0,1% – акционерлік қоғамдар (22 бірл.).

Ұйымдық-құқықтық нысандар бөлінісіндегі «Бизнес-Кеңесші» жобасына қатысушылар құрамы

2) «Әрекет етуші бизнесті жүргізуді сервистік қолдау» компонентін іске асыру аясында «Даму» қоры опе-

ратор болып табылады және сервистік қызметтер мониторингін жүзеге асырады.

Сервистік қызметтердің жалпы көлемі 2012 ж. 62 751 құрады, ШОК субъектілері бойынша – 12 408.

Аймақтық айырымда сервистік қызметтердің неғұрлым көп саны Батыс Қазақстан облысында көрсетілді – 40 373 қызметтер – 5 116 ШОК қызметтері бойынша. Республика бойынша көрсетілген сервистік қызметтердің орташа саны 1 598 қызмет кәсіпкерлердің орташа санында, қызметтерді алғандар – 520 ШОК субъектілері.

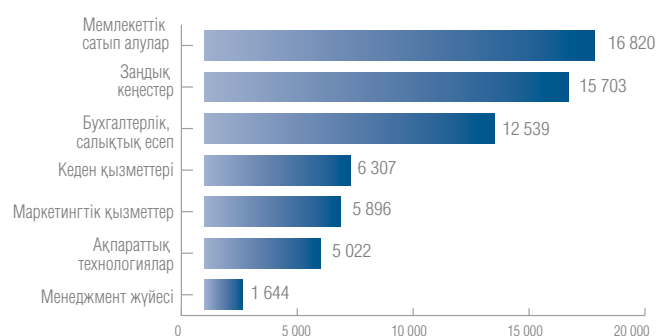
Бұл жерде көрсетілген сервистік қызметтер санының көрсеткіштері және қызметтерді алған ШОК субъектілерінің саны барлық аймақтарда іс жүзінде әр түрлі. Бұл бір кәсіпкер бірнеше рет сервистік қызметке жүгіне алатынын және сервистік қызметтердің әр түрлері бойынша кеңестер ала алатындығымен түсіндіріледі.

Барлық аймақтардағы қолданыстағы бизнесті сервистік қолдау сервистік қызметтің 7 түрі бойынша жүргізіледі:

- 1) статистикалық есептілікті құрастырумен, бухгалтерлік және салықтық есепті жүргізумен байланысты қызметтер;
- 2) кедендік рәсімдер бойынша қызметтер;
- 3) менеджмент жүйесін енгізу бойынша барлық үдерісті толық алып жүру және кеңес беру;
- 4) заңды қызметтерді көрсету;
- 5) маркетинг мәселелері бойынша қызметтер;
- 6) ақпараттық технологияларға қызмет көрсету саласындағы кеңестер;
- 7) мемлекеттік сатып алулармен, ұлттық компаниялар және жер қойнауын пайдаланушылармен байланысты қызметтер.

Республика бойынша сервистік қызметтердің неғұрлым көп саны мемлекеттік сатып алулармен байланысты қызметтер бойынша көрсетілді – 16 820 қызмет. Бұдан әрі заңды қызметтер кетеді – 15 703 қызмет және бухгалтерлік және салықтық есеп жүргізумен байланысты, сондай-ақ статистикалық есептілікті құрастырумен байланысты қызметтер – 12 539 қызмет.

Көрсетілген сервистік қызметтер саны және түрлері

«Әрекет етуші бизнесті жүргізуді сервистік қолдау» компонентінің іске асыруы 2012 жылы 48 сервистік компаниясы арқылы жүзеге асырылды.

3) ШОБ топ-менеджментіне оқыту «Назарбаев Университеті» ААҚ Жоғарғы бизнес мектебінің негізінде өткізіледі.

Экономиканың басым секторларында қызмет атқаратын ШОБ кәсіпорындарының жоғарғы және орта буындарының жетекшілері осы жобаның қатысушылары болуы мүмкін.

Оқыту сәтті бизнесті жүргізудің жаңа үлгілерін енгізуге, әрекетті кәсіпорынды тиімді басқару машықтарын дамытуға және стратегиялық және тактикалық бизнес-міндеттерді шешуге бағытталған. Кәсіпкерлерге арналған оқыту семинарлары ағылшын тілінде өткізіледі, оқыту барысында қатысушылар үшін ағылшын тілінен орыс тіліне синхронды аударма жүргізу қамтамасыз етіледі.

Білім беру бағдарламасының мазмұны «Назарбаев Университеті» ААҚ серіктесімен – корпоративтік жаттықтыру бағдарламалар ұсынатын Дьюк Университетінің Duke Corporate Education бөлімшесімен бірге дайындалған.

Барлығы 2012 ж. Қазақстанның барлық аймақтарында 7 топта 210 кәсіпкер оқытылды. Кәсіпкерлердің ең көп саны Алматы қаласынан – 13,8% және Оңтүстік Қазақстан облысынан – 13,3% келді.

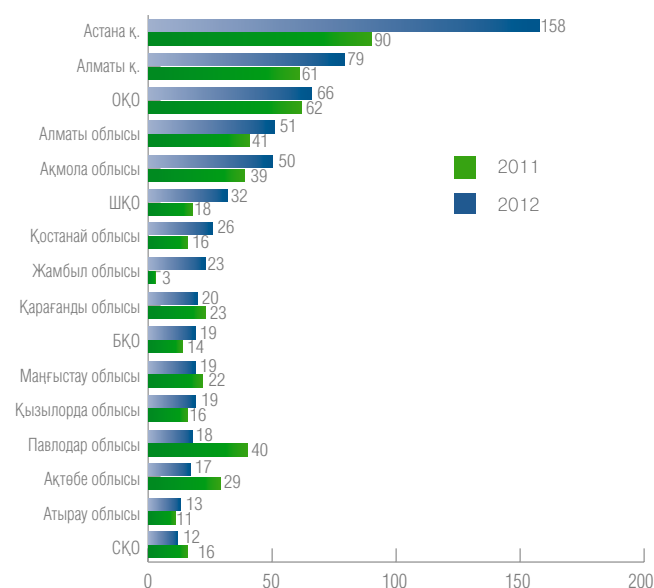
Өткізілген зерттеулерге сәйкес, жалпы республика бойынша «ШОБ топ-менеджментіне оқыту» жобасында қатысу нәтижелері бойынша 2012 ж. 210 жоба қатысушысының арасында 16 кәсіпкер «Іскерлік байланыстар» жобасының аясында шетелдік машықтанудан өткен, 71 кәсіпкер пайыздық мөлшерлемені қаражаттандыру түрінде қолдау алды және 11 кәсіпкерге «БЖК 2020» бағдарламасының аясында несиелерді кепілдендіру түрінде қолдау көрсетілді.

4) «Іскерлік байланыстар» жобасы. Жоба мақсаты – шетелдік компаниялармен іскерлік байланыстарды орнату және іскерлікті дамыту арқылы қазақстандық кәсіпкерліктің әлеуетін жоғарылату.

Шетелдік машықтануларды ат салысатын серіктестер – Германия халықаралық ынтымақтастық жөніндегі қоғамы (GIZ), сонымен қатар АҚШ халықаралық даму жөніндегі агенттігі (USAID).

2011 ж. жобаға қатысқан кәсіпкерлер саны 501 адамды құрады, 2012 ж. олардың саны 24,2%-ға артып, 622 адамды құрады.

2011–2012 жж. аймақтар бөлінісіндегі қатысушылар саны «Іскерлік байланыстар» жобасы

КӘСІПКЕРЛЕРГЕ АРНАЛҒАН ҚҰЗІРЕТ ОРТАЛЫҚТАРЫН ҚҰРУ

«Даму» Қоры 22.06.2012 ж. № 01-7.4 Қазақстан Республикасы Президентінің хаттамалық Тапсырмаларын орындау үшін «бір терезе» қағидаты бойынша кәсіпкерлерге қызмет көрсететін бірыңғай орталықтарды аша бастады.

Құзыреттілікті дамыту орталықтары төмендегілерді қамтиды:

- 1) облыстық деңгейде – **Кәсіпкерлерге қызмет көрсету орталықтары** (ары қарай – КҚКО). КҚКО негізгі мақсаты – кешенді қолдау көрсету арқылы кәсіпкерліктің тиімді дамуы және бәсекеге қабілеттілігінің жоғарылауы үшін жағымды жағдай жасау. Сондай-ақ КҚКО қызметтерінің негізгі бөлігі тегін көрсетіледі.

2012 ж. «Даму» Қоры Алматы қаласында және Оңтүстік Қазақстан облысының Шымкент қаласында КҚКО жұмыстарын бастады.

Алматы және Шымкент қалаларындағы жұмыс нәтижелері бойынша 2 043 астам ШОК субъектілері мен жеке тұлғаларға қызмет көрсетілді, мемлекеттік қолдау құралдары мен сервистік қызметтер көрсету тізіміне қосылған мамандандырылған кеңестемелер бойынша 2 844 кеңестемелер ұсынылды.

- 2) моноқалалар деңгейінде – **Кәсіпкерлікті қолдау орталықтары** (КҚО).

Республиканың 27 моноқаласында КҚО құрылды, олардың ішінде 12-сі 2012 ж. келесі қалаларда құрылды: Жезқазған қ., Балқаш қ., Сарань қ., Қаражал қ. (Қарағанды облысы), Арқалық қ., Жетіқара қ. (Қостанай облысы), Қаратау қ., Жа-

натас қ. (Жамбыл облысы), Зырянск қ., Серебрянск қ. (Шығыс Қазақстан облысы), Кентау қ. (Оңтүстік Қазақстан облысы), Құлсара (Атырау облысы).

2012 ж. моноқалалардағы КҚО 540 кәсіпкерлер мен кәсіпкерлік бастамасы бар тұрғындарға 661 кеңестемелер ұсынылды.

- 3) аудандық деңгейде – **мобильді Кәсіпкерлікті қолдау орталықтары**. Мобильді КҚО «Даму» Қорының Аймақтық филиалдарының негізінде әрекет етеді, осы филиалдарға КҚО қызметін басқару міндеті жүктеледі.

Мобильді КҚО әрекет етуі сапарлық кеңестемелер ұйымдастыру үшін мамандандырылған автобустар негізінде қарастырылған.

2012 ж. Қостанай, Павлодар, Жамбыл, Оңтүстік Қазақстан және Қарағанды облыстарында 5 мобильді КҚО іске қосылды. 2012 ж. нәтижелері бойынша 540 кәсіпкерлер мен кәсіпкерлік бастамасы бар тұрғындарға 582 кеңестемелер ұсынылды.

CALL-ОРТАЛЫҒЫН ҚҰРУ

ШОК субъектілерінің хабардарлығы мен кәсіпқойлығының деңгейін жоғарылату үшін 2011 жылы жұмыс істей бастаған мамандандырылған Call-орталығы тиімділігі жоғары құралдардың бірі болып табылады.

Call-орталық белгілі бір мақсатты қауымға таңдаулы түрде әсер тигізіп, адрестік жұмыс жүргізеді. Сонымен қатар Call-орталығы «Даму» Қорына жүгінген тұлғалармен жұмыс жасауда зор мүмкіндіктер ұсынып, білікті қызметкерлер құрамын осы жұмыстардан босатуға мүмкіндік береді. Call-орталығының операторлары ШОК қаржылық және қаржылық емес қолдау жөніндегі мемлекеттік бағдарламалардың шарттары мен сипаттамаларын түсіндіреді, оларға табысталған басқа жұмыстарды орындайды.

«Даму» Қорының Call-орталығына «1408» тегін қысқа нөмірі бойынша хабарласуға болады. Ай сайын «Даму» Қорының Call-орталығымен 2 500-дан астам қоңырау өңделеді. 2012 ж. «Даму» Қорының Call-орталығымен 35 018 қоңырау өңделді, оның ішінде «БЖК 2020» бағдарламасы бойынша 10 700 қоңырау және Қордың басқа бағдарламалары бойынша 917 қоңырау өңделді.

КӘСІПКЕРЛЕРГЕ АРНАЛҒАН БИЗНЕС-ПОРТАЛ

2012 ж. наурызында «Даму» Қоры тарапынан Кәсіпкерлерге арналған бизнес-портал іске қосылды. Жоба мақсаты – кәсіпкерлік қызметті насихаттау және ақпараттық қолдау көрсету, сонымен қатар «БЖК 2020» мемлекеттік бағдарламасына ақпараттық қолдау көрсету. Жобаның негізгі міндеттері:

- халық арасындағы кәсіпкерлік белсенділікті жоғарылату, пайдаланушыларға өз бизнесін жүзеге асырудағы қандамдық нұсқаулықтарды жеткізу;
- халық арасында кеңінен кәсіпкерлік қызметке деген қызуғышылықты тудыру, Қазақстандағы кәсіпкерлік қызметтің өзектілігін, мемлекетпен ЖКС қолдау бойынша қабылданатын белсенді нақты шараларды көрсету;
- кәсіпкерлерге бір онлайн дереккөзден бизнес жүргізуге қатысты барлық сұрақтар бойынша негізгі ақпарат алу мүмкіндігін ұсыну.

Бизнес-порталда ұсынылған ақпарат интернет-қауымда жоғары қызығушылық тудырады, бұл веб-ресурсқа кіру деңгейіне жағымды әсер етеді – 2012 ж. 9 айында іске қосылған сәттен бастап 105 мыңнан астам қарау әрекеті тіркелген.

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ШОБ БОЙЫНША ТАЛДАУ КІТАБЫН БАСЫП ШЫҒАРУ

2012 ж. үш тілдегі: мемлекеттік, орыс және ағылшын тілдеріндегі «Қазақстандағы және оның аймақтарындағы шағын және орта кәсіпкерліктің дамуы жөніндегі есеп» кітабының 4-ші шығарылымын жариялау бойынша жұмыс жүргізілді.

Кітапқа аймақтық және салалық бөліністердегі ШОК әлеуметтік-экономикалық көрсеткіштерінің ағымдағы жағдайы мен қарқынының жалпы республикалық талдау нәтижелері, Қазақстанның әр аймағының жеке-жеке ШОК секторының шолуы, «ЖБК 2020» бағдарламасы қатысушыларының сауалнамаларының нәтижелері қосылған.

Кітап барлық мемлекеттік органдар, қоғамдық ұйымдар, Қазақстанның жетекші ЖОО, республикалық және облыстық кітапханалары, сонымен қатар ТМД елдерінің ЖОО арасында таратылды.

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ШАҒЫН БИЗНЕСТІҢ ДӨНГЕЛЕК ҮСТЕЛДЕРІ МЕН ФОРУМДАРЫН ӨТКІЗУ

«Даму» Қоры мен Түркия Республикасының ШОК дамыту және қолдау ұйымы арасындағы өзара түсіністік туралы меморандум аясында 2012 ж. 15 наурызында екі елдің іскер топтарының қатысуымен Қазақстан-Түркия бизнес-форумы өткізілді.

2012 жылдың 18–20 сәуірі аралығында Астана қаласында «Көрме» көрмелік орталығында Франчайзинг бойынша 5-ші Мерейтойлық Орта Азиялық халықаралық көрме – «FranchExpo 2012» өткізілді. «FranchExpo» ұйымдастырушылары – «Itesa» компаниясы, «Даму» Қорымен және Қазақстан Франчайзинг одағымен бірге.

2012 ж. мамырында «Даму» Қоры V Астана экономикалық форумының (ары қарай – АЭФ) ортақ ұйымдастырушысы болды. Қордың АЭФ аясындағы тікелей қатысуымен Қазақстандағы ШОБ дамыту мәселелерін және ықтималды шешімдерін айқындауға арналған «Тиімді кәсіпкерлік – тиімді экономика» панельдік сессиясы өткізілді, сонымен қатар шара барысында ШОБ секторын қолдаудағы шетелдік тәжірибе ескерілді. Панельдік сессия жұмысында 200-ден

астам адам қатысты, оның ішінде АҚШ-нан келген экономика бойынша Нобель сыйлығының лауреаттары мен 4 елден келген спикерлер қатынасты.

2013 ж. мамырында VI АЭФ аясында «Қазақстандағы кәсіпкерлік: қатерлер мен мүмкіндіктер» атты панельдік сессиясын өткізу жоспарлануда.

2012 ж. 8 маусымында «Қазақстандағы франчайзинг күні» атты іс-шара өткізілді. Іс-шара аясында «Франчайзинг-2012 өткізілді: проблемалар мен перспективалар» тақырыбына конференция, «Франчайзинг бойынша ҚР-ның заңдарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» дөңгелек үстел жиыны, сонымен қатар тақырыптық семинарлар мен тұсаукесерлер.

«Даму» Қоры Басқармасының Төрайымы 2012 ж. 3–4 шілдесінде Куала-Лумпур қаласында (Малайзия) өткізілген Халықаралық Даму Форумында баяндама жасады.

2012 ж. 7 қыркүйегінде Қазақстанға Эстония премьер министрі Андрус Ансип мырзаның ресми сапарының аясында Қазақстан-Эстония бизнес-форумы ұйымдастырылды. Бизнес-форум барысында қатысушылар Қазақстан мен Эстония экономикаларының ағымдағы жағдайымен танысты, сонымен қатар көліктік, ақпараттық, құрылыстық, туристік және басқа салаларда екі жақты экономикалық ынтымақтастық туралы бірқатар ауқымды мәселелер талқыланды.

2012 ж. қыркүйек айында «Даму» Қоры Павлодар қаласында Қазақстан және Ресей мемлекеттерінің Елбасыларының қатысуымен шекаралық ынтымақтастық жөніндегі бизнес-форумды ұйымдастыруға және өткізуге қатысты. Бизнес-форум аясында Қазақстан Республикасының шекара маңындағы аумақтарда жеке кәсіпкерлікті дамыту және бәсекеге қабілеттілігін жоғарылату мақсатында 10 млрд. теңге сомасына «Ресей Жинақ Банкі» АҚ ЕБ мен «Даму» Қоры арасында өзара түсіністік пен ынтымақтастық туралы Меморандумға қол қойылды.

2012 ж. 9 қазанына Алматы қаласында «Даму» Қорымен Корея Елшілігінің Коммерциялық бөлімінің және Корея саудада ат салысу және инвестициялар жөніндегі агенттігінің атсалысуымен қазақстандық кәсіпкерлер қатынасатын корейлік компаниялардың сауда миссиясы өткізілді.

2012 ж. 13 қарашасында «Даму» Қорының қолдауымен Жастар кәсіпкерлігінің екінші Жыл сайынғы форумы өткізілді. Жыл сайын дүние жүзінің 100-ден астам елінде кәсіпкерлікті жоғарылату мақсатында өткізілетін халықаралық бастама – «Кәсіпкерліктің ғаламдық апталығы» аясында форум Қазақстанда жыл сайын өткізіледі.

«Даму» Қорының өкілдері Сауда-экономикалық ынтымақтастық жөніндегі Қазақстан-Қытай Ішкі комитетінің VI отырысына, сонымен қатар 2012 ж. 2–7 қыркүйегінде өткізілген «Қытай-Еуразия» ЭКСПО II көрмесінің жұмысына қатысты.

«Даму» Қоры 2012 ж. 12–14 қыркүйек аралығында өткізілген Теңізге шығатын жолы жоқ дамушы елдердің сауда министрлерінің IV кездесуін, сонымен қатар Халықаралық сауда, сау-

да рәсімдерін жеңілдету және саудаға жәрдемдесу жөніндегі жоғары деңгейдегі Әлемдік тақырыптық отырысты ұйымдастыруға ат салысты. Іс-шараларда теңізге шығатын жолы жоқ 30 елдің министрлері, Біріккен Ұлттар Ұйымының барлық мемлекеттері, сонымен қатар халықаралық ұйымдардың өкілдері қатысты.

2012 ж. 5–6 желтоқсанда Астана қаласында өткізілген Қазақстан-Малайзия Ортақ сауда-экономикалық комитетінің 2-ші отырысында қатысушы болды, оның аясында Малайзия ШОК корпорациясымен Ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойылды.

2012 ж. 5–6 желтоқсанда Алматы қаласында «Даму» Қоры «KAZNEX INVEST» АҚ, Қазақстан Республикасындағы Корея Елшілігімен және Корея ШОБ Федерациясымен бірлесіп, Қазақстан Республикасының экономикалық даму және сауда министрі Е.А. Досаев мырзаның, Қазақстан Республикасындағы Корея Республикасының Елшісі Пэк Чу Хён мырзаның қатысуымен, екі ел арасындағы кәсіпкерлік саласында ынтымақтастықты кеңейту мақсатында бизнес-форум өткізіліп, бизнес-кездесулер ұйымдастырылды.

«ДАМУ-КӨМЕК» БАҒДАРЛАМАСЫ

«Даму-Көмек» бағдарламасы мүмкіндіктері шектеулі кәсіпкерлер мен тұрғындардың түйінді мәселелері мен оларға қажетті ресурстар (қаржылық көмек, мүлік, кеңестемелік қолдау, басқа қызметтер) туралы хабардарлық дәрежесін арттыру жолымен оларға қолдау көрсетуді көздейді.

«Даму» Қоры қаржыландыру жасамайды, бірақ мүмкіндіктері шектеулі кәсіпкерлердің және әлеуетті демеушілер және несиенгерлердің арасындағы байланыстырушы буын ретінде әрекет етеді.

Осы мақсатта байланыстық деректер мен басқа ақпаратты алмасуға арналған хабарландыру тақтасы – электрондық алаңқай түріндегі арнайы сайт www.damu-komtek.kz құрылды. Осы сияқты жобаларды іске асыру тәжірибесі, әдетте, көмек бергісі келетіндердің көмек алғысы келетіндерден әлдеқайда көп болатынын көрсетеді.

01.01.2013 ж. жағдай бойынша сайтта 946 өтінім орналастырылды, оның ішінде 621 мүгедек кәсіпкерге демеушілік және қайырымдылық көмегі көрсетілді.

«ДАМУ» ҚОРЫНЫҢ ГЕОАҚПАРАТТЫҚ ЖҮЙЕСІ

«Даму» Қорының геоақпараттық жүйесі «Даму» Қорының қызметі туралы, сондай-ақ ШОК, микроқаржы секторын дамыту, республикалық және аймақтық деңгейлердегі макро- және микроэкономикалық үрдістер туралы барлық өзекті стратегиялық әрі талдаушылық ақпарат берудің интербелсенді жүйесі болып табылады.

2010 ж. наурызынан бастап ГАЖ сыртқы қолданушылар үшін ашылды (сайттың Интернет желісіндегі мекен-жайы: <http://gis.damu.kz/>). Бұл орайда басты шешім барлық қажетті ақпаратты бір дерек көзінде – ГАЖ-да шоғырландыру болып табылады. Жүйе барлық мүдделі тұлғалардың барынша ыңғайлы түрде қатынауын қамтамасыз етуге Web-интерфейспен қамтылған. Интербелсенді ақпараттық талдау қорының деректері бастапқы дерек көздерінен (Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі, Қазақстан Республикасының Статистика жөніндегі агенттігі және т.б.). алынған ақпаратты тоғыстыру жолымен ай сайын жаңартылып отырылады.

4.1 Адам ресурстарын басқару саясаты

«Даму» Қорындағы адам ресурстарын басқару саясаты Қордың стратегиялық мақсаттары мен миссиясын ескере отырып, «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ компаниялар тобы 2010–2020 жж. арналған Кадрлық стратегиясына негізделді.

Адам ресурстарын басқару саясатының басты бағыттары:

- «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ компаниялар тобы үшін адам ресурстарын басқарудың бірыңғай моделін қалыптастыруды;
- еңбек тиімділігін арттыру жүйесін;
- адам капиталының сапасын арттыру жүйесін;
- корпоративтік мәдениеттің дамытылуын қамтиды.

«Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ компаниялар тобы үшін адам ресурстарын басқарудың бірыңғай моделін қалыптастыру бағыты бойынша «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ типтік құжаттарына сәйкес бірқатар нормативтік құжаттар қабылданды. Атап айтсақ, «Даму» Қоры жұмыскерлерінің еңбекақысын төлеуге және қызметін бағалауға байланысты ішкі құжаттар дайындалды.

Қордағы еңбек-ті ұйымдастыру тиімділігін жоғарылату мақсатында 2011 ж. мақсат карталары бойынша әкімшілік жұмыскерлерді бағалау жүйесі енгізілді. Қордың стратегиялық және операциялық ПӘК құрылымдық бөлімшелердің мақсат карталарына және кейін жұмыскерлердің мақсат карталарына үйлестіріледі. Мақсаттарды орындау нәтижелері бойынша әр жұмыскердің тиімділігін тоқсан сайын бағалау жүргізіледі, осы бағалау нәтиже сыйақы көлемін есептеуде (сыйақыландыру) есепке алынады.

4.2 Қордың ұйымдық құрылымы

«Даму» Қорының ұйымдық құрылымы стратегиялық мақсаттар мен міндеттерді тиімді шешуге мүмкіндік береді. «Даму» Қорының жалпы штаттық саны 274 бірлікті құрайды.

4.3 Әлеуметтік жауапкершілік

«Даму» Қоры ұлттық дамыту институты ретінде өз қызметінің басты ұстанымдарының бірі ретінде әлеуметтік жауапкершілікті қарастырады.

Мүмкіндігі шектеулі кәсіпкерлерге қолдау көрсету мақсатында «Даму» Қоры «Даму-Көмек» Бағдарламасын әзірледі. 2012 жыл ішінде сайтқа 352 өтінім орналастырылып, оның 305 өтініш берушісіне демеушілік және қайырымдылық демеу көрсетілді.

«Бизнес-кеңесші» Бағдарламасы бойынша 2012 ж. Қазақстанның барлық 209 қала мен аймағында 17 316 адам оқытылды. Оқыту тегін өткізілді, кәсіпкерлік негіздері жөнін-

Қор ішкі әлеуеттің сабақтастығы мен максималды қолданылуының саясаттарын қолданады. 2012 ж. Қор Басқармасының құрамына М.Б. Бейсембаев сайланды, бұған дейін ол негізгі бөлімшелердің бірінің – Субсидиялау департаментінің директоры болып қызмет атқарған.

Адам капиталын қолдану және дамыту тиімділігін жоғарылату механизмдерінің бірі қызметкерлер айналымы болып табылады. 2012 ж. Қор осы тәжірибені жалғастырды, мысалы, екі Аймақтық филиалды Бас кеңсенің бас менеджерлері басқара бастады, Аймақтық филиал директорларының бірі Мониторинг департаментінің директоры болып тағайындалды. Жалпы алғанда, жыл ішінде Қордың 9 бас менеджері құрылымдық бөлімшелердің басшылары болды.

2012 ж. Қорда кадрлық резерв құралды, қазіргі уақытта оның құрамы 40 адамды құрайды, оның ішінде 21 адам Қордың Аймақтық филиалдарының өкілдері болып табылады.

Қор қызметкерлерінің әлеуетін дамыту мақсатында 45 тренинг пен семинарлар өткізілді, оларда қызметкерлердің штаттық құрамының 70%-ын құрайтын 192 адам қатысты.

2012 ж. Қорда корпоративтік портал құрылды, онда ішкі нормативтік құжаттар, әлеуметтік жинақ туралы ақпарат, қайта қабылданған қызметкерге арналған арнайы дайындалған бөлім орналасады.

Олардың 122-сі бас кеңседе, 152-сі 16 аймақтық филиалда жұмыс істейді.

дегі екі күндік оқу курсының қорытындылары бойынша сертификаттар берілді.

«Даму» Қоры кәсіпкерлікті қолдау инфрақұрылымын нығайту үшін Алматы, Шымкент қалаларында 2 Кәсіпкерлікке қызмет көрсету орталығын, моноқалаларда 12 стационарлық Кәсіпкерлікті қолдау орталығын, 5 мобильді Кәсіпкерлікті қолдау орталығын ашты.

2009 жылдың қыркүйек айында «Даму» Қоры Кәсіпкер әйелдерге қолдау көрсету бағдарламасын әзірледі. Бұл бағдарламаның шеңберінде жеңілдік шарттары бойынша жұмыс істеп жатқандар және старт-ап жобалар несиелен-

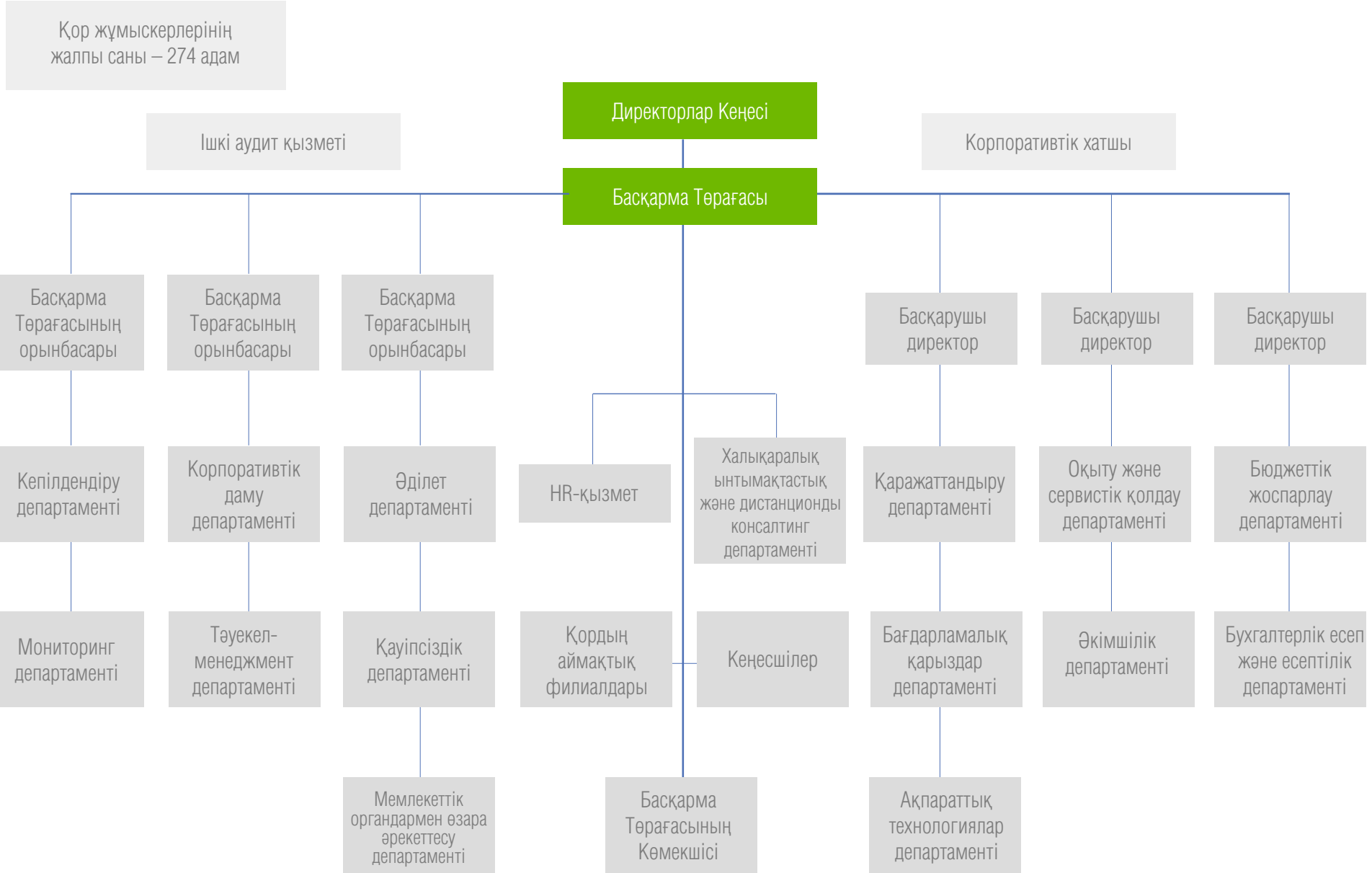

діріледі. 01.01.2013 ж. жағдай бойынша жалпы сомасы 4 180 млн. теңгеге 824 қарыз алушы қаржыландырылып, 242 жұмыс орны құрылды.

«Даму» Қоры кадрлық әлеуетті дамыту саясатына ерекше мән береді. Осы мақсатта 2010 жылы Кейіннен жұмысқа орналасу перспективасымен студенттер мен жас мамандардың тәжірибе мен стажировкадан өтуі туралы ереже бекітілді. Бұл бағдарлама бойынша Қазақстанның сегіз жоғарғы оқу орны серіктес болып отыр. Жыл сайын «Даму» Қорына тәжірибе мен сынақ мерзімінен өту үшін 30-дан астам түлек студент қабылданады.

«Даму» Қоры жұмыскерлерінің бастамасымен науқас және көмекке зәру балалар мен ересек адамдарға ұдайы материалдық көмек көрсетіліп тұрады.

«Даму» Қоры сатып алудағы жергілікті мазмұн үлесін арттыру бойынша белсенді жұмыс жүргізіп отыр. Жалпы алғанда, 2012 жылғы сатып алудағы жергілікті мазмұн көрсеткіші 85%-ды, оның ішінде тауарлар бойынша көрсеткіш 61%-ды, қызметтер бойынша 92%-ды құрды.

Қор тәуекелдерін басқару жүйесі – бұл «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ компаниялар тобының тәуекелдерді корпоративтік жалпы басқару жүйесінің бір бөлшегі. Ол Атқарушы орган мен Қордың Басқару органын тәуекелдер мен тәуекелдерді азайту бойынша қабылданған шешімдер туралы дер кезіндегі мәліметті қамтамасыз ететін процестер мен процедуралар жүйесін қамтиды.

Есеп беру кезеңінде тәуекелдерді басқару жүйесі ШОК жобаларына кепілдік беру бойынша «БЖК 2020» бағдарламасының шеңберінде несие тәуекелдеріне кешенді талдау жүргізу ұстанымдарын жүзеге асыру мәселесін нысанасына қойған болатын.

«БЖК 2020» бағдарламасының іске асырылуының маңыздылығын ескере отырып, Қор жыл сайын жобалық тәуекелдерді бағалау әдіснамасын жетілдіреді, бұл ерте кезеңде несиелік тәуекелдерді барынша кемітуге мүмкіндік береді.

Нәтижесінде, кепілдік шығарылған жобаның әрқайсысы бойынша тәуекелдерді азайту іс-шараларының ескерілуімен шешімдерді қабылдау процесі тездетіліп, процедуралары оңтайландырылды. Қор кепілдіктерді беру немесе беруден бас тарту туралы шешімдерді қабылдаған уақытта несие тәуекелдерін бағалаудағы кешенді жеке әдістеме нәтижелерін қолданды. Бұл әдістеме жобаның қаржы көрсеткіштеріне кері әсерін тигізуі және, тиісінше, Қордың берілген кепілдіктер портфелі бойынша несие тәуекелінің деңгейін арттыруы мүмкін өзара байланысты факторларға кешенді талдау жүргізуге негізделеді.

Қаржылық тәуекелдерді басқару кезінде 2012 жылы дәстүрлі түрде тәуекелдер пайда болатын үш аймақ бөлінді: келісіп орналастыру, бағалы қағаздарға салынатын инвестициялар, УБҚ басқару. Тәуекелдерді азайту үшін контрагент банктермен жүргізілетін белсенді операцияларға лимиттеу, ЕДБ, лизингтік компаниялар мен корпоративтік эмитенттердің несие тәуекелдерін қашықтықтан талдау әдістемелері қолданылды.

Тәуекел-менеджмент департаментінің қаржы тәуекелдерін басқарудың әдістемелік және техникалық базасын жетілдіру ісіндегі қажырлы еңбегінің арқасында лимиттеу әдістемелерін қолдану мүмкін болды.

2012 жылы операциялық тәуекелдерді басқару жұмысы жалғасын тапты. Осы бағыттағы жұмысқа Қордың барлық құрылымдық бөлімшелері жұмылдырылып, құжаттардың кешенді жинағы бекітілді, оның ішінде: бизнес-процестердің тәуекелдері мен бақылауларының матрицасы; бизнес-процестер тәуекелдерінің тізілімі, жаңа бағыттағы тәуекелдерді талдау әдістемесі; әр құрылымдық бөлімшенің тәуекелдерін басқару жөніндегі іс-шаралар жоспары.

Тәуекелдерді басқару жүйесі енгізіле бастаған сәттен бері, Қорда тәуекелдерді басқаруға қатысты базалық әдісте-

мелік құжаттаманы қолданысқа енгізу ісінде ауқымды жұмыстар атқарылды. Атап айтқанда, Қордың Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқару саласындағы нормативтік құжаттарды әзірлеп, бекітті. Жыл сайын тәуекелдер сәйкестендіріліп, сындарлы тәуекелдер бөлініп, Қордағы тәуекелдердің картасы құрылады, тәуекелдерді басқару бойынша іс-шаралар жоспары дайындалады.

Қор тәуекелдерін басқару жүйесінің құрылымы:

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ

Бірінші деңгей – Қордың Директорлар кеңесі. Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқару бойынша жалпы бақылау жүйесі үшін жауапкершілік көтеріп, басты тәуекелдер мен тәуекелдерді корпоративтік басқару жүйесіне қадағалау жүргізілуде басты рөл атқарады. Директорлар кеңесі Қор қызметінің мақсаттарын қойып, тәуекелге қабілет пен тәбетті ұстап тұратын тәуекелдерді басқару саласындағы құжаттарды бекітеді.

БАСҚАРМА

Екінші деңгей – Қор Басқармасы. Басқарма – корпоративтік саясат талаптарының орындалуын және ұстанылуын қамтамасыз ету үшін тәуекелдерді тиімді басқару жүйесінің ұйымдастырылуына және тәуекелдерді бақылау құрылымының құрылуына жауапты. Басқарма тиісті комитеттерді құру арқылы тәуекелдерді басқару саласындағы функциялардың бір бөлігін орындауға құқылы.

ТӘУЕКЕЛДЕР ЖӨНІНДЕГІ КОМИТЕТ

Комитет Қор тәуекелдерін басқару жүйесінің жұмысын үйлестіретін тұрақты жұмыс істейтін алқалы, кеңес беру органы болып табылады. Тәуекелдерді басқару әдістері мен процедураларына бірыңғай стандартталған тәсіл негізінде қызметті ұдайы жетілдіріп отыру Комитеттің негізгі мақсаттары болып табылады.

ТӘУЕКЕЛДЕРДІҢ БАСҚАРЫЛУЫНА ЖАУАПТЫ ҚҰРЫЛЫМДЫҚ БӨЛІМШЕЛЕР

Тәуекелдерді басқару процесіндегі үшінші деңгей – Тәуекел-менеджмент департаменті. Тәуекел-менеджмент департаментінің мақсатына тәуекелдерді жалпы басқару, сонымен қатар қаржылық та, қаржылық емес те тәуекелдер бойынша есептерді анықтаудың, бағалаудың, басқарудың және құрудың жалпы ұстанымдары мен әдістерінің қолданылуына бақылау жүргізу кіреді.

АЛҚАЛЫ ОРҒАНДАР (ҚОР КОМИТЕТТЕРІ)

Комитеттер ішкі несие саясатын, кадрлық саясатты, Қор активтері мен пассивтерін басқару, Қордың стратегиялық даму саясатын жүзеге асыратын Қордың тұрақты жұмыс істейтін алқалы органы болып табылады.

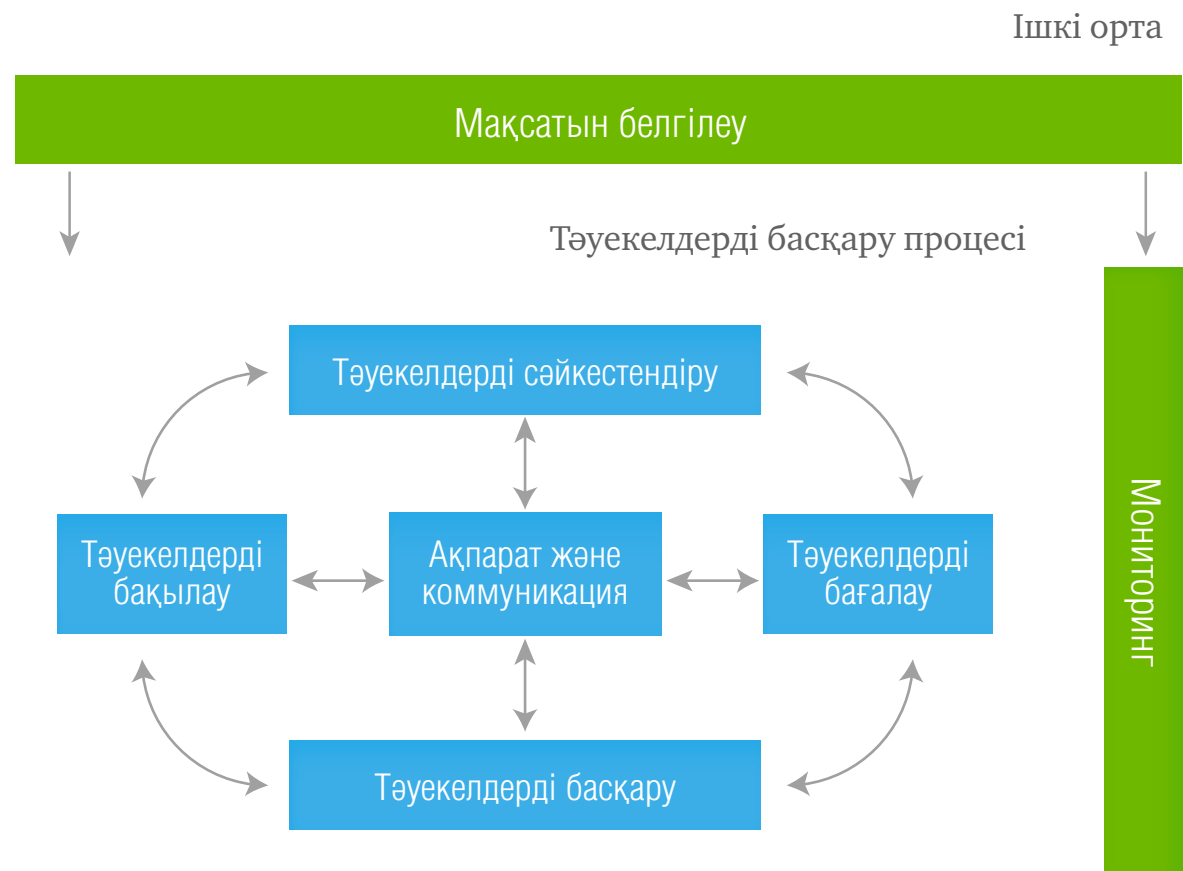
ІШКІ АУДИТ

Қордың ішкі аудит қызметі тәуекелдерді басқару процесінде тәуекелдердің басқарылу процедураларына және тәуекелдерге баға беру әдістемесіне аудит жүргізеді, сондай-ақ тәуекелдерді басқару процедураларының тиімділігін арттыру бойынша ұсыныстар дайындайды.

ҚҰРЫЛЫМДЫҚ БӨЛІМШЕЛЕР

Қордың құрылымдық бөлімшелері әр жұмыскер танытуындағы Тәуекелдерді басқару құрылымындағы маңызды элементтердің бірі болып табылады. Құрылымдық бөлімшелер (тәуекелдердің меншік иелері) тәуекелдерді басқару процесінде басты рөл атқарады. Құрылымдық бөлімшелер тәуекелдерді басқару бойынша іс-шаралар жоспарының орындалуына, қызмет саласындағы елеулі тәуекелдерді уақытылы анықтау және олар жайында уақытылы ақпараттандыру, іс-шаралар жоспарына қосу үшін тәуекелдерді басқару жөнінде ұсынымдардың дайындалуына жауапты.

Қор тәуекелдерін басқару процесі

6.1 Негізгі қызмет көрсеткіштерінің жоспарлық және нақты көрсеткіштері

Қаржы-шаруашылық қызметінің негізгі параметрлері, кіріс пен шығыс болжамы Қордың 2011–2015 жылдарға арналған Директорлар кеңесі 12.12.2011 ж. бекіткен Даму жоспарының негізіне салынған. Қордың 2011–2015 жылдарға арналған 27.07.2011 ж. «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ Басқармасының шешімімен бекітілген Даму жоспары «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ еншілес ұйымдарының Даму жоспарын дайындау, келісу, бекіту, түзету, орындау және орындалуына мониторинг жүргізу ережелеріне сәйкес дайындалып, бекітілген.

Қор жоспарлы көрсеткіштер 2,2 млрд. теңге болған кезде, өзінің 2012 жылғы қаржылық қызметінің нәтижесінде 3,45 млрд. теңге таза кіріс алды. Таза кірістің жоспарланған көрсеткішінің орындалуы 156%-ды құрады (10-кесте).

Негізгі және негізгі емес қызметтен жоспарланған 14,2 млрд. теңгенің орнына 14,17 млрд. теңге кіріс алынды. Кіріс бойынша жоспар 100% орындалды.

2012 ж. Қордың жалпы шығыстары – 9,7 млрд. теңгені құрады, жоспар бойынша 11,5 млрд. теңге. Шығыс бойынша 1,76 млрд теңге немесе шамамен 15% қаражат үнемделді.

Қор табыстары мен шығыстары бойынша жоспарланған жалпы көрсеткіштердің төмендеуі жүзеге асырылатын бағдарламалар бойынша орналастырылған сомалардың жоспар бойынша және мерзімінен бұрын өтелуіне және сәйкесінше несиегерлер алдындағы өз міндеттемелерінің мерзімінен бұрын өтелуіне байланысты.

01.01.2013 ж. жағдай бойынша Қордың меншікті капиталы – 76,8 млрд. теңгені құрады. Есеп беру кезеңі ішінде меншікті капитал мөлшері алынған 3,45 млн. теңге таза пайданың есебінен және Қорды 28 млрд. теңге сомаға капиталдандыру есебінен 67%-ға артты.

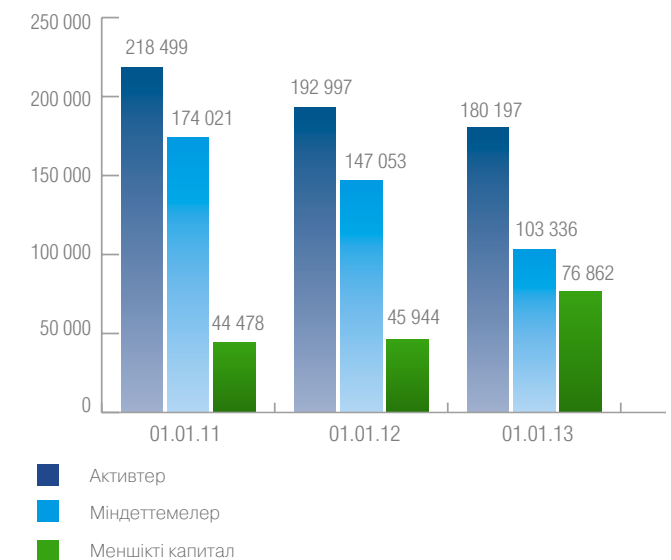
Қаржы активтері бойынша сыйақының орташа есептік мөлшерлемесі 7,24%-ды құрады.

Қаржы міндеттемелері бойынша сыйақының орташа есептік мөлшерлемесі 5,54%-ды құрады.

2009 ж. Қор 10,3 млрд. теңге сомасында зиян шекті, бұл зиян шарт бойынша орналастыру бағдарламаларының аясында қаражат алған ЕДБ қойылатын талаптар бойынша 17,9 млрд. теңге сомасында провизия құру нәтижесінде қалыптасты. 2010 ж. қызмет нәтижелері бойынша провизиялар қалпына келтіріліп, 14,04 млрд. теңге сомасында таза кіріс алынды.

2010 ж. қызмет рентабельділігінің көрсеткіштері (11,6 млрд. теңге сомасындағы қалпына келтірілген провизияларды қоспағанда) 31,6%-ды құрады, 2011 ж. – 29,9%, 2012 ж. – 35,5%. 2012 ж. жоспарлық көрсеткіштермен салыстырғанда жоспарланған көлемнен 56% артық таза кірісті алу есебінен рентабельділік шамамен 2 есе жоғары болды.

2010–2012 жж. Қор балансының көрсеткіштері

Іс жүзінде 2012 ж. ЕДБ-де қаражаттарды келісіп орналастыру бағдарламаларының аясында 2 022 ШОБ қарыз алушысы (жоспардың 124%) 705 133 млн. теңге сомасына қаржыландырылды.

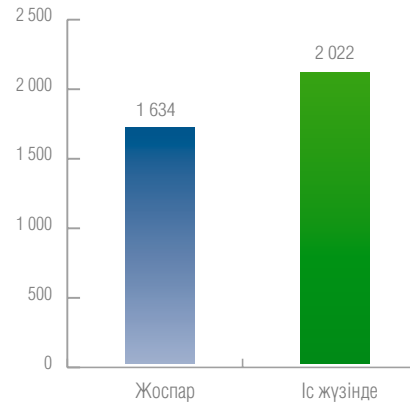
«Даму» Қоры бағдарламаларының әлеуметтік бағыты да маңызды орынға ие. 2012 жылдың қорытындысы бойынша Қордың қаржылай қолдау көрсетуінің арқасында

10-кесте.

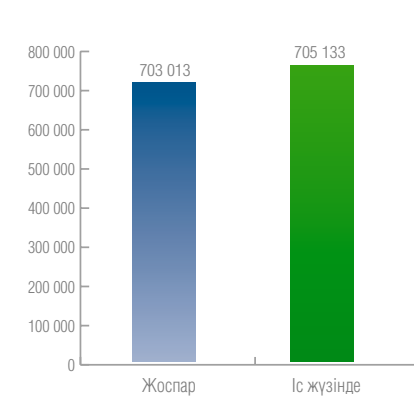
Атауы	2010 ж. (іс жүзінде)	2011 ж. (іс жүзінде)	2012 ж. (жоспар)	2012 ж. (іс жүзінде)	% жосп. орынд.
ROA, активтердің рентабелділігі	6,4%	1,8%	1,1%	1,9%	174
ROE, капиталдың рентабелділігі	31,6%	7,5%	3,0%	4,5%	150
Қызметтің рентабелділігі	95,8%	29,9%	19,3%	35,5%	184
Таза табыс, мың теңге	14 048 730	3 461 820	2 217 939	3 456 204	156
NI margin	48,2%	24,6%	17,6%	27,8%	158

2012 ЖЫЛ БОЙЫНША ОПЕРАЦИЯЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕР

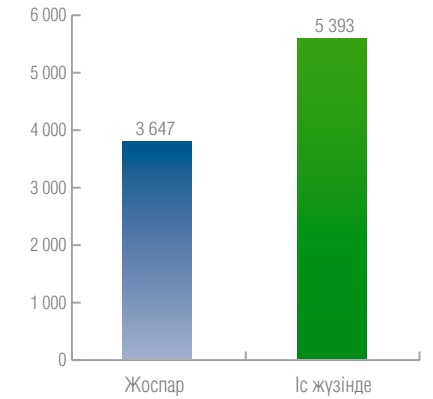
Негізделген орналастыру бағдарламалары аясында қаржыландырылған ШОБ жобаларының саны (бірл.)

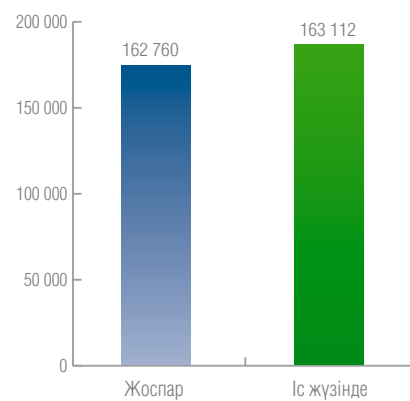
Қаражатты негізделген түрде орналастыру бағдарламалары аясында ЖКС қаржыландырудың жалпы сомасы (млн. теңге)

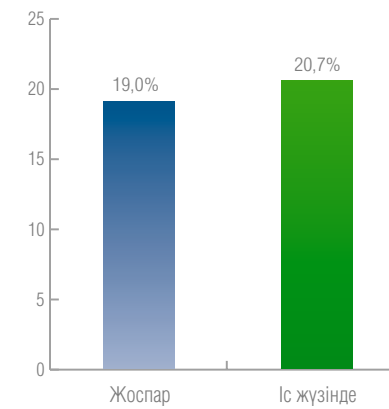
Қордың бағдарламаларын іске асырудың арқасында ШОБ-тың құрылған және қолдауға ие болған жұмыс орындарының саны (ад.)

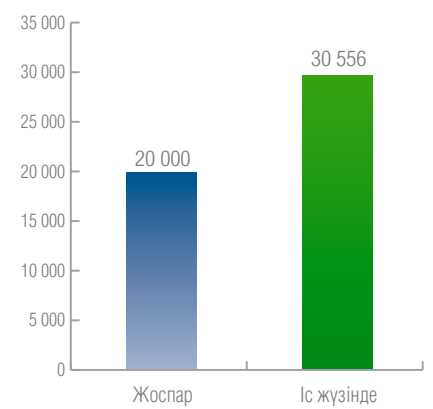
Облыс орталықтары мен Астана және Алматы қалаларындағы Қор бағдарламасының есебінен қаржыландырылған жеке кәсіпкерлік субъектілерінің несиелік қоржынының көлемі (млн. теңге)

Қордың қаржылық бағдарламалары аясында қаржыландырылған өнеркәсіп жобаларының үлесі (%)

Қордың қаржылық емес қолдау жөніндегі бағдарламаларымен қамтылған кәсіпкерлердің және кәсіпкерлік бастамасы бар тұрғын халықтың саны (ад.)

жеке кәсіпкерлік секторында жаңадан 5 393 жұмыс орны (жоспардың 148%-ы) құрылды.

Облыс орталықтарынан және Астана мен Алматы қалаларынан тыс орналасқан, Қор есебінен қаржыландырылған жеке кәсіпкерлік субъектілерінің несиелік портфелінің көлемі 163 112 млн. теңгені құрады.

2012 ж. «Даму» Қоры дағдарыстан кейінгі кезеңде ШОК секторын әртараптандыру бойынша қойылған мақсаттарды жүзеге асыруды және экономиканың шикізаттық емес салаларында кәсіпкерлікті дамытуда ықпалдасуды жалға-

стырды. Осы жұмыс аясында «Даму» Қоры «Даму-Өндіріс» Бағдарламасының орындалуын, «БЖК 2020» бағдарламасының және өңдеу өнеркәсібіндегі ШОБ лизингтік мәмілелерін қаржыландыру бағдарламаларының қаржылық агентінің функцияларын орындауды жүзеге асырды. 2012 ж. Қордың қаржылық бағдарламаларының аясында қаржыландырылған өнеркәсіптік жобалардың үлесі 20,7%-ға жетті (жоспарланған көрсеткіштің 109%-ы).

Қордың оқыту және кеңес беру бағдарламаларымен қамтылған кәсіпкерлер мен кәсіпкерлік бастамасы бар халық саны 2012 жылы 30 556 адамға жетті (жоспардың 153%-ы).

6.2 Маңызды мәмілелер туралы ақпарат

Төменде 2012 ж. Қор мүдделілігі болуы бойынша жасалған, сондай-ақ байланысты тараптармен жасалған мәмілелер туралы ақпарат ұсынылған:

11-кесте.

№	Келісім-шарт бойынша контрагент атауы	Келісім-шарт нөмірі және жасалған күні	Келісім-шарт мәні	Келісім-шарттың маңызды шарттары	Мәміле жасау туралы шешім қабылдаған Қордың өкілетті органының шешімінің күні мен нөмірі
1	«Самұрық-Қазына» АҚ*	№ Даму/183-и, 14.08.2012 ж.	МКҰ дамыту және әйелдер кәсіпкерлігін шағын несиелендіру үшін несиесі ұсыну	Келісім-шарт сомасы – 6 млрд. теңге. Келісім-шарт мерзімі – 30.06.2018 ж. дейін. Мөлшерлеме – 2% жылдық. Берілген күні 24.09.2012 ж. 2 млрд. теңге көлемінде 1-ші транш тартылды.	Басқарма хаттамасы № 036/2012, 25.07.2012 ж.
2	«Қазақстан Даму Банкі» АҚ *	№ ДП117-Ф/05-03, 16.07.2012 ж.	«Қазақстан Даму Банкі» АҚ-да алынған несиесі бойынша «Риддер ТЭЦ» АҚ сыйақыландырудың пайыздық мөлшерлемесінің бөлігін қаражаттандыру	Несие бойынша сыйақы мөлшерлемесін жылдық 11,5% көлемінде қаражаттандыру, сонымен қатар жылдық 6,5% көлеміндегі сыйақы мөлшерлемесінің бір бөлігін «Риддер ТЭЦ» АҚ төлейді, ал қалған жылдық 5% көлеміндегі сыйақы мөлшерлемесінің қалған бөлігін «Даму» Қоры төлейді. Қаражаттандыруға арналған қарыз сомасы 474 105 545,11 теңге. Қаражаттандыру мерзімі – 3 жыл. 3 жылдағы қаражаттандыру сомасы – 41 484 235,52 теңге.	«Бизнестің жол картасы 2020» бағдарламасының аясында
3	«Қазақстан Даму Банкі» АҚ *	№ ДП112-С/05-01, 12.06.2012 ж.	«Қазақстан Даму Банкі» АҚ-да алынған несиесі бойынша «Каустик» АҚ сыйақыландырудың пайыздық мөлшерлемесінің бөлігін қаражаттандыру	Несие бойынша сыйақы мөлшерлемесін жылдық 9,5% көлемінде қаражаттандыру, сонымен қатар жылдық 4,5% көлеміндегі сыйақы мөлшерлемесінің бір бөлігін «Каустик» АҚ төлейді, ал қалған жылдық 5% көлеміндегі сыйақы мөлшерлемесінің қалған бөлігін «Даму» Қоры төлейді. Қаражаттандыруға арналған қарыз сомасы 19 584 960,13 АҚШ доллары. Қаражаттандыру мерзімі – 3 жыл. 3 жылдағы қаражаттандыру сомасы – 2 675 509,08 АҚШ доллары.	«Бизнестің жол картасы 2020» бағдарламасының аясында
4	«Темірбанк» АҚ <i>Бұл мәміле байланысты тараптармен жасалған операция болып табылады</i>	№ 17-ДРП-182, 29.08.2012 ж.	«Даму-Аймақтар 2» бағдарламасы	Берілген күні 31.08.2012 ж. Берілген сома 190 млн. теңге.	Басқарма хаттамасы № 03/2012 от 28.06.2012 ж.
5	«Қазақстан Даму Банкі» АҚ *	№ 1/2012, 19.03.2012 ж.	Ағымдағы шот келісім-шарты	«Қазақстан Даму Банкі» АҚ-да орналасатын шотты ашу шарттары және ақшаны басқару тәртібі	Басқарма хаттамасы № 011/2012, 23.02.2012 ж.

*Бұл мәміле Қордың мүдделі болуы бойынша жасалған мәміле, сондай-ақ байланысты тараптармен жасалған операция болып табылады.

2-Қосымшада Қордың мүдделі болуы бойынша жасалған, сондай-ақ байланысты тараптармен жасалған, тауарлар-

ды, жұмыстар мен қызметтерді сатып алу жөніндегі Қор мәмілелерінің тізімі ұсынылған.

«Даму» Қоры тұрақты негізде жеке кәсіпкерлік субъектілерді қаржыландыруға және кәсіпкерлер құзыреттілігін жоғарылатуға қол жетімділігін кеңейту мақсатында кәсіпкерлікке қолдау көрсетуде жаңа бағыттарды әзірлеу және енгізу бойынша жұмыс жүргізеді. 2012 ж. кәсіпкерлікті қолдау жөніндегі бірқатар жаңа қаржылық бағдарламалар бастау алды:

- 1) «Даму-Аймақтар 3» ШОК субъектілерінің аймақтық басым жобаларын қаржыландыру бағдарламасы Қазақстан аймақтары үшін басым экономика салаларында атсалысу мақсатында дайындалған.
- 2) ШОК субъектілерінің лизингтік мәмілелерін қаржыландыру бағдарламасы. Бұл Бағдарлама жеңілдікті шарттармен ШОК субъектілерінің лизингтік мәмілелерін қаржыландыру есебінен ШОК субъектілерінің экономикалық белсенділігін ынталандыруға бағытталған. Бағдарлама Қор қаражатының есебінен жүзеге асырылады. Бағдарлама мақсаттарына ШОК субъектілерінің негізгі қаражаттарын кеңейтілуі мен жетілдірілуін қамтамасыз ету, ШОК субъектілеріне арналған несиелік ресурстар құнын төмендету және ШОК субъектілері үшін несиелік ресурстардың қол жетімділігі мен берілу жылдамдығын арттыру кіреді.

«БЖК 2020» бағдарламасын ары қарай жетілдіру мақсатында 2012 ж. бастап несиелерді жартылай кепілдендірудің жаңа жүйесі жүзеге асырылады. Жаңа жүйе аясында несие сомасына байланысты өтінімдерді қарастыру кезінде сараланған тәсіл қолданылады. Осылайша, ірі қарыз алушылар-әрекетті кәсіпкерлер үшін жеке кепілдіктер қолданылады, 60 млн. теңгеге дейінгі сомалы несиелер бойынша

әрекет ететін кәсіпкерлер үшін – жедел-кепілдіктер, ісін бастап жатқан кәсіпкерлер үшін – 20 млн. теңгеге дейінгі сомалы несиелер бойынша жедел-кепілдіктер. Сонымен қатар ісін бастап жатқан кәсіпкерлер үшін жедел-кепілдіктер бойынша кепілдіктің максималды көлемі несиенің 70%-ын құрайды.

2012 ж. Қормен «Тендерде жеңіске жет» ортақ жобасы жүзеге асырылды. Жоба мақсаты – мемлекеттік және жеке тендерлер мен конкурстар аясында қолжетімділікті кеңейту арқылы ШОБ бәсекеге қабілеттілігі мен тұрақтылығын жоғарылату. Оқыту Қазақстанның барлық 16 аймағында өткізілді. Жобаға 2 мыңнан астам кәсіпкер қатысып, мемлекеттік және жеке тендерлер мен конкурстарға қатысу үшін қажетті білімдер алды.

2012 ж. сәуірінде «Даму-Көмек» бағдарламасының аясында ісін бастап жатқан, физикалық мүмкіндіктері шектеулі кәсіпкерлерге арналған «Жұлдыздарға қара» – «Посмотри на звезды» атты «Даму» Қоры мен «Құс Жолы» қайырымдылық қорының ортақ жобасы жұмысын бастады. Жоба аясында ісін бастап жатқан мүгедек кәсіпкерлерге конкурстық негізде олардың бизнесін дамытуға гранттар бөлінді. Жоба 2012 ж. ішінде Қазақстанның барлық 14 облысында, сонымен қатар Алматы және Астана қалаларында жүзеге асырылды.

Жобаны іске қосу нәтижесінде мүгедек кәсіпкерлер өз ісін дамытуға қажетті гранттық конкурсқа қатысу мүмкіндігіне ие болды. Өтінім берген 136 адамның 60-ы жеңімпаз атанды. Осылайша, мүмкіндіктері шектеулі адамдардың кәсіпкерлік қызметпен айналысу арқылы кәсіби және әлеуметтік даму талпыныстарына қолдау көрсетілді.

«Даму» Қоры халықаралық ынтымақтастықтың кеңейтілуіне және әлемнің алдыңғы қатарлы мемлекеттерінің мемлекеттік, қоғамдық және кәсіпкерлік құрылымдармен байланыс орнатылуына және бұл байланыстарды жоғалтпау мәселелеріне үлкен мән береді.

Қор шағын бизнесті дамыту ісінде зор табыстарға жеткен елдердегі (Польша, Италия, Оңтүстік Корея, АҚШ, Германия, Франция, Түркия), сондай-ақ алып көршілес мемлекеттердегі (Ресей, Қытай) ШОБ қолдау көрсету институттарымен арадағы байланысын дамытып, бұл байланысты үзбеуге тырысады.

Қазіргі таңда Қор төмендегідей елдермен ынтымақтасып келеді:

- АҚШ – «БЖК 2020» бағдарламасының 4-ші бағыты бойынша «Іскерлік байланыстар» жобасының және USAID-MEP Макроэкономикалық жобасының аясында;
- Польша – «Даму» Қоры мен Польшаның кәсіпкерлікті дамыту жөніндегі агенттігі (ПКДА) арасында ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойылды;
- Оңтүстік Корея – «Даму» Қоры мен Кореяның Шағын және орта бизнес корпорациясы арасында ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойылды; 2011 жылға арналған Қазақстан үшін тәжірибе алмасу бағдарламасын жүзеге асыру аясында «Даму» Қоры, Корея Несиелерді Кепілдендіру Қоры (KODIT) мен Корея Стратегиялық Даму Институты арасында өзара түсіністік туралы меморандумға қол қойылды; «Даму» Қоры мен Корея Несиелерді Кепілдендіру Қоры (KODIT) арасында өзара түсіністік туралы меморандумға қол қойылды;
- Германия – Қазақстан Республикасында ШОБ дамуына жәрдемдесу құрылымдарын құру саласында «Даму» Қоры мен GTZ техникалық ынтымақтастық жөніндегі Германия қоғамы арасында ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойылды;
- Италия – ынтымақтастық туралы екі меморандумға қол қойылды;

- «Даму» Қоры мен Италия-Қазақстан Сауда палатасы арасындағы ынтымақтастық туралы 2 жақты меморандум;
- «Даму» Қоры, Италия-Қазақстан Сауда палатасы, Өнеркәсіпшілердің Парм Одағы (Италия) мен «Атамекен» Одағы» Қазақстанның Ұлттық экономикалық палатасы арасындағы ынтымақтастық туралы 4 жақты меморандум;
- Нидерланды – «Даму» Қоры мен PUM Нидерландтық аға сарапшылар ұйымы арасында ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойылды;
- Франция – OSEO Кәсіпкерлікті дамыту агенттігімен ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойылды;
- Түркия шағын және орта кәсіпкерлікті дамыту және қолдау ұйымымен (КОСГЕБ) ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойылды;
- Венгрия – Венгрия Кәсіпкерлікті дамыту қорымен (MBA) Өзара түсіністік туралы меморандумға қол қойылды;
- Израиль – Израиль Экспорт және халықаралық серіктестігімен (IEICI) Өзара түсіністік туралы меморандумға қол қойылды.

Бұдан әрі ШОБ-ны дамыту саласындағы түрлі елдердің, соның ішінде Ресей, Қытай, Жапония, Канада, Малайзия мен Сингапурдың халықаралық ұйымдарымен ынтымақтастықты кеңейту жоспарлануда.

Сонымен қатар, Қазақстан Республикасында өнеркәсіптік кәсіпкерлікті дамытуға қолдау көрсету мақсатында «Даму» Қоры Өнеркәсіптік даму жөніндегі Біріккен Ұлттар Ұйымымен (ары қарай – UNIDO) Өнеркәсіптік кәсіпкерлікті дамыту жөніндегі орталықты (ары қарай – ӨҚДО) құру бойынша жұмыс жүргізуде. ӨҚДО құру аясында 2012 ж. желтоқсанында Қазақстан Республикасының Үкіметі мен UNIDO арасында ынтымақтастық туралы шекті хаттамаға қол қойылды. Қазіргі уақытта тараптар жобалық құжаттаманы дайындауға кірісті.

**«ДАМУ» КӘСІПКЕРЛІКТІ ДАМУ ҚОРЫ» АҚ
2010 ЖЫЛДЫҢ 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫ ЕСЕПТІЛІГІ**

12-кесте.

Қаржылық жағдай туралы есеп

мың теңге

	31 желтоқсан 2012 ж.	31 желтоқсан 2011 ж.
АКТИВТЕР		
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	14 938 338	9 758 144
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнымен бағаланатын құнды қағаздар	10 647 919	9 328 978
Басқа қаржылық мекемелердегі қаражаттар	136 668 029	161 555 259
«Кері РЕПО» операциялары	4 003 453	-
Қаражаттандыру бағдарламалары бойынша дебиторлық берешек	2 454 801	290 531
Клиенттерге берілген несиелер мен аванс	274 206	1 297 451
Сату үшін қолда бар инвестициялық құнды қағаздар	5 099 494	5 188 075
Негізгі құралдар	549 643	566 472
Материалдық емес активтер	54 279	80 437
Ағымдағы табыс салығы бойынша активтер	4 320 841	3 754 751
Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер	781 665	878 112
Басқа активтер	405 017	298 464
АКТИВТЕР ЖИЫНЫ	180 197 685	192 996 674
МІНДЕТТЕМЕЛЕР		
Қарыз қаражаты	92 241 597	128 675 362
Тәртіптелген қарыз	5 420 112	13 227 500
Қаражаттандыру бағдарламалары бойынша міндеттемелер	4 448 488	4 208 443
Болашақ кезең табыстары мен қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемелер	904 696	631 223
Басқа міндеттемелер	320 973	381 671
МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖИЫНЫ	103 335 866	147 124 199
МЕНШІКТІ ҚАРАЖАТТАР		
Жарғылық капитал	72 920 273	44 920 273
Қосымша төленген капитал	250 240	-
Сату үшін қолда бар инвестициялық құнды қағаздарды қайта бағалау жөніндегі қор	(145 206)	(466 652)
Басқа резервтер	316 430	316 430
Таратылмаған пайда	3 520 082	1 102 424
МЕНШІКТІ ҚАРАЖАТТАР ЖИЫНЫ	76 861 819	45 872 475
МІНДЕТТЕМЕЛЕР МЕН МЕНШІКТІ ҚАРАЖАТТАР ЖИЫНЫ	180 197 685	192 996 674

13-кесте.

Жиынтық кіріс туралы есеп

мың теңге

	2012 ж.	2011 ж.
Пайыздық кірістер	12 555 811	14 382 157
Пайыздық шығыстар	(6 668 962)	(8 750 132)
Пайыздық таза кірістер	5 886 849	5 632 025
Басқа қаржылық мекемелерде клиенттерге берілген несиелер мен құралдардың құнсыздануы бойынша резервті қалпына келтіру	737 861	1 235 609
Несиелік портфельдің құнсыздануы бойынша резервті қалпына келтіргеннен кейінгі таза пайыздық кіріс	6 624 710	6 867 634
Комиссиялық табыстар	921 984	652 826
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнымен бағаланатын құнды қағаздарды қайта бағалау бойынша бағаланатын шығындар шегерілгендегі кіріс	(185 370)	(79 506)
Шетелдік валютаны қайта бағалаудан келетін кіріс шегерілгендегі шығыс	(4 642)	(989)
Несиелік сипаттағы міндеттемелер бойынша қалпына келтіру/(резерв)	211 530	(154 316)
Сату үшін қолда бар инвестициялық құнды қағаздардың құнсыздануы	(20 524)	(108 829)
Операциялық басқа кіріс пен шығыс	(261 586)	18 049

	2012 ж.	2011 ж.
Еңбекақы төлеу бойынша шығыс	(1 744 858)	(1 702 584)
Жалпы және әкімшілік шығыс	(1 109 221)	(1 053 862)
Операциялық басқа кіріс пен шығыс	4 432 023	4 438 423
Табыс салығы бойынша шығыс	(975 819)	(1 048 067)
БІР ЖЫЛҒЫ ПАЙДА	3 456 204	3 390 356
Басқа жиынтық кіріс		
Сату үшін қолда бар инвестициялық құнды қағаздарды қайта бағалау қоры		
Бір жылғы шығыс шегерілгендегі кіріс	300 922	2 603
Шығарылу немесе құнсыздану нәтижесінде кіріске немесе шығысқа аударылған шығыс шегерілгендегі кіріс	20 524	108 829
Бір жылғы басқа жиынтық кіріс	321 446	111 432
БІР ЖЫЛҒЫ ЖИЫНТЫҚ КІРІС ЖИЫНЫ	3 777 650	3 501 788

14-кесте.

Меншікті қаражаттар құрамындағы өзгерістер туралы есеп

мың теңге

	Жарғылық капитал	Қосымша төленген капитал	Сату үшін қолда бар инвестициялық құнды қағаздарды қайта бағалау бойынша қор	Басқа резервтер	Таратылмаған пайда	Жиыны
2011 жылдың 1 қаңтарындағы қалдық	44 920 273	–	(578 084)	316 430	(180 492)	44 478 127
Бір жылғы пайда	–	–	–	–	3 390 356	3 390 356
Басқа жиынтық кіріс	–	–	111 432	–	–	111 432
Бір жылғы жиынтық кіріс жиыны	–	–	111 432	–	3 390 356	3 501 788
Төленген дивидендтер	–	–	–	–	(2 107 440)	(2 107 440)
2011 жылдың 31 желтоқсандағы қалдық	44 920 273	–	(466 652)	316 430	1 102 424	45 872 475
Бір жылғы пайда	–	–	–	–	3 456 204	3 456 204
Басқа жиынтық кіріс	–	–	321 446	–	–	321 446
Бір жылғы жиынтық кіріс жиыны	–	–	321 446	–	3 456 204	3 777 650
Акциялардың шығарылуы	28 000 000	–	–	–	–	28 000 000
Қосымша төленген капитал	–	250 240	–	–	–	250 240
Төленген дивидендтер	–	–	–	–	(1 038 546)	(1 038 546)
2012 жылдың 31 желтоқсандағы қалдық	72 920 273	250 240	(145 206)	316 430	3 520 082	76 861 819

15-кесте.

Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп

мың теңге

	2012 ж.	2011 ж.
Ақша қаражатының операциялық қызмет қозғалысы:	–	–
Алынған пайыздар	10 651 979	11 747 829
Төленген пайыздар	(7 148 197)	(8 399 176)
Алынған комиссиялар	673 340	709 999
Басқа операциялық қызмет түсімдері	12 393	14 484
Клиенттерге берілген ертеректе шығынға жазылған несиелердің өтелуі	173 568	301 692
Төленген, еңбекақы төлеу жөніндегі шығыстар	(1 782 032)	(1 591 875)
Төленген, жалпы және әкімшілік шығыстар	(1 172 989)	(1 072 326)
Төленген табыс салығы	–	–
Операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістерге дейін операциялық қызметтен алынған ақша қаражаттары	1 408 062	1 710 627
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнымен бағаланатын құнды қағаздардың таза (көбеюі)/азаюы	(952 983)	5 335 649
Басқа қаржылық мекемелердегі қаражаттар бойынша таза азаю	24 757 984	6 905 028
Клиенттерге берілген несиелер мен аванстар бойынша таза азаю	1 577 885	1 906 667
Басқа активтер бойынша таза азаю	104 071	58 208
Басқа міндеттемелер бойынша таза азаю/(көбею)	315 007	(23 774)
Болашақ кезең кірісі мен қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемелердің таза өсімі	–	393 729
Операциялық қызметтен алынған таза ақша қаражаттары	27 210 026	16 286 134
Инвестициялық қызметтен алынған ақша қаражаттары	–	–
Негізгі қаражаттарды иелену	(110 711)	(103 058)
Материалдық емес активтерді иелену		(26 139)
Инвестициялық қызметте қолданылған таза ақша қаражаттары	(110 711)	(129 197)
Қаржылық қызметтен алынған ақша қаражаттары:	–	–
Қарапайым акциялардың шығарылуы	28 000 000	–
Қарыздың қаражаттардың түсуі	2 600 000	22 300 000
Қарыздың қаражаттардың өтелуі	(38 375 395)	(49 575 038)
Тәртіптелген қарыздың өтелуі	(7 673 109)	(910 000)
Қаражаттандыру бағдарламасы бойынша түсімдер	17 492 350	10 107 296
Қаражаттандыру бағдарламасының өтелуі	(18 920 968)	(9 862 938)
Төленген дивидендтер	(1 038 546)	(2 107 440)
Қаржылық қызметте қолданылған таза ақша қаражаттары	(17 915 668)	(30 048 120)
Ақша қаражаттары мен олардың баламаларының таза көбеюі/(азаюы)	9 183 647	(13 891 183)
Кезең басындағы ақша қаражаттары мен олардың баламалары	9 758 144	23 649 327
Кезең соңындағы ақша қаражаттары мен олардың баламалары	18 941 791	9 758 144

Бас кеңсе:

050004, Қазақстан, Алматы қ., Гоголь көш., 111; тел.: +7 (727) 244-55-66; факс: +7 (727) 278-07-76;
e-mail: info@fund.kz, Қордың сайты: www.damu.kz

Call-орталық: +7 (727) 244-55-77, қысқа нөмір 1408 (Қазақстан бойынша қоңырау шалу тегін)

Филиалдар желісі:

1. АСТАНА Қ. БОЙЫНША АЙМАҚТЫҚ ФИЛИАЛ

010000, Астана қ., Қонаев даңғылы, 12/1 үй, 401-кеңсе; тел.: +7 (7172) 55-94-34, +7 (7172) 55-94-35, +7 (7172) 55-94-36, +7 (7172) 55-92-13, +7 (7172) 55-92-14, +7 (7172) 55-91-99;
факс: +7 (7172) 50-06-28; e-mail: astana@fund.kz

2. АЛМАТЫ Қ. БОЙЫНША АЙМАҚТЫҚ ФИЛИАЛ

050004, Алматы қ., Гоголь көш., 111; тел.: +7 (727) 244-55-66, 244-55-77; факс: +7 (727) 278-07-76
(ішкі 3100), e-mail: almaty@fund.kz

3. АҚМОЛА ОБЛЫСЫ БОЙЫНША АЙМАҚТЫҚ ФИЛИАЛ

020000, Көкшетау қ., 8 наурыз көш., 51, 2-қабат; тел.: +7 (7162) 32-35-22, 32-35-33, 32-35-18,
32-35-23; факс: +7 (7162) 32-35-22; e-mail: akmola@fund.kz

4. АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША АЙМАҚТЫҚ ФИЛИАЛ

030019, Ақтөбе қ., Әбілқайыр хан көш., 51 үй, 4-қабат, 421-каб.; тел.: +7 (7132) 54-35-08, 55-24-36,
55-24-35; e-mail: aktobe@fund.kz

5. АЛМАТЫ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША АЙМАҚТЫҚ ФИЛИАЛ

040000, Гагарин көш. 136/140 а-2; тел.: +7 (7282) 30-84-37, 30-84-39; факс: +7 (7282) 30-84-38;
e-mail: taldyk@fund.kz

6. АТЫРАУ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША АЙМАҚТЫҚ ФИЛИАЛ

060002, Атырау қ., Амандосов көш., 53 А; тел.: +7 (7122) 46-01-50, 46-06-26; факс: +7 (7122) 46-02-50;
e-mail: atyrau@fund.kz

7. ШЫҒЫС ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫ БОЙЫНША АЙМАҚТЫҚ ФИЛИАЛ

070019, Өскемен қ., Орджоникидзе көш., 2; тел.: +7 (7232) 21-44-86; факс: +7 (7232) 26-38-76;
e-mail: vko@fund.kz

8. ЖАМБЫЛ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША АЙМАҚТЫҚ ФИЛИАЛ

080000, Тараз қ., Ниетқалиев көш., 1А үй; тел.: +7 (7262) 43-75-99; факс: 8 (7262) 45-26-20;
e-mail: taraz@fund.kz

9. БАТЫС ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫ БОЙЫНША АЙМАҚТЫҚ ФИЛИАЛ

090000, Орал қ., Достықдаңғылы, 185/1, 3-қабат, 5-көңсе; тел.: +7 (7112) 50-48-26, 50-52-90, 50-52-25,
51-17-94; e-mail: zko@fund.kz

10. ҚАРАҒАНДЫ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША АЙМАҚТЫҚ ФИЛИАЛ

100026, Қарағанды қ., Құрылысшылар даңғылы, 4; тел.: +7 (7212) 40-09-66; факс: +7 (7212) 40-09-69;
e-mail: karaganda@fund.kz

11. ҚЫЗЫЛОРДА ОБЛЫСЫ БОЙЫНША АЙМАҚТЫҚ ФИЛИАЛ

120014, Қызылорда қ., Желтоқсан көш., 11б; тел.: +7 (7242) 27-84-02, 27-55-12,
e-mail: k-orda@fund.kz

12. ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША АЙМАҚТЫҚ ФИЛИАЛ

110000, Қостанай қ., Әл-Фараби даңғылы, 65, 7-қабат; тел.: +7 (7142) 53-23-98; факс: +7 (7142)
54-03-06; e-mail: kostanay@fund.kz

13. МАҢҒЫСТАУ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША АЙМАҚТЫҚ ФИЛИАЛ

130000, Ақтау қ., 13 ықшам а-ны. 33/1 ғим., 4-қабат; тел.: +7 (7292) 31-86-01, 31-86-02, 31-86-03;
факс: 31-86-01; e-mail: aktau@fund.kz

14. ПАВЛОДАР ОБЛЫСЫ БОЙЫНША АЙМАҚТЫҚ ФИЛИАЛ

140000, Павлодар қ., 1 Мамыр көш., 140; тел.: +7 (7182) 32-75-16; факс: +7 (7182) 32-77-15;
e-mail: pavlodar@fund.kz

15. СОЛТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫ БОЙЫНША АЙМАҚТЫҚ ФИЛИАЛ

150000, Петропавл қ., Ы. Алтынсарин көш., 168 Б, 1-қабат, 107, 108, 109-каб.; тел.: +7 (7152) 36-60-14,
46-57-74; e-mail: sko@fund.kz

16. ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫ БОЙЫНША АЙМАҚТЫҚ ФИЛИАЛ

160023, Шымкент қ., Рысқұлбеков көш, н/ж; тел.: +7 (7252) 30-00-27, 30-02-56, 30-03-46;
e-mail: shymkent@fund.kz

31.12.2012 ж. жағдай бойынша байланысты тараптармен жасалған операциялар бойынша қалдықтар:

мың теңге

	Аналық компания	Ортақ бақылау астындағы компаниялар	Қауымдастырылған компаниялар	Басқа байланысты тараптар
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	–	750 911	–	–
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнымен бағаланатын құнды қағаздар	–	2 100 384	–	5 464 881
Қаржылық мекемелердегі қаражаттар	–	41 113 492	–	1 647 692
Қаражаттандыру бағдарламалары бойынша дебиторлық берешек	–	–	–	2 454 801
«Кері РЕПО» операциялары	–	–	–	4 003 453
Сатуға арналған қолда бар инвестициялық құнды қағаздар	–	558 242	–	–
Басқа активтер	–	–	10 000	–
Қарыз қаражаты	67 217 437	–	–	1 123 747
Қаражаттандыру бағдарламалары бойынша міндеттемелер	–	–	–	803 216
Тәртіптелген қарыз	5 420 112	–	–	–
Кепілдендіру бойынша міндеттеме	–	–	–	53 421

2012 ж. байланысты тараптармен жасалған операциялар бойынша кірістер мен шығыстар баптары:

мың теңге

	Аналық компания	Ортақ бақылау астындағы компаниялар
Пайыздық кірістер	–	3 458 629
Пайыздық шығыстар	(5 268 451)	–
Дивидендтер	(1 038 546)	–
Сатуға арналған қолда бар құнды қағаздар бойынша шығыстар шегерілгендегі кіріс	–	(2 950)
Пайдамен немесе шығынмен бірге көрсетілетін әділ құнымен бағаланатын құнды қағаздар бойынша шығыстар шегерілгендегі кіріс	–	62 728
Операциялық басқа кіріс	–	69 691
Операциялық басқа кіріс	(62)	(104 803)

2012 ж. ішіндегі байланысты тараптармен жасалған операциялар бойынша ұсынылған және өтелген қаражаттардың жиынтық сомалары:

мың теңге

	Ортақ бақылау астындағы компаниялар
Жыл ішінде байланысты тараптарға ұсынылған несиелер жиынтығы	595 603
Жыл ішінде байланысты тараптармен өтелген несиелер жиынтығы	11 473 799

№	Келісім-шарт бойынша контрагент атауы	Келісім-шарт нөмірі және жасалған күні	Келісім-шарт мәні	Мәміле жасау туралы шешім қабылдаған Қордың өкілетті органының шешімінің күні мен нөмірі
1	«Қазпошта» АҚ «Алматы поштамты»	11.1-20-252-ДГЗ, 19.01.2012 ж.	Пошта қызметтері, аванстық кітапты берумен	29.12.2011 ж. өкілетті тұлға шешімі
2	«Қазпошта» АҚ Алматы қ. -ғы филиал	977-ДГЗ, 04.01.2012 ж.	Арнайы байланыс қызметтері	29.12.2011 ж. өкілетті тұлға шешімі
3	«Қазақтелеком» АҚ	3842/СС, 04.01.2012 ж.	Ұсынылатын телекоммуникациялар бойынша қызметтер	28.12.2011 ж. өкілетті тұлға шешімі
4	«Алматытелеком» ҚТО, «Қазақтелеком» АҚ филиалы	22859-ДГЗ, 09.01.2012 ж.	Телефон үшін абон. төлем	28.12.2011 ж. өкілетті тұлға шешімі
5	«Қазпошта» АҚ	14-2012-58, 09.01.2012 ж.	Пошта қызметтері	09.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
6	«Қазпошта» АҚ	01-2012-36, 11.01.2012 ж.	Пошта қызметтері	11.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
7	«Қазпошта» АҚ	01-2012-13, 10.01.2012 ж.	Пошта қызметтері	10.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
8	«Қазақтелеком» АҚ ШҚ ОТД	15070А, 10.01.2012 ж.	Байланыс қызметтері	10.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
9	«Қазақтелеком» АҚ-ның Ақмола облыстық телекоммуникациялар дирекциясы Филиалы	Г-10, 04.01.2012 ж.	Байланыс қызметтері	04.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
10	«Қазпошта» АҚ-ның Ақмола облыстық Филиалы	н/ж, 04.01.2012 ж.	Пошта қызметтері	04.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
11	«Қазпошта» АҚ-ның Ақмола облыстық Филиалы	н/ж, 25.01.2012 ж.	Жедел пошта қызметтері	25.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
12	«Қазпошта» АҚ-ның Ақмола облыстық Филиалы	н/ж, 17.01.2012 ж.	Газеттер мен журналдарға жазылу	17.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
13	«ҚазМұнайГаз Өнімдері» АҚ-ның Жамбыл, Қызылорда және Оңтүстік Қазақстан облыстары бойынша филиалы	165/06-2012, 13.01.2012 ж.	АИ-92 маркалы бензин	13.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
14	«Қазпошта» АҚ-ның Қызылорда облыстық Филиалы	24-12-012, 04.01.2012 ж.	Пошта қызметтері	04.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
15	«Қазпошта» АҚ-ның Қызылорда облыстық Филиалы	13-12-015, 09.01.2012 ж.	Жедел пошта қызметтері	09.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
16	«Қазақтелеком» АҚ-ның Қызылорда облыстық телекоммуникация дирекциясы	152495, 05.01.2012 ж.	Байланыс және интернет қызметтері	05.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
17	«Қазпошта» АҚ-ның Қызылорда облыстық Филиалы	6, 18.01.2012 ж.	Мерзімді басылымдарға жазылу	18.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
18	«Қазақтелеком» АҚ-ның ОТД-филиалы	586381, 01.01.2012 ж.	Телекоммуникациялар қызметтері	01.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
19	«Қазақтелеком» АҚ-ның ОТД-филиалы	7, 005.01.2012 ж.	Арқалық қ. телекоммуникациялар қызметтері	05.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
20	«Қазпошта» АҚ	10.-29, 09.01.2012 ж.	Пошта қызметтері	09.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
21	«Қазпошта» АҚ	19.-44, 04.01.2012 ж.	Жедел пошта қызметтері	04.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
22	«Қазпошта» АҚ	14.-15/281, 09.01.2012 ж.	Мерзімді басылымдарға жазылу	09.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
23	«Қазпошта» АҚ-ның ОҚОФ	1, 05.01.2012 ж.	Арнайы байланыс бойынша пошта қызметтері	05.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
24	«Қазпошта» АҚ-ның ОҚОФ	01-12-12/17, 05.01.2012 ж.	Пошта қызметтері	05.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
25	«Қазпошта» АҚ-ның ОҚОФ	02-30-11/6, 19.01.2012 ж.	Газеттер мен журналдарға жазылу бойынша қызметтер	19.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
26	«Қазақтелеком» АҚ	422358, 24.01.2012 ж.	Байланыс қызметтері	24.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
27	«Қазпошта» АҚ	4, 04.01.2012 ж.	Жедел пошта қызметтері	04.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
28	«Қазпошта» АҚ	7, 04.01.2012 ж.	Пошта қызметтері	04.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
29	«Қазпошта» АҚ	8, 04.01.2012 ж.	Мерзімді басылымдарға жазылу	04.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
30	«Қазақтелеком» АҚ	9, 11.01.2012 ж.	Байланыс қызметтері	11.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
31	«Қазпошта» АҚ	11.1-20-357, 25.01.2012 ж.	Пошта қызметтері	25.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі

32	«Қазпошта» АҚ	1 3-АФ-л-11.6-15-473, 25.01.2012 ж.	Мерзімді басылымдарға жазылу	25.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
33	«Қазпошта» АҚ	2/3-АФ-л, 25.01.2012 ж.	Жедел пошта қызметтері	25.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
34	«Қазақтелеком» АҚ	2393, 04.01.2012 ж.	Байланыс қызметтері	04.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
35	«Қазпошта» АҚ (АОФ) «Қазпошта» АҚ	2027, 13.01.2012 ж.	Пошта қызметтері	13.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
36	«ҚазМунайГаз» АҚ, Алматы қ. және Алматы облысы бойынша ф-л	05/651-2012, 25.01.2012 ж.	Бензин	25.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
37	«Қазпошта» АҚ (АОФ) «Қазпошта» АҚ	11, 31.01.2012 ж.	Жедел пошта қызметтері	31.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
38	«Қазақтелеком» АҚ	н/ж, 05.01.2012 ж.	Байланыс қызметтері	05.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
39	«Қазпошта» АҚ	01-12-25, 06.01.2012 ж.	Пошта қызметтері	06.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
40	«Қазпошта» АҚ	01-12-25, 06.01.2012 ж.	Пошта қызметтері	06.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
41	«Қазпошта» АҚ	01-12-25, 06.01.2012 ж.	Мерзімді басылымдарға жазылу	06.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
42	«Қазпошта» АҚ	20, 30.01.2012 ж.	Мерзімді басылымдарға жазылу	30.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
43	«Қазпошта» АҚ	21, 30.01.2012 ж.	Пошта қызметтері	30.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
44	«Қазпошта» АҚ	12-04/35/05, 09.01.2012 ж.	Пошта қызметтері, хат-хабар жіберу	09.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
45	«Қазпошта» АҚ	11, 09.01.2012 ж.	Пошта қызметтері	09.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
46	«Қазпошта» АҚ	14, 17.01.2012 ж.	Газеттер мен журналдарға жазылу	17.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
47	«Қазақтелеком» АҚ	996335/16, 01.01.2012 ж.	Байланыс қызметтері	01.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
48	«Қазпошта» АҚ-ның ҚОФ	5-12-401, 12.01.2012 ж.	Жедел пошта қызметтері	12.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
49	«Қазпошта» АҚ-ның ҚОФ	6-12-393, 12.01.2012 ж.	Пошта байланысының қызметтері	12.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
50	«Қазпошта» АҚ-ның ҚОФ	7-12-787, 24.01.2012 ж.	Мерзімді басылымдарға жазылу	24.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
51	«Қазпошта» АҚ-ның БҚОФ	7/2012/2731, 20.01.2012 ж.	Пошта қызметтері	20.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
52	«Қазпошта» АҚ-ның БҚОФ	15/2012/2796, 25.01.2012 ж.	Газеттер мен журналдарға жазылу	25.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
53	«Қазақтелеком» АҚ-ның БҚФ	281048, 16.01.2012 ж.	Филиалдардағы халықаралық сөйлесулер және филиалдардағы телефон үшін абон. төлем	16.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
54	«Қазпошта» АҚ қызметтері	16/212/2764, 24.01.2012 ж.	Жедел пошта қызметтері	24.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
55	«Қазақтелеком» АҚ-ның МОТД филиалы	39-02, 04.01.2012 ж.	Байланыс қызметтері	04.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
56	«Қазпошта» АҚ	39-03, 04.01.2012 ж.	Пошта қызметтері (арнайы байланыс бойынша)	04.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
57	«Қазпошта» АҚ	39-04, 04.01.2012 ж.	Пошта қызметтері (аванстық кітап бойынша)	04.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
58	«Қазпошта» АҚ ОФ БЖҚБ	54-12, 09.01.2012 ж.	Жедел пошта қызметтері	09.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
59	«Қазпошта» АҚ-ның АОФ	53-10, 09.01.2012 ж.	РФ-да пошта қызметтері	09.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
60	«Қазпошта» АҚ	39-10, 31.01.2012 ж.	Мерзімді басылымдарға жазылу	31.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
61	«Қазпошта» АҚ	22, 06.02.2012 ж.	Пошта қызметтері	06.02.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
62	«Самұрық-Қазына Келісім-шарт» ЖШС	БТА-34/2012, 20.03.2012 ж.	ТЖҚ БТА қолданысқа ұсыну бойынша қызметтер	24.02.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
63	«Самұрық-Қазына Келісім-шарт» ЖШС	50-КМ/ТС-12, 26.03.2012 ж.	Қазақстандық құрам мониторингінің картасын техникалық алып жүру бойынша қызметтер	24.02.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
64	«Қазпошта» АҚ	н/ж, 06.01.2012 ж.	Мерзімді басылымдарға жазылу	06.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
65	«Қазпошта» АҚ	943-09, 16.01.2012 ж.	Мерзімді басылымдарға жазылу	16.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі

66	«Қазақтелеком» АҚ	70-03, 16.01.2012 ж.	Телефондық байланыс қызметтері	16.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
67	«Қазпошта» АҚ БҚОФ	7/2012/3437, 22.05.2012 ж.	Арнайы жөнелтімдерді тасымалдау бойынша қызметтер	22.05.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
68	«Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ	75-ДГЗ-АД/105, 03.07.2012 ж.	Үлесті сатып алу-сату келісім-шарты	26.06.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
69	«Қазпошта» АҚ Алматы поштамты	11.6-14-1403, 20.06.2012 ж.	Мерзімді басылымдарға жазылу	18.06.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
70	«Қазақтелеком» АҚ	526-11 КБ, 29.08.2012 ж.	Хостинг қызметтері	20.08.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
71	«ҚазМұнайГаз Өнімдері» АҚ	48, 15.11.2012 ж.	Дизельді жанармай (мұнай өнімдері)	15.11.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
72	«ҚазМұнайГаз Өнімдері» АҚ-ның Жамбыл, Қызылорда және Оңтүстік Қазақстан облыстары бойынша филиалы	06/1015-2012, 21.11.2012 ж.	МКҚО автобусына арналған ЖЖМ (дизжанармай)	21.11.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
73	«Қазпошта» АҚ	11.6-14-2704-ДГЗ, 05.12.2012 ж.	Мерзімді басылымдарға жазылу	05.12.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
74	«Қазақтелеком» АҚ	1-690746426, 30.11.2012 ж.	Жезқазған моноқаласы үшін байланыс қызметтерін сатып алу	30.11.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
75	«Қазақтелеком» АҚ	1-690746427, 30.11.2012 ж.	Балқаш моноқаласы үшін байланыс қызметтерін сатып алу	30.11.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
76	«Қазақтелеком» АҚ	1-690746428, 30.11.2012 ж.	Сарань моноқаласы үшін байланыс қызметтерін сатып алу	30.11.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
77	«Қазақтелеком» АҚ	1-690746429, 30.11.2012 ж.	Қаражал моноқаласы үшін байланыс қызметтерін сатып алу	30.11.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
78	«Қазпошта» АҚ ҚОФ	14-12/4935, 04.12.2012 ж.	МКҚО автобусы үшін автотұрақ бойынша қызметтер сатып алу	04.12.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі
79	«ҚазМұнайГаз Өнімдері» АҚ	39-01/08/897, 31.01.2012 ж.	Бензин АИ-92	31.01.2012 ж. өкілетті тұлға шешімі

СОДЕРЖАНИЕ

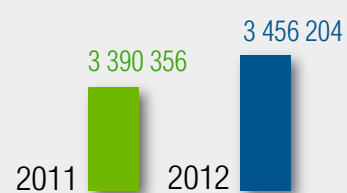
ПРИЛОЖЕНИЯ:

Миссия Фонда «Даму»

содействовать качественному развитию малого и среднего бизнеса Казахстана

Отчет о совокупном доходе (тыс.тенге)

Прибыль за год

Доходы за год

Программы обусловленного размещения средств через банки второго уровня и лизинговые компании:

	Поддержано:	Сумма кредитов:	Создано:
2011 год	2 315 заемщиков	82,7 млрд. тенге	3 437 рабочих мест
2012 год	2 126 заемщиков	78,1 млрд. тенге	3 247 рабочих мест

Субсидирование:

	Поддержано:	Сумма кредитов:	Сумма субсидий:
2011 год	497 проектов	162,1 млрд. тенге	8,7 млрд. тенге
2012 год	1 373 проекта	238,3 млрд. тенге	20,7 млрд. тенге

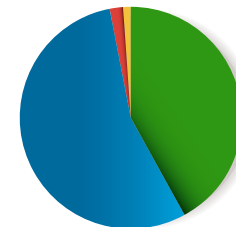
Гарантирование:

	Поддержано:	Сумма кредитов:	Сумма гарантий:
2011 год	24 проекта	4,2 млрд. тенге	2,1 млрд. тенге
2012 год	87 проектов	11,0 млрд. тенге	3,9 млрд. тенге

Обучено/обслужено

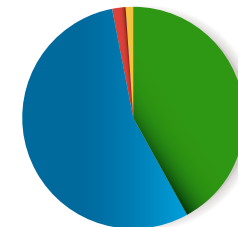
2011 год

- Сервисная поддержка – 10 698 клиентов
- Бизнес-Советник – 15 645 слушателей
- Деловые связи – 501 предприниматель
- Обучение топ-менеджмента – 210 человек

2012 год

- Сервисная поддержка – 13 124 клиента
- Бизнес-Советник – 17 142 слушателя
- Деловые связи – 622 предпринимателя
- Обучение топ-менеджмента – 210 человек

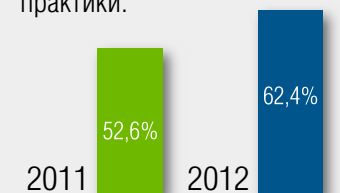
Региональная сеть Фонда

«Даму-Көмек»:

	Размещено:	Поддержано:
2011 год	345 заявок	227 предпринимателей-инвалидов
2012 год	352 заявки	305 предпринимателей-инвалидов

Соответствие уровня корпоративного управления требованиям лучшей практики:

Уважаемые Дамы и Господа!

Глава нашего государства в своем Послании народу Казахстана «Новое десятилетие – новый экономический подъем – новые возможности Казахстана» поставил задачу к 2020 году войти в число 50 стран с самым благоприятным бизнес-климатом.

В первую очередь, благоприятные условия необходимо создавать для стабильного роста сектора малого и среднего предпринимательства, который является неотъемлемым элементом устойчивого развития передовых мировых экономик, способным обеспечивать гибкость экономической системы страны.

Вопросы развития малого и среднего предпринимательства всегда являлись приоритетными для высшего руководства Республики Казахстан. Меры поддержки частного предпринимательства, предпринятые государством, беспрецедентны по своему масштабу среди всех стран СНГ. В рамках Государственной программы по форсированному индустриально-инновационному развитию Республики Казахстан на 2010–2014 годы (ГПФИИР) реализуется целый комплекс программ, предусматривающих системную и взаимодополняющую поддержку и развитие всех секторов экономики страны: «Занятость 2020», «Производительность 2020», программы по развитию конкуренции, электроэнергетики, машиностроения, космической деятельности, привлечению инвестиций, стимулированию экспорта и другие.

Фонд развития предпринимательства «Даму» является финансовым агентом программы «Дорожная карта бизнеса 2020», которая нацелена на оказание комплексной поддержки и региональное развитие сектора МСП в несырьевых секторах экономики страны. Сегодня можно констатировать, что выполнение этой программы идет по намеченному графику и является эффективным инструментом реализации ГПФИИР. «Дорожная карта бизнеса 2020» – самый успешный государственный проект поддержки малого и среднего предпринимательства. За все время

реализации программы поддержку в виде субсидирования ставки вознаграждения получил 2 221 предприниматель на сумму кредитов свыше 492 млрд. тенге и выданы гарантии 113 предпринимателям на сумму кредитов 15 905 млн. тенге. Кроме того, бизнес-обучение прошли более 35 тыс. человек.

В 2012 году была начата системная работа по развитию экономики и жизнеобеспечивающей инфраструктуры малых городов и поселков, разработаны комплексные планы развития с учетом индивидуальных социально-экономических и климатических особенностей каждого моногорода. Со своей стороны Фонд «Даму» в прошлом году открыл специализированные Центры поддержки предпринимателей в 12 моногородах.

2013 год обещает быть не менее насыщенным. В Правительстве Республики Казахстан сейчас готовится пакет законодательных и нормативных документов, связанных с расширением механизмов партнерства между государством и бизнесом, дальнейшим улучшением делового климата в стране. Мы будем продолжать политику последовательного снижения административных барьеров и упрощения разрешительных процедур, в особенности для малого и среднего предпринимательства.

Мы все заинтересованы в создании необходимых условий для развития предпринимательства. Уверен, что реализация поставленных задач, усовершенствование законодательной базы и запуск новых программ и проектов поддержки предпринимательства будут способствовать дальнейшему росту и укреплению сектора малого и среднего бизнеса, обеспечат высоким и стабильным заработком значительную часть населения и создадут условия для устойчивого развития экономической системы Казахстана.

Заместитель Премьер-Министра Республики Казахстан,
Председатель Совета директоров Орынбаев Е.Т.

Уважаемые Дамы и Господа!

В прошлом году наш Фонд добился определенных успехов в своей деятельности. Мы продолжили активную реализацию государственных программ поддержки предпринимательства таких, как «Дорожная карта бизнеса 2020», Программа развития моногородов, Программа поддержки женского предпринимательства и многих других.

Подробнее я бы хотела сказать о программе «Дорожная карта бизнеса 2020». Это комплексная программа, нацеленная на развитие регионального предпринимательства в несырьевых секторах экономики, а также на сохранение действующих и создание новых постоянных рабочих мест.

В 2012 году в рамках программы «Дорожная карта бизнеса 2020» число подписанных договоров субсидирования увеличилось в 3 раза и достигло 2 221, а количество выданных гарантий выросло в 4 раза и достигло 113. Кроме того, в прошлом году Фонд «Даму» приступил к созданию инфраструктуры поддержки предпринимателей на трех уровнях: стартовали Центры обслуживания предпринимателей в гг. Алматы и Шымкент, в 12 моногородах республики открылись Центры поддержки предпринимательства, мобильные Центры поддержки предпринимательства заработали в районах пяти областей.

Более 35 тысяч казахстанских предпринимателей и тех, кто планирует открыть свое дело, прошли обучение в рамках таких проектов, как «Бизнес-Советник», «Обучение топ-менеджмента малого и среднего бизнеса», «Деловые связи». Еще 25 тысяч предпринимателей получили бесплатные консультации и сервисные услуги в области ведения бизнеса. Кроме того, Фонд уже во второй раз выступил в качестве организатора специальной панельной сессии Астанинского Экономического Форума, посвященной вопросам развития предпринимательства. Гостями на сессии стали лауреаты Нобелевской премии, известные ученые-экономисты. Также с участием Фонда в г. Алматы был открыт Национальный центр франчайзинга.

Хочется отметить, что Фонд не стоит на месте, наши программы постоянно обновляются. Мы стараемся учитывать все пожелания наших предпринимателей, поэтому предложили внести в программу «Дорожная карта бизнеса 2020» изменения, повышающие доступ предпринимателей к инструментам поддержки.

Наши успехи – это результат работы всего коллектива Фонда «Даму» и налаженных плодотворных партнерских отношений с банками второго уровня. Результатом активного сотрудничества с банками стало повышение интереса к финансированию начинающего бизнеса. Именно в прошлом году в сфере кредитования намечился серьезный прорыв – совместно с одним из банков мы разработали специальный продукт по кредитованию старт-ап проектов, и мы надеемся, что этот пример будет подхвачен и другими банками.

Наша работа имеет большое социальное значение для всего общества и государства. Имя Фонда стало узнаваемым: казахстанские журналисты выпустили более 6-ти тысяч информационных материалов о нашей деятельности.

Помимо социальных, у нас есть и финансовые результаты деятельности Фонда, которые наглядно демонстрируют тезис: что выгодно малому и среднему бизнесу, в конечном счете выгодно государству и Фонду «Даму». В 2012 году мы заработали более 3,4 млрд. тенге чистого дохода.

Не останавливаясь на достигнутом, мы продолжаем активно развивать действующие программы и инструменты поддержки предпринимательства, обеспечивая предприятиям малого и среднего бизнеса доступное финансирование, образование и консультационную поддержку.

В 2013 году мы планируем акцентировать внимание на внедрении новых инструментов государственной поддержки молодых и начинающих бизнесменов. Новшествами Фонда станут специальные программы развития молодежного предпринимательства, грантового финансирования начинающих предпринимателей, содействия развитию микрокредитования.

Реализация намеченных планов и то, насколько продуктивным будет 2013 год, зависит от работы и личного участия каждого из нас.

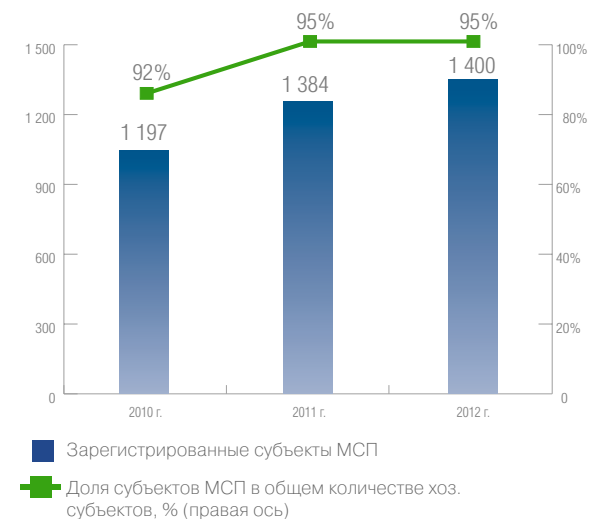
Председатель Правления
Ибрагимов Л.Е.

1.1. Рыночная доля Фонда по основным видам деятельности

АНАЛИЗ РЫНКА

2012 год охарактеризовался увеличением предпринимательской активности населения и ростом экономики Казахстана в целом. Благодаря государственной политике по улучшению бизнес-климата, в Казахстане в течение последних трех лет наблюдается стабильное увеличение числа субъектов частного предпринимательства. В первую очередь наблюдается рост субъектов малого и среднего предпринимательства (далее – МСП), доля которых в 2012 г. составила, по предварительным данным, 95,2% от общего количества хозяйствующих субъектов в стране.

Динамика количества зарегистрированных субъектов МСП

Примечание: Составлено по данным Агентства РК по статистике (www.stat.gov.kz).

Благоприятные изменения условий ведения бизнеса отмечаются экспертами Всемирного банка. В рейтингах Doing Business на 2012 и 2013 гг.

Позиция Казахстана в рейтинге Всемирного банка «Doing Business»

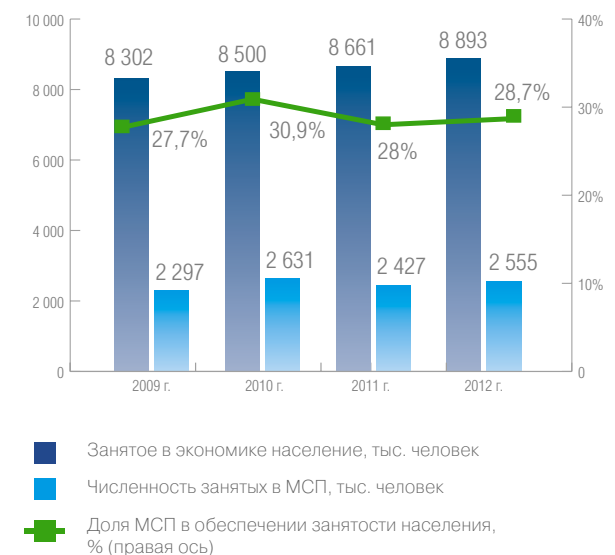
	2012 г.	2013 г.	Изменение
Общий рейтинг	56	49	+7
Регистрация предприятий	55	25	+30
Получение разрешений на строительство	150	155	-5
Подключение к системе электроснабжения	81	80	+1
Регистрация собственности	28	28	0
Кредитование	97	83	+14
Защита инвесторов	10	10	0
Налогообложение	16	17	-1
Международная торговля	178	182	-4
Обеспечение исполнения контрактов	28	28	0
Разрешение неплатежеспособности	55	55	0

Примечание: Составлено по данным Всемирного банка (www.doingbusiness.org).

Казахстан занял 56 и 49 позиции соответственно. Положительная динамика в первую очередь была обеспечена за счет мероприятий по упрощению регистрации предприятий и улучшению условий кредитования.

Наблюдается ежегодное увеличение численности занятого населения в экономике Казахстана. К концу 2012 г. она достигла 8 893 тыс. человек. При этом численность занятых в МСП в 2012 г. составила 2 555 человек (29% всех занятых).

Динамика численности занятого населения

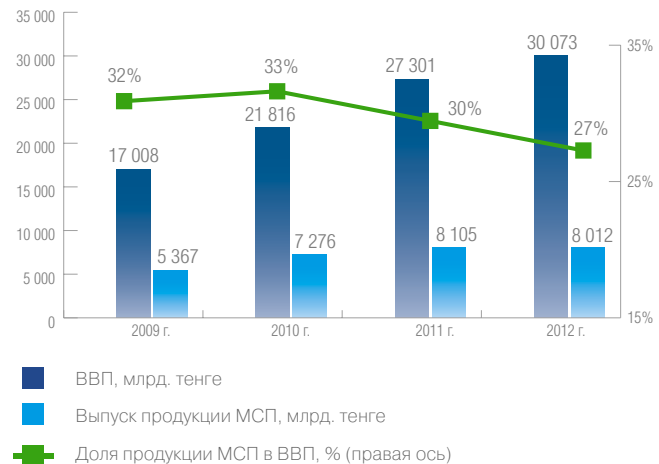

Примечание: Составлено по данным Агентства РК по статистике (www.stat.gov.kz).

После умеренного роста в 2009 г. в последние годы ВВП Казахстана в реальном выражении демонстрирует стабильный рост. Так, в 2011 г. в результате роста на 7,5% ВВП составил 27 301 млрд. тенге, в 2012 г. реальный рост ВВП составил 5%, что позволило достичь уровня ВВП 30 073 млрд. тенге. Доли производства товаров и производства услуг в ВВП за январь–декабрь 2012 г. составили 41% и 53% соответственно. Основную долю в про-

изводстве ВВП составляет промышленность – 30,4%. Около 27 % ВВП Казахстана составляет выпуск продукции субъектами МСП.

Динамика ВВП и выпуска продукции МСП

Примечание: Составлено по данным Агентства РК по статистике (www.stat.gov.kz).

РЫНОЧНАЯ ДОЛЯ ФОНДА

В 2012 г. продолжился рост банковского кредитования, начавшийся в 2011 г. после трех предыдущих лет снижения. По данным Национального банка Республики Казахстан, объем кредитных средств, выданных банками второго уровня (далее – БВУ) экономике, в 2012 г. составил 7 249 млрд. тенге, что выше уровня 2011 г. на 25,4%. Объем кредитов БВУ субъектам малого предпринимательства (далее – СМП) составил 1 050 млрд. тенге, и это больше аналогичного показателя прошлого года на 32%.

Ежегодные объемы кредитования экономики и малого предпринимательства

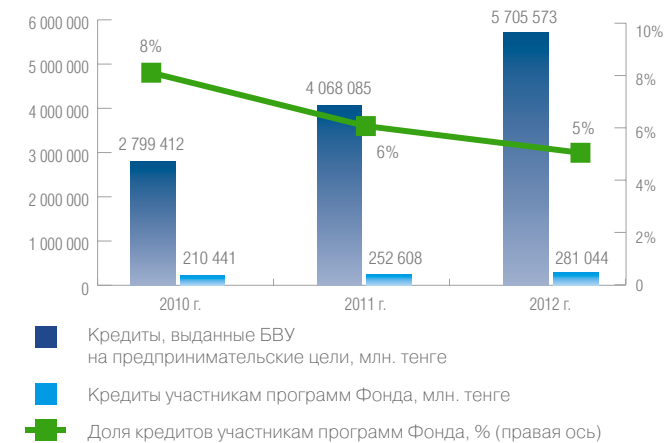
Примечание: Составлено по данным Национального банка РК (www.nationalbank.kz).

Немаловажно, что в 2012 г. банкам не выделялись такие большие объемы средств от государства на кредитование МСП, как в 2008–2010 гг. То есть рост кредитования обусловлен исключительно восстановленной ликвидностью и увеличившимися объемами собственных средств БВУ.

Таким образом, обеспечив оперативное доведение антикризисных средств до субъектов МСП в 2009–2010 гг., Фонд «Даму» способствовал не только восстановлению предпринимательской активности, но и увеличению объемов ликвидных средств БВУ для дальнейшего кредитования экономики. Исходя из этого начиная с 2010 г. политика поддержки предпринимательства сменила курс на посткризисное развитие и содействие устойчивому росту предпринимательского сектора. С этой целью в апреле 2010 г. была принята программа «Дорожная карта бизнеса 2020» (далее – программа «ДКБ 2020»), в рамках которой Фонд «Даму» продолжает осуществлять субсидирование процентных ставок по кредитам предпринимателей, а также предоставляет предпринимателям гарантии перед банками при получении ими кредитов.

В целом за счет участия в программах Фонда «Даму» (обусловленное размещение и программа «ДКБ 2020») в 2012 г. субъекты частного предпринимательства получили кредиты на сумму 281 млрд. тенге. В общей сумме кредитов, выданных БВУ на предпринимательские цели, доля кредитов, выданных участникам программ Фонда «Даму», за 2011–2012 гг. понизилась с 6% до 5%. Такой охват обусловлен ограничением сегмента программ Фонда «Даму» предпринимателями приоритетных секторов экономики, к которым не относятся торговля и строительство, получающие порядка 50% кредитов БВУ.

Динамика кредитов на предпринимательские цели

Примечание: Составлено по данным Национального банка РК (www.nationalbank.kz) и Геоинформационной системы Фонда (www.gis.damu.kz).

Если рассматривать отдельно кредиты, выданные на проекты в обрабатывающей промышленности, в их структуре участники программ Фонда «Даму» получили: в 2010 г. – 22%, в 2011 г. – 16%, за 2012 г. – 9%. При этом в абсолютном выражении объемы кредитования проектов в обрабатывающей промышленности по программам Фонда «Даму» увеличились: в 2011 г. по сравнению с 2010 г. на 114%, а в 2012 г. по сравнению с 2011 г. на 116%:

Динамика кредитов на проекты в обрабатывающей промышленности

Примечание: Составлено по данным Национального банка РК (www.nationalbank.kz) и Геоинформационной системы Фонда (www.gis.damu.kz).

Параллельно с программами финансовой поддержки в 2012 г. Фонд «Даму» продолжил масштабную работу по реализации программ обучения и консультационной поддержки предпринимателей. В результате количество слушателей в рамках Программы краткосрочного тренинг-обучения «Бизнес-Советник», которая с 2011 г. реализуется в рамках программы «ДКБ 2020», составило 32 961 человек. В рамках других проектов 4-го направления «Усиление предпринимательского потенциала» программы «ДКБ 2020» 420 предпринимателей прошли курсы обучения топ-менеджмента в АОО «Назарбаев Университет», 1 123 человека прошли обучение по проекту «Деловые связи», оказано более 83 тыс. услуг в рамках сервисной поддержки ведения бизнеса. Открыто 2 Центра обслуживания предпринимателей – в гг. Алматы, Шымкент, 12 Центров поддержки предпринимательства (далее – ЦПП) в моногородах, запущено 5 мобильных ЦПП для консультирования предпринимателей и населения на районном уровне.

1.2. Миссия Фонда

Миссия Фонда «Даму» – содействовать качественному развитию малого и среднего бизнеса Казахстана.

1.3. Цели и задачи Фонда

ОСНОВНЫЕ ЦЕЛИ ФОНДА «ДАМУ»:

1. Увеличение объемов и обеспечение доступности финансирования субъектов малого и среднего бизнеса за счет привлечения средств из республиканского и местного бюджетов, иностранных и отечественных кредиторов, а также собственных средств Фонда «Даму».

Основными задачами для достижения данной цели являются:

- 1) Содействие повышению доступности финансовых ресурсов для действующих субъектов МСП и начинающих предпринимателей.
- 2) Обеспечение эффективного распределения кредитных ресурсов путем максимального охвата субъектов МСБ в региональном и отраслевом разрезах.

2. Стимулирование увеличения финансирования предпринимательства в несырьевых секторах экономики.

Для достижения данной цели будут выполнены следующие задачи:

- 1) Качественное выполнение функций финансового агента в рамках 1–3-го направлений программы «ДКБ 2020».
- 2) Содействие повышению инновационности, техническому перевооружению МСБ.

3. Увеличение охвата потенциальных и действующих предпринимателей нефинансовой поддержкой, направленной на усиление предпринимательского потенциала населения.

Основными задачами для достижения данной цели являются:

- 1) Качественное выполнение функций Оператора 4-го направления программы «ДКБ 2020».
- 2) Внедрение дистанционных инструментов оказания информационно-аналитических и консультационных услуг для субъектов МСБ и населения с предпринимательской инициативой.
- 3) Развитие во всех регионах Казахстана инфраструктуры нефинансовой поддержки предпринимательства.
- 4) Осуществление мониторинга и проведение регулярных аналитических исследований развития сектора МСБ.

4. Повышение эффективности деятельности Фонда «Даму».

Для реализации данной цели будут выполнены следующие задачи:

- 1) Совершенствование корпоративного управления.
- 2) Ведение эффективной кадровой политики.
- 3) Региональное развитие, выполнение функций «единого окна» и связующего звена между предпринимателями, государственными органами, национальными институтами развития и другими организациями.
- 4) Эффективное управление активами.

1.4. Стратегическое развитие Фонда

В 2008-2012 гг. большая часть участников программ Фонда «Даму» получала финансовую поддержку в рамках программ обусловленного размещения средств в БВУ. Основной целью этих программ была стабилизация финансирования сектора МСП. В 2013 г. и последующих

годах курс программ Фонда должен быть пересмотрен и нацелен на обеспечение посткризисного развития данного сектора экономики. Во-первых, это касается источников и целевого назначения средств на развитие предпринимательства. В условиях возобновления кредитования БВУ реализация масштабных программ «коврового покрытия» столь значительного эффекта уже не даст. В рамках новых программ Фонда «Даму» актуальной задачей является эффективное региональное и отраслевое распределение кредитных ресурсов, привлекаемых из местных бюджетов, от иностранных фондирующих организаций и доноров, а также формируемых за счет собственных средств Фонда. С этой целью Фондом с 2011 г. начата реализация таких программ, как Программа финансирования проектов МСП в малых городах, Программа финансирования МСБ по линии Азиатского Банка Развития, в 2012 г. запущены: Программа «Даму-Регионы 3», Программа финансирования лизинговых сделок субъектов МСП, Программы финансирования СЧП в г. Жанаозен Мангистауской области (через БВУ и прямое финансирование). Параллельно Фонд «Даму» продолжит выполнять функции оператора Стабилизационной программы (1–3-й транши), Программы «Даму-Регионы 1, 2», Программы по развитию микрокредитных организаций (далее – МКО) в Казахстане до полного возврата банками-партнерами выделенных им средств в соответствии с графиками погашения.

Во-вторых, в рамках диверсификации предпринимательского сектора отдельный блок программ Фонда «Даму» должен быть нацелен на увеличение финансирования предпринимательства в несырьевых секторах экономики. С этой целью Фонд «Даму» с 2010 г. выполняет функции финансового агента субсидирования процентных ставок и

гарантирования по кредитам для предпринимателей приоритетных секторов экономики в рамках 1–3-го направлений программы «ДКБ 2020». Помимо этого, Фонд «Даму» осуществляет реализацию Программы «Даму-Өндіріс» и Программы финансирования лизинговых сделок субъектов МСП в обрабатывающей промышленности.

В-третьих, для обеспечения большей вовлеченности населения в предпринимательство и повышения уровня компетенции предпринимателей задачей Фонда «Даму» является внедрение инструментов нефинансовой поддержки, направленных на усиление предпринимательского потенциала населения. Данную работу Фонд «Даму» будет выполнять в первую очередь в качестве оператора 4-го направления «Усиление предпринимательского потенциала» программы «ДКБ 2020», которое включает обучение начинающих предпринимателей и топ-менеджмента, оказание сервисной поддержки ведения бизнеса, проект «Деловые связи». Также в рамках данной работы с 2011 г. Фонд запустил Call-центр для предпринимателей, с 2012 г. – Бизнес-портал. Для обеспечения обратной связи с предпринимателями планируется продолжить проведение регулярных аналитических исследований и форумов.

Реализация всех мероприятий в рамках основной деятельности непрерывно связана с работой по повышению эффективности функционирования Фонда «Даму», включая эффективное управление активами, совершенствование корпоративного управления, риск-менеджмент, ведение эффективной кадровой политики, а также региональное развитие.

1.5. Существенные корпоративные события

МАРТ

- Проведение казахстанско-турецкого бизнес-форума в г. Алматы.

МАЙ

- Проведение панельной сессии «Эффективное предпринимательство – эффективная экономика» в рамках V Астанинского экономического форума.
- Подписание соглашения по новой системе гарантирования и субсидирования лизинговых сделок в рамках программы «ДКБ 2020».

СЕНТЯБРЬ

- Проведение казахстанско-эстонского бизнес-форума «Состояние предпринимательства и меры по укреплению деловых связей между государствами» с участием Премьер-Министра Эстонии А. Ансипа.
- Решением Совета директоров Фонда «Даму» на должность Заместителя Председателя Правления назначены Султангазиев К.Е., Ергусаева С.У., на должность Управляющего директора – Члена Правления – Бейсембаев М.Б.
- Участие представителей Фонда «Даму» в работе IV заседания казахстанско-польской МПК, в рамках которой подписана Программа о сотрудничестве с Польским Агентством по развитию предпринимательства (ПАРП) на 2012–2013 гг.
- Содействие в организации и проведении IV Встречи министров торговли развивающихся стран, не имеющих выхода к морю, а также Мирового тематического заседания на высоком уровне по международной торговле, упрощению процедур торговли и содействию торговле.
- Организация и проведение бизнес-форума по приграничному сотрудничеству с участием Глав государств Казахстана и России в г. Павлодаре.
- Подписание Меморандума о взаимопонимании и сотрудничестве между ДБ АО «Сбербанк России» и Фондом «Даму» на сумму 10 млрд. тенге для финансирования субъектов МСБ на приграничных территориях Республики Казахстан.

ОКТАБРЬ

- Открытие Центров обслуживания предпринимателей в гг. Алматы, Шымкент.
- Запуск мобильных Центров поддержки предпринимательства в пяти регионах Казахстана.

НОЯБРЬ

- Визит Премьер-Министра Республики Казахстан Ахметова С.Н. в Центр обслуживания предпринимателей Южно-Казахстанской области, г. Шымкент.
- Открытие 12 Центров поддержки предпринимательства в моногородах Казахстана.
- Министром экономического развития и торговли Республики Казахстан подписано Совместное заявление о намерениях между Правительством Республики Казахстан и Организацией Объединенных Наций по Промышленному Развитию (ЮНИДО) по Проекту создания Центра развития промышленного предпринимательства.

ДЕКАБРЬ

- Решением Совета директоров утверждена Стратегия развития Фонда «Даму» на 2012–2022 гг.
- Подписание Меморандума о сотрудничестве с Венгерским фондом предпринимательства.

1.6. Информация и список дочерних компаний Фонда

Список компаний, в которых Фонд имеет долю участия в уставном капитале, но не имеет существенного влияния на деятельность данных компаний:

№	Наименование	Уставный капитал, млн. тенге	Доля участия	Основной вид деятельности
1	ТОО «МКО «АДАЛ-INVEST»	7	28,5%	микрокредитование
2	ТОО «МКО «Эконом»	12	16,6%	микрокредитование
3	ТОО «МКО «Вест Финанс»	5,06	39,5%	микрокредитование
4	ТОО «МКО «Жайнар»	5,5	36,4%	микрокредитование
5	ТОО «МКО «ТОТА»	4,5	44,4%	микрокредитование

2.1. Органы Фонда

В соответствии с Уставом к органам Фонда «Даму» относятся:

- 1) высший орган – Единственный акционер;
- 2) орган управления – Совет директоров;
- 3) исполнительный орган – Правление;
- 4) орган, осуществляющий контроль за финансово-хозяйственной деятельностью Фонда «Даму», оценку в области внутреннего контроля, управления рисками, исполнения документов в области корпоративного управления и консультирование в целях совершенствования деятельности Фонда «Даму», – Служба внутреннего аудита;
- 5) иные органы, созданные в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

2.2. Акционер Фонда

Единственным акционером Фонда является АО «Фонд национального благосостояния «Самрук-Қазына» (далее – АО «ФНБ «Самрук-Қазына»).

К числу наиболее значимых функций Единственного акционера относится утверждение Устава, Кодекса корпоративного управления, Дивидендной политики, определение состава и срока полномочий Совета директоров, утверждение внешнего аудитора, годовой финансовой отчетности и др.

Количество объявленных и размещенных ценных бумаг (простые акции) составило 27 462 244 ед.

2.3. Совет директоров Фонда

Совет директоров осуществляет общее руководство за деятельностью Фонда. Функциями Совета директоров являются: утверждение Стратегии развития Фонда, утверждение программ по поддержке предпринимательства, обеспечение эффективной работы системы управления рисками, осуществление контроля за финансово-хозяйственной деятельностью Фонда и др.

В составе Совета директоров Фонда 9 членов, из которых 4 – Независимые директора.

2.4. Состав Совета директоров

Председатель Совета директоров –
ОРЫНБАЕВ ЕРБОЛ
ТУРМАХАНОВИЧ

(1971 г.р., дата избрания в Совет директоров – 26.03.2012 г.).

Выпускник Московского государственного университета им. М. Ломоносова (1989–1993 гг.), юрист;

университета Дьюка в США (2000–2002 гг.), магистр по международному экономическому развитию.

С 2007 г. работал Руководителем Канцелярии Премьер-Министра Республики Казахстан. С 2008 г. по настоящее время работает Заместителем Премьер-Министра Республики Казахстан.

Член Совета директоров –
КУСАИНОВ
МАРАТ АПСЕМЕТОВИЧ

(1965 г.р., дата избрания в Совет директоров – 26.03.2012 г.).

В 1988 г. окончил Алматинский институт народного хозяйства по специальности «Планирование промышленности», в 1997 г. – Национальную высшую школу государственного управления при Президенте Республики Казахстан по специальности «Государственное управление».

С 2006 г. работал Вице-Министром экономики и бюджетного планирования Республики Казахстан; с 2010 г. – Вице-Министром экономического развития и торговли Республики Казахстан. В настоящее время работает Вице-Министром экономики и бюджетного планирования Республики Казахстан.

Член Совета директоров –
БАХМУТОВА
ЕЛЕНА ЛЕОНИДОВНА

(1962 г.р., дата избрания в Совет директоров – 26.03.2012 г.).

В 1983 г. окончила планово-экономический факультет Алма-Атинского института народного хозяйства по специальности «Экономист».

С 2004 г. работала Заместителем Председателя Агентства Республики Казахстан по регулированию и надзору финансового рынка и финансовых организаций; с 2008 г. – Председатель Агентства Республики Казахстан по регулированию и надзору финансового рынка и финансовых организаций. С 2012 г. по настоящее время работает Заместителем Председателя Правления АО «ФНБ «Самрук-Қазына».

Член Совета директоров –
ДЖОЛДЫБАЕВА
ГАЛИЯ ТАГИБЕРДИЕВНА

(1973 г.р., дата избрания в Совет директоров – 24.09.2012 г.).

В 1996 г. окончила Карагандинский государственный университет им. Е.А. Букетова по специальности «Юриспруденция».

С 2003 г. работала в должности директора Департамента правового обеспечения и защиты прав потребителей, Департамента контроля и правового обеспечения, Юридического департамента Агентства Республики Казахстан по регулированию естественных монополий, защите конкуренции и поддержке малого бизнеса; с сентября 2008 г. – Заместитель Председателя Комитета регистрационной службы и оказания правовой помощи; с октября 2009 г. по сентябрь 2012 г. – Директор Департамента юстиции Павлодарской области. С сентября 2012 г. по настоящее время работает Председателем Комитета развития предпринимательства Министерства регионального развития Республики Казахстан.

**Член Совета директоров,
Независимый директор –
ЕРТЛЕСОВА
ЖАННАТ ДЖУРГАЛИЕВНА**

(1956 г.р., дата избрания в Совет директоров – 26.03.2012 г.).

В 1978 г. окончила Казахский государственный университет имени С. Кирова, математик. Доктор экономических наук, профессор, автор более пятидесяти научных трудов.

С июня 2007г. по сентябрь 2007 г. работала Заместителем Председателя Правления АО «Фонд устойчивого развития «Қазына»; с февраля 2007 г. – членом Совета Директоров АО «Фондустойчивого развития «Қазына». С февраля 2007г. по настоящее время работает внештатным Советником Премьер-Министра Республики Казахстан. Председатель Управляющего совета Ассоциации налогоплательщиков Казахстана, Председатель Совета директоров АО «Национальный аналитический центр».

**Член Совета директоров,
Независимый директор –
СЕЙФУЛЛИН
САКЕН ОРЫНБЕКОВИЧ**

(1961 г.р., дата избрания в Совет директоров – 26.03.2012 г.).

Выпускник Алматинского института народного хозяйства по специальности «Экономика труда» (1978–1982 гг.). Почетный Профессор Алматинского технологического университета.

С 2005 г. работал Председателем Совета директоров АО «СК «Альянс Полис»; с мая по ноябрь 2007 г. – Председатель Правления АО «Финансовая корпорация «Сеймар Альянс»; с ноября 2007 г. – Заместитель Председателя Правления АО «Финансовая корпорация «Сеймар

Альянс», член Правления АО «Альянс Банк». С октября 2008 г. по настоящее время работает Председателем Правления АО «Финансовая корпорация «Сеймар Альянс» (SAFC). Член Совета директоров АО «Альянс Банк».

**Член Совета директоров,
Независимый директор –
ЕДЕНБАЕВ
ЕРКЕГАЛИ СЕРИКОВИЧ**

(1975 г.р., дата избрания в Совет директоров – 26.03.2012 г.).

Выпускник Казахской государственной академии управления по специальности «Финансы и кредит» (1993–1997 гг.).

С 2004 г. работал Директором департамента стратегии и анализа Агентства Республики Казахстан по регулированию и надзору финансового рынка и финансовых организаций; с 2007 г. – Управляющий директор АО «Корпорация «Цесна»; с марта 2007г. – И.о. Заместителя Председателя Правления АО «Корпорация «Цесна»; с 2008 г. – Член Правления, И.о. Председателя Правления АО «Корпорация «Цесна». С марта 2008 г. по настоящее время работает Председателем Правления АО «Корпорация «Цесна».

**Член Совета директоров,
Независимый директор –
ЖАНДОСОВ ОРАЗ
АЛИЕВИЧ**

(1961 г.р., дата избрания в Совет директоров – 24.09.2012 г.).

В 1983 г. окончил с отличием экономический факультет Московского государственного университета им. М. Ломоносова по специальности «Экономист-кибернетик».

С декабря 2000 г. по ноябрь 2001 г. работал Заместителем Премьер-Министра Республики Казахстан; с декабря 2001 г. по сентябрь 2002 г. – Председатель Совета Ассоциации финансистов Республики Казахстан; с января по июнь 2003 г. – Помощник Президента Республики Казахстан; с июня 2003 г. по июль 2004 г. – Председатель Агентства Республики Казахстан по регулированию естественных монополий и защите конкуренции. С декабря 2011 г. – Советник Председателя Правления Национальной экономической палаты Казахстана «Союз «Атамекен». С октября 2008 г. по настоящее время – директор Центра экономического анализа «РАКУРС».

**Член Совета директоров –
ИБРАГИМОВА
ЛЯЗЗАТ ЕРКЕНОВА**

(1972 г.р., дата первого избрания в Совет директоров – 14.01.2011 г., дата текущего избрания – 26.03.2012 г.).

В 1994 г. окончила Акмолинский сельскохозяйственный институт по специальности «Экономика и управление в отраслях АПК»; в 2003 г. – Евразийский гуманитарный институт по специальности «Юриспруденция». Кандидат экономических наук.

С 2004 г. возглавляла Департаменты анализа и стратегии развития, обучения и консалтинга, корпоративного развития Фонда «Даму». С января 2009 г. работала главным менеджером Департамента специальных программ Дирекции по управлению финансовыми институтами и институтами развития АО «ФНБ «Самрук-Қазына»; с августа 2009 г. – Заместитель Председателя Правления Фонда «Даму». С января 2011 г. по настоящее время работает Председателем Правления Фонда «Даму».

Члены Совета директоров Фонда «Даму» являются гражданами Республики Казахстан; не владеют акциями поставщиков и конкурентов Фонда.

2.5. Работа Совета директоров

В 2012 г. Совет директоров Фонда продолжил свою активную деятельность: в общей сложности было проведено

11 заседаний, в т. ч. 3 – в заочной форме. Было рассмотрено 67 вопросов.

Информация об основных решениях, принятых Советом директоров в 2012 г.

№	Наименование вопроса	Принятые решения
1	Утверждение Программы обусловленного размещения средств в БВУ и иных финансовых организациях для последующего кредитования СЧП г. Жанаозен Мангистауской области	Программа утверждена решением Совета директоров от 27.01.2012 г.
2	Утверждение состава Комитетов при Совете директоров	Составы Комитетов утверждены решением Совета директоров от 01.05.2012 г.
3	Утверждение Плана мероприятий по совершенствованию корпоративного управления Фонда	План утвержден решением Совета директоров от 17.04.2012 г.
4	Утверждение Положения об Омбудсмене в Фонде	Положение утверждено решением Совета директоров от 13.06.2012 г.
5	Одобрение и вынесение на рассмотрение Единственного акционера Фонда вопроса об определении аудиторской организации	Вопрос об определении аудиторской организации одобрен решением Совета директоров от 17.08.2012 г.
6	Одобрение Годового отчета Фонда «Даму» за 2011 г.	Годовой отчет одобрен решением Совета директоров от 17.08.2012 г.
7	Одобрение и вынесение на рассмотрение Единственного акционера проекта Устава Фонда в новой редакции	Устав Фонда в новой редакции одобрен решением Совета директоров от 17.08.2012 г.
8	Утверждение Налоговой учетной политики Фонда	Политика утверждена решением Совета директоров от 19.11.2012 г.
9	Утверждение Правил установления лимитов по балансовым и внебалансовым обязательствам на банки-контрагенты Фонда	Правила утверждены решением Совета директоров от 07.12.2012 г.
10	Утверждение Стратегии развития Фонда на 2012–2022 гг.	Стратегия утверждена решением Совета директоров от 24.12.2012 г.

В соответствии с «Правилами выплаты вознаграждений и компенсации расходов независимых директоров АО «ФНБ «Самрук-Қазына» независимым директорам Фонда «Даму», в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан, в период исполнения ими своих обязанностей, выплачивается вознаграждение и (или) компенсируются расходы, связанные с исполнением ими функций членом Совета директоров. Порядок и размеры выплаты вознаграждений и (или) компенсаций расходов независимым директорам устанавливаются решением Единственного акционера.

В соответствии с лучшей мировой практикой корпоративного управления, независимым директорам Фонда «Даму» выплачивается:

- фиксированное вознаграждение – за исполнение обязанностей члена Совета директоров, выплаты вознаграждения производятся Фондом в денежной форме один раз в полугодие, соразмерно периоду работы Директора в соответствующем полугодии календарного года;
- дополнительное вознаграждение – за участие в заседаниях комитетов Совета директоров;
- также компенсируются расходы, связанные с выездом на заседания Совета директоров.

На 2013 г. подготовлен ряд мероприятий по активизации деятельности Совета директоров Фонда, в том числе разработан План работы Совета директоров на 2013 г.

2.6. Работа Комитетов при Совете директоров

В соответствии с международными стандартами корпоративного управления при Совете директоров Фонда созданы Комитеты.

Комитет по стратегическому и бюджетному планированию подготавливает рекомендации и предложения по вопросам, касающимся разработки и реализации Стратегии развития Фонда, а также вносит Совету директоров предложения по совершенствованию системы бюджетирования и дивидендной политики Фонда.

В 2012 г. было проведено 4 очных заседания Комитета, на которых были рассмотрены 17 вопросов и выдана 31 рекомендация Совету директоров.

Комитет по аудиту занимается выработкой рекомендаций Совету директоров по установлению эффективной системы контроля за финансово-хозяйственной деятельностью Фонда, контролю за независимостью и эффективностью систем внутреннего, внешнего контроля и управления рисками, а также за исполнением документов в области корпоративного управления.

В 2012 г. было проведено 4 очных заседания Комитета, на которых были рассмотрены 17 вопросов и выдано 19 рекомендаций Совету директоров.

Комитет по назначениям и вознаграждениям создан в целях разработки и представления Совету директоров рекомендаций по вопросам привлечения высококвалифицированных специалистов в состав Совета директоров и Правления, формирования предложений Единственному акционеру об определении вознаграждения Совета директоров и Совету директоров – об определении вознаграждения Правления и Корпоративного секретаря.

В 2012 г. было проведено 2 очных заседания Комитета, на которых были рассмотрены 5 вопросов и выдано 5 рекомендаций Совету директоров.

В 2012 г. решением Совета директоров Фонда определены составы Комитетов при Совете директоров Фонда:

Комитет	Председатель Комитета	Члены Комитета
Комитет по стратегическому и бюджетному планированию	Ертлесова Ж.Д.	Кусаинов М.А. Бахмутова Е.Л. Жандосов О.А.
Комитет по аудиту	Сейфуллин С.О.	Кусаинов М.А. Еденбаев Е.С.
Комитет по назначениям и вознаграждениям	Еденбаев Е.С.	Жандосов О.А. Джолдыбаева Г.Т.

2.7. Контроль деятельности Фонда

В Фонде функционирует Служба внутреннего аудита, являющаяся независимым структурным подразделением, обеспечивающим организацию и осуществление внутреннего аудита, и непосредственно подчиненная и подотчетная Совету директоров. Службой внутреннего аудита в 2012 г. осуществлена проверка деятельности:

- 9 структурных подразделений Головного офиса: Департамента безопасности, Департамента гарантирования, Департамента бюджетного планирования, Департамента обучения и сервисной поддержки, Департамента бухгалтерского учета и отчетности, Департамента субсидирования, Административного департамента, HR-службы, Департамента риск-менеджмента;
- 7 региональных филиалов Фонда: по Алматинской, Восточно-Казахстанской, Павлодарской, Северо-Казахстанской, Актюбинской, Карагандинской областям и по г. Алматы.

Также проведена диагностика эффективности системы корпоративного управления Фонда, подготовлены отчеты об оценке эффективности системы управления рисками Фонда и о состоянии системы внутреннего контроля Фонда.

Данные проверки осуществлены своевременно и в полном объеме в соответствии с аудиторскими заданиями, предусмотренными утвержденным Годовым аудиторским

планом на 2012 г. По результатам проверок Службой внутреннего аудита были предоставлены рекомендации по дальнейшему совершенствованию системы корпоративного управления, по улучшению системы внутреннего контроля и предложения по устранению выявленных нарушений и несоответствий.

ИНФОРМАЦИЯ О ВНЕШНЕМ АУДИТОРЕ

Аудит финансовой отчетности за 2012 г. проводило ТОО «Делойт». Размер вознаграждения, выплаченного ТОО «Делойт» за услуги по аудиту финансовой отчетности за 2012 г., составил 9,9 млн. тенге.

Услуги по аудиту финансовой отчетности Фонда ранее оказывали:

- 2011 г. – ТОО «ПрайсуотерхаусКуперс»;
- 2010 г. – ТОО «КПМГ Аудит»;
- 2009 г. – ТОО «Эрнст энд Янг»;
- 2008 г. – ТОО «КПМГ Аудит»;
- 2007 г. – ТОО «КПМГ Аудит».

В 2012 г. бывшие сотрудники аудиторских организаций, проводивших аудит финансовой отчетности, на работу в Фонд не принимались.

2.8. Работа Правления

Исполнительным органом Фонда «Даму» является Правление в составе 7 членов. Правление Фонда «Даму» заседает еженедельно и принимает решения по оперативному

управлению Фондом. За 2012 г. проведено 82 заседания Правления, на которых рассмотрено 676 вопросов.

Информация об основных решениях, принятых Правлением в 2012 г.

№	Наименование вопроса	Статус исполнения
1	Одобрение Программы обусловленного размещения средств в БВУ и иных финансовых организациях для последующего кредитования субъектов частного предпринимательства г. Жанаозен Мангистауской области	Программа одобрена решением Правления от 19.01.2012 г.
2	Утверждение Программы Национального Центра развития франчайзинга при Фонде «Даму»	Программа утверждена решением Правления от 02.02.2012 г.
3	Одобрение годовой финансовой отчетности Фонда «Даму» за 2011 г., а также определение порядка распределения чистого дохода	Отчетность одобрена решением Правления от 05.04.2012 г.
4	Внесение изменений в организационную структуру Фонда «Даму» и сокращение штатной численности (лимита) персонала	Одобрено решением Правления от 05.04.2012 г.
5	Одобрение в новой редакции Положения о Региональном филиале Фонда «Даму»	Положение одобрено решением Правления от 17.05.2012 г.
6	Одобрение Устава Фонда «Даму» в новой редакции	Устав одобрен решением Правления от 17.05.2012 г.
7	Одобрение Годового отчета Фонда «Даму» за 2011 г.	Отчет одобрен решением Правления от 28.06.2012 г.
8	Одобрение Налоговой учетной политики Фонда «Даму»	Политика одобрена решением Правления от 05.10.2012 г.
9	Утверждение Положения о Комитете по стратегическому развитию Фонда «Даму»	Положение утверждено решением Правления от 18.10.2012 г.
10	Утверждение персонального состава комитетов и комиссий при Правлении Фонда «Даму»	Составы утверждены решением Правления от 25.10.2012 г.

В рамках работы по повышению эффективности бизнес-процессов и мотивации работников на выполнение приоритетных целей в Фонде «Даму» разработаны и утверждены Правила выплаты вознаграждения руководящим работникам Фонда «Даму» по итогам работы за год (далее – Правила). Целью данного документа является регламентация условий и порядка выплаты вознаграждения руководящим работникам Фонда в рамках проекта управления по целям. В Правилах также описаны основные принципы, на которых базируется система вознаграждения:

- взаимосвязь вознаграждения с выполнением задач, отвечающих интересам Фонда и его Акционера;
- простота и прозрачность принципов определения размера вознаграждения;

- зависимость размера вознаграждения от результатов деятельности Фонда и личной результативности руководящего работника.

Для оценки деятельности руководящих работников применяется система ключевых показателей деятельности (далее – КПД), которая максимально обеспечивает применение вышеперечисленных принципов в работе. Следовательно, способствует повышению эффективности финансово-производственной деятельности Фонда через эффективный процесс планирования и постановки целей, надежную и справедливую оценку результативности каждого сотрудника персонально. Данные факторы значительно увеличивают степень достижения руководящими работниками корпоративных и индивидуальных КПД.

2.9. Состав Правления

Председатель Правления
ИБРАГИМОВА
ЛЯЗЗАТ ЕРКЕНОВНА

Курирует Заместителей Председателя Правления, Советников и Помощников Председателя, Управляющих директоров – Членов Правления, HR-службу, Департамент международного сотрудничества и дистанционного консалтинга, Региональные филиалы Фонда.

Член Совета директоров, Независимый директор некоммерческого АО «Холдинг «Кәсіпқор».

Заместитель Председателя Правления
НУРГАЛИЕВ
ЕРНАР БАХЫТОВИЧ

Координирует работу по вопросам корпоративного развития и риск-менеджмента. Курирует Департамент корпоративного развития и Департамент риск-менеджмента.

Заместитель Председателя Правления
СУЛТАНГАЗИЕВ
КАНАТ ЕЛЕУСИЗОВИЧ

Координирует работу по реализации инструмента гарантирования в рамках программы «ДКБ 2020» и вопросы мониторинга. Курирует Департамент гарантирования и Департамент мониторинга.

Заместитель Председателя Правления
ЕРГУСАЕВА
САЛТАНАТ УБЕЕВНА

Координирует работу по взаимодействию с государственными органами, работу по правовым вопросам, вопросам безопасности. Курирует Юридический департамент, Департамент по взаимодействию с государственными организациями и Департамент безопасности.

Члены Правления Фонда «Даму» являются гражданами Республики Казахстан; не владеют акциями поставщиков и конкурентов Фонда.

Управляющий Директор – Член Правления
ЛЕСБЕКОВ
ГАБИТ АБДИМУТАЛИПОВИЧ

Координирует работу в области обучения и сервисной поддержки, общехозяйственной деятельности Фонда. Курирует Департамент обучения и сервисной поддержки и Административный департамент.

Управляющий Директор – Член Правления
ШАНГУТОВ
АСЛАН СЕРИКОВИЧ

Координирует финансовые вопросы Фонда, в т. ч. вопросы бухгалтерского, налогового, статистического учета, финансовой, налоговой отчетности, вопросы эффективного налогообложения, бюджетного планирования, мероприятий по эффективному размещению временно свободных денежных средств, их методологии. Курирует Департамент бюджетного планирования и Департамент бухгалтерского учета и отчетности.

Управляющий Директор – Член Правления
БЕЙСЕМБАЕВ
МИРАС БЕРИКОВИЧ

Координирует работу по реализации программ обусловленного размещения средств в БВУ и лизинговых компаниях, субсидирования в рамках программы «ДКБ 2020», работу в области информационных технологий. Курирует Департамент программных займов, Департамент субсидирования, Департамент информационных технологий.

Члены Правления Фонда «Даму» являются гражданами Республики Казахстан; не владеют акциями поставщиков и конкурентов Фонда.

2.10. Работа Комитетов при Правлении

При Правлении Фонда созданы постоянно действующие комитеты и комиссии, которые рассматривают вопросы по различным аспектам операционной деятельности и дают рекомендации Правлению по их эффективному решению.

Комитет по управлению активами и пассивами.

Создан в целях выработки среднесрочной и долгосрочной политики по управлению активами и пассивами, определения оптимальной структуры баланса, мониторинга финансового состояния Фонда, показателей доходности и принятия необходимых корректирующих мер по максимизации доходов и ограничению рисков по операциям размещения временно свободных средств Фонда. За 2012 г. Комитетом проведено 10 заседаний.

Комитет по кадровой политике.

Создан в целях повышения эффективности реализации кадровой политики и политики мотивации, входящих в компетенцию Правления. За 2012 г. Комитетом проведено 20 заседаний.

Комитет по возврату долгов.

Создан в целях эффективной реализации кредитной политики. За 2012 г. Комитетом проведено 24 заседания.

Комитет по рискам. Создан в целях выработки эффективных решений по управлению рисками, совершенствования и укрепления системы управления рисками. За 2012 г. Комитетом проведено 6 заседаний.

Комитет по стратегическому развитию.

Создан в целях содействия повышению эффективности деятельности Фонда путем разработки и представления предложений Правлению по вопросам определения Стратегии развития, целей, задач и приоритетных направлений деятельности Фонда на долгосрочный период. За 2012 г. Комитетом проведено 5 заседаний.

Бюджетная комиссия.

Создана в целях обеспечения своевременной и качественной разработки проекта бюджета и внесения корректировок в действующий бюджет. За 2012 г. Бюджетной комиссией проведено 11 заседаний.

Комиссия по контроллингу.

Осуществляет контроль за выполнением структурными подразделениями и региональными филиалами Фонда плановых мероприятий в соответствии со Стратегией развития Фонда на основе представляемых ими отчетов. За 2012 г. Комиссией проведено 6 заседаний.

2.11. Корпоративная культура

В целях развития единой корпоративной культуры в Фонде, содействия повышению эффективности механизмов корпоративного управления и его успешному взаимодействию с заинтересованными лицами решением Совета директоров утвержден Кодекс деловой этики Фонда

«Даму». Кодекс деловой этики призван повысить и сохранить доверие к Фонду со стороны государства и делового сообщества, укрепить его репутацию как открытого и честного участника рынка путем применения лучшей практики делового поведения.

2.12. Информационная активность

Большое внимание уделяется прозрачности деятельности Фонда «Даму». За 2012 г. в СМИ выпущено 6 719 материалов о деятельности Фонда. Акцент существенно сместился в сторону региональных СМИ – на них пришлось более половины всех публикаций. На сайте Фонда «Даму» опубликовано 1 452 материала, 127 пресс-релизов. Организована 101 пресс-конференция для СМИ о деятельности и реализуемых программах Фонда. Проведено 27 пресс-туров по объектам МСБ, профинансированным Фондом. Организовано 798 презентаций программ

Фонда «Даму» и пресс-конференций в регионах. Опубликовано 219 обзорно-аналитических материалов о деятельности Фонда. Прошло 561 выступление в эфире телеканалов с целью освещения хода реализации программ Фонда, в т. ч. программы «ДКБ 2020».

В рейтинге сайтов по количеству казахстанских пользователей, проводимом CountZero, Фонд «Даму» находится на 7–9-м местах в разделе «Банки и Финансы».

2.13. Эффективное управление активами

Управление активами Фонд «Даму» осуществляет в соответствии с Правилами размещения временно свободных денег, утвержденными Советом директоров Фонда 31.07.2009 г. Данные Правила были разработаны и утверждены на основе Единой политики по управлению временно свободными средствами, утвержденной АО «ФНБ «Самрук-Қазына» 21.04.2009 г., а также Инвести-

ционной политики, утвержденной решением Правления Фонда от 07.10.2010 г.

Целью управления временно свободными денежными средствами (далее – ВСД) является их размещение в финансовые инструменты на внешнем и внутреннем финансовых рынках для обеспечения сохранности ВСД при заданном

уровне доходности / риска и поддержания необходимого уровня ликвидности.

Основными задачами Фонда при управлении активами являются обеспечение сохранности ВСД, платежеспособности по текущим обязательствам, способности финансировать возникающие инвестиционные возможности и обеспечение достаточного уровня доходности ВСД к уровню принимаемого риска.

Основные принципы формирования портфеля:

- Диверсификация: определение долей различных финансовых инструментов в портфеле и корреляция между финансовыми инструментами портфеля.
- Оценка рисков: волатильности портфеля и других рисков.

Управление ВСД осуществляется в соответствии с лимитами, установленными по балансовым и внебалансовым

обязательствам на банки-контрагенты. ВСД не могут размещаться в акции. Производные инструменты могут использоваться только в целях хеджирования риска потенциальных убытков.

Основным принципом эффективного управления активами является обеспечение проведения сбалансированной/консервативной политики вложений. В процессе управления активами Фонд руководствуется требованиями сохранности инвестированного капитала, обеспечения и поддержания ликвидности, доходности, срока инвестиций и диверсификации. Диверсификация портфеля финансовых активов производится в целях исключения рисков потерь, возникающих в результате концентрации финансовых активов с определенным сроком погашения, определенного эмитента или определенного класса инвестиций в портфеле инвестиций Фонда.

2.14. Мониторинг ссудного портфеля

В период 2001–2008 гг. Фонд вел активную кредитную политику по программам прямого кредитования, предоставляя займы по ставкам ниже рыночных.

Размер ссудного портфеля по прямому кредитованию в 2012 г. уменьшился по основному долгу на 1 765 млн. тенге и составил на конец года 10 107 млн. тенге, в т.ч. проблемный портфель составил 9 933 млн. тенге.

Количество заемщиков уменьшилось на 287 и составило к концу года 1 187 заемщиков, в т.ч. 1 146 проблемных заемщиков.

Доля проблемного портфеля за 2012 г. увеличилась с 89 % до 98 % в связи с уменьшением размера стандартного портфеля.

Суммарные погашения по ссудному портфелю Фонда за 2012 г. составили 2 255 млн. тенге, в т.ч. по проблем-

ному портфелю 1 569,7 млн. тенге. Объем погашений по проблемному портфелю в 2012 г. по сравнению с 2011 г. уменьшился на 30 млн. тенге.

Снижение уровня возвратности проблемной задолженности вызвало необходимость внесения изменений в принятый Правлением Фонда во второй половине 2010 г. Регламент принятия стандартизированных решений по реструктуризации задолженности по проблемным проектам (далее – Акция). Так, в рамках проводимой Акции в 2012 г. погашения просроченной задолженности составили 641,3 млн. тенге.

В марте 2012 г. был проведен открытый тендер по закупкам и в апреле 2012 г. заключен Договор с коллекторской компанией на оказание услуг по взысканию задолженности по проблемным проектам ссудного портфеля сроком на 12 мес.

2.15. Информация об операциях со связанными сторонами

Стороны считаются связанными, если они находятся под общим контролем, или одна из них имеет возможность контролировать другую, или может оказывать существенное влияние при принятии другой стороной финансовых и операционных решений. При рассмотрении взаимо-

отношений со всеми связанными сторонами принимается во внимание экономическое содержание таких взаимоотношений, а не только их юридическая форма. В Приложении 1 к Годовому отчету приведена информация об операциях со связанными сторонами.

3.1. Содействие увеличению числа активно действующих субъектов предпринимательства и количества рабочих мест путем обеспечения доступности финансирования всем субъектам МСБ, обладающим потенциалом развития

В 2012 г. на кредитование МСБ Фондом «Даму» направлены средства в размере 23 339 млн. тенге, из которых 600 млн. тенге – средства местных исполнительных органов Южно-Казахстанской и Акмолинской областей и 22 739 млн. тенге собственные средства Фонда «Даму». На реализацию Программы «Даму-Регионы 3» направлено 15 039 млн. тенге, или 64,4% от общего объема выделенных средств. На реализацию программ финансирования лизинговых сделок субъектов МСП, финансирования субъектов частного предпринимательства (далее – СЧП) в г. Жанаозен, регионального финансирования субъектов МСП направлено 8 300 млн. тенге, или 35,6% от общего объема выделенных средств. Таким образом, в 2012 г. объем направленных на кредитование МСБ средств сохранился на уровне 2011 г.

Для увеличения степени доступности финансирования МСБ Фонд «Даму» в рамках своих программ предусматривает ограничивающие условия по максимальной ставке вознаграждения. За 2008–2012 гг. средневзвешенная ставка по программам Фонда «Даму» постепенно снизилась с 14,5% до 11%. Можно утверждать, что реализация программ Фонда «Даму» сыграла немаловажную роль в общерыночном снижении ставок вознаграждения по кредитам СМП. В 2008–2012 гг., по данным Национального Банка Республики Казахстан, средневзвешенная ставка кредитования СМП снизилась на 3,6 процентных пункта.

Доведение средств до предпринимателей осуществляется Фондом «Даму» через реализацию:

- 1) программ массового охвата субъектов МСП, не предусматривающих географических и отраслевых ограничений;
- 2) региональных программ, содействующих снижению региональной диспропорции финансирования МСП;

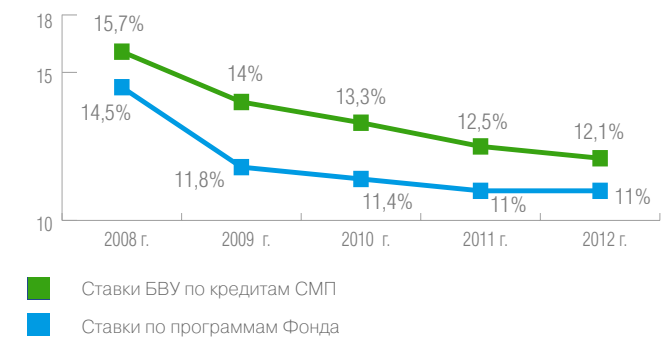
Таблица 1.

№	Наименование программы	Выдано, млн. тенге			Количество заемщиков			Создано рабочих мест		
		на 01.01. 2013 г.	за 2012 г.	изм. к 2011 г., %	на 01.01. 2013 г.	за 2012 г.	изм. к 2011 г., %	на 01.01. 2013 г.	за 2012 г.	изм. к 2011 г., %
1	Стаб. программа 1 транш	92 340	1 527	30,5	2 854	74	40,2	3 111	36	138
2	Стаб. программа 2 транш	183 724	12 379	93,4	3 426	401	75,5	4 875	318	94
3	Стаб. программа 3 транш	245 335	24 696	76,6	3 676	686	100,7	4 399	316	134
4	Программа микрокредитования женского предпринимательства	4 180	840	44	824	207	53,1	242	52	63
5	Программа кредитования МКО через БВУ	1 737	25	8,3	9	2	66,7	–	–	–
6	Программа финансирования лизинговых сделок СМСП (за счет собственных средств)	1 731	1 690	4 163*	54	54	2 700	346	270	355
7	Программа финансирования МСП за счет средств АБР	14 516	14 250	5 365**	364	355	1 972	892	892	89 200
Итого		543 563	55 406	105	11 207	1 779	98,3	13 865	1 884	248

Примечание: *Программа финансирования лизинговых сделок СМСП реализуется с декабря 2011 г.

**Программа финансирования МСП за счет средств АБР реализуется с октября 2011 г.

Динамика средневзвешенных номинальных ставок вознаграждения по кредитам БВУ СМП и по программам Фонда «Даму» по годам

Примечание: Составлено по данным Национального банка РК (www.nationalbank.kz) и Геоинформационной системы Фонда (www.gis.damu.kz).

3) секторальных программ, содействующих диверсификации сектора МСП.

1. Программы массового охвата МСП включают в себя семь программ обусловленного размещения средств в БВУ (см. табл. 1).

Стоит отметить, что для предпринимателей приоритетных отраслей (обрабатывающая промышленность, экспортно-ориентированные производства) Фонд «Даму» в рамках программ кредитования через БВУ предусматривает ставку вознаграждения на уровне 8%, а посредством программы «ДКБ 2020» субсидирует 7–8% ставки вознаграждения, позволяя предпринимателям самостоятельно погашать не более 6–7%.

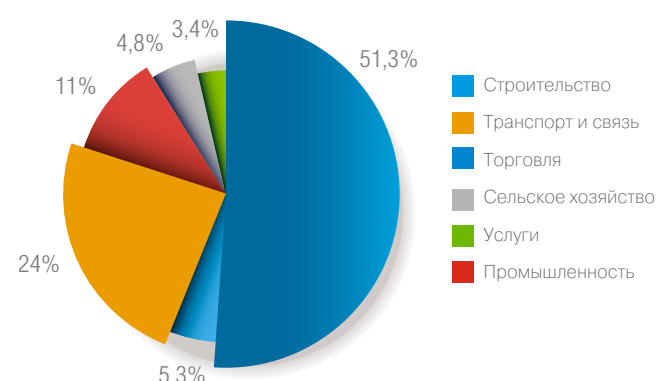
В региональном разрезе по вышеуказанным программам наибольшие суммы были выданы в г. Алматы – 123,4 млрд. тенге (1 152 заемщика), Карагандинской области – 59,1 млрд. тенге (996 заемщиков). Наименьшие сум-

мы выдачи наблюдаются в Жамбылской области – 9,4 млрд. тенге (277 заемщиков), Атырауской области – 13,8 млрд. тенге (414 заемщиков), Алматинской области – 14,3 млрд. тенге (421 заемщик) (см. табл. 2).

Таблица 2.

№	Наименование региона	Выдано, млн. тенге	Доля, %	Кол-во заемщиков	Средняя сумма кредита, млн. тенге	Средний срок кредита, мес.	Средневзвешенная ставка, %	Эффективная ставка, %	Создано рабочих мест
1	Акмолинская	23 070	4	497	46	40	12,5	13,8	1 702
2	Актюбинская	33 780	6	628	54	26	12,4	13,6	842
3	Алматинская	14 269	3	421	34	51	12,7	14	643
4	Атырауская	13 773	3	414	33	37	12,7	13,8	502
5	Восточно-Казахстанская	42 450	8	1 077	39	30	12,7	14	1 144
6	Жамбылская	9 411	2	277	34	37	13,2	14,6	447
7	Западно-Казахстанская	30 418	6	497	61	21	12,6	13,9	271
8	Карагандинская	59 114	11	996	59	25	13	14,2	936
9	Костанайская	35 115	7	674	52	25	12,6	14,3	945
10	Кызылординская	14 544	3	441	33	30	13	14,2	363
11	Мангистауская	17 823	3	416	43	34	13	14,3	229
12	Павлодарская	32 669	6	737	44	36	13,0	14,2	1203
13	Северо-Казахстанская	19 030	4	454	42	33	12,7	14,1	610
14	Южно-Казахстанская	18 821	4	438	43	39	12,8	14,4	772
15	г. Астана	55 852	10	731	76	44	12,1	13,3	1 010
16	г. Алматы	123 425	23	1 152	107	40	12,3	13,5	2 246
Итого:		543 563	100%	11 207	55	34	12,6	13,9	13 865

В отраслевом разрезе по данным программам наибольшее количество кредитов выдавалось на проекты в сфере торговли – общая сумма финансирования проектов в данной отрасли составила 51,3% от общей суммы освоенных средств. Кредиты в сфере услуг составляют 24%, в сфере промышленности – 11,2%, в сфере строительства – 5,3%, в сфере сельского хозяйства – 4,8% и в сфере транспорта и связи их доля составляет 3,4%:

В рамках совместной программы с Азиатским Банком Развития (далее – АБР) 21.09.2011 г. было заключено Соглашение о займе на сумму 22,2 млрд. тенге (\$150 млн.), которые были привлечены 30.09.2011 г. под государственную гарантию Правительства Республики Казахстан.

По результатам проведенного прединвестиционного исследования (Due-Diligence) АБР были определены следующие банки – участники 1-го транша займа: АО «Банк ЦентрКредит», АО «Казкоммерцбанк» и АО «Альянс Банк».

По состоянию на 01.01.2013 г. банками - участниками фактически были выданы (освоены) средства конечным заемщикам в размере 14 516 млн. тенге (см. табл. 3).

Привлечение 2-го транша займа АБР запланировано на 2014 г.

2. Региональные (в т.ч. точечные) программы.

Взаимодействуя с местными исполнительными органами, Фонд «Даму» через сеть Региональных филиалов осуществляет реализацию комплекса программ, направленных на развитие предпринимательства с учетом региональных приоритетов. Региональные программы включают в себя семь программ обусловленного размещения средств в БВУ (см. табл. 4).

В региональном разрезе по вышеуказанным программам наибольшие суммы были выданы в Павлодарской области – 6,9 млрд. тенге (203 заемщика), Костанайской области – 6,9 млрд. тенге (93 заемщика). Наименьшие суммы выдачи наблюдаются в г. Алматы – 1,3 млрд. тенге (8 заемщиков), г. Астана – 1,7 млрд. тенге (25 заемщиков) (см. табл. 5).

В отраслевом разрезе по данным программам наибольшее количество кредитов выдавалось на проекты в сфере торговли – общая сумма финансирования проектов в данной отрасли составила 34% от общей суммы освоенных средств. Кредиты в сфере услуг составляют 22,4%, в сфере промышленности – 20,2%, в сфере сельского хозяйства – 10,6%, в сфере строительства – 8,2% и в сфере транспорта и связи их доля составляет 4,6%:

Таблица 3.

№	Наименование банка	Кол-во заемщиков	Выдано, млн. тенге	Доля, %	Создано рабочих мест	Средневзвешенная ставка, %	Эффективная ставка, %	Средняя сумма кредита, млн. тенге
1	АО «Банк ЦентрКредит»	159	8 290	57	245	12,5	13,5	52,1
2	АО «Альянс Банк»	168	3 712	26	499	13	13,9	22,1
3	АО «Казкоммерцбанк»	37	2 514	17	148	12	14,6	67,9
Итого:		364	14 516	100	892	12,6	13,8	39,9

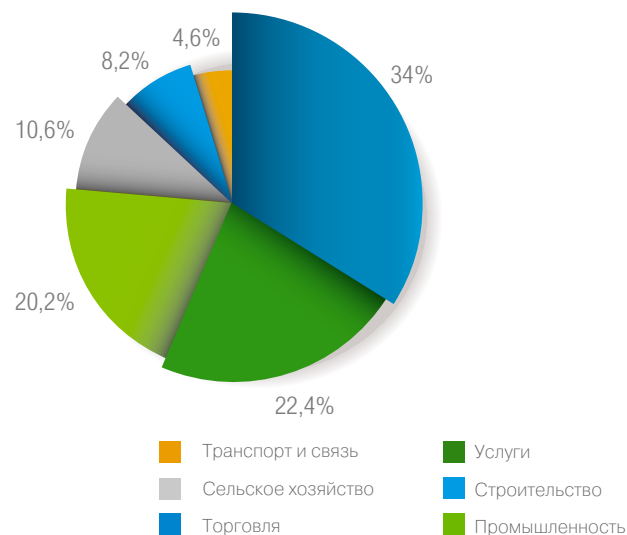
Таблица 4.

№	Наименование программы	Выдано, млн. тенге			Количество заемщиков			Создано рабочих мест		
		на 01.01. 2013 г.	за 2012 г.	изм. к 2011 г., %	на 01.01. 2013 г.	за 2012 г.	изм. к 2011 г., %	на 01.01. 2013 г.	за 2012 г.	изм. к 2011 г., %
1	Программа «Даму-Регионы»	56 122	3 408	52,5	1 514	139	57,4	2 685	186	69
2	Программа «Даму-Регионы 2»	12 324	2 389	29,2	162	43	32,1	1 589	74	5
3	Программа «Даму-Регионы 3»	1 009	1 009	100 920*	31	31	3100	346	346	34 600
4	Программа регионального финансирования проектов МСП	1 432	224	51,4	19	8	66,7	80	5	50
5	Программа финансирования субъектов МСП в г. Жанаозен	222	12	12,8	25	1	10	38		
6	Программа финансирования СЧП в г. Жанаозен через БВУ	598	598	59 840	13	13	1 300	46	46	4 600
7	Программа финансирования проектов МСП в малых городах	139	101	265,4	20	15	214,3	21	21	2 100
8	Программа финансирования СЧП, занятых в сфере услуг	50	50	5 000*	1	1	100			
Итого:		71 897	7 791	51,1	1 785	251	61,5	4 805	678	39

Примечание: *Программа «Даму-Регионы 3», Программа финансирования СЧП в г. Жанаозен через БВУ и Программа финансирования СЧП, занятых в сфере услуг, реализуются с начала 2012 г.

Таблица 5.

№	Наименование региона	Выдано, млн. тенге	Доля, %	Кол-во заемщиков	Средняя сумма кредита, млн. тенге	Средний срок кредита, мес.	Средневзвешенная ставка, %	Эффективная ставка, %	Создано рабочих мест
1	Акмолинская	5 528	8	69	80	35	11,7	12,8	269
2	Актюбинская	5 415	8	124	44	45	12,1	12,9	491
3	Алматинская	4 631	6	246	19	38	11,8	12,8	459
4	Атырауская	3 644	5	71	51	36	12,1	13,1	138
5	Восточно-Казахстанская	4 817	7	155	31	46	12,4	13,6	707
6	Жамбылская	4 207	6	130	32	42	12,6	13,7	312
7	Западно-Казахстанская	4 121	6	102	40	48	12	13,1	194
8	Карагандинская	5 077	7	84	60	47	11,9	12,9	497
9	Костанайская	6 938	10	93	75	28	11,9	12,9	113
10	Кызылординская	3 090	4	79	39	40	12,5	13,6	141
11	Мангистауская	4 469	6	122	37	44	11,6	12,3	223
12	Павлодарская	6 968	10	203	34	34	12,6	13,6	295
13	Северо-Казахстанская	5 731	8	115	50	39	11,9	13,1	294
14	Южно-Казахстанская	4 264	6	124	39	51	11,7	13,2	297
15	г. Астана	1 692	2	25	68	60	11,2	12,4	83
16	г. Алматы	1 306	2	8	179	76	10,2	10,7	292
Итого:		71 897	100%	1 785	41	41	12	13,1	4 805

3. Секторальные программы. Для содействия равномерному распределению финансирования по видам экономической деятельности МСП Фондом «Даму» реализуются программы, предусматривающие финансирование проектов в рамках отдельных отраслей. Определение секторов для финансирования осуществляется, исходя из приоритетных видов деятельности, способствующих диверсификации экономики Казахстана.

Секторальные программы включают в себя три программы обусловленного размещения средств в БВУ (см. табл. 6).

В региональном разрезе по вышеуказанным программам наибольшие суммы были выданы в Павлодарской области – 11,9 млрд. тенге (29 заемщиков), г. Алматы – 10,7 млрд. тенге (46 заемщиков). Наименьшие суммы выдачи наблюдаются в Кызылординской области – 0,3 млрд. тенге (8 заемщиков), Атырауской области – 0,4 млрд. тенге (8 заемщиков) (см. табл. 7).

Таблица 6.

№	Наименование программы	Выдано, млн. тенге			Количество заемщиков			Создано рабочих мест		
		на 01.01. 2013 г.	за 2012 г.	изм. к 2011 г., %	на 01.01. 2013 г.	за 2012 г.	изм. к 2011 г., %	на 01.01. 2013 г.	за 2012 г.	изм. к 2011 г., %
1	Программа «Даму-Өндіріс»	64 302	14 738	110,7	263	83	105,1	5 879	668	177
2	Программа финансирования лизинговых сделок СМСП в обрабатывающей промышленности	1 824	198	23	59	13	37,1	1 344	17	3
3	Программа рефинансирования займов («Даму-Қолдау 2»)	258	–	–	2	–	–	–	–	–
Итого:		66 384	14 936	103,5	324	96	82,8	7 223	685	72

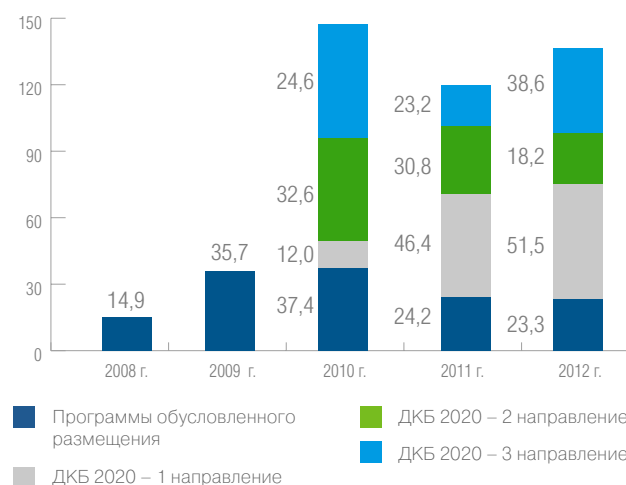
Таблица 7.

№	Наименование региона	Выдано, млн. тенге	Доля, %	Кол-во заемщиков	Средняя сумма кредита, млн. тенге	Средний срок кредита, мес.	Средне-взвешенная ставка, %	Эффективная ставка, %	Создано рабочих мест
1	Акмолинская	3 389	5	31	109	46	8	8,4	2 001
2	Актюбинская	6 780	10	24	283	32	8	8,6	343
3	Алматинская	3 236	5	23	141	22	8	9,5	782
4	Атырауская	387	1	8	48	47	10,9	11,4	179
5	Восточно-Казахстанская	3 484	5	26	134	20	8	8,4	583
6	Жамбылская	743	1	12	62	36	8	8,3	170
7	Западно-Казахстанская	3 332	5	15	222	27	8	8,3	83
8	Карагандинская	9 353	14	34	275	13	8	8,3	95
9	Костанайская	2 942	4	28	105	20	8	8,3	111
10	Кызылординская	322	0	8	40	27	8	8,3	27
11	Мангистауская	1 113	2	7	159	45	8	8,4	140
12	Павлодарская	11 920	18	29	411	15	8	8,3	325
13	Северо-Казахстанская	4 965	8	20	248	22	8	8,3	227
14	Южно-Казахстанская	2 449	4	7	350	32	8	9,2	147
15	г. Астана	1 250	2	5	250	36	8	9,3	20
16	г. Алматы	10 720	16	46	233	37	8	8,5	1 990
Итого:		66 384	100	324	206	25	8	8,5	7 223

3.2. Содействие развитию предпринимательства в несырьевых секторах экономики

Для увеличения объемов финансирования предпринимательства в несырьевых секторах экономики, и в первую очередь – в обрабатывающей промышленности, Фонд «Даму» осуществляет субсидирование процентных ставок и предоставление гарантий в качестве финансового агента программы «ДКБ 2020», а также реализует программы «Даму-Өндіріс» и финансирования лизинговых сделок субъектов МСП. За счет продвижения данных программ в 2009–2012 гг. существенно увеличились объемы финансирования промышленных проектов. В 2012 г. общая сумма финансирования предпринимателей обрабатывающей промышленности, участвующих в программах Фонда «Даму», составила 131,6 млрд. тенге, что на 7,1 млрд. тенге больше аналогичного показателя 2011 г. В сравнении с общерыночными объемами кредитования обрабатывающей промышленности доля средств по программам Фонда в 2012 г. составила 6%.

Годовая динамика финансирования проектов обрабатывающей промышленности по программам Фонда (млрд. тенге)

ПРОГРАММА «ДОРОЖНАЯ КАРТА БИЗНЕСА 2020»

Программа «ДКБ 2020» утверждена Постановлением Правительства Республики Казахстан от 13.04.2010 г., № 301.

Программа «ДКБ 2020» разработана в целях реализации Послания Президента Республики Казахстана Н.А. Назарбаева народу Казахстана «Новое десятилетие – Новый экономический подъем – Новые возможности Казахстана» и Стратегического плана развития Казахстана до 2020 года.

Программа «ДКБ 2020» является одним из механизмов реализации Государственной программы форсированного индустриально-инновационного развития Республики Казахстан на 2010–2014 гг.

Цель программы «ДКБ 2020» – сохранение действующих и создание новых постоянных рабочих мест, а также обес-

печение устойчивого и сбалансированного роста регионального предпринимательства в несырьевых секторах экономики.

Основные критерии поддержки предпринимателей:

- приоритетность сектора экономики;
- экспортоориентированность и/или повышение казахстанского содержания с дальнейшим выходом на внешние рынки;
- создание новых рабочих мест.

Все меры поддержки в рамках программы «ДКБ 2020» разделены по направлениям в зависимости от целевых сегментов и мер поддержки:

1. Поддержка новых бизнес-инициатив.
2. Оздоровление предпринимательского сектора.
3. Снижение валютных рисков предпринимателей.
4. Усиление предпринимательского потенциала.

Государственная поддержка в рамках направления «Поддержка новых бизнес-инициатив» заключается:

- 1) в субсидировании части процентной ставки по кредитам Банков для реализации проектов;
- 2) в частичном гарантировании по кредитам Банков, направленным на реализацию проектов;
- 3) в развитии производственной (индустриальной) инфраструктуры.

Направление «Оздоровление предпринимательского сектора» направлено на поддержку предпринимателей, пострадавших в результате кризиса. Реализация данного направления была предусмотрена до 2012 г. и включала следующую поддержку:

- 1) субсидирование части процентной ставки по уже имеющимся кредитам Банков (на момент одобрения) и на новую задолженность в рамках одной кредитной линии, которая возникает после одобрения проекта;
- 2) другие мероприятия по оздоровлению предприятий в рамках Плана финансово-экономического оздоровления, в том числе по задолженности перед внутренними кредиторами по облигациям, размещенным на Казахстанской фондовой бирже.

Направление «Снижение валютных рисков предпринимателей» направлено на поддержку предпринимателей, экспортирующих продукцию на внешние рынки. Государственная поддержка оказывается через субсидирование части процентной ставки по уже имеющимся кредитам Банков.

В рамках программы «ДКБ 2020» по состоянию на 01.01.2013 г. подписан 2 221 договор субсидирования на общую сумму кредитов 492,3 млрд. тенге, в т.ч. по 1 направлению подписано 1 877 договоров, по 2 направлению – 186 договоров, по 3 направлению – 158 договоров.

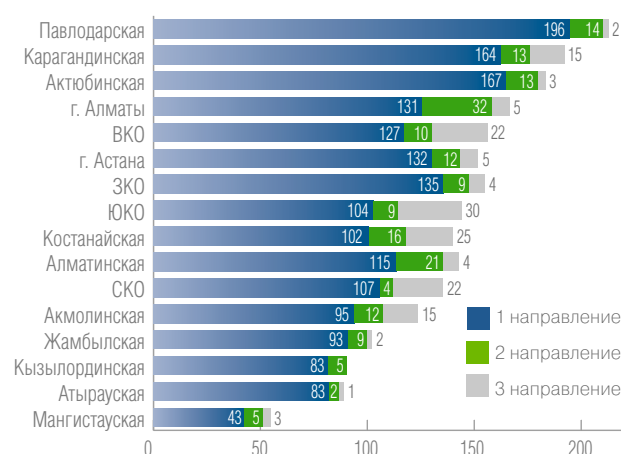

В разрезе регионов наибольшее количество договоров субсидирования подписано в Павлодарской, Карагандинской и Актюбинской областях.

По объему ссудного портфеля подписанных договоров лидируют: Алматинская область, г. Алматы, Карагандинская область и г. Астана.

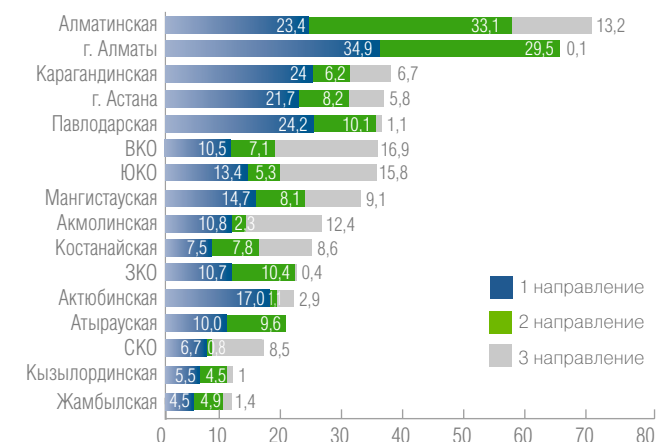
РЕЗУЛЬТАТЫ СУБСИДИРОВАНИЯ В РАЗРЕЗЕ РЕГИОНОВ

Количество подписанных договоров

По 1 направлению программы «ДКБ 2020» на 1.01.2013 г. было подписано 113 договоров гарантирования на общую сумму кредитов 15,9 млрд. тенге.

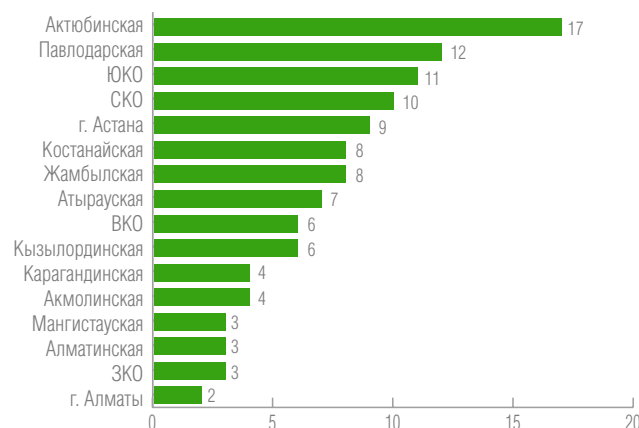
Сумма кредитов, млрд. тенге

Наибольшее количество договоров гарантирования подписано в Актюбинской, Павлодарской и Южно-Казахстанской областях.

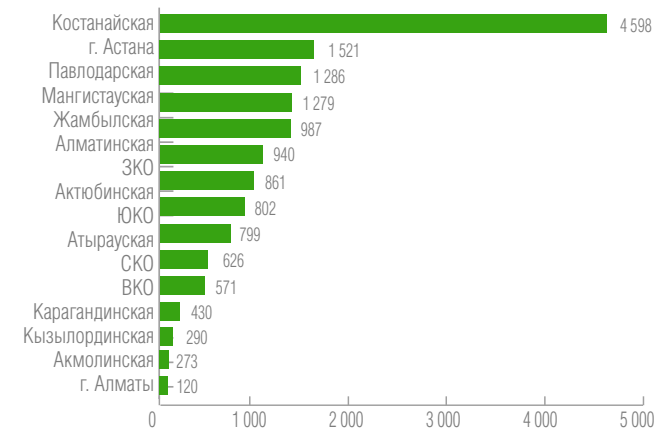
РЕЗУЛЬТАТЫ ГАРАНТИРОВАНИЯ В РАЗРЕЗЕ РЕГИОНОВ

Количество подписанных договоров

В разрезе банков наибольшее количество подписанных договоров субсидирования по 1–3 направлениям программы «ДКБ 2020» имеют следующие банки: АО «БТА Банк», АО «Народный банк Казахстана», АО «Банк ЦентрКредит» и АО «АТФБанк».

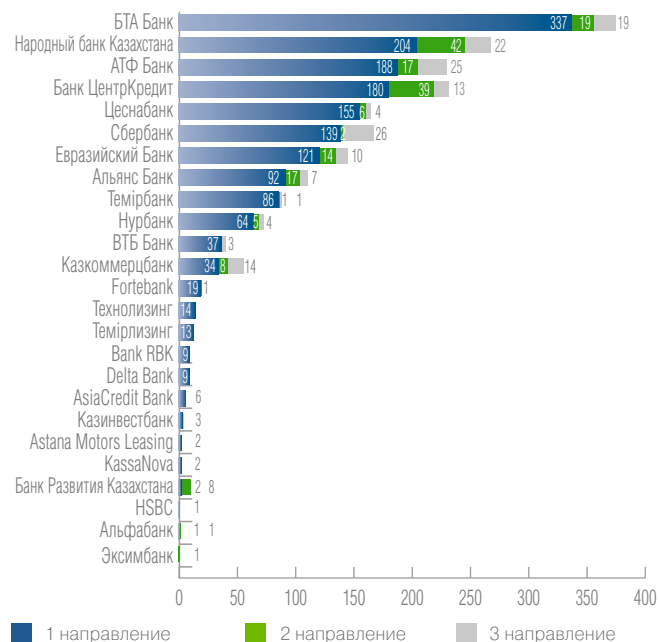
Сумма кредитов, млн. тенге

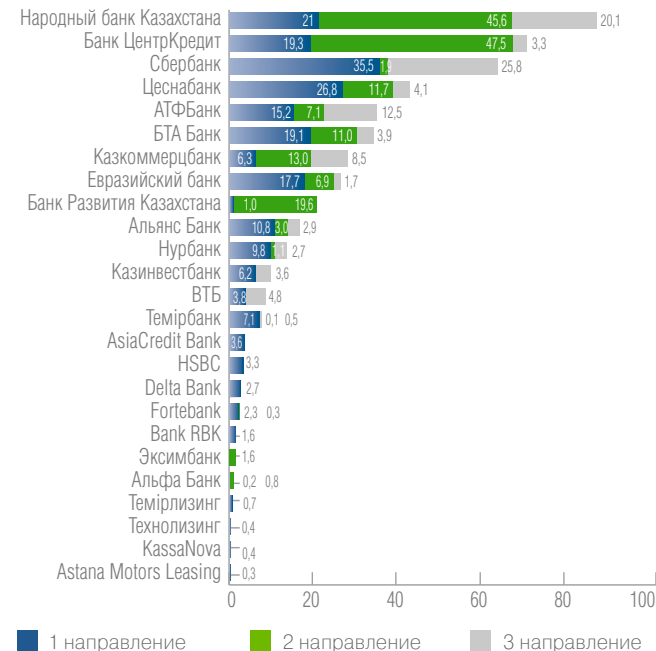
По суммам кредитов в рамках подписанных договоров субсидирования лидируют: АО «Народный банк Казахстана», ДБ АО «Сбербанк», АО «Банк ЦентрКредит» и АО «Цеснабанк».

РЕЗУЛЬТАТЫ СУБСИДИРОВАНИЯ В РАЗРЕЗЕ БАНКОВ

Количество подписанных договоров

Сумма кредитов, млрд. тенге

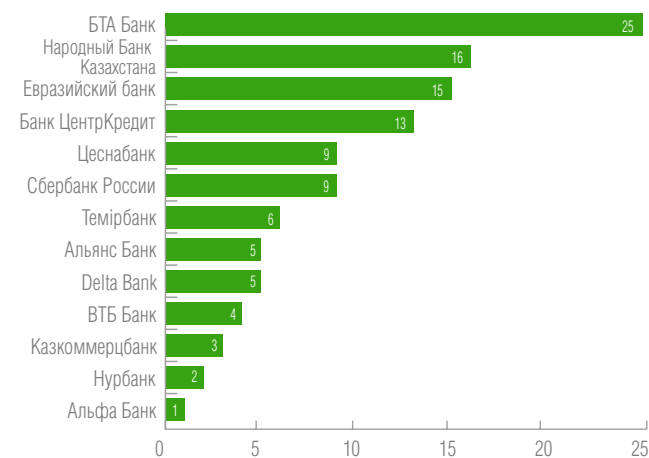

В рамках 1 направления программы «ДКБ 2020» наибольшее число договоров гарантирования подписано АО «БТА Банк» и АО «Народный банк Казахстана»; наи-

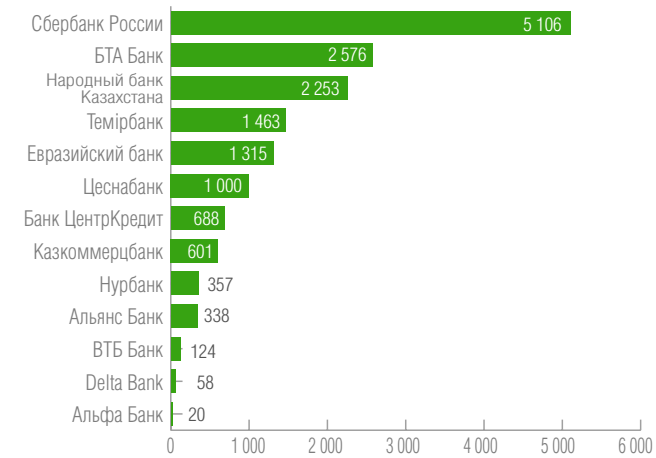
большие суммы кредитов – в ДБ АО «Сбербанк России» и АО «БТА Банк».

РЕЗУЛЬТАТЫ ГАРАНТИРОВАНИЯ В РАЗРЕЗЕ БАНКОВ

Количество подписанных договоров

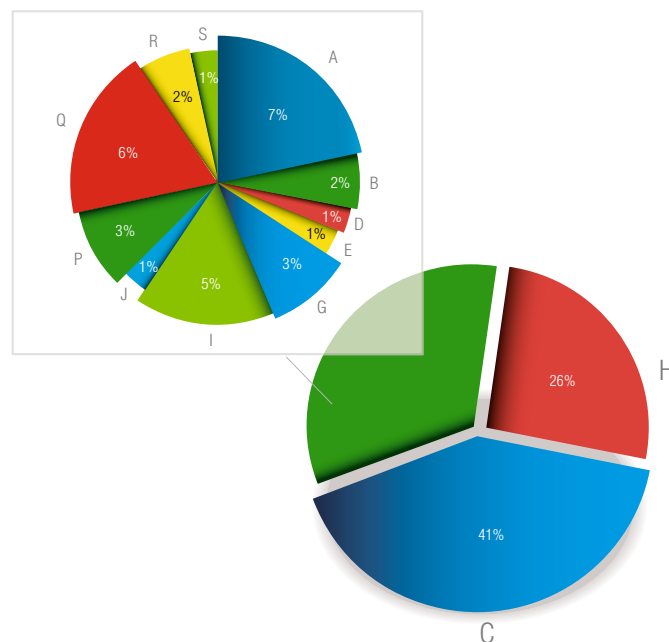
Сумма кредитов, млн. тенге

В отраслевом разрезе около половины подписанных договоров в рамках 1–3 направлений программы «ДКБ 2020» приходится на обрабатывающую промышленность (41 %).

Доля сферы транспорта и складирования составляет 26 %, сельского хозяйства – 7 %, здравоохранения и социальных услуг – 6 % и на прочие отрасли приходится 20 %.

Отраслевая структура количества подписанных договоров

А – Сельское, лесное и рыбное хозяйство; В – Горнодобывающая промышленность и разработка карьеров; С – Обрабатывающая промышленность и разработка карьеров; D – Электроснабжение, подача газа, пара и воздушное кондиционирование; E – Водоснабжение, канализационная система, контроль над сбором и распределением отходов; G – Оптовая и розничная торговля; ремонт автомобилей и мотоциклов; H – Транспорт и складирование; I – Услуги по проживанию и питанию; J – Информация и связь; L – Операции с недвижимым имуществом; P – Образование; Q – Здоровоохранение и социальные услуги; R – Искусство, развлечения и отдых; S – Предоставление прочих видов услуг.

3.3. Повышение профессионализма субъектов МСБ и вовлечение населения в предпринимательство

В 2011 г. для увеличения охвата предпринимателей нефинансовой поддержкой Фонд «Даму» в качестве оператора 4-го направления программы «Дорожная карта бизнеса 2020» продолжил реализацию Программы краткосрочного обучения для предпринимателей «Бизнес-Советник», а также запустил программы сервисной поддержки МСП, обучения топ-менеджмента МСБ и проекта «Деловые связи». В результате общее количество участников программ Фонда «Даму» в данном

направлении увеличилось более чем в 1,8 раз с 2010 – 2012 гг. и достигло 30,9 тыс. человек (см. табл. 8).

Для усиления консультационной поддержки предпринимателей Фондом «Даму» в марте 2011 г. запущен Call-центр, обслуживающий порядка 2,5 тыс. звонков ежемесячно по программам Фонда «Даму» и иным инструментам государственной поддержки. На базе Региональных филиалов функционируют Центры поддержки предпринимательства.

Таблица 8.

№	Программа	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.
1	Бизнес-Советник (с 2011 г. в рамках программы «ДКБ 2020»)	11 603	16 504	15 645	17 316
2	Даму-Көмек		89	227	305
3	Обучение топ-менеджмента МСБ			210	210
4	Деловые связи			501	622
5	Сервисная поддержка			10 888	12 408
Итого:		11 603	16 593	27 471	30 861

4-е НАПРАВЛЕНИЕ «УСИЛЕНИЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОГО ПОТЕНЦИАЛА» ПРОГРАММЫ «ДКБ 2020»

С 2011 г. реализуется 4 направление «Усиление предпринимательского потенциала» программы «ДКБ 2020», оператором которого является Фонд «Даму». В рамках данного направления основной целью Фонда «Даму» является увеличение охвата потенциальных и действующих предпринимателей нефинансовой поддержкой, направленной на усиление предпринимательского потенциала. Поддерж-

ка предпринимателям МСБ предоставляется на бесплатной основе посредством следующих инструментов:

- 1) поддержка начинающих предпринимателей (старт-ап проекты);
- 2) сервисная поддержка ведения действующего бизнеса;
- 3) обучение топ-менеджмента МСБ;

4) модернизация и расширение производств путем установления деловых связей с иностранными партнерами (далее – проект «Деловые связи»).

1) Поддержка начинающих предпринимателей (старт-ап проекты) представляет собой предоставление стандартизированного пакета услуг населению с предпринимательской инициативой и действующим предпринимателям. Стандартизированный пакет услуг включает:

1) краткосрочное обучение населения с предпринимательской инициативой и действующих предпринимателей (проект «Бизнес-Советник»);

2) предоставление стандартного пакета необходимых предпринимателю документов;
3) информационно-аналитическую поддержку и организацию свободного доступа предпринимателей к бизнес-порталу;
4) предоставление результатов маркетинговых исследований в приоритетных отраслях экономики.

По состоянию на 01.01.2013 г. обучение прошли 17 316 человек, что составило 114% от общего планируемого количества слушателей (см. табл. 9).

Таблица 9.

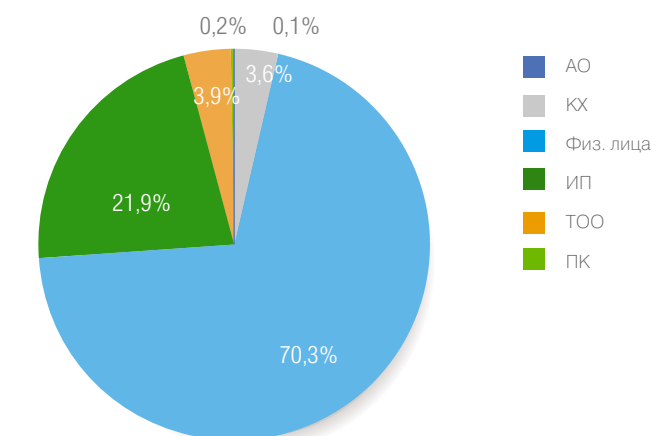
№	Наименование региона	План на 2012 г., человек	Факт за 2012 г., человек	% исполнения плана
1	Акмолинская	669	831	116
2	Актюбинская	709	794	108
3	Алматинская	1 709	1 733	101
4	Атырауская	485	490	101
5	Восточно-Казахстанская	1 275	1 414	108
6	Жамбылская	955	964	101
7	Западно-Казахстанская	555	752	135
8	Карагандинская	1 234	1 508	122
9	Костанайская	804	1 118	139
10	Кызылординская	639	645	101
11	Мангистауская	678	769	113
12	Павлодарская	681	817	113
13	Северо-Казахстанская	538	625	116
14	Южно-Казахстанская	2 143	2 540	118
15	г. Алматы	1 290	1 636	127
16	г. Астана	636	680	107
Итого:		15 000	17 316	114

Анализ состава участников проекта в гендерном разрезе показал, что количество женщин составляет большую долю в общем количестве обученных по Казахстану – 58,3% или 10 002 человека.

Анализ состава участников проекта «Бизнес-Советник» по форме организации предпринимательства показал, что наибольший удельный вес составляет население с предпринимательской инициативой – 70,3%, или 12 058 человек. Данный показатель наглядно демонстрирует, что результаты реализации проекта соответствуют поставленной задаче максимального вовлечения населения в предпринимательскую деятельность.

Удельный вес в 21,9% составляют индивидуальные предприниматели (3 764 ед.), 3,9% – товарищества с ограниченной ответственностью (668 ед.), 3,6% – крестьянские (фермерские) хозяйства (624 ед.), 0,2% – производственные кооперативы (37 ед.) и 0,1% – акционерные общества (22 ед.).

Состав участников проекта «Бизнес-Советник» в разрезе организационно-правовых форм

2) В рамках реализации компонента «Сервисная поддержка ведения действующего бизнеса» Фонд «Даму» является оператором и осуществляет мониторинг качества сервисных услуг.

Общий объем сервисных услуг в 2012 г. составил 62 751 услугу 12 408 субъектам МСП.

В региональном разрезе наибольшее количество сервисных услуг было оказано в Западно-Казахстанской области – 40 373 услуги 5 116 субъектам МСП. Среднее количество оказанных сервисных услуг по республике составило 1 598 услуг при среднем количестве предпринимателей, получивших услуги, – 520 субъектов МСП.

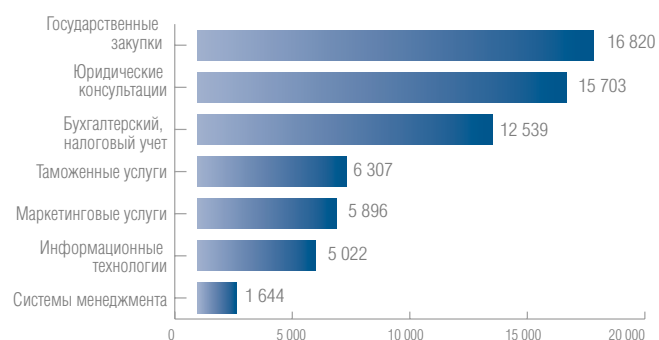
При этом показатели количества оказанных сервисных услуг и количества субъектов МСП, получивших услуги, различны практически во всех регионах. Это объясняется тем, что один предприниматель может неоднократно обращаться за сервисной поддержкой и получать консультации по различным видам сервисных услуг.

Сервисная поддержка ведения действующего бизнеса во всех регионах оказывается по 7 видам сервисных услуг:

- 1) услуги, связанные с ведением бухгалтерского и налогового учета, а также составлением статистической отчетности;
- 2) услуги по таможенным процедурам;
- 3) консультирование и полное сопровождение всего процесса по внедрению систем менеджмента;
- 4) оказание юридических услуг;
- 5) услуги по вопросам маркетинга;
- 6) консультации в сфере обслуживания информационных технологий;
- 7) услуги, связанные с государственными закупками, закупками национальных компаний и недропользователей.

Наибольшее количество сервисных услуг по республике за отчетный период было оказано по услугам, связанным с государственными закупками, – 16 820. Далее следуют юридические консультации – 15 703 ед. и услуги, связанные с ведением бухгалтерского и налогового учета, а также составлением статистической отчетности – 12 539 услуг.

Количество и виды оказанных сервисных услуг

Реализация компонента «Сервисная поддержка ведения действующего бизнеса» в 2012 г. осуществлялась посредством 48 сервисных компаний.

3) Обучение топ-менеджмента МСБ проводится на базе Высшей школы бизнеса АОО «Назарбаев Университет». Участниками данного проекта могут стать руководители высшего и среднего звена предприятий МСБ, осуществляющие деятельность в приоритетных секторах экономики.

Обучение направлено на внедрение новых моделей построения успешного бизнеса, развитие навыков эффективного управления действующим предприятием и решение стратегических и тактических бизнес-задач. Обучающие семинары для предпринимателей проходят на английском языке, во время обучения обеспечивается синхронный перевод с английского на русский язык для участников.

Содержание образовательной программы разработано совместно с академическим партнером АОО «Назарбаев Университет» – Duke Corporate Education: подразделение Университета Дьюка, предоставляющее корпоративные тренинговые программы.

Всего в 2012 г. обучение прошли 210 предпринимателей в 7 группах со всех регионов Казахстана. Наибольшее количество предпринимателей были из г. Алматы – 13,8% и Южно-Казахстанской области – 13,3%.

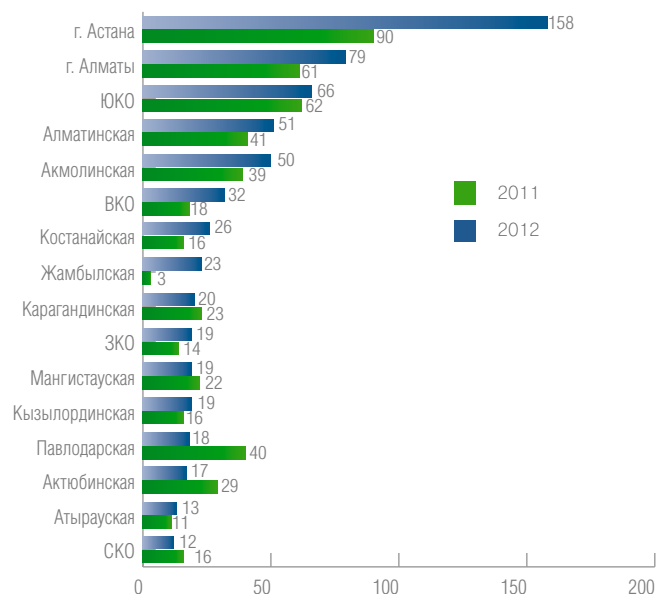
Согласно проведенному мониторингу, в целом по республике по результатам участия в проекте «Обучение топ-менеджмента МСБ» за 2012 г. из 210 участников проекта 16 предпринимателей прошли зарубежную стажировку в рамках проекта «Деловые связи», 71 предприниматель получил поддержку в форме субсидирования процентной ставки и 11 предпринимателей получили поддержку в форме гарантирования кредитов в рамках программы «ДКБ 2020».

4) Проект «Деловые связи». Цель проекта – повышение потенциала казахстанских предпринимателей путем установления деловых контактов и налаживания сотрудничества с зарубежными компаниями.

Партнерами в организации зарубежных стажировок являются: Германское общество по международному сотрудничеству (GIZ), а также Агентство США по международному развитию (USAID).

В 2011 г. количество предпринимателей, принявших участие в проекте, составило 501 человек, в 2012 г. количество увеличилось на 24,2% и составило 622 человека.

Количество участников проекта «Деловые связи» в разрезе регионов за 2011–2012 гг.

СОЗДАНИЕ ЦЕНТРОВ КОМПЕТЕНЦИИ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЕЙ

Фонд «Даму» во исполнение протокольных Поручений Президента Республики Казахстан Н.А. Назарбаева от 22.06.2012 г. № 01-7.4 создает единые центры, предоставляющие комплексные услуги предпринимателям по принципу «одного окна».

Центры развития компетенции предпринимателей включают:

1) на областном уровне – **Центры обслуживания предпринимателей (далее – ЦОП).**

Основной целью ЦОП является создание благоприятных условий для обеспечения эффективного развития и повышения конкурентоспособности предпринимательства путем предоставления комплексной поддержки. При этом основная часть услуг ЦОП оказывается на бесплатной основе.

В 2012 г. Фонд «Даму» запустил в работу ЦОП в г. Алматы и в г. Шымкент Южно-Казахстанской области. По результатам работы ЦОП в г. Алматы и г. Шымкент было обслужено свыше 2 043 субъектов МСП и физических лиц, более 2 844 консультаций было оказано по инструментам государственной поддержки и специализированным консультациям, включенным в перечень сервисных услуг.

2) на уровне моногородов – **Центры поддержки предпринимательства (далее – ЦПП).**

В 27 моногородах республики будут созданы ЦПП, из которых 12 запущены в 2012 г.: г. Жезказган, г. Балхаш, г. Сарань, г. Каражал (Карагандинская область), г. Арка-

лык, г. Житикара (Костанайская область), г. Каратау, г. Жанатас (Жамбылская область), г. Зыряновск, г. Серебрянск (Восточно-Казахстанская область), г. Кентау (Южно-Казахстанская область), г. Кульсары (Атырауская область).

В 2012 г. ЦПП в моногородах была оказана 661 консультация 540 предпринимателям и населению с предпринимательской инициативой.

3) на районном уровне – **мобильные Центры поддержки предпринимательства.**

Мобильные ЦПП функционируют на базе Региональных филиалов Фонда «Даму», на которые возлагается управление деятельностью ЦПП. Функционирование мобильных ЦПП предусмотрено на базе специализированных автобусов для организации выездных консультаций.

В 2012 г. запущены 5 мобильных ЦПП в Костанайской, Павлодарской, Жамбылской, Южно-Казахстанской и Карагандинской областях. По результатам 2012 г. мобильными ЦПП было дано 582 консультации 540 предпринимателям и населению с предпринимательской инициативой.

СОЗДАНИЕ CALL-ЦЕНТРА

Для повышения уровня информированности и профессионализма субъектов МСП одним из наиболее действенных инструментов является специализированный Call-центр, работа которого была запущена в марте 2011 г.

Call-центр позволяет проводить адресную работу, избирательно направляя воздействие на определенную целевую аудиторию. Кроме этого, Call-центр имеет большие возможности по работе с лицами, обратившимися в Фонд «Даму», избавляя от этого более квалифицированный персонал. Операторы Call-центра разъясняют условия и характеристики государственных программ по финансовой и нефинансовой поддержке МСП, выполняют иную делегированную им работу.

В Call-центр Фонда «Даму» можно дозвониться по бесплатному короткому номеру «1408». Ежемесячно Call-центром Фонда «Даму» обрабатываются более 2 500 звонков. За 2012 г. Call-центром Фонда «Даму» было обработано 35 018 звонков, из них 10 700 звонков по программе «ДКБ 2020» и 917 звонков – по другим программам Фонда.

БИЗНЕС-ПОРТАЛ ДЛЯ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЕЙ

В марте 2012 г. Фондом «Даму» был запущен Бизнес-портал для предпринимателей. Цель проекта – популяризация и содействие ведению предпринимательской деятельности, а также информационная поддержка государственной программы «ДКБ 2020». Основные задачи проекта:

- повысить предпринимательскую активность населения, донести до пользователей пошаговые инструкции реализации собственного бизнеса;

- пробудить интерес у широких слоев населения к предпринимательской деятельности, показать актуальность предпринимательской деятельности в Казахстане, активные реальные шаги, предпринимаемые государством по поддержке СЧП;
- предоставить предпринимателям возможность получения базовой информации по всем вопросам ведения бизнеса из одного онлайн-источника.

Представленная на Бизнес-портале информация вызывает повышенный интерес у интернет-аудитории, что положительно сказывается на посещаемости веб-ресурса – за 9 мес. 2012 г. с момента запуска было зарегистрировано более 105 тыс. просмотров.

ВЫПУСК АНАЛИТИЧЕСКОЙ КНИГИ ПО МСБ КАЗАХСТАНА

В 2012 г. проведена работа по изданию 4-го выпуска книги «Отчет о состоянии развития малого и среднего предпринимательства в Казахстане и его регионах» на трех языках: государственном, русском и английском.

В книгу включены: общереспубликанский анализ текущего состояния и динамики социально-экономических показателей МСП в региональном и отраслевом разрезе, обзор сектора МСП каждого региона Казахстана, результаты опроса участников программы «ДКБ 2020».

Книга распространена среди всех государственных органов, общественных организаций, ведущих вузов Казахстана, республиканских и областных библиотек, а также вузов стран СНГ.

ПРОВЕДЕНИЕ «КРУГЛЫХ СТОЛОВ» И ФОРУМОВ МАЛОГО БИЗНЕСА КАЗАХСТАНА

В рамках исполнения Меморандума о взаимопонимании между Фондом «Даму» и Организацией развития и поддержки МСП Турецкой Республики 15 марта 2012 г. проведен казахстанско-турецкий бизнес-форум с участием деловых кругов двух стран.

С 18 по 20 апреля 2012 г. в г. Астане в выставочном центре «Корме» прошла 5-я юбилейная Центрально-Азиатская международная выставка по франчайзингу – «FranchExpo 2012». Организаторы «FranchExpo» – компания «Itesa» совместно с Фондом «Даму» и Союзом франчайзинга Казахстана.

В мае 2012 г. Фонд «Даму» выступил одним из организаторов V Астанинского экономического форума (далее – АЭФ). При непосредственном участии Фонда в рамках АЭФ была проведена панельная сессия «Эффективное предпринимательство – эффективная экономика», посвященная определению проблем развития МСБ в Казахстане и их возможных решений, в том числе с учетом зарубежного опыта поддержки сектора МСБ. В работе панельной сессии приняли участие более 200 человек, в т.ч. три лауреата Нобелевской премии по экономике из США и спикеры из 4-х стран.

В мае 2013 г. в рамках VI АЭФ планируется проведение панельной сессии «Предпринимательство в Казахстане: вызовы и возможности».

8 июня 2012 г. проведено мероприятие «День франчайзинга в Казахстане». В рамках мероприятия проведены: конференция на тему «Франчайзинг-2012: проблемы и перспективы» и «круглый стол» на тему «О вопросах внесения изменений и дополнений в законодательство Республики Казахстан по франчайзингу», а также тематические семинары и презентации.

Председатель Правления Фонда «Даму» выступила с докладом на Международном форуме развития, который состоялся в г. Куала-Лумпур (Малайзия) 3–4 июля 2012 г.

7 сентября 2012 г. организован казахстанско-эстонский бизнес-форум, состоявшийся в рамках официального визита Премьер-Министра Эстонии г-на Андруса Ансипа в Казахстан. В ходе бизнес-форума участники ознакомились с текущим состоянием экономик Казахстана и Эстонии, а также был обсужден широкий круг вопросов по двустороннему экономическому сотрудничеству в транспортной, информационной, строительной, туристической и других сферах.

В сентябре 2012 г. Фонд «Даму» принял участие в организации и проведении бизнес-форума по приграничному сотрудничеству с участием Глав государств Казахстана и России в г. Павлодар. В рамках бизнес-форума подписан Меморандум о взаимопонимании и сотрудничестве между ДБ АО «Сбербанк России» и Фондом «Даму» на сумму 10 млрд. тенге с целью развития и повышения конкурентоспособности частного предпринимательства на приграничных территориях Республики Казахстан.

9 октября 2012 г. в г. Алматы Фондом «Даму» при содействии коммерческого Отдела Посольства Кореи и Корейского агентства по содействию торговле и инвестициям проведена торговая миссия корейских компаний с участием казахстанских предпринимателей.

13 ноября 2012 г. при поддержке Фонда «Даму» состоялся Второй ежегодный форум молодежного предпринимательства. Ежегодно в Казахстане форум проводится в рамках Глобальной недели предпринимательства – международной инициативы, проводимой с целью повышения предпринимательской активности более чем в 100 странах мира.

Представители Фонда «Даму» приняли участие в VI заседании Казахстанско-китайского подкомитета по торгово-экономическому сотрудничеству, а также в работе II выставки ЭКСПО «Китай-Евразия» 2–7 сентября 2012 г.

Фонд «Даму» выступил соорганизатором четвертой встречи Министров торговли развивающихся стран, не имеющих выхода к морю, состоявшейся 12–14 сентября 2012 г., а также Мирового тематического заседания на высоком уровне по международной торговле, упрощению процедур торговли и содействию торговле. В мероприятии приняли

участие министры 30 стран, не имеющих выхода к морю, все государства – члены Организации Объединенных Наций, включая транзитные развивающиеся страны, а также представители международных организаций.

Принято участие во 2-м заседании Казахстанско-Малайзийского совместного торгово-экономического комитета 5–6 ноября 2012 г. в г. Астана, в рамках которого была достигнута договоренность о подписании Меморандума о сотрудничестве с Корпорацией МСП Малайзии.

5–6 декабря 2012 г. в г. Алматы Фондом «Даму» совместно с АО «KAZNEX INVEST», Посольством Кореи в Республике Казахстан и Корейской федерацией МСБ проведен бизнес-форум и организованы бизнес-встречи с участием министра экономического развития и торговли Республики Казахстан Досаева Е.А., Посла Республики Корея в Республике Казахстан Пэк Чу Хён, а также Председателя Комитета развития предпринимательства Джолдыбаевой Г.Т. с целью расширения сотрудничества в области предпринимательства между двумя странами.

ПРОГРАММА «ДАМУ-КОМЕК»

Программа «Даму-Көмек» нацелена на оказание поддержки предпринимателям и населению с ограниченными возможностями путем повышения степени информированности об их проблемах и необходимых им ресурсах (финансовая помощь, имущество, консультационная поддержка, другие услуги).

Фонд «Даму» не предоставляет финансирование, но выступает связующим звеном между предпринимателями с ограниченными возможностями и потенциальными спонсорами и кредиторами.

Для этого создан специальный сайт www.damu-komek.kz в виде доски объявлений – электронной площадки для обмена контактами и иной информацией. Практика реализации подобных проектов свидетельствует о том, что, как правило, желающих предоставить помощь гораздо больше, чем желающих ее получить.

По состоянию на 01.01.2013 г. на сайте было размещено 946 заявок, из которых 621 предпринимателю-инвалиду оказана спонсорская и благотворительная помощь.

ГЕОИНФОРМАЦИОННАЯ СИСТЕМА ФОНДА «ДАМУ»

Геоинформационная система (ГИС) Фонда «Даму» является интерактивной системой предоставления всей актуальной статистической и аналитической информации о деятельности Фонда «Даму», а также о развитии МСП, микрофинансового сектора, макро- и микроэкономических процессах республиканского и регионального уровня.

С марта 2010 г. ГИС открыта для внешних пользователей (адрес сайта: <http://gis.damu.kz/>). При этом ключевым решением является концентрация всей необходимой информации в одном источнике – ГИС. Система имеет Web-интерфейс для обеспечения максимально комфортного доступа всех заинтересованных лиц. Данные интерактивной информационно-аналитической базы данных обновляются на ежемесячной основе путем свода информации из первичных источников (Национальный банк Республики Казахстан, Агентство Республики Казахстан по статистике и др.).

4.1. Политика управления человеческими ресурсами

Политика управления человеческими ресурсами в Фонде «Даму» основывается на Кадровой стратегии группы компаний АО «ФНБ «Самрук-Қазына» на 2010–2020 гг. с учетом стратегических целей и миссии Фонда.

Ключевые направления Политики управления человеческими ресурсами включают:

- формирование единой модели управления человеческими ресурсами для группы компаний АО «ФНБ «Самрук-Қазына»;
- систему повышения эффективности труда;
- систему повышения качества человеческого капитала;
- развитие корпоративной культуры.

По направлению формирования единой модели управления человеческими ресурсами для группы компаний АО «ФНБ «Самрук-Қазына» был принят ряд нормативных документов в соответствии с типовыми документами АО «ФНБ «Самрук-Қазына». В частности, были разработаны внутренние документы, связанные с оплатой труда и оценкой деятельности работников Фонда «Даму».

С целью повышения эффективности труда в Фонде в 2011 г. была внедрена система оценки административных работников по картам целей. Стратегические и операционные КПД Фонда декомпозируются в карты целей структурных подразделений и далее – в карты целей работников. По результатам исполнения целей производится ежеквартальная оценка эффективности каждого работника, результат данной оценки отражается в расчете размера вознаграждения (премирования).

Фонд придерживается политики преемственности и максимального использования внутреннего потенциала. В 2012 г. в состав Правления Фонда был избран Бейсембаев М.Б., до этого работавший директором одного из ключевых подразделений – Департамента субсидирования.

Одним из механизмов повышения эффективности использования и развития человеческого капитала является ротация персонала. В 2012 г. Фонд продолжил данную практику, например, два Региональных филиала возглавили главные менеджеры Головного офиса, директором Департамента мониторинга был назначен один из директоров Регионального филиала. В общем, за год 9 главных менеджеров Фонда стали руководителями структурных подразделений.

В 2012 г. в Фонде был сформирован кадровый резерв, в настоящее время его численность составляет 40 человек, в том числе 21 человек представляет Региональные филиалы Фонда.

В целях развития потенциала сотрудников Фондом было проведено 45 тренингов и семинаров, в которых приняло участие 192 человека, что составляет 70% от штатной численности персонала.

В 2012 г. в Фонде был создан корпоративный портал, на котором размещаются внутренние нормативные документы, информация о социальном пакете, специально разработанный раздел для вновь принятого сотрудника.

4.2. Организационная структура Фонда

Организационная структура Фонда «Даму» позволяет эффективно решать стратегические цели и задачи. В настоящее время в Фонде имеется 17 структурных подразделений и 16 Региональных филиалов. Общая штат-

ная численность сотрудников Фонда «Даму» составляет 274 единицы: в Головном офисе – 122, в 16 Региональных филиалах – 152.

4.3. Социальная ответственность

Фонд «Даму» в качестве национального института развития рассматривает социальную ответственность как один из ключевых принципов своей деятельности.

В целях поддержки предпринимателей с ограниченными возможностями Фондом «Даму» разработана Программа «Даму-Көмек». За 2012 г. на сайте Программы было размещено 352 заявки, из которых 305 предпринимателям-инвалидам оказана спонсорская и благотворительная помощь.

По Программе «Бизнес-Советник» за 2012 г. было обучено 17 316 человек во всех 209 районах и городах Ка-

захстана. Обучение проводилось на бесплатной основе с выдачей сертификатов по итогам двухдневного обучения основам предпринимательства.

Для укрепления инфраструктуры поддержки предпринимательства Фондом «Даму» открыты 2 Центра обслуживания предпринимателей в гг. Алматы, Шымкент, 12 стационарных Центров поддержки предпринимательства в моногородах, 5 мобильных Центров поддержки предпринимательства.

Программа по поддержке женщин-предпринимателей разработана Фондом «Даму» в сентябре 2009 г. В ее

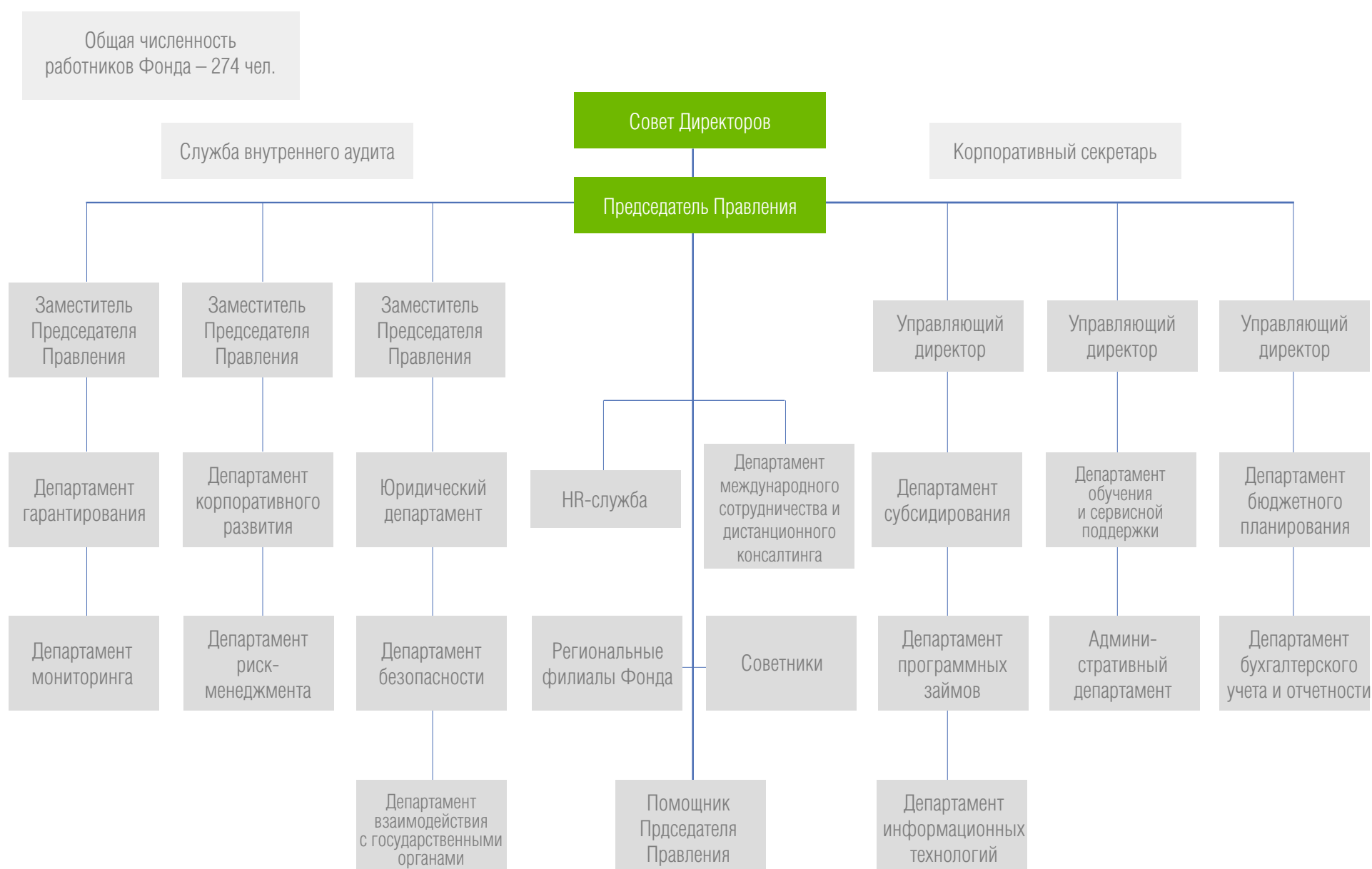
рамках на льготных условиях кредитуются действующие предприниматели и старт-ап проекты. По состоянию на 01.01.2013 г. профинансировано 824 заемщиц на общую сумму 4 180 млн. тенге, создано 242 рабочих места.

Особое внимание Фонд «Даму» уделяет политике развития кадрового потенциала. С этой целью было утверждено Положение о прохождении студентами и молодыми специалистами практики и стажировки с перспективой дальнейшего трудоустройства. Партнерами по данной программе выступают восемь вузов Казахстана. Ежегодно в Фонд «Даму» принимаются на практику и стажировку более 30 студентов-выпускников.

По инициативе работников Фонда «Даму» в частном порядке постоянно оказывается материальная помощь больным и нуждающимся детям и взрослым.

В 2012 году Фондом «Даму» был проведен ряд мероприятий по поддержке государственного языка. Так, на ежегодной основе проводятся тренинги и семинары для работников по изучению государственного языка. За 2012 год было переведено 780 внутренних документов и исходящей корреспонденции. На государственном языке было опубликовано большое количество статей в газетных изданиях. Был разработан казахско-русский словарь наиболее употребляемых терминов для работников Фонда «Даму».

Фондом «Даму» ведется активная работа по повышению доли местного содержания в закупках. В целом за 2012 г. показатель местного содержания в закупках составил 85%, в т.ч. по товарам – 61%, услугам – 92%.

Система управления рисками Фонда – это элемент общей корпоративной системы управления рисками группы компаний АО «ФНБ «Самрук-Қазына». Она включает в себя систему процессов и процедур, обеспечивающих Исполнительный орган и Орган управления Фонда своевременной информацией о рисках и решениях по минимизации рисков.

В отчетный период система управления рисками была нацелена на реализацию принципов комплексного анализа кредитных рисков в рамках программы «ДКБ 2020» по гарантированию проектов МСП.

Учитывая важность реализации программы «ДКБ 2020», Фонд ежегодно совершенствует методологию оценки проектных рисков, что позволяет на ранней стадии минимизировать кредитные риски.

В результате удалось оптимизировать процедуры и ускорить процесс принятия решений с учетом мероприятий по минимизации рисков по каждому проекту, по которому была выпущена гарантия. В ходе принятия решений о предоставлении гарантий или об отказе предоставления Фонд использовал результаты собственной комплексной методики оценки кредитных рисков. Данная методика основывается на комплексном анализе взаимосвязанных факторов риска, которые могут негативно повлиять на финансовые показатели проекта и, соответственно, увеличить уровень кредитного риска Фонда по портфелю выданных гарантий.

При управлении финансовыми рисками в 2012 г. традиционно выделялись три зоны факторов риска: обусловленное размещение, инвестиции в ценные бумаги, управление ВСД. Для их минимизации использовались методики лимитирования на активные операции с банками-контрагентами, дистанционный анализ кредитных рисков БВУ, лизинговых компаний и корпоративных эмитентов.

Применение методик лимитирования стало возможным в результате усилий Департамента риск-менеджмента по совершенствованию методологической и технической базы управления финансовыми рисками.

В 2012 г. активно продолжалась работа над управлением операционными рисками. В работе по данному направлению задействованы все структурные подразделения Фонда, утвержден комплексный пакет документов, в т.ч.: матрица рисков и контролей бизнес-процессов; регистр рисков бизнес-процессов; методика анализа рисков новых направлений; план мероприятий по управлению рисками каждого структурного подразделения.

С момента начала внедрения системы управления рисками в Фонде была проделана существенная работа по внедрению базовой методологической документации по управлению рисками. В частности, были разработаны и утверждены Советом директоров Фонда норматив-

ные документы в области управления рисками. Ежегодно проводится идентификация рисков, составляется Карта рисков Фонда с выделением критических рисков, разрабатываются Планы мероприятий по управлению рисками.

Структура системы управления рисками Фонда представлена управлением рисками на нескольких уровнях:

СОВЕТ ДИРЕКТОРОВ

Первый уровень представлен Советом директоров Фонда. Совет директоров несет ответственность за общую систему контроля по управлению рисками, играет ключевую роль в осуществлении надзора за ключевыми рисками и системой корпоративного управления рисками. Совет директоров осуществляет постановку целей деятельности Фонда, а также утверждает документы в области управления рисками, удерживающую способность и аппетит на риск.

ПРАВЛЕНИЕ

Второй уровень – Правление Фонда. Правление ответственно за организацию эффективной системы управления рисками и создание структуры контроля над рисками для обеспечения выполнения и следования требованиям корпоративной политики. Правление вправе осуществлять часть функций в области управления рисками через создание соответствующих комитетов.

КОМИТЕТ ПО РИСКАМ

Комитет является постоянно действующим коллегиальным, консультативным органом Фонда, координирующим процесс функционирования системы управления рисками Фонда. Основными целями Комитета является постоянное совершенствование деятельности на основе единого стандартизированного подхода к методам и процедурам управления рисками.

СТРУКТУРНОЕ ПОДРАЗДЕЛЕНИЕ, ОТВЕТСТВЕННОЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ РИСКАМИ

Третьим уровнем в процессе управления рисками является Департамент риск-менеджмента. В цели Департамента риск-менеджмента входит общее управление рисками, а также осуществление контроля над использованием общих принципов и методов по обнаружению, оценке, управлению и составлению отчетов как по финансовым, так и по нефинансовым рискам.

КОЛЛЕГИАЛЬНЫЕ ОРГАНЫ (КОМИТЕТЫ ФОНДА)

Комитеты являются постоянно действующим коллегиальным органом Фонда, осуществляющим реализацию внутренней кредитной политики, кадровой политики, политики управления активами и пассивами, стратегического развития Фонда.

ВНУТРЕННИЙ АУДИТ

Службой внутреннего аудита Фонда в процессе управления рисками осуществляются: аудит процедур управления рисками и методологии по оценке рисков, а также выработка предложений по повышению эффективности процедур управления рисками.

СТРУКТУРНЫЕ ПОДРАЗДЕЛЕНИЯ

Одним из важных элементов в структуре управления рисками являются структурные подразделения Фонда в лице каждого работника. Структурные подразделения (собственники рисков) играют ключевую роль в процессе управления рисками. Структурные подразделения ответственны за выполнение Плана мероприятий по управлению рисками, за своевременное выявление и информирование о значительных рисках в сфере своей деятельности, за выработку предложений по управлению рисками для включения в План мероприятий.

Процесс управления рисками Фонда

6.1. Плановые и фактические значения ключевых показателей деятельности

Основные параметры финансово-хозяйственной деятельности, прогноз доходов и расходов заложены в Плане развития Фонда на 2011–2015 гг., утвержденном Советом директоров Фонда 12.12.2011 г. План развития Фонда на 2011–2015 гг. разработан и утвержден в соответствии с Правилами разработки, согласования, утверждения, корректировки, исполнения и мониторинга исполнения Планов развития дочерних организаций АО «ФНБ «Самрук-Қазына», утвержденных решением Правления АО «ФНБ «Самрук-Қазына» от 27.07.2011 г.

В результате финансовой деятельности за 2012 г. Фондом получен чистый доход в сумме 3,46 млрд. тенге при плановом показателе 2,2 млрд. тенге. Исполнение запланированного показателя чистой прибыли составило 156% (см. табл. 10).

Доход от основной и неосновной деятельности составил 14,17 млрд. тенге при плане 14,2 млрд. тенге. Исполнение плана по доходам составило 100%.

Общие расходы Фонда за 2012 г. составили 9,7 млрд. тенге при плане 11,5 млрд. тенге. Экономия по расходам составила 1,76 млрд. тенге, или порядка 15%.

Снижение запланированных общих показателей по доходам и расходам Фонда связано с плановым и досрочным погашением сумм, размещенных по реализуемым программам и, соответственно, досрочным погашением своих обязательств перед кредиторами.

Собственный капитал Фонда по состоянию на 01.01.2013 г. составляет 76,8 млрд. тенге. За отчетный период размер собственного капитала увеличился на 67% за счет получения чистой прибыли в сумме 3,45 млрд. тенге и капитализации Фонда на сумму 28 млрд. тенге.

Средневзвешенная ставка вознаграждения по финансовым активам составила 7,24%.

Средневзвешенная ставка вознаграждения по финансовым обязательствам составила 5,54%.

В 2009 г. Фонд получил убыток в сумме 10,3 млрд. тенге, который образовался в результате формирования провизии в сумме 17,9 млрд. тенге по требованиям к БВУ, получившим средства в рамках программы обусловленного размещения. По результатам деятельности за 2010 г. провизии были восстановлены и получен чистый доход в сумме 14,04 млрд. тенге.

Показатели рентабельности деятельности за 2010 г. (без учета восстановленных провизий в сумме 11,6 млрд. тенге) составляли 31,6%, за 2011 г. – 29,9%, за 2012 г. – 35,5%. По сравнению с плановым показателем 2012 г. рентабельность выше почти в 2 раза за счет получения чистого дохода, превышающего запланированный объем на 56%.

Показатели баланса Фонда за 2010–2012 гг.

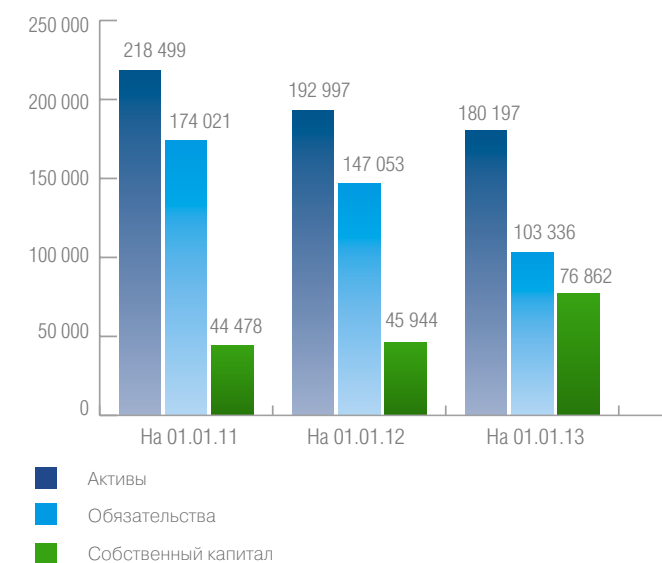
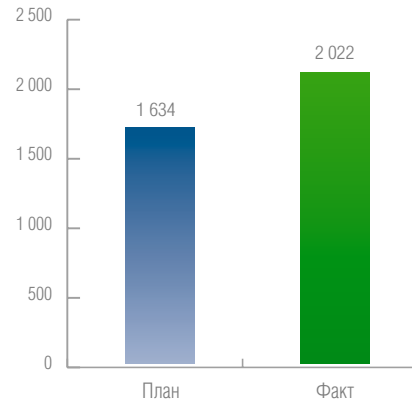

Таблица 10.

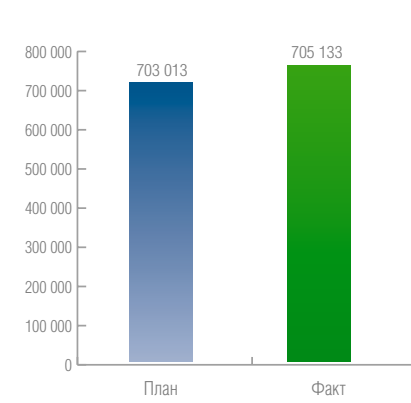
Наименование	2010 г. (факт)	2011 г. (факт)	2012 г. (план)	2012 г. (факт)	% исп. плана
ROA, рентабельность активов	6,4%	1,8%	1,1%	1,9%	174
ROE, рентабельность капитала	31,6%	7,5%	3,0%	4,5%	150
Рентабельность деятельности	95,8%	29,9%	19,3%	35,5%	184
Чистый доход, в тыс. тенге	14 048 730	3 461 820	2 217 939	3 456 204	156
NI margin	48,2%	24,6%	17,6%	27,8%	158

ОПЕРАЦИОННЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА 2012 ГОД

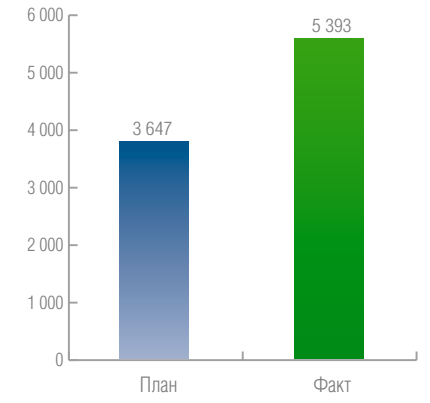
Количество проектов МСБ, профинансированных в рамках программ обусловленного размещения в БВУ (ед.)

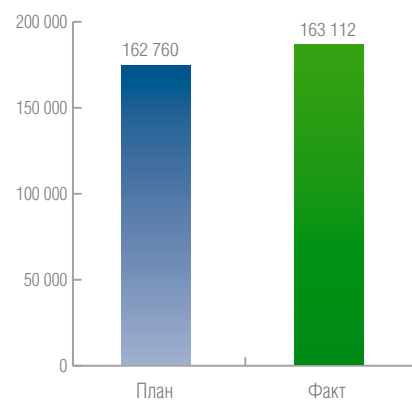
Общая сумма финансирования СЧП в рамках программ обусловленного размещения средств в БВУ (млн. тенге)

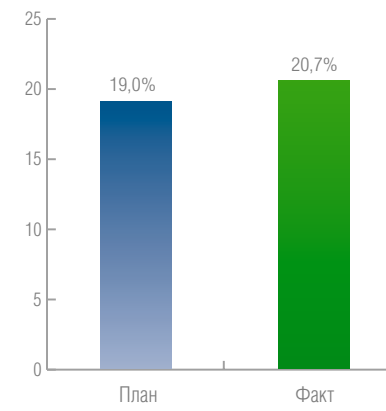
Количество созданных и поддержанных рабочих мест МСБ за счет реализации программ Фонда (человек)

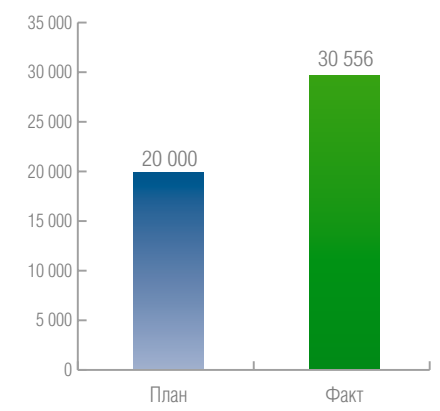
Объем кредитного портфеля субъектов частного предпринимательства вне областных центров и гг. Астана и Алматы, профинансированных за счет программ Фонда (млн. тенге)

Доля промышленных проектов, профинансированных в рамках финансовых программ Фонда (%)

Количество прошедших обучение по программам Фонда (человек)

По факту за 2012 г. в рамках программ обусловленного размещения средств в БВУ профинансировано 2 022 заемщика МСБ (124 % от плана) на сумму 705 133 млн. тенге.

Немаловажной является социальная направленность программ Фонда «Даму». По результатам за 2012 г. за счет финансовой поддержки от Фонда в секторе частного предпринимательства было создано 5 393 рабочих места (148 % от плана).

Объем кредитного портфеля субъектов частного предпринимательства вне областных центров и гг. Астана и Алматы, профинансированных за счет программ Фонда, составил 163 112 млн. тенге.

В 2012 г. Фонд «Даму» продолжил реализацию поставленных задач по диверсификации сектора МСП в посткризисный период и содействию развитию предпринимательства в несырьевых секторах экономики. В рамках данной работы Фонд «Даму» осуществляет реализацию Программы «Даму-Өндіріс», выполнение функций финансового агента программы «ДКБ 2020» и Программы финансирования лизинговых сделок МСБ в обрабатывающей промышленности. За 2012 г. доля промышленных проектов, профинансированных в рамках финансовых программ Фонда, достигла 20,7 % (109 % от запланированного показателя).

Численность предпринимателей и населения с предпринимательской инициативой, охваченных программами Фонда по обучению и консультированию, за 2012 г. достигла 30 556 человек (153 % от плана).

6.2 Информация о существенных сделках

Ниже представлена информация о заключенных сделках в 2012 г., в совершении которых Фондом имеется заинтересованность, и об операциях со связанными сторонами:

Таблица 11.

№	Наименование контрагента по договору	Номер и дата заключения договора	Предмет договора	Существенные условия договора	Дата и номер решения уполномоченного органа Фонда, принявшего решение о заключении сделки
1	АО «Самрук-Қазына»*	№ Даму/183-и от 14.08.2012 г.	Предоставление кредита для развития МКО и микрокредитования женского предпринимательства	Сумма договора – 6 млрд. тенге. Срок договора – до 30.06.2018 г. Ставка – 2% годовых. Дата выдачи – 24.09.2012 г. Привлечен 1-й транш в размере 2 млрд. тенге.	Протокол Правления № 036/2012 от 25.07.2012 г.
2	АО «Банк Развития Казахстана»*	№ ДП117-F/05-03 от 16.07.2012 г.	Субсидирование части процентной ставки вознаграждения АО «Риддер ТЭЦ» по кредиту, полученному в АО «Банк Развития Казахстана»	Субсидирование ставки вознаграждения по кредиту в размере 11,5% годовых, при этом часть ставки вознаграждения в размере 6,5% годовых оплачивает АО «Риддер ТЭЦ», а остальную часть ставки вознаграждения в размере 5% годовых оплачивает Фонд «Даму». Сумма займа к субсидированию 474 105 545,11 тенге. Срок субсидирования – 3 года. Сумма субсидий за 3 года – 41 484 235,52 тенге.	В рамках Программы «Дорожная карта бизнеса 2020»
3	АО «Банк Развития Казахстана»*	№ ДП112-S/05-01 от 12.06.2012 г.	Субсидирование части процентной ставки вознаграждения АО «Каустик» по кредиту, полученному в АО «Банк Развития Казахстана»	Субсидирование ставки вознаграждения по кредиту в размере 9,5% годовых, при этом часть ставки вознаграждения в размере 4,5% годовых оплачивает АО «Каустик», а остальную часть ставки вознаграждения в размере 5% годовых оплачивает Фонд «Даму». Сумма займа к субсидированию 19 584 960,13 доллара США. Срок субсидирования – 3 года. Сумма субсидий за 3 года – 2 675 509,08 доллара США.	В рамках Программы «Дорожная карта бизнеса 2020»
4	АО «Темірбанк» <i>Данная сделка является операцией со связанными сторонами</i>	№ 17-ДРП-182 от 29.08.2012 г.	Программа «Даму-Регионы 2»	Дата выдачи – 31.08.2012 г. Сумма выдачи – 190 млн. тенге.	Протокол Правления № 03/2012 от 28.06.2012 г.
5	АО «Банк Развития Казахстана»*	№ 1/2012 от 19.03.2012 г.	Договор текущего счета	Условия открытия счета и порядок распоряжения деньгами, находящимся в АО «Банк Развития Казахстана»	Протокол Правления № 011/2012 от 23.02.2012 г.

* Данная сделка является как сделкой, в совершении которой Фондом имеется заинтересованность, так и операцией со связанными сторонами.

В Приложении 2 представлен список сделок Фонда по закупкам товаров, работ и услуг, в совершении которых име-

ется заинтересованность и которые также признаются операциями со связанными сторонами.

Фонд «Даму» на постоянной основе ведет работу по разработке и внедрению новых направлений поддержки предпринимательства в целях расширения доступа субъектов частного предпринимательства к финансированию и повышению компетенции предпринимателей. В 2012 г. стартовал ряд новых финансовых программ по поддержке предпринимательства:

1) Программа финансирования региональных приоритетных проектов субъектов МСП «Даму-Регионы 3» разработана с целью содействия развитию МСП в приоритетных для регионов Казахстана отраслях экономики.

2) Программа финансирования лизинговых сделок субъектов МСП. Данная Программа направлена на стимулирование экономической активности субъектов МСП путем финансирования лизинговых сделок субъектов МСП на льготных условиях. Программа реализуется за счет собственных средств Фонда. В задачи Программы входит обеспечение возможности расширения и модернизации основных средств субъектов МСП, снижение стоимости кредитных ресурсов для субъектов МСП и увеличение доступности и оперативности предоставления кредитных ресурсов для субъектов МСП.

В целях дальнейшего совершенствования программы «ДКБ 2020» с 2012 г. реализуется новая система частичного гарантирования кредитов. В рамках новой системы используется дифференцированный подход при рассмотрении заявок в зависимости от суммы кредита. Так, для крупных заемщиков – действующих предпринимателей применяются индивидуальные гарантии, для действующих предпринимателей по кредитам на сумму до

60 млн. тенге – экспресс-гарантии, для начинающих предпринимателей – экспресс-гарантии по кредитам на сумму до 20 млн. тенге. При этом по экспресс-гарантиям для начинающих предпринимателей максимальный размер гарантии составляет 70% от кредита.

В 2012 г. Фондом реализован совместный проект «Победи в тендере». Цель проекта – повышение конкурентоспособности и устойчивости МСБ путем расширения доступа к ресурсам в рамках государственных и частных тендеров и конкурсов. Обучение прошло во всех 16 регионах Казахстана. В проекте приняли участие и получили необходимые знания для участия в государственных и частных тендерах и конкурсах более 2 тыс. предпринимателей.

В апреле 2012 г. в рамках Программы «Даму-Көмек» запущен совместный проект Фонда «Даму» и благотворительного фонда «Құс Жолы» для начинающих предпринимателей с ограниченными физическими возможностями «Жұлдыздарға қара» – «Посмотри на звезды». В рамках проекта начинающим предпринимателям с инвалидностью на конкурсной основе выделялись гранты на развитие их бизнеса. Проект реализовывался во всех 14 областях Казахстана, а также в гг. Алматы и Астана в течение 2012 г.

В результате запуска проекта предприниматели-инвалиды получили возможность участвовать в конкурсе грантов на развитие собственного дела. Из 136 человек, подавших заявки, 60 признаны победителями. Таким образом было поддержано стремление людей с ограниченными возможностями к профессиональной и социальной реализации через занятия предпринимательской деятельностью.

Фонд «Даму» придает большое значение вопросам расширения международного сотрудничества, установлению и поддержанию контактов с государственными, общественными и предпринимательскими структурами ведущих стран мира.

Фонд развивает и стремится к постоянным контактам с институтами поддержки МСБ стран, добившихся значительных успехов в развитии малого бизнеса (Польша, Италия, Южная Корея, США, Германия, Франция, Турция), а также крупнейших сопредельных стран (Россия, Китай).

В настоящее время Фонд осуществляет сотрудничество с такими странами, как:

- США – в рамках Макроэкономического проекта USAID-MEP и проекта «Деловые связи» по 4-му направлению программы «ДКБ 2020»;
- Польша – подписан Меморандум о сотрудничестве между Фондом «Даму» и Польским агентством по развитию предпринимательства (ПАРП);
- Южная Корея – подписан Меморандум о сотрудничестве между Фондом «Даму» и Корпорацией малого и среднего бизнеса Кореи; Меморандум о взаимопонимании между Фондом «Даму», Фондом гарантирования Кредитов Кореи (KODIT) и Институтом стратегического развития Кореи в рамках реализации «Программы обмена опытом для Казахстана на 2011 год»; Меморандум о взаимопонимании между Фондом «Даму» и Фондом гарантирования кредитов Кореи (KODIT);
- Германия – подписан Меморандум о сотрудничестве в сфере создания структур содействия развитию МСБ в Республике Казахстан между Фондом «Даму» и Германским обществом по Техническому сотрудничеству GIZ;
- Италия – подписан двухсторонний Меморандум о сотрудничестве между Фондом «Даму» и Итало-Казахстанской Торговой палатой, а также четырехсторонний Меморандум о сотрудничестве между Фондом «Даму», Итало-Казахстанской торговой палатой, Пармским Союзом промышленников (Италия) и Национальной экономической палатой Казахстана «Союз «Атамекен»;
- Нидерланды – подписан Меморандум о сотрудничестве между Фондом «Даму» и Организацией нидерландских старших экспертов PUM;

- Франция – подписан Меморандум о сотрудничестве с Агентством развития предпринимательства OSEO;
- Турция – подписан Меморандум о сотрудничестве с Организацией развития и поддержки малого и среднего предпринимательства Турции (КОСГЕБ);
- Венгрия – подписан Меморандум о взаимопонимании с Венгерским Фондом развития предпринимательства (МВА);
- Израиль – подписан Меморандум о взаимопонимании с Израильским Институтом экспорта и международно-го сотрудничества (IEIC).

В дальнейшем планируется расширение сотрудничества в сфере развития МСБ с международными организациями различных стран, в т.ч. с Россией, Китаем, Японией, Канадой, Малайзией и Сингапуром.

Также в целях поддержки развития промышленного предпринимательства в Республике Казахстан Фондом «Даму» ведется работа с Организацией Объединенных Наций по промышленному развитию (далее – UNIDO) по созданию Центра по развитию промышленного предпринимательства (далее – ЦРПП). В рамках создания ЦРПП в декабре 2012 г. был подписан рамочный Протокол о сотрудничестве между Правительством Республики Казахстан и UNIDO. В настоящее время стороны перешли к подготовке проектной документации.

**ФИНАНСОВАЯ ОТЧЕТНОСТЬ АО «ФОНД РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА «ДАМУ»
ЗА ГОД, ЗАКОНЧИВШИЙСЯ 31 ДЕКАБРЯ 2012 ГОДА**

Таблица 12.
Отчет о финансовом положении

тыс. тенге

	31 декабря 2012 г.	31 декабря 2011 г.
АКТИВЫ		
Денежные средства и их эквиваленты	14 938 338	9 758 144
Ценные бумаги, оцениваемые по справедливой стоимости через прибыль или убыток	10 647 919	9 328 978
Средства в других финансовых учреждениях	136 668 029	161 555 259
Операции «обратное РЕПО»	4 003 453	-
Дебиторская задолженность по программам субсидирования	2 454 801	290 531
Кредиты и авансы клиентам	274 206	1 297 451
Инвестиционные ценные бумаги, имеющиеся в наличии для продажи	5 099 494	5 188 075
Основные средства	549 643	566 472
Нематериальные активы	54 279	80 437
Активы по текущему подоходному налогу	4 320 841	3 754 751
Актив по отсроченному подоходному налогу	781 665	878 112
Прочие активы	405 017	298 464
ИТОГО АКТИВОВ	180 197 685	192 996 674
ОБЯЗАТЕЛЬСТВА		
Заемные средства	92 241 597	128 675 362
Субординированный долг	5 420 112	13 227 500
Обязательства по программам субсидирования	4 448 488	4 208 443
Доходы будущих периодов и обязательства по финансовым гарантиям	904 696	631 223
Прочие обязательства	320 973	381 671
ИТОГО ОБЯЗАТЕЛЬСТВ	103 335 866	147 124 199
СОБСТВЕННЫЕ СРЕДСТВА		
Уставный капитал	72 920 273	44 920 273
Дополнительно оплаченный капитал	250 240	-
Фонд переоценки инвестиционных ценных бумаг, имеющихся в наличии для продажи	(145 206)	(466 652)
Прочие резервы	316 430	316 430
Нераспределенная прибыль	3 520 082	1 102 424
ИТОГО СОБСТВЕННЫХ СРЕДСТВ	76 861 819	45 872 475
ИТОГО ОБЯЗАТЕЛЬСТВ И СОБСТВЕННЫХ СРЕДСТВ	180 197 685	192 996 674

Таблица 13.
Отчет о совокупном доходе

тыс. тенге

	2012 г.	2011 г.
Процентные доходы	12 555 811	14 382 157
Процентные расходы	(6 668 962)	(8 750 132)
Чистые процентные доходы	5 886 849	5 632 025
Восстановление резерва под обесценение кредитов клиентам и средств в других финансовых учреждениях	737 861	1 235 609
Чистые процентные доходы после восстановления резерва под обесценение кредитного портфеля	6 624 710	6 867 634
Комиссионные доходы	921 984	652 826
Доходы за вычетом расходов от переоценки ценных бумаг, оцениваемых по справедливой стоимости через прибыль или убыток	(185 370)	(79 506)
Расходы за вычетом доходов от переоценки иностранной валюты	(4 642)	(989)
Восстановление/(резерв) по обязательствам кредитного характера	211 530	(154 316)
Обесценение инвестиционных ценных бумаг, имеющихся в наличии для продажи	(20 524)	(108 829)
Прочие операционные доходы и расходы	(261 586)	18 049

	2012 г.	2011 г.
Затраты по оплате труда	(1 744 858)	(1 702 584)
Общие и административные расходы	(1 109 221)	(1 053 862)
Прибыль до налогообложения	4 432 023	4 438 423
Расходы по налогу на прибыль	(975 819)	(1 048 067)
ПРИБЫЛЬ ЗА ГОД	3 456 204	3 390 356
Прочий совокупный доход		
Фонд переоценки инвестиционных ценных бумаг, имеющихся в наличии для продажи		
Доходы за вычетом расходов за год	300 922	2 603
Доходы за вычетом расходов, перенесенные в прибыль или убыток в результате выбытия или обесценения	20 524	108 829
Прочий совокупный доход за год	321 446	111 432
ИТОГО СОВОКУПНЫЙ ДОХОД ЗА ГОД	3 777 650	3 501 788

Таблица 14.

Отчет об изменениях в составе собственных средств

	Уставный капитал	Дополнительно оплаченный капитал	Фонд переоценки инвестиционных ценных бумаг, имеющихся в наличии для продажи	Прочие резервы	Нераспределенная прибыль	Итого
Остаток на 1 января 2011 года	44 920 273	–	(578 084)	316 430	(180 492)	44 478 127
Прибыль за год	–	–	–	–	3 390 356	3 390 356
Прочий совокупный доход	–	–	111 432	–	–	111 432
Итого совокупный доход за год	–	–	111 432	–	3 390 356	3 501 788
Дивиденды выплаченные	–	–	–	–	(2 107 440)	(2 107 440)
Остаток на 31 декабря 2011 года	44 920 273	–	(466 652)	316 430	1 102 424	45 872 475
Прибыль за год	–	–	–	–	3 456 204	3 456 204
Прочий совокупный доход	–	–	321 446	–	–	321 446
Итого совокупный доход за год	–	–	321 446	–	3 456 204	3 777 650
Выпуск акций	28 000 000	–	–	–	–	28 000 000
Дополнительно оплаченный капитал	–	250 240	–	–	–	250 240
Дивиденды выплаченные	–	–	–	–	(1 038 546)	(1 038 546)
Остаток на 31 декабря 2012 года	72 920 273	250 240	(145 206)	316 430	3 520 082	76 861 819

Таблица 15.
Отчет о движении денежных средств

	тыс. тенге	
	2012 г.	2011 г.
Движение денежных средств от операционной деятельности:	–	–
Проценты полученные	10 651 979	11 747 829
Проценты уплаченные	(7 148 197)	(8 399 176)
Комиссии полученные	673 340	709 999
Поступления от прочей операционной деятельности	12 393	14 484
Погашение ранее списанных кредитов клиентам	173 568	301 692
Затраты по оплате труда, уплаченные	(1 782 032)	(1 591 875)
Общие и административные расходы, уплаченные	(1 172 989)	(1 072 326)
Подходный налог уплаченный		
Денежные средства, полученные от операционной деятельности до изменений в операционных активах и обязательствах	1 408 062	1 710 627
Чистое (увеличение)/уменьшение ценных бумаг, оцениваемых по справедливой стоимости через прибыль или убыток	(952 983)	5 335 649
Чистое уменьшение по средствам в других финансовых учреждениях	24 757 984	6 905 028
Чистое уменьшение по кредитам и авансам клиентам	1 577 885	1 906 667
Чистое уменьшение по прочим активам	104 071	58 208
Чистое уменьшение/(увеличение) по прочим обязательствам	315 007	(23 774)
Чистый прирост доходов будущих периодов и обязательств по финансовым гарантиям	–	393 729
Чистые денежные средства, полученные от операционной деятельности	27 210 026	16 286 134
Денежные средства от инвестиционной деятельности	–	–
Приобретение основных средств	(110 711)	(103 058)
Приобретение нематериальных активов		(26 139)
Чистые денежные средства, использованные в инвестиционной деятельности	(110 711)	(129 197)
Денежные средства от финансовой деятельности:	–	–
Выпуск обыкновенных акций	28 000 000	–
Поступление заемных средств	2 600 000	22 300 000
Погашение заемных средств	(38 375 395)	(49 575 038)
Погашение субординированного долга	(7 673 109)	(910 000)
Поступления по программе субсидирования	17 492 350	10 107 296
Погашение программ субсидирования	(18 920 968)	(9 862 938)
Выплаченные дивиденды	(1 038 546)	(2 107 440)
Чистые денежные средства, использованные в финансовой деятельности	(17 915 668)	(30 048 120)
Чистое увеличение/(уменьшение) денежных средств и их эквивалентов	9 183 647	(13 891 183)
Денежные средства и их эквиваленты на начало периода	9 758 144	23 649 327
Денежные средства и их эквиваленты на конец периода	18 941 791	9 758 144

Головной офис:

050004, Казахстан, г. Алматы, ул. Гоголя, 111;
тел.: +7 (727) 244-55-66; факс: +7 (727) 278-07-76; e-mail: info@fund.kz, сайт Фонда: www.damu.kz

Call-центр: +7 (727) 244-55-77, короткий номер: 1408 (звонки по Казахстану бесплатно)

Филиальная сеть:

1. РЕГИОНАЛЬНЫЙ ФИЛИАЛ ПО Г. АСТАНА:

010000, г. Астана, пр. Кунаева, д. 12/1, офис 401; тел.: +7 (7172) 55-94-34, +7 (7172) 55-94-35,
+7 (7172) 55-94-36, +7 (7172) 55-92-13, +7 (7172) 55-92-14, +7 (7172) 55-91-99;
факс: +7 (7172) 50-06-28; e-mail: astana@fund.kz

2. РЕГИОНАЛЬНЫЙ ФИЛИАЛ ПО Г. АЛМАТЫ:

050004, г. Алматы, ул. Гоголя, 111; тел.: +7 (727) 244-55-66, 244-55-77;
факс: +7 (727) 278-07-76 (вн. 3100); e-mail: almaty@fund.kz

3. РЕГИОНАЛЬНЫЙ ФИЛИАЛ ПО АКМОЛИНСКОЙ ОБЛАСТИ:

020000, г. Кокшетау, ул. 8 Марта, 51, 2-й этаж; тел.: +7 (7162) 32-35-22, 32-35-33, 32-35-18,
32-35-23; факс: +7 (7162) 32-35-22; e-mail: akmola@fund.kz

4. РЕГИОНАЛЬНЫЙ ФИЛИАЛ ПО АКТЮБИНСКОЙ ОБЛАСТИ:

030019, г. Актобе, пр. Абулхаирхана, д. 51, 4-й этаж, каб. 421; тел.: +7 (7132) 54-35-08, 55-24-36,
55-24-35; e-mail: aktobe@fund.kz

5. РЕГИОНАЛЬНЫЙ ФИЛИАЛ ПО АЛМАТИНСКОЙ ОБЛАСТИ:

040000, г. Талдыкорган, ул. Гагарина, 136/140 а-2; тел.: +7 (7282) 30-84-37, 30-84-39;
факс: +7 (7282) 30-84-38; e-mail: taldyk@fund.kz

6. РЕГИОНАЛЬНЫЙ ФИЛИАЛ ПО АТЫРАУСКОЙ ОБЛАСТИ:

060002, г. Атырау, ул. Амандосова, 53 а; тел.: +7 (7122) 46-01-50, 46-06-26; факс: +7 (7122) 46-02-50;
e-mail: atyrau@fund.kz

7. РЕГИОНАЛЬНЫЙ ФИЛИАЛ ПО ВОСТОЧНО-КАЗАХСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ:

070019, г. Усть-Каменогорск, ул. Орджоникидзе, 2; тел.: +7 (7232) 21-44-86; факс: +7 (7232) 26-38-76;
e-mail: vko@fund.kz

8. РЕГИОНАЛЬНЫЙ ФИЛИАЛ ПО ЖАМБЫЛСКОЙ ОБЛАСТИ:

080000, г. Тараз, ул. Ниеткалиева, д. 1а; тел.: +7 (7262) 43-75-99; факс: 8 (7262) 45-26-20;
e-mail: taraz@fund.kz

9. РЕГИОНАЛЬНЫЙ ФИЛИАЛ ПО ЗАПАДНО-КАЗАХСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ:

090000, г. Уральск, пр. Достык, 185/1, 3-й этаж, офис 5; тел.: +7 (7112) 50-48-26, 50-52-90, 50-52-25,
51-17-94; e-mail: zko@fund.kz

10. РЕГИОНАЛЬНЫЙ ФИЛИАЛ ПО КАРАГАНДИНСКОЙ ОБЛАСТИ:

100026, г. Караганда, пр. Строителей, 4; тел.: +7 (7212) 40-09-66; факс: +7 (7212) 40-09-69;
e-mail: karaganda@fund.kz

11. РЕГИОНАЛЬНЫЙ ФИЛИАЛ ПО КЫЗЫЛОРДИНСКОЙ ОБЛАСТИ:

120014, г. Кызылорда, ул. Желтоксан, 11б; тел.: +7 (7242) 27-84-02, 27-55-12; e-mail: k-orda@fund.kz

12. РЕГИОНАЛЬНЫЙ ФИЛИАЛ ПО КОСТАНАЙСКОЙ ОБЛАСТИ:

110000, г. Костанай, пр. Аль-Фараби, 65, 7-й этаж; тел.: +7 (7142) 53-23-98; факс: +7 (7142) 54-03-06;
e-mail: kostanay@fund.kz

13. РЕГИОНАЛЬНЫЙ ФИЛИАЛ ПО МАНГИСТАУСКОЙ ОБЛАСТИ:

130000, г. Актау, 13-й мкр. зд.33/1, 4-й этаж; тел.: +7 (7292) 31-86-01, 31-86-02, 31-86-03;
факс: 31-86-01; e-mail: aktau@fund.kz

14. РЕГИОНАЛЬНЫЙ ФИЛИАЛ ПО ПАВЛОДАРСКОЙ ОБЛАСТИ:

140000, г. Павлодар, ул. 1 Мая, 140; тел.: +7 (7182) 32-75-16; факс: +7 (7182) 32-77-15;
e-mail: pavlodar@fund.kz

15. РЕГИОНАЛЬНЫЙ ФИЛИАЛ ПО СЕВЕРО-КАЗАХСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ:

150000, г. Петропавловск, ул. Ы. Алтынсарина, 168 б, 1-й этаж, каб. 107, 108, 109;
тел.: +7 (7152) 36-60-14, 46-57-74; e-mail: sko@fund.kz

16. РЕГИОНАЛЬНЫЙ ФИЛИАЛ ПО ЮЖНО-КАЗАХСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ:

160023, г. Шымкент, ул. Рыскулбекова, б/н; тел.: +7 (7252) 30-00-27, 30-02-56, 30-03-46;
e-mail: shymkent@fund.kz

Приложение 1

Остатки на 31.12.2012 г. по операциям со связанными сторонами:

тыс. тенге

	Материнская компания	Компании под общим контролем	Ассоциированные компании	Прочие связанные стороны
Денежные средства и их эквиваленты	–	750 911	–	–
Ценные бумаги, оцениваемые по справедливой стоимости через прибыль или убыток	–	2 100 384	–	5 464 881
Средства в финансовых учреждениях	–	41 113 492	–	1 647 692
Дебиторская задолженность по программам субсидирования	–	–	–	2 454 801
Операции «обратное РЕПО»	–	–	–	4 003 453
Инвестиционные ценные бумаги, имеющиеся в наличии для продажи	–	558 242	–	–
Прочие активы	–	–	10 000	–
Заемные средства	67 217 437	–	–	1 123 747
Обязательства по программам субсидирования	–	–	–	803 216
Субординированный долг	5 420 112	–	–	–
Обязательства по гарантированию	–	–	–	53 421

Статьи доходов и расходов по операциям со связанными сторонами за 2012 г.:

тыс. тенге

	Материнская компания	Компании под общим контролем
Процентные доходы	–	3 458 629
Процентные расходы	(5 268 451)	–
Дивиденды	(1 038 546)	–
Доходы за вычетом расходов по ценным бумагам, имеющимся в наличии для продажи	–	(2 950)
Доходы за вычетом расходов по ценным бумагам, отражаемым по справедливой стоимости на счете прибылей и убытков	–	62 728
Прочие операционные доходы	–	69 691
Административные и прочие операционные расходы	(62)	(104 803)

Совокупные суммы предоставленных и погашенных средств по операциям со связанными сторонами в течение 2012 г.:

тыс. тенге

	Компании под общим контролем
Сумма кредитов, предоставленных связанным сторонам в течение года	595,603
Сумма кредитов, погашенных связанными сторонами в течение года	11,473,799

Приложение 2

Информация о существенных сделках

№	Наименование контрагента по договору	Номер договора и дата заключения договора	Предмет договора	Дата и номер решения уполномоченного органа Фонда, принявшего решение о заключении сделки
1	АО «Казпочта», Алматинский почтамт	11.1-20-252-ДГЗ от 19.01.2012 г.	Почтовые услуги с выдачей авансовой книги	решение уполномоченного лица от 29.12.2011 г.
2	АО «Казпочта» филиал в г. Алматы	977-ДГЗ от 04.01.2012 г.	Услуги специальной связи	решение уполномоченного лица от 29.12.2011 г.
3	АО «Казхателеком»	3842/СС от 04.01.2012 г.	Услуги по предоставлению телекоммуникаций	решение уполномоченного лица от 28.12.2011 г.
4	ГЦТ «Алматытелеком» филиал АО «Казхателеком»	22859-ДГЗ от 09.01.2012 г.	Абон. плата за телефон	решение уполномоченного лица от 28.12.2011 г.
5	АО «Казпочта»	14-2012-58 от 09.01.2012 г.	Почтовые услуги	решение уполномоченного лица от 09.01.2012 г.
6	АО «Казпочта»	01-2012-36 от 11.01.2012 г.	Почтовые услуги	решение уполномоченного лица от 11.01.2012 г.
7	АО «Казпочта»	01-2012-13 от 10.01.2012 г.	Почтовые услуги	решение уполномоченного лица от 10.01.2012 г.
8	АО «Казхателеком» ВКОДТ	15070А от 10.01.2012 г.	Услуги связи	решение уполномоченного лица от 10.01.2012 г.
9	Акмолинская областная дирекция телекоммуникаций – филиал АО «Казхателеком»	Г-10 от 04.01.2012 г.	Услуги связи	решение уполномоченного лица от 04.01.2012 г.
10	Акмолинский областной филиал АО «Казпочта»	б/н от 04.01.2012 г.	Услуги почты	решение уполномоченного лица от 04.01.2012 г.
11	Акмолинский областной филиал АО «Казпочта»	б/н от 25.01.2012 г.	Услуги экспресс-почты	решение уполномоченного лица от 25.01.2012 г.
12	Акмолинский областной филиал АО «Казпочта»	б/н от 17.01.2012 г.	Подписка на газеты и журналы	решение уполномоченного лица от 17.01.2012 г.
13	Филиал по Жамбылской, Кызылординской и Южно-Казахстанской областям АО «ҚазМұнайГаз Өнімдері»	165/06-2012 от 13.01.2012 г.	Бензин марки АИ-92	решение уполномоченного лица от 13.01.2012 г.
14	Кызылординский областной филиал АО «Казпочта»	24-12-012 от 04.01.2012 г.	Почтовые услуги	решение уполномоченного лица от 04.01.2012 г.
15	Кызылординский областной филиал АО «Казпочта»	13-12-015 от 09.01.2012 г.	Услуги экспресс-почты	решение уполномоченного лица от 09.01.2012 г.
16	Кызылординская областная дирекция телекоммуникаций АО «Казхателеком»	152495 от 05.01.2012 г.	Услуги связи и интернет	решение уполномоченного лица от 05.01.2012 г.
17	Кызылординский областной филиал АО «Казпочта»	6 от 18.01.2012 г.	Подписка на периодические печатные издания	решение уполномоченного лица от 18.01.2012 г.
18	ОДТ – филиал АО «Казхателеком»	586381 от 01.01.2012 г.	Услуги телекоммуникаций	решение уполномоченного лица от 01.01.2012 г.
19	ОДТ – филиал АО «Казхателеком»	7 от 05.01.2012 г.	Услуги телекоммуникаций в г. Аркалык	решение уполномоченного лица от 05.01.2012 г.
20	АО «Казпочта»	10.-29 от 09.01.2012 г.	Почтовые услуги	решение уполномоченного лица от 09.01.2012 г.
21	АО «Казпочта»	19.-44 от 04.01.2012 г.	Услуги экспресс-почты	решение уполномоченного лица от 04.01.2012 г.
22	АО «Казпочта»	14.-15/281 от 09.01.2012 г.	Подписка на периодику	решение уполномоченного лица от 09.01.2012 г.
23	ЮКОФ АО «Казпочта»	1 от 05.01.2012 г.	Почтовые услуги по специальной связи	решение уполномоченного лица от 05.01.2012 г.
24	ЮКОФ АО «Казпочта»	01-12-12/17 от 05.01.2012 г.	Почтовые услуги	решение уполномоченного лица от 05.01.2012 г.
25	ЮКОФ АО «Казпочта»	02-30-11/6 от 19.01.2012 г.	Услуги по подписке на газеты и журналы	решение уполномоченного лица от 19.01.2012 г.
26	АО «Казхателеком»	422358 от 24.01.2012 г.	Услуги связи	решение уполномоченного лица от 24.01.2012 г.

№	Наименование контрагента по договору	Номер договора и дата заключения договора	Предмет договора	Дата и номер решения уполномоченного органа Фонда, принявшего решение о заключении сделки
27	АО «Казпочта»	4 от 04.01.2012 г.	Услуги экспресс-почты	решение уполномоченного лица от 04.01.2012 г.
28	АО «Казпочта»	7 от 04.01.2012 г.	Почтовые услуги	решение уполномоченного лица от 04.01.2012 г.
29	АО «Казпочта»	8 от 04.01.2012 г.	Подписка на периодику	решение уполномоченного лица от 04.01.2012 г.
30	АО «Казхателеком»	9 от 11.01.2012 г.	Услуги связи	решение уполномоченного лица от 11.01.2012 г.
31	АО «Казпочта»	11.1-20-357 от 25.01.2012 г.	Почтовые услуги	решение уполномоченного лица от 25.01.2012 г.
32	АО «Казпочта»	1 3-АФ-л-11.6-15-473 от 25.01.2012 г.	Подписка на периодику	решение уполномоченного лица от 25.01.2012 г.
33	АО «Казпочта»	2/3-АФ-л от 25.01.2012 г.	Услуги экспресс-почты	решение уполномоченного лица от 25.01.2012 г.
34	АО «Казхателеком»	2393 от 04.01.2012 г.	Услуги связи	решение уполномоченного лица от 04.01.2012 г.
35	АО «Казпочта» (АОФ) АО «Казпочта»	2027 от 13.01.2012 г.	Услуги почты	решение уполномоченного лица от 13.01.2012 г.
36	АО «ҚазМұнайГаз» филиал по г. Алматы и Алматинской области	05/651-2012 от 25.01.2012 г.	Бензин	решение уполномоченного лица от 25.01.2012 г.
37	АО «Казпочта» (АОФ) АО «Казпочта»	11 от 31.01.2012 г.	Услуги экспресс-почты	решение уполномоченного лица от 31.01.2012 г.
38	АО «Казхателеком»	б/н от 05.01.2012 г.	Услуги связи	решение уполномоченного лица от 05.01.2012 г.
39	АО «Казпочта»	01-12-25 от 06.01.2012 г.	Почтовые услуги	решение уполномоченного лица от 06.01.2012 г.
40	АО «Казпочта»	01-12-25 от 06.01.2012 г.	Почтовые услуги	решение уполномоченного лица от 06.01.2012 г.
41	АО «Казпочта»	01-12-25 от 06.01.2012 г.	Подписка на периодику	решение уполномоченного лица от 06.01.2012 г.
42	АО «Казпочта»	20 от 30.01.2012 г.	Подписка на периодику	решение уполномоченного лица от 30.01.2012 г.
43	АО «Казпочта»	21 от 30.01.2012 г.	Почтовые услуги	решение уполномоченного лица от 30.01.2012 г.
44	АО «Казпочта»	12-04/35/05 от 09.01.2012 г.	Почтовые услуги, отправка корреспонденции	решение уполномоченного лица от 09.01.2012 г.
45	АО «Казпочта»	11 от 09.01.2012 г.	Почтовые услуги	решение уполномоченного лица от 09.01.2012 г.
46	АО «Казпочта»	14 от 17.01.2012 г.	Подписка на газеты и журналы	решение уполномоченного лица от 17.01.2012 г.
47	АО «Казхателеком»	996335/16 от 01.01.2012 г.	Услуги связи	решение уполномоченного лица от 01.01.2012 г.
48	ОФ КОФ АО «Казпочта»	5-12-401 от 12.01.2012 г.	Услуги экспресс-почты	решение уполномоченного лица от 12.01.2012 г.
49	ОФ КОФ АО «Казпочта»	6-12-393 от 12.01.2012 г.	Услуги почтовой связи	решение уполномоченного лица от 12.01.2012 г.
50	ОФ КОФ АО «Казпочта»	7-12-787 от 24.01.2012 г.	Подписка на периодические издания	решение уполномоченного лица от 24.01.2012 г.
51	ЗКОФ АО «Казпочта»	7/2012/2731 от 20.01.2012 г.	Почтовые услуги	решение уполномоченного лица от 20.01.2012 г.
52	ЗКОФ АО «Казпочта»	15/2012/2796 от 25.01.2012 г.	Подписка на газеты и журналы	решение уполномоченного лица от 25.01.2012 г.
53	ЗКФ АО «Казхателеком»	281048 от 16.01.2012 г.	Междугородние переговоры в филиалах и абонплата за телефон в филиалах	решение уполномоченного лица от 16.01.2012 г.
54	АО «Казпочта»	16/212/2764 от 24.01.2012 г.	Услуги экспресс-почты	решение уполномоченного лица от 24.01.2012 г.

№	Наименование контрагента по договору	Номер договора и дата заключения договора	Предмет договора	Дата и номер решения уполномоченного органа Фонда, принявшего решение о заключении сделки
55	МОДТ филиал АО «Казактелеком»	39-02 от 04.01.2012 г.	Услуги связи	решение уполномоченного лица от 04.01.2012 г.
56	АО «Казпочта»	39-03 от 04.01.2012 г.	Почтовые услуги (по спецсвязи)	решение уполномоченного лица от 04.01.2012 г.
57	АО «Казпочта»	39-04 от 04.01.2012 г.	Почтовые услуги (по авансовой книжке)	решение уполномоченного лица от 04.01.2012 г.
58	ОССС ОФ АО «Казпочта»	54-12 от 09.01.2012 г.	Услуги экспресс-почты	решение уполномоченного лица от 09.01.2012 г.
59	АОФ АО «Казпочта»	53-10 от 09.01.2012 г.	Почтовые услуги в РФ	решение уполномоченного лица от 09.01.2012 г.
60	АО «Казпочта»	39-10 от 31.01.2012 г.	Подписка на периодику	решение уполномоченного лица от 31.01.2012 г.
61	АО «Казпочта»	22 от 06.02.2012 г.	Почтовые услуги	решение уполномоченного лица от 06.02.2012 г.
62	ТОО «Самрук-Қазына Контракт»	ЕНС-34/2012 от 20.03.2012 г.	Услуги по предоставлению в пользование ЕНС ТРУ	решение уполномоченного лица от 24.02.2012 г.
63	ТОО «Самрук-Қазына Контракт»	50-КМ/ТС-12 от 26.03.2012 г.	Услуги по техническому сопровождению карты мониторинга казахстанского содержания	решение уполномоченного лица от 24.02.2012 г.
64	АО «Казпочта»	б\н от 06.01.2012 г.	Подписка на периодику	решение уполномоченного лица от 06.01.2012 г.
65	АО «Казпочта»	943-09 от 16.01.2012 г.	Подписка на периодику	решение уполномоченного лица от 16.01.2012 г.
66	АО «Казактелеком»	70-03 от 16.01.2012 г.	Услуги телефонной связи	решение уполномоченного лица от 16.01.2012 г.
67	ЗКОФ АО «Казпочта»	7/2012/3437 от 22.05.2012 г.	Услуги по пересылке специальных отправлений	решение уполномоченного лица от 22.05.2012 г.
68	АО «Фонд недвижимости «Самрук-Қазына»	75-ДГЗ-АД/105 от 03.07.2012 г.	Договор купли-продажи доли	решение уполномоченного лица от 26.06.2012 г.
69	АО «Казпочта», Алматинский почтамт	11.6-14-1403 от 20.06.2012 г.	Подписка на периодику	решение уполномоченного лица от 18.06.2012 г.
70	АО «Казактелеком»	526-11 КБ от 29.08.2012 г.	Услуги хостинга	решение уполномоченного лица от 20.08.2012 г.
71	АО «ҚазМұнайГаз Өнімдері»	48 от 15.11.2012 г.	Дизельное топливо (нефтепродукты)	решение уполномоченного лица от 15.11.2012 г.
72	Филиал АО «ҚазМұнайГаз Өнімдері» по Жамбылской, Кызылординской и Южно-Казахстанской областям	06/1015-2012 от 21.11.2012 г.	ГСМ (дизтопливо) для автобуса МЦПП	решение уполномоченного лица от 21.11.2012 г.
73	АО «Казпочта»	11.6-14-2704-ДГЗ от 05.12.2012 г.	Подписка на периодику	решение уполномоченного лица от 05.12.2012 г.
74	АО «Казактелеком»	1-690746426 от 30.11.2012 г.	Закуп услуг связи для моногорода Жезказган	решение уполномоченного лица от 30.11.2012 г.
75	АО «Казактелеком»	1-690746427 от 30.11.2012 г.	Закуп услуг связи для моногорода Балхаш	решение уполномоченного лица от 30.11.2012 г.
76	АО «Казактелеком»	1-690746428 от 30.11.2012 г.	Закуп услуг связи для моногорода Сарань	решение уполномоченного лица от 30.11.2012 г.
77	АО «Казактелеком»	1-690746429 от 30.11.2012 г.	Закуп услуг связи для моногорода Каражал	решение уполномоченного лица от 30.11.2012 г.
78	КОФ АО «Казпочта»	14-12/4935 от 04.12.2012 г.	Закуп услуг по автостоянке для автобуса МЦПП	решение уполномоченного лица от 04.12.2012 г.
79	АО «ҚазМұнайГаз Өнімдері»	39-01/08/897 от 31.01.2012 г.	Бензин АИ-92	решение уполномоченного лица от 31.01.2012 г.

CONTENTS

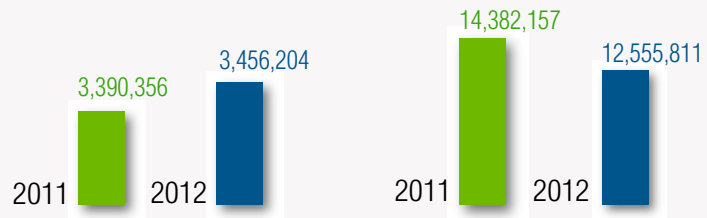
APPENDIX:

Damu Fund Mission

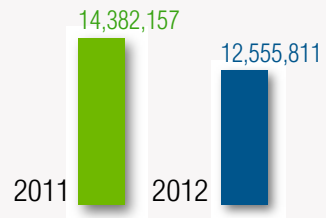
to encourage quality development of Kazakhstan of Small and Medium Enterprise

Statement of Comprehensive Income, (thousand tenge)

Profit for the year

Revenue for the year

Conditional Investment of Funds Program through regulated banks and lease companies:

	Supported:	Credit Amount:	Created:
2011	2,315 borrowers	82.7 billion tenge	3,437 jobs
2012	2,126 borrowers	78.1 billion tenge	3,247 jobs

Funding:

	Supported:	Credit Amount:	Subvention Ammount:
2011	497 projects	162.1 billion tenge	8.7 billion tenge
2012	1,373 projects	238.3 billion tenge	20.7 billion tenge

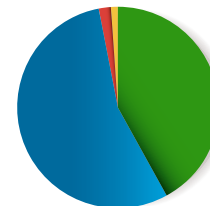
Guarantee:

	Supported:	Credit Amount:	Guarantee Ammount:
2011	24 projects	4.2 billion tenge	2,1 billion tenge
2012	87 projects	11.0 billion tenge	3,9 billion tenge

Trained/serviced

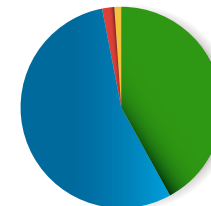
2011

- Service Support – 10,698 clients
- Business-Advisor – 15,645 listeners
- Business Relationship – 501 businessmen
- Top-management Training – 210 persons

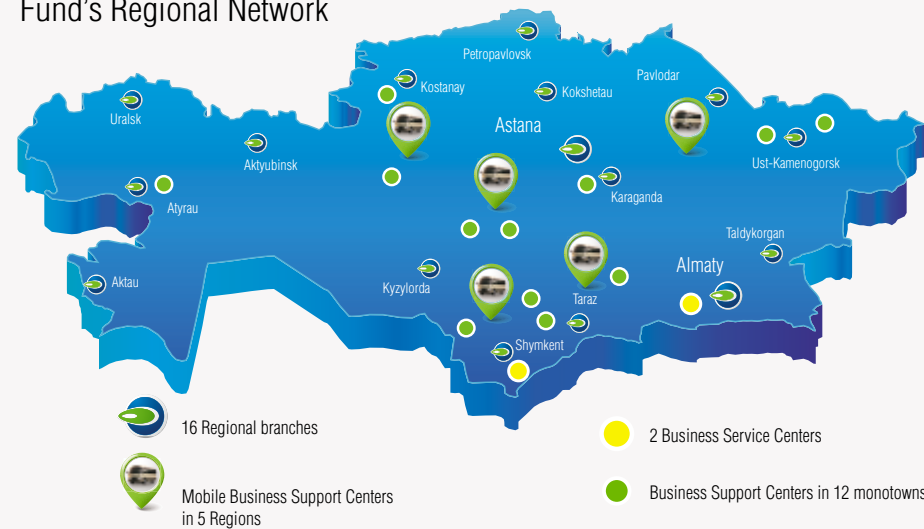

2012

- Service support – 13,124 clients
- Business-Advisor – 17,142 listeners
- Business Relationship – 622 businessmen
- Top-management training – 210 persons

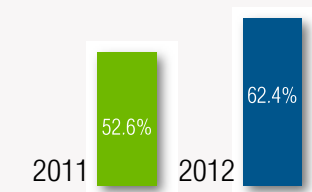
Fund's Regional Network

Corporate mangement level corresponding to the best practice requirements:

Damu-Komek:

	Placed	Supported
2011	345 applications	227 disabled businessmen
2012	352 applications	305 disabled businessmen

Dear Ladies and Gentlemen,

The Head of State in his message to the nation “New decade – new economic growth – new opportunities of Kazakhstan” has set a target to enter the top 50 countries with the most favorable business climate by 2020.

In the first place, the favorable conditions should be created for sustainable growth of the sector of small and medium-sized businesses, which is an essential element of sustainable development of the advanced economies in the world, capable of providing the flexibility of the economic system of the country.

Issues of development of small and medium-sized businesses have always been a priority for the Government of the Republic of Kazakhstan. Measures to support private entrepreneurship taken by the State, are unprecedented in the scale among all CIS countries. A range of programs providing for system and complementary support and development of all sectors of the economy: “Employment 2020”, “Productivity 2020”, programs for the development of competition, electric power industry, engineering, space activities, attraction of investments, export promotion, and others are under implementation in the framework of the State Program of Accelerated Industrial and Innovative Development of the Republic of Kazakhstan 2010–2014 (SPAIID).

Damu Entrepreneurship development fund is a financial agent of the “Business Road Map 2020” program, which is aimed to provide comprehensive support and regional development of the SME sector in non-oil and gas sectors of the economy. Today we can say that the implementation of this program is on schedule and is an effective tool for the implementation of SPAIID. “Business Road Map 2020” is the most successful governmental project to support small and medium-sized businesses. For all period of implementation of the program, 2,221 entrepreneurs have received the support in the form of rate of remuneration subsidies in the amount of loans of over 492 bln. KZT, and guarantees in the amount of loans of

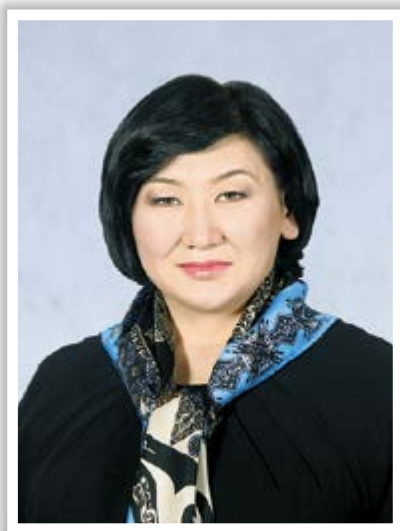
15,905 bln. KZT have been issued to 113 entrepreneurs. In addition, more than 35 thousand persons received business-training.

In 2012, a system work on the development of the economy and the life-supporting infrastructure of small cities and towns started, the integrated development plans on the basis of individual socio-economic and climatic characteristics of each single-industry town were developed. For its part, the Damu Fund opened last year a specialized Business support centers in 12 single-industry towns.

2013 year promises to be no less rich in the events. The Government of the Republic of Kazakhstan is preparing a package of legislative and normative documents, related to the expansion of mechanisms of partnership between the Government and business, and further improvement of the business climate in the country. We will continue the policy of subsequent reduction of administrative barriers and simplifying licensing procedures, in particular for small and medium businesses.

We all are interested in creating the necessary conditions for the development of entrepreneurship. I am confident that the implementation of the assigned tasks, the improvement of the legal framework and the launch of new programs and projects to support entrepreneurship will contribute to further growth and strengthening of the small and medium-sized businesses sector, will provide high and stable earnings to a significant portion of the population and create the conditions for sustainable development of the economic system of Kazakhstan.

Deputy Prime-Minister of the Republic of Kazakhstan.
Chairman of the Board of Directors
Ye. Orynbayev

Dear Ladies and Gentlemen,

Last year, our Fund achieved some success in its activities. We continued active implementation of government programs on support of entrepreneurship, such as the Business road map 2020, Program for the development of single-industry towns, Women entrepreneurship support program, and many others.

I would like to say more about the program "Business Road Map 2020". This is a comprehensive program aimed at developing regional entrepreneurship in the non-oil and gas sectors of the economy, as well as at the maintaining the existing and creation of new permanent jobs.

In 2012, in the framework of the "Business Road Map 2020" program, a number of signed subsidy contracts tripled and reached 2,221, and a number of issued guarantees increased by a factor of 4 and reached 113. In addition, last year the Damu Fund started to create the infrastructure of entrepreneurs' support at three levels: Entrepreneurs service centers were launched in Almaty and Shymkent, Business Support Centers were opened in 12 single-industry towns; Mobile Business Support Centers started their work in the territory of five regions.

About 35 thousand Kazakhstani entrepreneurs and those who plan to open their own business have been trained in the framework of such projects as the "Business Advisor", "Training for senior executives of small and medium businesses", "Business connections". Another 25 thousand entrepreneurs received free consultation and services in the field of conduct of business. In addition, it is the second time when the Fund was the organizer of a special panel session of Astana Economic Forum on entrepreneurship development. The guests at the session were Nobel Prize winners and renowned scientists-economists. Besides that, the National Franchising Center was opened with the participation of the Fund in Almaty.

I would like to note that the Fund does not stand still, our programs are constantly updated. We try to take into account all wishes of our entrepreneurs; therefore, we proposed to introduce changes to the "Business Road Map 2020" program that increase the access of entrepreneurs to support tools.

Our success is the result of the work of the whole Damu Fund's team, and established fruitful partnership relations with the second tier banks. Active cooperation with the banks resulted in increased interest in funding of start ups. It is in the last year there has been a serious breakthrough in lending – together with one of the banks we have developed a special product for lending of start-up projects, and we hope that other banks will join this initiative.

Our work is of great social importance for society and the State. The Fund's name became recognizable: Kazakhstani media published more than 6 thousand information materials about our activities.

We have both social and financial performance of the Fund's activities that obviously demonstrate the thesis: what is beneficial to small and medium businesses, is eventually beneficial to the State and the Damu Fund. In 2012 we earned net income of more than 3.4 bln. KZT.

Not resting on the oars, we continue to actively develop existing programs and tools on support of entrepreneurship by providing small and medium-sized enterprises with available funding, education and consulting support.

In 2013 we plan to focus on implementation of new instruments of public support for young and start-up businessmen. New initiatives of the Fund will be special programs on young entrepreneurs development, grant funding of start-up entrepreneurs, promotion of microfinancing.

Implementation of the plans and how productive will be the year 2013, depends on the work and the personal involvement of each of us.

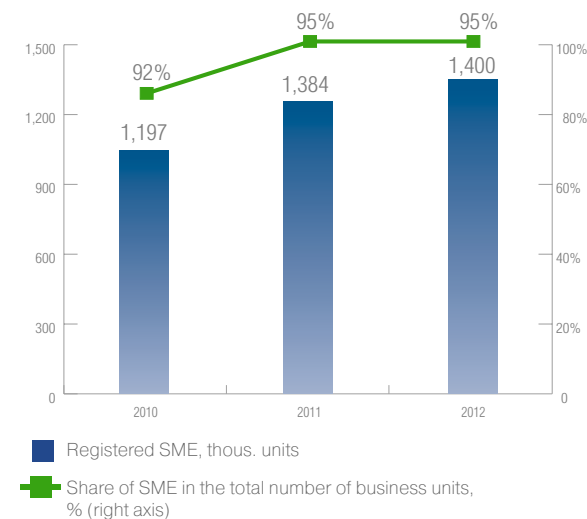
Chairwoman of the Management Board
L. Ibragimova

1.1 Market share of the Fund by core activities

MARKET ANALYSIS

The year of 2012 was characterized by an increase in entrepreneurial activities and growth of Kazakhstan's economy as a whole. Due to public policies aimed at the improvement of business climate, there has been a steady increase in the number of private business entities over the past three years in Kazakhstan. First of all, there is the growth of small and medium-sized business entities (SME), whose share in 2012, according to preliminary data, was 95.2% of the total number of economic entities in the country.

Changes in the number of registered SME

Note: According to data of the Agency of Statistics of the Republic of Kazakhstan (www.stat.gov.kz).

The experts of the World Bank note that there are favorable changes in the business environment. In the Doing Business ratings for 2012 and 2013, Kazakhstan

Kazakhstan's position in the World Bank's doing Business rating

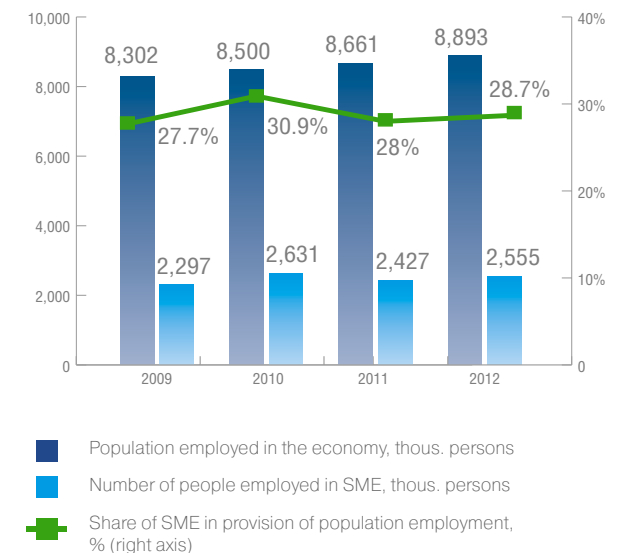
	2012	2013	Change
Total rating	56	49	+7
Registration of enterprises	55	25	+30
Obtaining permits on construction	150	155	-5
Connection to the electric power supply system	81	80	+1
Registration of property	28	28	0
Credit activities	97	83	+14
Protection of investors	10	10	0
Taxation	16	17	-1
International trade	178	182	-4
Contract performance security	28	28	0
Insolvency resolution	55	55	0

Note: Compiled according to the World Bank (www.doingbusiness.org).

took 56th and 49th position, respectively. The upward trend in the first place was ensured by measures to facilitate registration of enterprises and improve credit conditions.

There is an annual increase in the number of employed population in the economy of Kazakhstan. By the end of 2012 it reached 8,893 thous. persons. At the same time, the number of people employed in SME in 2012 was 2,555 persons. (29% out of all employed people).

Changes in the number of employed population

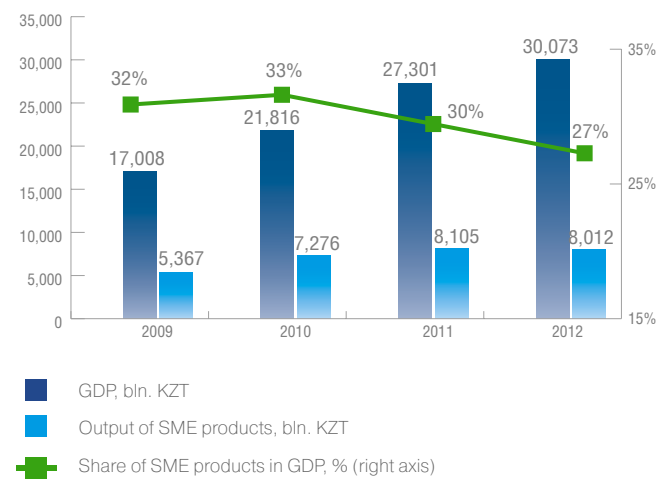

Note: According to data of the Agency of Statistics of the Republic of Kazakhstan (www.stat.gov.kz).

After moderate growth in 2009, in recent years, Kazakhstan's GDP in real terms shows a steady growth. So, in 2011, due to 7.5% growth, the GDP was 2,7301 bln. KZT, in 2012, the real GDP growth was 5%, which has resulted in the GDP level of 30,073 bln. KZT. The shares of production of goods and services in GDP for January–December, 2012 amounted to 41% and 53%, respectively. The major share in GDP accounts for the

industry – 30.4%. About 27% of the GDP of Kazakhstan is the output of SME products .

Changes in GDP and output of products by SMEs

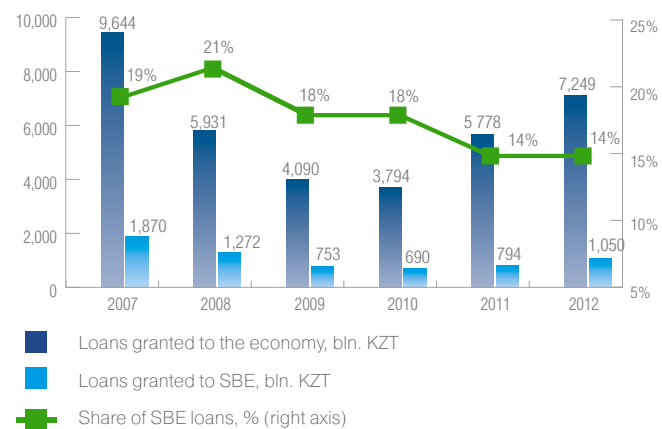

Note: According to data of the Agency of Statistics of the Republic of Kazakhstan (www.stat.gov.kz).

MARKET SHARE OF THE FUND

In 2012, the bank lending, which began in 2011, continued to grow after three preceding years of decline. According to the National Bank of the Republic of Kazakhstan, the amount of credit funds issued by the second tier banks (hereinafter referred to as the STB) to the economy in 2012 amounted to 7,249 bln. KZT, which is by 25.4% higher than the level of 2011. The volume of STB credits to small business entities (hereinafter referred to as SBEs) amounted to 1,050 bln. KZT, and this is by 32% more than last year..

Annual volumes of lending to the economy and small businesses

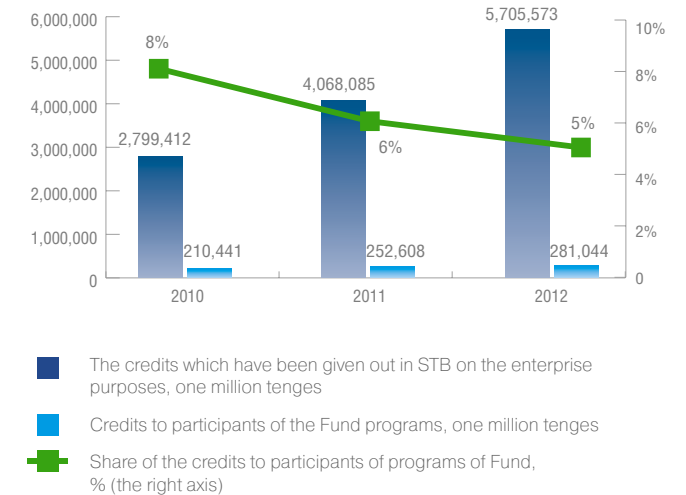
Note: According to data of the National Bank of the Republic of Kazakhstan (www.nationalbank.kz).

It is also important that in 2012 the banks did not receive such a large amount of funds from the state for the lending to SMEs, as in 2008–2010. That is, the credit growth is due solely to the recovered liquidity and increased amounts of own funds of STB.

Thus, having ensured prompt transfer of anticrisis funds to the SMEs in 2009 – 2010, the Damu Fund contributed not only to the recovery of entrepreneurial activity, but also to the increase in the volume of liquid funds of STB for further lending to the economy. Since 2010, entrepreneurship support policy has changed course to post-crisis development and promotion of sustainable growth in the entrepreneurship sector. To this end, the “Business Road Map 2020” program (hereinafter referred to as the “BRM 2020”) was adopted in April 2010, in the framework of the program, the Damu Fund continues to subsidize interest rates on loans to entrepreneurs, as well as provides guarantees to banks in obtaining of loans.

Totally, private entrepreneurship entities received loans in the amount of 281 bln. KZT through the participation in the Damu Fund’s programs (conditional placement and “BRM 2020” program) in 2012. During the period of 2011-2012, the share of loans granted to the participants in the Damu Fund’s programs in the total amount of loans granted by the STB for business purposes reduced from 6% to 5%. This coverage is caused by the restriction of the segment of the Damu Fund’s programs to the entrepreneurs of priority sectors of the economy, which do not include trade and construction, receiving about 50% of loans of STB.

Changes in loans granted for business purposes

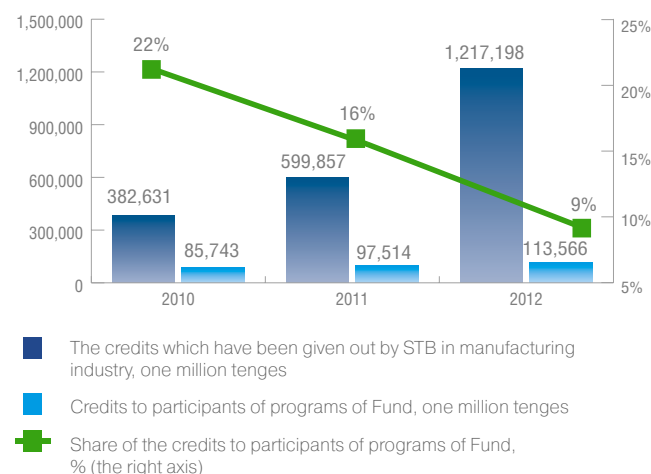

Note: According to the data of the National Bank of the Republic of Kazakhstan (www.nationalbank.kz) and geographic information system of the Fund (www.gis.damu.kz).

If the loans granted for projects in the processing industries are considered separately, in their structure the participants in the Damu Fund’s programs received: in 2010 – 22%, in 2011 – 16%, in 2012 – 9%. Thus in absolute expression volumes of crediting of projects in manufacturing industry according to Fund programs Damu increased: in 2011 in comparison with 2010 for 114%, and in 2012 in comparison with 2011 for 116%.

Changes in loans granted for projects in processing industries

Note: According to the data of the National Bank of the Republic of Kazakhstan (www.nationalbank.kz) and geographic information system of the Fund (www.gis.damu.kz)

In parallel with the programs of financial support in 2012 the Damu Fund continued large-scale works on the implementation of training programs and consulting support to entrepreneurs. As a result, the number of students within the framework of short-term training course "Business Advisor", which since 2011 is implemented under the "BRM 2020" program was 32,961 people. In the framework of other projects of the 4th direction "Strengthening the entrepreneurial potential" of the "BRM 2020" program, 420 entrepreneurs attended training courses for senior executives at the JSC "Nazarbayev University", 1,123 people completed training under the project "Business Communication", more than 83 thousand services were provided within the service support of business. 2 Entrepreneurs Service Centers were opened in Almaty and Shymkent, 12 Business Support Centers (hereinafter referred to as the BSC) were opened in single-industry towns, 5 mobile BSCs were launched to provide consulting to entrepreneurs and the public at the district level.

1.2 Mission of the Fund

Mission of the Damu Fund is to promote quality development of small and medium businesses in Kazakhstan.

1.3 Goals and Objectives of the Fund

MAIN OBJECTIVES OF THE DAMU FUND:

1. Increase of amounts and availability of funding for small and medium-sized enterprises (SMEs) by attracting funds

from the Republican and the local budgets, foreign and domestic creditors, as well as own funds of the Damu Fund.

The main objectives to achieve this goal are:

- 1) Promotion of the availability of financial resources for existing SMEs and emerging entrepreneurs.
- 2) Ensuring effective allocation of credit resources by maximizing coverage of SMEs in regional and sectoral aspects.

2. To promote increase of funding for the enterprises of non-oil and gas sectors of the economy.

To achieve this goal the following objectives will be performed:

- 1) Quality performance of functions of financial agent within the framework of the 1st – 3rd directions of the "BRM 2020" program.
- 2) Promoting innovations, technical upgrading of the SME.

3. Increasing coverage of potential and existing entrepreneurs by the non-financial support aimed at strengthening of entrepreneurial potential of the population.

The main objectives to achieve this goal are:

- 1) Quality performance of Operator functions of the 4th direction in the "BRM 2020" program.
- 2) Introduction of remote tools for provision of research and information, and consulting services for SMEs and the public with entrepreneurial initiative;
- 3) Development of infrastructure of non-financial business support in all regions of Kazakhstan;
- 4) Monitoring and regular analytical study of the SME sector development.

4. Improvement of operating efficiency of the Damu Fund.

To achieve this goal the following objectives will be performed:

- 1) Improvement of corporate governance.
- 2) Conduct an effective human resources management.
- 3) Regional development, performing functions of a "single window" and a link between entrepreneurs, government agencies, national development institutions and other organizations.
- 4) Effective assets management

1.4 Strategic Development of the Fund

The Anti-crisis Adjustment Program of the Government of the Republic of Kazakhstan accomplished its task: in addition to reduction of shortage of credit resources for SMEs, the government created conditions to recover bank liquidity and to renew lending by the banks using market resources. In this regard, the policy of support and development of SMEs should be revised and focused on ensuring post-crisis development of this sector of the economy.

First, it is related to the sources and intended use of the funds for entrepreneurship development. Under the conditions of the renewal of lending by the STB, the implementation of the large-scale "carpet coverage" programs will not result in such a significant effect. In the framework of the new programs of the Damu Fund the critical task is the effective regional and sectoral allocation of credit resources, attracted from local budgets, from foreign granting organizations and donors, as well as formed using own funds of the Fund. To this end, since 2011, the Fund started the implementation of such programs as the Program of SME projects financing in small towns, Program of SME financing under the credit facility of the Asian Development Bank; in 2012, the Program "Damu-Regions 3", Program of financing of leasing transactions of SME, Program of financing of the Private Enterprise Entities in Zhanaozen, Mangistau region (through STB and direct financing) were launched. In parallel with this, the Damu Fund will continue to perform functions of the Operator of the Adjustment program (1st – 3th tranches), Programs "Damu-Regions 1, 2", Programs for the development of microcredit organizations (hereinafter referred to as the MCO) in Kazakhstan to a full repayment of the funds allocated by the partner banks in accordance with the repayment schedules.

Secondly, within the framework of the diversification of the business sector a separate block of the Damu Fund programs should be aimed at increasing funding for entrepreneurship in non-oil and gas sectors of the economy. For this purpose, since 2010, the Damu Fund performs functions of the fiscal agent of

interest rate subsidies and guarantee on loans for entrepreneurs in the priority sectors of the economy within 1st – 3rd directions of the «BRM 2020» program. In addition, the Damu Fund carries out implementation of the Program "Damu-Ondiris" and Program of financing of leasing transactions of SME in the processing industries.

Finally, to ensure greater public involvement in entrepreneurship and to raise the level of competence of the entrepreneurs, the objective of the Damu Fund is the introduction of non-financial support instruments aimed at strengthening the entrepreneurial potential of the population. The Damu Fund will carry out this work primarily as the operator of 4th direction "Strengthening entrepreneurial potential" of the "BRM 2020" program, which includes training of new entrepreneurs and senior executives, provision of service support to business, the "Business connections" project. Also as a part of this work since 2011, the Fund has launched Call-Center for entrepreneurs, and in 2012 - Business portal. To provide feedback to the entrepreneurs it is planned to continue holding regular analytical studies and forums.

The execution of all activities within the core business is continuously related to the work to improve the operating performance of the Damu Fund, including effective asset management, improved corporate governance, risk management, the conduct of an effective human resource management, as well as regional development.

1.5 Significant corporate events

MARCH

Holding of the Kazakh-Turkish business forum in Almaty.

MAY

- Panel session "Effective entrepreneurship – efficient economy" was held in the framework of the V Astana Economic Forum.
- The agreements under a new system of guarantee and subsidization of leasing transactions in the framework of the "BRM 2020" program were signed.

SEPTEMBER

- K.Ye. Sultangaziyev and S.U. Yergusayeva were appointed as the Deputy Chairman of the Management Board and M.B. Beysembayev was appointed the Managing Director-Member of the Management Board by the resolution of the Board of Directors of the Damu Fund.
- Participation of representatives of the Damu Fund in the IV meeting of the Kazakh-Polish Intergovernmental Commission (IGC), during which a Program on cooperation with the Polish Agency for Entrepreneurship Development (PAED) for 2012–2013 was signed.
- Assistance in organizing and holding of the IV meeting of Ministers of Trade of the landlocked developing countries, as well as Global Topical Meeting on international trade, facilitation and promotion of trade.
- The holding of the Kazakh-Estonian Business Forum “Status of entrepreneurship and measures to strengthen the business connections between countries” with the participation of the Prime Minister of Estonia A. Ansip.
- Organization and holding of the Business-Forum on cross-border cooperation with the participation of the Heads of State of Kazakhstan and Russia in Pavlodar.
- The SB JSC Sberbank of Russia and Damu Fund signed the memorandum of understanding and cooperation to the amount of 10 bln. KZT for the financing of SME on the border territories of the Republic of Kazakhstan.

OCTOBER

- Opening of the Entrepreneur service centers in Almaty and Shymkent.
- Launch of mobile Business Support Center in five regions of Kazakhstan.

NOVEMBER

- Visit of the Prime Minister of the Republic of Kazakhstan S.N. Akhmetov to the Entrepreneurs Service Center of the South Kazakhstan region in Shymkent.
- Opening of 12 Business Support Centers in single-industry towns of Kazakhstan;
- The Minister of economic development and trade of the Republic of Kazakhstan signed a Joint declaration of intent between the Government of the Republic of Kazakhstan and the United Nations Industrial Development Organization (UNIDO) on the Project of establishment of Center for industrial entrepreneurship development.

DECEMBER

- The development strategy of the Damu Fund for 2012–2022 was approved by the resolution of the Board of Directors.
- A Memorandum of cooperation with the Hungarian Enterprise Fund was signed.

1.6 Information and list of the Fund’s subsidiary companies

List of companies in which the Fund has shares in the authorized capital, but does not have significant influence on the activities of these companies:

Nº	Name	Authorized capital, mln. KZT	Equity share	Core activity
1	MCO ADAL-INVEST LLP	7	28.5%	Microfinance
2	MCO Econom LLP	12	16.6%	Microfinance
3	MCO West Finance LLP	5.06	39.5%	Microfinance
4	MCO Zhaynar LLP	5.5	36.4%	Microfinance
5	MCO TOTA LLP	4.5	44.4%	Microfinance

2.1 Agencies of the Fund

In accordance with the Charter of the Damu Fund the bodies comprise the following:

- 1) Superior body – the Sole shareholder;
- 2) Management body – the Board of Directors;
- 3) Executive body – the Management Board;
- 4) The body performing supervision of the financial and economic activities of the Damu Fund, evaluation of internal audit, risk management, execution of documents in the field of corporate governance and consulting in order to improve the activities of the Damu Fund, – the Internal Audit Service;
- 5) Other bodies established in accordance with legislation of the Republic of Kazakhstan.

2.2 The shareholder of the Fund

The Sole shareholder of the Fund is JSC Sovereign Wealth Fund “Samruk-Kazyna” (hereinafter referred to as JSC SWF “Samruk-Kazyna”).

The most significant functions of the Sole shareholder include: the adoption of the Charter, the Code of corporate governance, Dividend policy, determination of the composition and term of powers of the Board of Directors, the approval of external auditor and the annual financial statements, etc.

Number of authorized and placed securities (common shares) amounted to 27,462,244 shares.

2.3 Board of Directors of the Fund

The Board of Directors carries out general management of the activities of the Fund. Functions of the Board of Directors are approving the Fund’s Development strategy, adoption of programs in support of entrepreneurship, ensuring efficient work of the risk management system, control of financial and economic activities of the Fund, etc.

The Board of Directors consists of 9 members, including 4 Independent directors.

2.4 Members of the Board of Directors

Chairman of the Board of Directors –
YERBOL TURMAKHANOVICH
ORYNBAYEV
 (born in 1971, date of election to the Board of Directors – March 26, 2012)

He graduated from the Moscow State University named after M. Lomonosov (1989-1993), lawyer; form the Duke University in the USA (2000–2002), Master of International Economic Development.

Since 2007, he has worked as a Head of the Office of the Prime-Minister of the Republic of Kazakhstan. Since 2008 till present, he is the Deputy Prime-Minister of the Republic of Kazakhstan.

Member of the Board of Directors –
MARAT APSEMETOVICH
KUSAINOV

(born in 1965, date of election to the Board of Directors – March 26, 2012)

In 1988, he graduated from the Almaty Institute of national economy, specialty – “Industrial plans”, in 1997 – the National Higher School of public administration under the President of the Republic of Kazakhstan with a degree in “Public administration”.

Since 2006 he worked as a Vice Minister of Economy and Budget Planning of the Republic of Kazakhstan; since 2010 – Vice -Minister of Economic development and Trade of the Republic of Kazakhstan. At present time he is a Vice-Minister of Economy and Budget Planning of the Republic of Kazakhstan.

Member of the Board of Directors –
YELENA LEONIDOVNA
BAKHMUTOVA

(born in 1962, date of election to the Board of Directors – March 26, 2012)

In 1983, she graduated from the Almaty National Economy Institute with a degree “Economist”.

Since 2004, she has worked as Deputy Chairman of the Agency of the Republic of Kazakhstan on Regulation and Supervision of Financial Market and Financial institutions; since 2008 – Chairman of the Agency of the Republic of Kazakhstan on Regulation and Supervision of Financial Market and Financial institutions. Since 2012 till present, she has been the Deputy Chairman of the Management Board of JSC SWF “Samruk-Kazyna”.

Member of the Board of Directors –
GALIYA TAGIBERDIEVNA
DZHOLDYBAYEVA

(born in 1973, date of election to the Board of Directors – September 24, 2012)

In 1996, she graduated from Karaganda State University named after E.A. Buketov with a degree in “Jurisprudence”.

Since 2003, she has worked as Director of the Department of legal support and protection of consumers, the Department of control and legal support, the Legal Department of the Agency of the Republic of Kazakhstan on regulation of natural monopolies,

protection of competition and small business support; since September 2008 she is the Vice Chairman of the Committee of the Registration Service and rendering legal assistance; from October 2009 to September 2012 – Director of the Department of Justice of Pavlodar region. From September 2012 till present she is the Chairman of the Committee of Enterprise Development of the Ministry of Regional development of the Republic of Kazakhstan.

**Member of the Board of Directors,
Independent Director –
ZHANNAT DZHURGALIEVA
YERTLESOVA**

(born in 1956, date of election to the Board of Directors – March 26, 2012)

In 1978, she graduated from the Kazakh State University named after S.M. Kirov, with a degree in “Mathematics”. Doctor of Economic Sciences, Professor, author of more than 50 scientific works.

Since 2005, she has worked as the President of the Governing Board of the Association of taxpayers in Kazakhstan; from June 2007 to September 2007 – Deputy Chairman of the Management Board of JSC Sustainable development fund “Kazyna”; since February 2007 she is a member of the Board of Directors of Sustainable development fund “Kazyna”. From February 2007 till present she works as an outside Adviser to the Prime-Minister of the Republic of Kazakhstan. Chairwoman of the Board of Directors of the JSC National Research Center under the Government of the Republic of Kazakhstan.

**Member of the Board of Directors,
independent Director –
SAKEN ORYNBEKOVICH
SEYFULLIN**

(born in 1961, date of election to the Board of Directors – March 26, 2012).

He graduated from Almaty Institute of national economy with a degree in “Labor economics” (1978–1982). Honorary Professor of the Almaty technological University.

In 2005 he worked as Chairman of the Board of Directors of JSC insurance company “Alliance Insurance”; from May to November 2007 – Chairman of the Management Board of JSC Financial Corporation “Seymar Alliance”; Since November 2007 – he is the Deputy Chairman of JSC Financial Corporation “Seymar Alliance”, member of the Management

Board of JSC Alliance Bank. Since October 2008 till present, he is the Chairman of the Management Board of JSC Financial Corporation “Seymar Alliance” (SAFC). Member of the Board of Directors of JSC Alliance Bank.

**Member of the Board of Directors,
Independent Director –
YERKEGALI SERIKOVICH
YEDENBAYEV**

(born in 1975, date of election to the Board of Directors – March 26, 2012).

He graduated from the Kazakh State Academy of Management, with a degree in “Finances and credit” (1993–1997).

Since 2004 he worked as a Director of the Department of strategy and analysis of the Agency of the Republic of Kazakhstan on regulation and supervision of financial market and financial institutions; since 2007 he is the Managing Director of JSC Tsesna Corporation; since March 2007 – Acting Deputy Chairman of the Management Board of JSC Tsesna Corporation; since 2008 he is a member of the Management Board, acting Chairman of the Management Board of JSC Tsesna Corporation. From March 2008 till present he works as the Chairman of the Management Board of JSC Tsesna Corporation.

**Member of the Board of Directors,
independent Director –
ORAZ ALIEVICH
ZHANDOSOV**

(born in 1961, date of election to the Board of Directors – September 24, 2012).

In 1983 he graduated cum laude from the Faculty of Economics of the Moscow State University named after M. Lomonosov with the speciality of “Economist-cybernetician”.

From December 2000 to November 2001, he was Deputy Prime Minister of the Republic of Kazakhstan; from December 2001 to September 2002 – Chairman of Association of the financiers of the Republic of Kazakhstan; from January to June 2003 – Assistant to the President of the Republic of Kazakhstan; from June 2003 to July 2004 – Chairman of Agency of the Republic of Kazakhstan on regulation of natural monopolies and protection of competition. Since December 2011 – Advisor to Chairman of the Management Board of the National Economic Chamber of Kazakhstan “Atameken” Union. From October 2008 till present – Director of the Economic analysis center “RAKURS”.

**Member of the Board of Directors –
LYAZZAT YERKENOVNA
IBRAGIMOVA**

(born in 1972, date of the first election to the Board of Directors – January 14, 2011, date of the current election – March 26, 2012).

In 1994, she graduated from Akmola agricultural Institute with a degree in “Economy and management in agroindustrial complex sectors”; in 2003 – Eurasian Humanitarian Institute with a degree in “Jurisprudence”. Candidate of Economic Sciences.

Since 2004, she headed the Departments of analysis and development strategy, training and consulting, corporate development of the Damu Fund. Since January 2009, she worked as the General Manager of the Department of special programs of the Directorate on management of financial institutions and development institutions of JSC SWF “Samruk-Kazyna”; since August 2009 – Deputy Chairman of the Management Board of the Damu Fund. From January 2011 till present, she is the Chairwoman of the Management Board of the Damu Fund.

Members of the Board of Directors of the Damu Fund shall be citizens of the Republic of Kazakhstan; and shall not hold shares of suppliers and competitors of the Fund.

2.5 Activities of the Board of Directors

In 2012, the Board of Directors continued its activity: a total of 11 meetings, including 3 – in absentia were held and 67 issues were considered.

Information about main resolutions adopted by the Board of Directors in 2012

Nº	Description	Adopted resolutions
1	Approval of the Program of conditional placement with the STB and other financial institutions for further lending to the Private Enterprise Entities in Zhanaozen, Mangistau region.	The Program was approved by the resolution of the Board of Directors as of January 27, 2012.
2	Approval of the composition of Committees under the Board of Directors	The compositions of Committees were approved by the resolution of the Board of Directors as of May 1, 2012.
3	Approval of the Actions Plan to improve corporate governance of the Fund	The Plan was approved by the resolution of the Board of Directors as of April 17, 2012.
4	Approval of the Regulation on Ombudsman in the Fund.	The Regulation was approved by the resolution of the Board of Directors as of June 13, 2012.
5	The approval and submission of the issue of assignment of audit organization to the consideration by the Sole shareholder of the Fund	The issue of assignment of audit firm was approved by the resolution of the Board of Directors as of August 17, 2012.
6	On approval of Annual report 2011 of the Damu Fund	The Annual report was approved by the resolution of the Board of Directors as of August 17, 2012.
7	The approval and submission of the new revision of the Charter of the Fund to the consideration by the Sole shareholder of the Fund	The new revision of the Charter of the Fund was approved by the resolution of the Board of Directors as of August 17, 2012.
8	Approval of Tax accounting policy of the Fund	The Policy was approved by the resolution of the Board of Directors as of November 19, 2011.
9	Approval of the Regulations on setting of limits on balance and off-balance liabilities for the banks-bank-counterparties of the Fund	The Regulations were approved by the resolution of the Board of Directors as of December 7, 2012.
10	Approval of development Strategy of the Fund for 2012–2022.	The Strategy was approved by the resolution of the Board of Directors as of December 24, 2012.

For the year of 2013, a number of measures to revitalize the activities of the Board of Directors of the Fund were prepared, including elaboration of the Work plan of the Board of Directors for 2013.

According to «Rules of payment of remunerations and compensations for expenses of independent directors of JSC SWF “Samruk-Kazyna” to independent directors of Damu Fund, in an order established by the legislation of the Republic of Kazakhstan, during execution of the duties by them, pay remuneration and (or) the expenses connected with execution by them of functions of board members are compensated. The order and the amount of payment of remunerations and (or) compensations for expenses to independent directors are established by the decision of the Only shareholder.

According to the best world practice of the corporate governance, to independent directors of Damu Fund it is paid:

- the fixed remuneration – for fulfillment of duties of the board member, payment of remuneration are made by Fund in a monetary form once in a half-year, in proportion to the period of work of the Director in the corresponding half-year of calendar year;
- extra fee – for participation in meetings of committees of Board of directors;
- also the expenses connected with departure on meetings of Board of directors are compensated.

2.6 Activities of the Committees under the Board of Directors

In accordance with international standards of corporate governance the Committees under the Board of Directors of the Fund were established.

The Strategic and budget planning Committee formulates recommendations and proposals on matters relating to the development and implementation of the Development strategy of the Fund, as well as submits proposals to the Board of Directors to improve the system of budgeting and dividend policy of the Fund.

In 2012, 4 meetings in the presence of the Committee were held, at which 17 issues were considered and 31 recommendations to the Board of Directors were given.

The Audit Committee formulates recommendations to the Board of Directors to establish an effective system of control of financial and economic activity of the Fund, control of the independence and effectiveness of the systems of internal and external audit and risk management, as well as the execution of documents in the field of corporate governance.

In 2012, 4 meetings in presentia of the Committee were held, at which 17 issues were considered and 19 recommendations to the Board of Directors were given.

Appointment and Remuneration Committee was established to formulate and submit to the Board of Directors recommendations on attracting highly qualified specialists to the Board of Directors and the Management Board, prepare proposals on determination of remuneration of the Board of Directors to the Sole shareholder, and for determination of remuneration of the Management Board and the Corporate Secretary to the Board of Directors.

In 2012, 2 meetings in presentia of the Committee were held, at which 5 issues were considered and 5 recommendations to the Board of Directors were given.

In 2012, the compositions of the Committees under the Board of Directors of the Fund were determined by the resolution of the Board of Directors of the Fund.

The Committee	Chairman of the Committee	Members of the Committee
The Committee for strategic and budget planning	Zh.D. Yertlesova	M.A. Kusainov Ye.I. Bakhmutova O.A. Zhandosov
Audit Committee	S.O. Seyfullin	M.A. Kusainov Ye.S. Yedenbayev
Appointment and Remuneration Committee	Ye.S. Yedenbayev	O.A. Zhandosov G.T. Dzholdybayeva

2.7. Control of the activities of the Fund

The Fund has an Internal Audit Service, that is an independent structural subdivision providing the organization and execution of internal audit, and direct subordinate and accountable to the Board of Directors. In 2012, the Internal Audit Service carried out an audit of activities of:

- 9 structural subdivisions of the Head office: Security Department, Guarantee Department, Budget Planning Department, Training and Service Support Department, Accounting and Reporting Department, Subsidy Department, Administrative Department, HR service, Risk Management Department;
- 7 regional branches of the Fund: in Almaty, East-Kazakhstan, Pavlodar, North Kazakhstan, Aktobe, Karaganda regions and the city of Almaty.

Also the diagnostics of the effectiveness of corporate governance of the Fund was carried out, the reports on the evaluation of the effectiveness of the risk management system of the Fund and the condition of the internal control system of the Fund were prepared.

These audits were carried out on time and in full in accordance with the engagements prescribed by the approved Annual

audit plan for 2012. On the basis of the results of the internal audit service, the recommendations have been provided to further improve the corporate governance system, to improve the internal audit system and proposals to address the identified findings and inconsistencies.

INFORMATION ON THE EXTERNAL AUDITOR

The audit of financial statements for 2012 was carried out by Deloitte LLP. Fees paid to Deloitte LLP for the audit of financial statements for 2012, amounted to 9.9 mln. KZT.

The audit of financial statements of the Fund was previously provided by:

- 2011 – PriceWaterhouseCoopers LLP
- 2010 – KPMG Audit LLP;
- 2009 – Ernst and Young LLP;
- 2008 – KPMG Audit LLP;
- 2007 – KPMG Audit LLP;

In 2012, former employees of audit organizations conducted the financial statements audit were not employed to the Fund.

2.8 Activities of the Management Board

The Management Board consisting of 7 members is an executive body of the Damu Fund. The Management Board of the Damu Fund carries out weekly meetings and takes

resolutions on operating management of the Fund. During 2012, the Management Board held 82 meetings at which 676 issues were considered.

Information about the main resolutions adopted by the Management Board in 2012

No	Description	Progress of performance
1	Approval of the Program of conditional placement with the STB and other financial institutions for further lending to the private business entities in Zhanaozen, Mangistau region.	The program was approved by the resolution of the Management Board as of January 19, 2012
2	Approval of the Program "National Franchising Development Center" under the Damu Fund	The program was approved by the resolution of the Management Board as of February 2, 2012
3	Approval of the annual financial statement of the Damu Fund for 2011, as well as determination of the order of distribution of net income	The statement was approved by the resolution of the Management Board as of April 5, 2012
4	Introduction of changes in the organizational structure of the Damu Fund and reducing authorized staff size (limit).	Approved by the resolution of the Management Board as of April 5, 2012
5	Approval of amended Regulation on Regional branch of the Damu Fund	The Regulation was approved by the resolution of the Management Board as of May 17, 2012
6	Approval of amended Charter of the Damu Fund	The Charter was approved by the resolution of the Management Board as of May 17, 2012
7	Approval of Annual report 2011 of the Damu Fund	The report was approved by the resolution of the Management Board as of June 28, 2012
8	Approval of Tax accounting policy of the Damu Fund	The policy was approved by the resolution of the Management Board as of October 5, 2012
9	Approval of Regulation on the Strategic Development Committee of the Damu Fund	The Regulation was approved by the resolution of the Management Board as of October 18, 2012
10	Approval of personal composition of the committees and commissions under the Management Board of the Damu Fund	The compositions were approved by the resolution of the Management Board as of October 25, 2012

As part of the work to improve the efficiency of business processes and motivate employees to perform high-value targets, the Damu Fund developed and approved the Rules for payment of remuneration to executive employees of the Damu Fund based on the results of the year (hereinafter referred to as the Rules). The purpose of this document is to regulate the conditions and procedures for payment of remuneration to executive employees of the Fund under the project of target-specific management. The Rules also specify the basic principles on which the remuneration system is based:

- Relation between remuneration and performance of tasks serving the interests of the Fund and its Shareholder;
- Simplicity and transparency of principles for determination of amount of remuneration;

- Dependence of remuneration on the Fund's performance and personal effectiveness of executive employee

To assess the performance of executive employees, a system of key performance indicators (hereinafter referred to as the efficiency), which provides for the maximum application of the above principles in the work is applied. Therefore, it enhances the efficiency of financial and operational activities of the Fund through an effective process of planning and setting goals, reliable and fair evaluation of performance of each employee individually. These factors significantly increase the degree of achievement of corporate and individual efficiency by the executive employees.

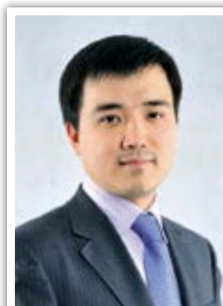
2.9 Members of the Management Board

Chairwoman of the Management Board
LYAZZAT YERKENOVNA
IBRAGIMOVA

She supervises the Deputy Chairwoman of the Management Board, Advisors and Assistants to the Chairwoman, Managing Directors-Management Board members, HR-service, Department of international cooperation and remote consulting, Regional branches of the Fund.

Member of the Board of Directors, Independent Director of non-commercial JSC Holding Company “Kesipqor”.

Deputy Chairman of the Management Board
YERNAR BAKHYTOVICH
NURGALIEV

He coordinates the work on corporate development and risk management. He supervises the Corporate Development Department and Risk Management Department.

Deputy Chairman of the Management Board
KANAT YELEUSIZOVICH
SULTANGAZIEV

He coordinates the work on implementation of the guarantee program under the “BRM 2020” program for monitoring matters. He supervises the Guarantee Department and Monitoring Department.

Deputy Chairman of the Management Board
SALTANAT UBEYEVNA
YERGUSAEVA

She coordinates the work on cooperation with governmental authorities, work on legal matters, security matters. She supervises the Legal Department, Department for cooperation with government agencies and the Security Department.

Managing Director – Member of the Management Board
GABIT ABDIMUTALIPOVICH
LESBEKOV

He coordinates the work in the field of training and service support, general economic activities of the Fund. He supervises the Department of training and service support and Administration Department.

Managing Director – Member of the Management Board
ASLAN SERIKOVICH
SHANGUTOV

He coordinates the financial matters of the Fund, including accounting, tax, statistical recording, financial and tax reporting, matters of efficient taxation, budget planning, measures for the effective placement of temporarily available funds, their methodology. He supervises the Department of Budget Planning and Accounting and Reporting Department.

Managing Director – Member of the Management Board
MIRAS BERIKOVICH
BEYSEMBAYEV

He coordinates the work on programs of conditional placement with the STB and the leasing companies, subsidies within the framework of the “BRM 2020” program, work in the field of information technology. He supervises the Department of Program Loans, Subsidies Department, and Information Technology Department.

Members of the Management Board of the Damu Fund shall be citizens of the Republic of Kazakhstan; and shall not hold shares of suppliers and competitors of the Fund.

2.10 Activities of the Committees under the Management Board

A number of standing committees and commissions considering matters on various aspects of operating activities and giving recommendations to the Management Board on the efficient solution are established under the Management Board of the Fund.

Assets and Liabilities Management Committee. The Committee was established in order to develop a medium- and long-term policy of assets and liabilities management, determine the optimal structure of balance, monitor the financial position of the Fund, indicators of profitability and take the necessary corrective measures to maximize revenue and control risks on operations of placing temporarily available funds of the Fund. During 2012 the Committee held 10 meetings.

Human Resources Management Committee. The Committee was established in order to enhance the effectiveness of the human resources management and motivation policy that are within the competence of the Management Board. During 2012 the Committee held 20 meetings.

Committee for return of debts. The Committee for the effective implementation of credit policy. During 2012 the Committee held 24 meetings.

Risk Committee. The Committee was established in order to develop effective risk management solutions, to improve and strengthen the risk management system. During 2012 the Committee held 6 meetings.

Strategic Development Committee. The Committee was established in order to promote the operating efficiency of the Fund by formulation and submission of proposals to the Management Board on determination of Development strategy, goals, objectives and priorities of the Fund activities for the long run period. During 2012 the Committee held 5 meetings.

Budget Commission. The Commission was established in order to provide timely and high-quality development of the draft budget and making adjustments to the actual budget. During 2012 the Budget Commission held 11 meetings.

Commission for Controlling. The Commission supervises the execution of the scheduled actions by the structural subdivisions of the Fund and the regional branches in accordance with the Development Strategy of the Fund on the basis of reports submitted by them. During 2012 the Commission held 6 meetings.

2.11 Corporate culture

In order to develop a common corporate culture within the Fund, promote the effectiveness of corporate governance mechanisms, and its successful interaction with interested parties, the Code of Business Conduct of the Damu Fund was approved by the resolution of the Board of Directors. The Code

of Business Conduct is intended to enhance and maintain confidence in the Fund on the part of the Government and the business community, enhance its reputation as an open and fair market participant by applying the best practice of business conduct.

2.12 Information activity

Great attention is given to the transparency of the activities of the Damu Fund. During 2012, the mass media released 6,719 materials on the activities of the Fund. The focus has shifted towards the regional media – they accounted for more than half of all publications. 1,452 publications, 127 press-releases were posted on the website of the Damu Fund. 101 press conferences on the activities and programs implemented by the Fund were organized for mass media. 27 press tours of the facilities of SME financed by the Fund were carried out. 798 presentations of the Damu Fund's programs and press conferences in the regions were

organized. 219 review and analytical materials about the Fund's activities were published. 561 appearances on the air of TV channels for coverage of the Fund's programs, including the "BRM 2020" program.

In the rating of sites by the number of Kazakhstani users held by CountZero, the Damu Fund is on 7th-9th place in the "Banks and finances" section.

2.13 Effective risk management

The Damu Fund carries out Asset Management in accordance with the Rules of placement of temporarily available money, approved by the Board of Directors of the Fund as of July 31, 2009. These Rules were elaborated and approved on the basis of the common Policy of management of temporarily available funds approved by the JSC SWF "Samruk-Kazyna" as of

April 21, 2009, as well as the Investment policy approved by the resolution of the Management Board of the Fund as of October 7, 2010.

The purpose of management of temporarily available funds (TAF) is their placement in the financial instruments of the

foreign and domestic financial markets to ensure the safety of TAF at the specified rate of return /risk and maintaining the necessary level of liquidity.

The main tasks of the Fund when managing assets are ensuring safety of TAF, capacity to pay on current liabilities, the ability to fund emerging investment opportunities and ensuring a sufficient level of returns on TAF to the level of accepted risk.

The basic principles of portfolio building:

- Diversification: determination of shares of various financial instruments in the portfolio and the correlation between financial instruments of the portfolio.
- Risk assessment: volatility of portfolio and other risks.

2.14 Monitoring of loan portfolio

In the period of 2001–2008, The Fund carried out an active credit policy under the programs of direct lending, providing loans at the rates below market rates.

In 2012, the size of the loan portfolio on direct lending for principal debt decreased by 1,765 mln. KZT, and at the year-end amounted to 10,107 mln. KZT, inclusive of the troubled loan portfolio, which amounted to 9,933 mln. KZT.

The number of borrowers decreased by 287 and was 1,187 borrowers by the end of the year, including 1,146 troubled borrowers.

During the year of 2012, the share of the troubled loan portfolio increased from 89% to 98% due to the reduction of size of the standard portfolio.

Total repayments on the loan portfolio of the Fund for the year 2012 amounted to 2,255 mln. KZT, including 1,569.7 mln. KZT

TAF management is carried out in accordance with limits set on the balance and off-balance liabilities to the banks-counterparties. TAF cannot be placed in stocks. Derivative instruments may be used only for the purpose of hedging the exposure.

The basic principle of effective asset management is ensuring the conduct of balanced/conservative policy of placement. In the process of managing the assets the Fund is governed by the requirements of the preservation of the invested capital, guarantee and maintenance of liquidity, profitability, term of investment and diversification. Diversification of the portfolio of financial assets is carried out in order to eliminate risks of losses arising from the concentration of financial assets with a specified maturity date, a specified issuer or a specified class of investment in the investment portfolio of the Fund.

on the troubled loan portfolio. The amount of repayments on the troubled loan portfolio in 2012 decreased by 30 mln. KZT compared with 2011.

Reduction of troubled debt collectibility rate caused the necessity for introduction of changes in the Regulation of adoption of standardized solutions for debt restructuring on troubled projects (hereinafter referred to as the Action) adopted by the Management Board in the second half of 2010. Thus, in the framework of the Action carried out in 2012, the repayments of overdue debt amounted to 641.3 mln. KZT.

In March 2012, the open tender on procurement was held, and in April 2012, the Agreement for the provision of services of debt collection on troubled projects of loan portfolio for a period of 12 months was concluded with the collection company.

2.15 Information on operations with related parties

The parties are considered to be related if they are under joint control, or one of them has the ability to control the other party or may exercise significant influence on the other party in making financial and operating decisions. When considering

the relationship with all related parties the economic content of such relationship should be taken into account rather than only their legal form. The Information on operations with related parties is provided in the Appendix 1 to the Annual report.

3.1 Promoting the increase in the number of active business entities and the number of jobs by providing availability of funding to all entities of the SME with the potential for development

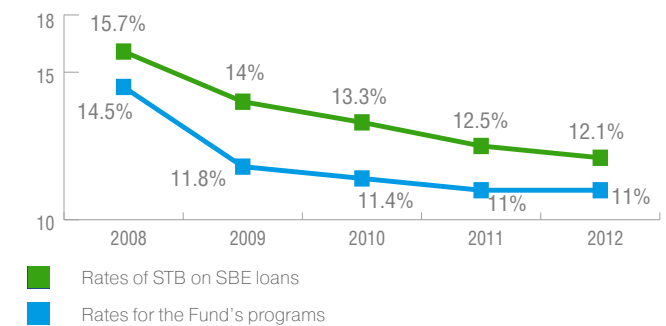
In 2012, the Damu Fund allocated 23,339 mln. KZT to the financing of SME, of which 600 mln. KZT are funds of local executive bodies of the South-Kazakhstan and Akmola regions and 22,739 mln. KZT are own funds of the Damu Fund. 15,039 mln. KZT, or 64.4% of total allocated funds was directed to the implementation of the program "Damu-Regions 3". 8,300 mln. KZT, or 35.6% of the total allocated funds was directed to the implementation of the programs of funding of leasing transactions of SME, funding of Private Business Entities (PBE) in Zhanaozen, and regional funding of SME. Thus, in 2012, the amount of funds directed to financing of SME remained at the level of 2011.

In order to increase availability of funding for the SME, the Damu Fund provides for limiting conditions at the maximum rate of remuneration under its programs. In the period of 2008–2012, the average weighted rate under the Damu Fund's programs has gradually decreased from 14.5% to 11%. It is fair to say that the implementation of the Damu Fund's programs has played an important role in reduction of the general market rates of remuneration on the loans of SBE. In 2008–2012, according to the National Bank of the Republic of Kazakhstan, the average weighted lending rate of SBE has dropped by 3.6 percentage points.

The Damu Fund makes funds available to entrepreneurs through the implementation of:

- 1) Programs about large-scale coverage of SME that do not provide for geographical and sectoral restrictions;
- 2) Regional programs contributing to reducing regional imbalance in financing SME;

Changes in average weighted nominal rates of remuneration on the STB loans to the SBE and under the Programs of the Damu Fund by year

Note: According to the data of the National Bank of the Republic of Kazakhstan (www.nationalbank.kz) and geographic information system of the Fund (www.gis.damu.kz).

3) Sectoral programs contributing to diversification of the SME sector.

It should be noted that for entrepreneurs of the priority sectors (processing industry, export-oriented production) in the framework of the programs of lending through STB, the Damu Fund provides for the rate of remuneration at the level of 8%, and through the «BRM 2020» program subsidizes 7–8% of the rate of remuneration, allowing entrepreneurs independently repay up to 6–7%.

1. Programs of large-scale coverage of SME include the following programs of conditional placement:

Table 1.

№	Program name	Granted, mln. KZT			Number of borrowers			Number of jobs created		
		as of January 1, 2013	in 2012	change against 2011, %	as of January 1, 2013	in 2012	change against 2011, %	as of January 1, 2013	in 2012	change against 2011, %
1	Adjustment program 1 tranche	92,340	1,527	30.5	2,854	74	40.2	3,111	36	138
2	Adjustment program 2 tranche	183,724	12,379	93.4	3,426	401	75.5	4,875	318	94
3	Adjustment program 3 tranche	245,335	24,696	76.6	3,676	686	100.7	4,399	316	134
4	Program of microfinancing of women's entrepreneurship	4,180	840	44	824	207	53.1	242	52	63
5	Program of lending of MCO through STB	1,737	25	8.3	9	2	66.7	—	—	—
6	Program of financing of leasing transactions of small and medium-sized business entities (at their own expense)	1,731	1,690	4,163*	54	54	2,700	346	270	355
7	Program of financing of SME enterprises at the expense of Asian Development Bank	14,516	14,250	5,365**	364	355	1,972	892	892	89,200
TOTAL		543,563	55,406	105	11,207	1,779	98.3	13,865	1,884	248

Note:

*The Fund started implementation of the Program of financing of leasing transactions of small and medium-sized business entities (at their own expense) in December 2011.

**The implementation of the Program of financing of SME enterprises at the expense of Asian Development Bank started in October 2011.

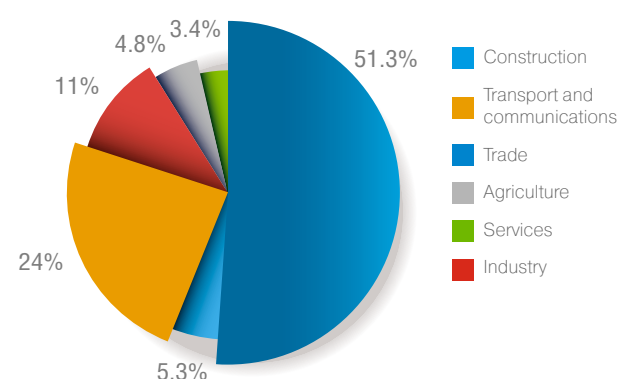
In the breakdown by regions, the largest grants of amount under the above programs were granted in Almaty – 123.4 bln. KZT (1,152 borrowers), in the Karaganda region – 59.1 bln. KZT (997 borrowers). The smallest granted amounts are observed in

Zhambyl region – 9.4 bln. KZT (277 borrowers), Atyrau region – 14.0 bln. KZT (414 borrowers) and in Almaty region – 14.3 bln. KZT (421 borrowers):

Table 2.

No	Region name	Granted, mln. KZT	Percentage %	Number of borrowers	Average amount of loan, mln. KZT	Average life of loan, months	Average weighted rate, %	Effective interest rate, %	Number of jobs created
1	Akmola	23,070	4	497	46	40	12.5	13.8	1,702
2	Aktobe	33,780	6	628	54	26	12.4	13.6	842
3	Almaty	14,269	3	421	34	51	12.7	14	643
4	Atyrau	13,773	3	414	33	37	12.7	13.8	502
5	East Kazakhstan	42,450	8	1,077	39	30	12.7	14	1,144
6	Zhambyl	9,411	2	277	34	37	13.2	14.6	447
7	West Kazakhstan	30,418	6	497	61	21	12.6	13.9	271
8	Karaganda	59,114	11	996	59	25	13	14.2	936
9	Kostanay	35,115	7	674	52	25	12.6	14.3	945
10	Kyzylorda	14,544	3	441	33	30	13	14.2	363
11	Mangistau	17,823	3	416	43	34	13	14.3	229
12	Pavlodar	32,669	6	737	44	36	13.0	14.2	1203
13	North Kazakhstan	19,030	4	454	42	33	12.7	14.1	610
14	South Kazakhstan	18,821	4	438	43	39	12.8	14.4	772
15	Astana	55,852	10	731	76	44	12.1	13.3	1,010
16	Almaty	123,425	23	1,52	107	40	12.3	13.5	2,246
TOTAL		543,563	100%	11,207	55	34	12.6	13.9	13,865

In the breakdown by sectors, the greatest number of loans was granted for projects in the field of trade – the total amount of funding of projects in this sector amounted to 51.1% of the total amount of the loans used. Loans in the services sector accounted for 24%, industry – 11.2%, in construction – 5.3%, in agriculture – 4.8% and in transport and communications

their share is 3.4%:

In the framework of the joint program with the Asian Development Bank (hereinafter referred to as the ADB), On September 21, 2011, the loan agreement of the amount of 22.2 bln. KZT (\$150 million) was concluded, these funds were raised on September 30, 2011 against the sovereign guarantee of the Government of the Republic of Kazakhstan.

The first tranche of the ADB loan:

Based on the results of pre-investment studies (Due-Diligence), the ADB has identified the following participating banks of the 1st tranche of the loan: JSC Bank CenterCredit, JSC Kazkommertsbank and JSC Alliance Bank.

As of January 1, 2013, the participating banks actually granted (used) funds to the end-user borrowers to the amount of 14,516 mln. KZT: (see Table 3).

Second tranche of the ADB: The attraction of the 2 tranche of the ADB loan is scheduled for 2013.

2. Regional (including point-based) programs interacting with local executive bodies, the Damu Fund is carried out the implementation of a range of programs aimed at entrepreneurship development, taking into account regional priorities, through a network of regional offices. Regional programs include the following programs of conditional placement: (see Table 4).

In the breakdown by regions, the largest amounts under the above programs were granted in Pavlodar region – 6.9 bln. KZT (203 borrowers), and in Kostanay region – 6.9 bln. KZT (93 borrowers). The smallest amounts granted are in Almaty 1.3 bln. KZT (8 borrowers), and in Astana – 1.7 borrowers (25 borrowers): (see Table 5).

In the breakdown by sectors, under these programs the greatest number of loans were granted for projects in the field of trade – the total amount of funding of projects in this sector

Table 3.

No	Name of the bank:	Number of borrowers	Granted, mln. KZT	Percentage, %	Number of jobs created	Average weighted rate, %	Effective interest rate, %	Average amount of loan, mln. KZT
1	JSC Bank CenterCredit	159	8,290	57	245	12.5	13.5	52.1
2	JSC Alliance Bank	168	3,712	26	499	13	13.9	22.1
3	JSC Kazkommertsbank	37	2,514	17	148	12	14.6	67.9
TOTAL		364	14,516	100	892	12.6	13.8	39.9

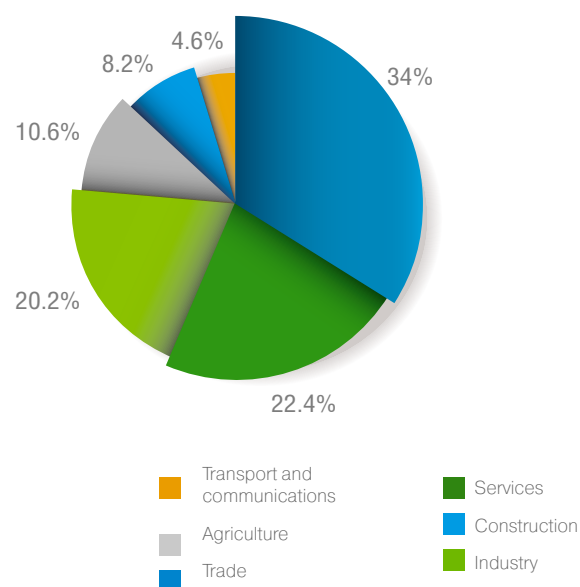
Table 4

No	Program name	Granted, mln. KZT			Number of borrowers			Number of jobs created		
		as of January 1, 2013	in 2012	change against 2011, %	as of January 1, 2013	in 2012	change against 2011, %	as of January 1, 2013	in 2012	change against 2011, %
1	"Damu-Regions" program	56,122	3,408	52.5	1,514	139	57.4	2,685	186	69
2	"Damu-Regions 2" program	12,324	2,389	29.2	162	43	32.1	1,589	74	5
3	"Damu-Regions 3" program»	1,009	1,009	100,920*	31	31	3,100	346	346	34,600
4	Program of regional financing of Small and Medium Business enterprises	1,432	224	51.4	19	8	66.7	80	5	50
5	Program of financing of SME in Zhanaozen	222	12	12.8	25	1	10	38		
6	Program of financing of Private Enterprise Entities in Zhanaozen by Second Tier Banks	598	598	59,840	13	13	1,300	46	46	4,600
7	Program of financing of Small and Medium Business enterprises in towns	139	101	265.4	20	15	214.3	21	21	2,100
8	Program of regional financing of Private Enterprise Entities, operating in service business	50	50	5,000*	1	1	100			
TOTAL		71,897	7,791	51.1	1,785	251	61.5	4,805	678	39

Note: *The Fund commenced implementation of the Program "Damu Regions-3", Program of funding of PBE in Zhanaozen through STB and Program of funding of PBE, engaged in services sector, since the beginning of 2012.

Table 5

No	Region name	Granted, mln. KZT	Percentage, %	Number of borrowers	Average amount of loan, mln. KZT	Average life of loan, months	Average weighted rate, %	Effective interest rate, %	Number of jobs created
1	Akmola	5,528	8	69	80	35	11.7	12.8	269
2	Aktobe	5,415	8	124	44	45	12.1	12.9	491
3	Almaty	4,631	6	246	19	38	11.8	12.8	459
4	Atyrau	3,644	5	71	51	36	12.1	13.1	138
5	East Kazakhstan	4,817	7	155	31	46	12.4	13.6	707
6	Zhambyl	4,207	6	130	32	42	12.6	13.7	312
7	West Kazakhstan	4,121	6	102	40	48	12	13.1	194
8	Karaganda	5,077	7	84	60	47	11.9	12.9	497
9	Kostanay	6,938	10	93	75	28	11.9	12.9	113
10	Kyzylorda	3,090	4	79	39	40	12.5	13.6	141
11	Mangistau	4,469	6	122	37	44	11.6	12.3	223
12	Pavlodar	6,968	10	203	34	34	12.6	13.6	295
13	North Kazakhstan	5,731	8	115	50	39	11.9	13.1	294
14	South Kazakhstan	4,264	6	124	39	51	11.7	13.2	297
15	Astana	1,692	2	25	68	60	11.2	12.4	83
16	Almaty	1,306	2	8	179	76	10.2	10.7	292
TOTAL		71,897	100%	1 785	41	41	12%	13.1%	4,805

amounted to 34% of the total amount of the loans used. Loans in the services sector account for 22.4%, industry – 20.2%, in agriculture – 10.6%, in construction – 8.2% and in transport and communications their share is 4.6%

3. Sectoral programs. In order to promote even distribution of funding by type of economic activity of SME, the Damu Fund implements programs for financing projects within individual industries. The identification of sectors for funding is carried out on the basis of priority activities that contribute to the diversification of the economy of Kazakhstan.

Sectoral programs include the following programs of conditional placement: (see Table 6).

In the breakdown by regions, the largest amounts under the above programs were granted in Pavlodar region – 11.9 bln. KZT (29 borrowers), and in Almaty – 10.7 bln. KZT (46 borrowers). The smallest granted amounts are observed in Kyzylorda region – 0.3 bln. KZT (8 borrowers) and Atyrau region – 0.3 bln. KZT (8 borrowers): (see Table 7).

Table 6.

№	Program name	Granted, mln. KZT			Number of borrowers			Number of jobs created		
		as of January 1, 2013	in 2012	change against 2011, %	as of January 1, 2013	in 2012	change against 2011, %	as of January 1, 2013	in 2012	change against 2011, %
1	"Damu-Ondiris" program	64,302	14,738	110.7	263	83	105.1	5,879	668	177
2	Program of financing of leasing transactions of small and medium-sized business entities of processing industry	1,824	198	23	59	13	37.1	1,344	17	3
3	Loans refinancing program ("Damu-Qoldau 2")	258	–	–	2	–	–	–	–	–
TOTAL		66,384	14,936	103.5	324	96	82.8	7,223	685	72

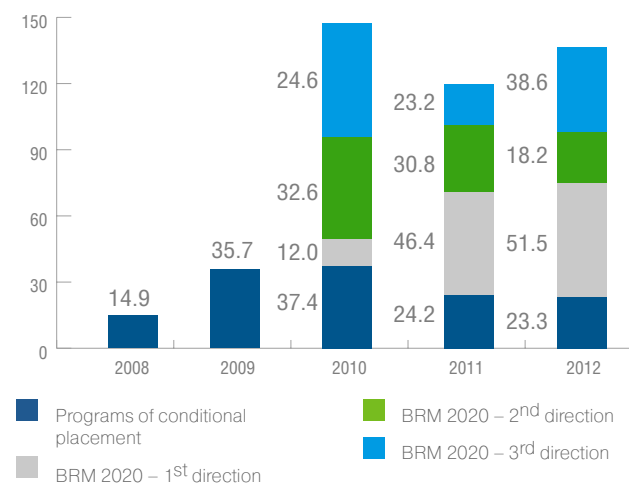
Table 7.

№	Region name	Granted, mln. KZT	Percentage, %	Number of borrowers	Average amount of loan, mln. KZT	Average life of loan, months	Average weighted rate, %	Effective interest rate, %	Number of jobs created
1	Akmola	3,389	5	31	109	46	8	8.4	2,001
2	Aktobe	6,780	10	24	283	32	8	8.6	343
3	Almaty	3,236	5	23	141	22	8	9.5	782
4	Atyrau	387	1	8	48	47	10.9	11.4	179
5	East Kazakhstan	3,484	5	26	134	20	8	8.4	583
6	Zhambyl	743	1	12	62	36	8	8.3	170
7	West Kazakhstan	3,332	5	15	222	27	8	8.3	83
8	Karaganda	9,353	14	34	275	13	8	8.3	95
9	Kostanay	2,942	4	28	105	20	8	8.3	111
10	Kyzylorda	322	0	8	40	27	8	8.3	27
11	Mangistau	1,113	2	7	159	45	8	8.4	140
12	Pavlodar	11,920	18	29	411	15	8	8.3	325
13	West Kazakhstan	4,965	8	20	248	22	8	8.3	227
14	South Kazakhstan	2,449	4	7	350	32	8	9.2	147
15	Astana	1,250	2	5	250	36	8	9.3	20
16	Almaty	10,720	16	46	233	37	8	8.5	1,990
TOTAL		66,384	100	324	206	25	8	8.5	7,223

3.2 Promoting entrepreneurship development in non-oil and gas sectors of economy

To increase funding of entrepreneurship in the non-oil and gas sectors of the economy, and, first of all, in the processing industry, the Damu Fund subsidized interest rates and grant guarantees as a fiscal agent of the "BRM 2020", as well as implements the "Damu-Ondiris" Program and the Program for funding of leasing transactions of the SME. The volumes of funding of industrial projects significantly increased due to promotion of these programs in 2009–2012. To 2012, the total amount of funding for entrepreneurs in processing industry involved in the programs of the Damu Fund amounted to 131.6 bln. KZT, which is 7.1 bln. KZT more than the amount in 2011. If compared with the overall market volume, in 2012, the share of lending to the processing industry under the programs of the Fund was 6%.

Annual dynamics of financing of projects in processing industry under the Fund's programs (bln. KZT)

THE PROGRAM "BUSINESS ROAD MAP 2020"

The program "BRM 2020" was approved by the Regulation of the Government of the Republic of Kazakhstan No.301 as of April 13, 2010.

The program "Business Road Map 2020" was developed for the purpose of implementation of the Address of the President of the Republic of Kazakhstan N.A. Nazarbayev "New decade – new economic growth – new opportunities of Kazakhstan" and for the development of Kazakhstan until 2020.

The program "Business Road Map 2020" is one of the mechanisms for the implementation of the State Program of Accelerated Industrial and Innovative Development of the Republic of Kazakhstan in 2010–2014.

The goal of the "BRM 2020" program is to maintain the existing and create new permanent jobs, as well as to provide sustainable and balanced growth of the regional entrepreneurship in the non-oil and gas sectors of the economy.

The main criteria to support entrepreneurs:

- priority of the economy sector;
- export-orientedness and/or increase of Kazakhstani content with the following entry into the external markets;
- creation of new jobs.

All support measures in the framework of the "BRM 2020" program are divided by directions, depending on the target segments and supporting measures:

1. Support of the new business initiatives.
2. Recovery of the business sector.
3. Reduction of exchange risks of entrepreneurs.
4. Strengthening the entrepreneurial potential.

State support in the framework of direction "Support of new business initiatives" includes:

- 1) Subsidizing part of the interest rate on Banks loans for implementation of projects;
- 2) A partial guarantee on Banks loans, aimed at the implementation of projects;
- 3) Development of production (industrial) infrastructure.

The direction "Recovery of the business sector" is aimed at supporting entrepreneurs affected by the crisis. The implementation of this section was provided until 2012 and included the following support:

- 1) Subsidizing of part of the interest rate on existing Banks loans (at the time of approval) and the new debt as part of one credit line, which occurs after the approval of the project;
- 2) Other measures to rehabilitate the enterprises in the framework of the Plan of financial and economic recovery, including debt owed to domestic creditors on the bonds listed on the Kazakhstan Stock Exchange.

The direction "Reduction of foreign exchange risks of entrepreneurs" is aimed to support entrepreneurs who export products to foreign markets. The State support is provided through the subsidization of part of interest rate on existing bank loans.

As of January 1, 2013, 2,221 subsidy contracts were concluded within the framework of the "Business Road Map 2020" Program with a total amount of loans of 492.3 bln. KZT, including 1,877 contracts signed under the 1st direction, 186 contracts – under the 2nd direction, 158 contracts – under 3rd direction.

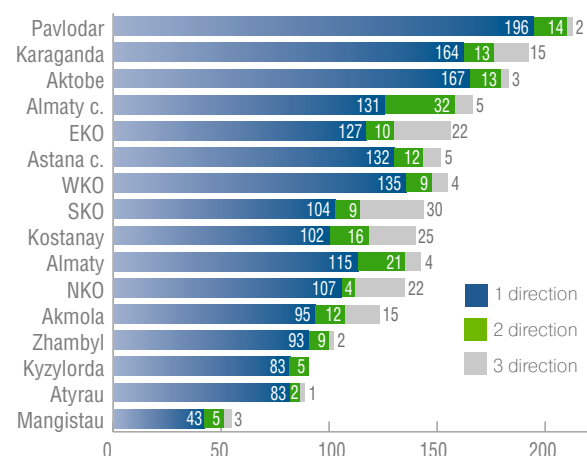

The largest number of contracts was signed in Pavlodar, Karaganda and Aktyubinsk Regions.

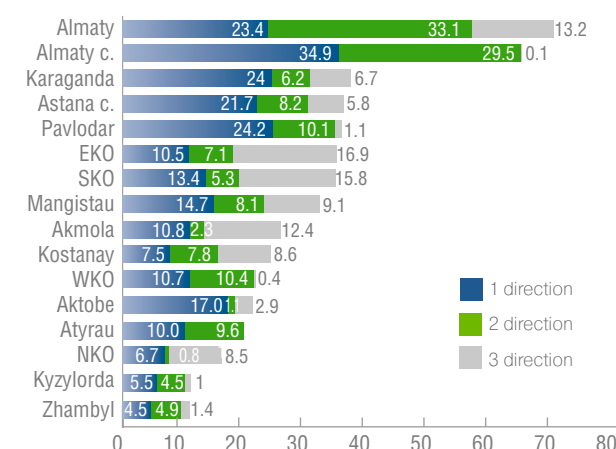
By volume of loan portfolio of signed contracts the leaders are: Almaty region, Almaty, Karaganda region, South Kazakhstan region, Astana

RESULTS OF SUBSIDIZING IN A SECTION OF REGIONS

Number of signed contracts

Amounts of loans, bln. KZT

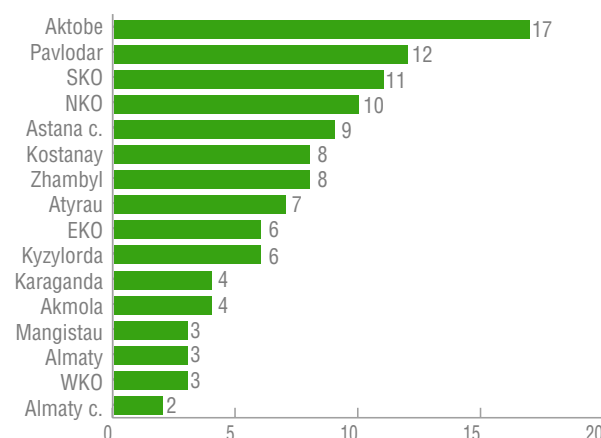
In 1 direction of the DKB 2020 program for 1.01.2013. 113 contracts of guaranteeing for the general were signed

The largest number of contracts was concluded in Aktyubinsk, Pavlodar and South Kazakhstan regions.

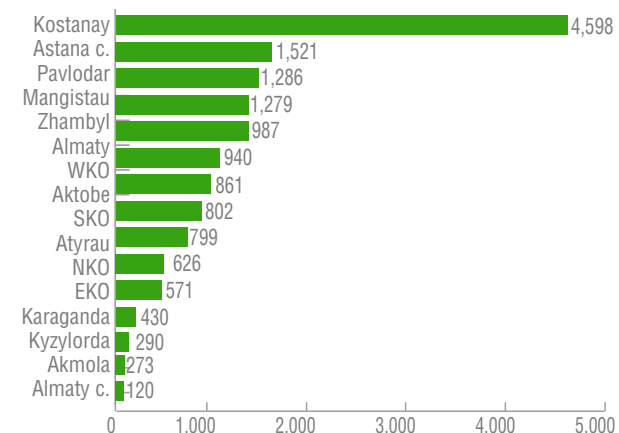
sum of the credits of 15,9 billion tenge.

RESULTS OF GUARANTEEING IN A SECTION OF REGIONS

Number of signed contracts

Amounts of loans, bln. KZT

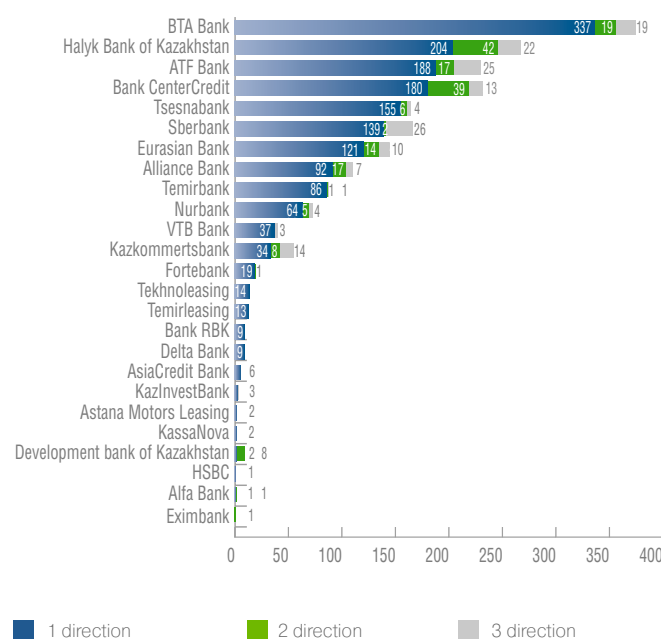

The following banks have the largest number of signed contracts under the 1st-3rd directions of the "BRM 2020" program: JSC BTA Bank, JSC Kazakhstan Halyk Bank, JSC Bank CenterCredit and JSC ATF Bank.

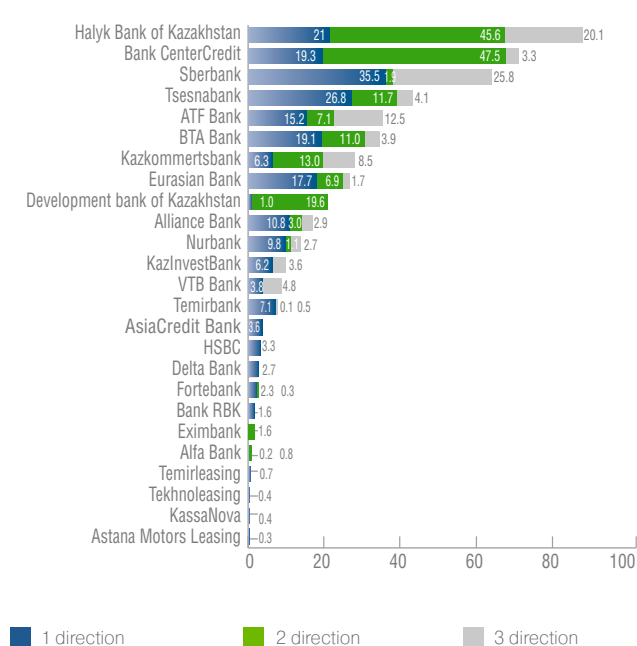
By the amounts of loans under the signed subsidy contracts the leaders are: JSC Kazakhstan Halyk Bank, SB JSC Sberbank, JSC Bank CenterCredit and JSC Tsesnabank.

RESULTS OF SUBSIDIZING IN A SECTION OF BANKS

Number of signed contracts

Amounts of loans, bln. KZT

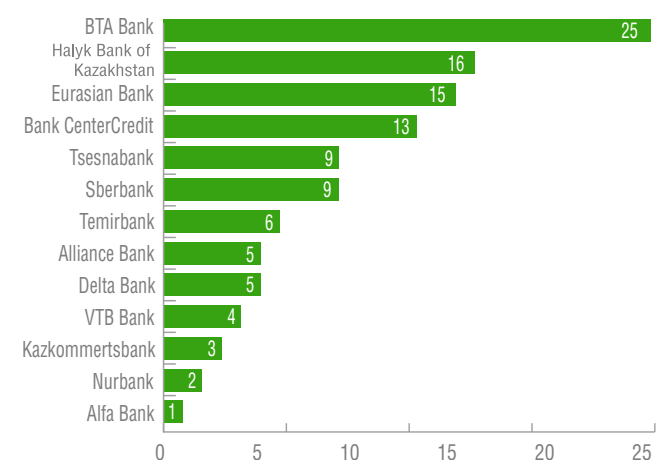

Within the 1st direction of the “BRM 2020” program, the largest number of guarantee contracts was signed by JSC

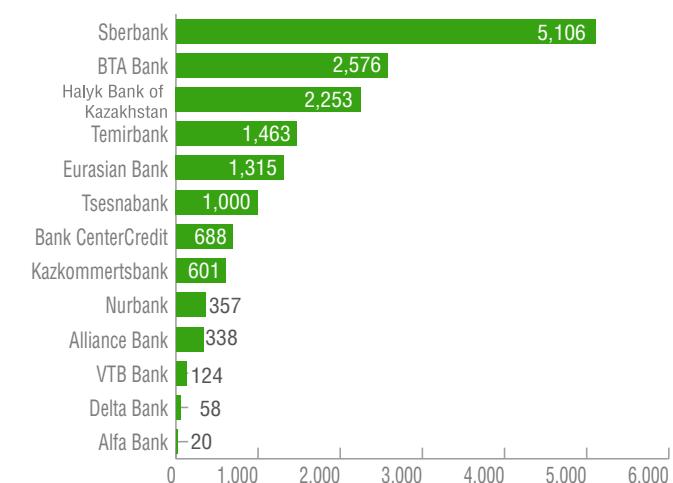
BTA Bank, Halyk Bank of Kazakhstan; the largest amounts of loans with JSC SB Sberbank of Russia and JSC BTA Bank.

RESULTS OF GUARANTEEING IN A SECTION OF BANKS

Number of signed contracts

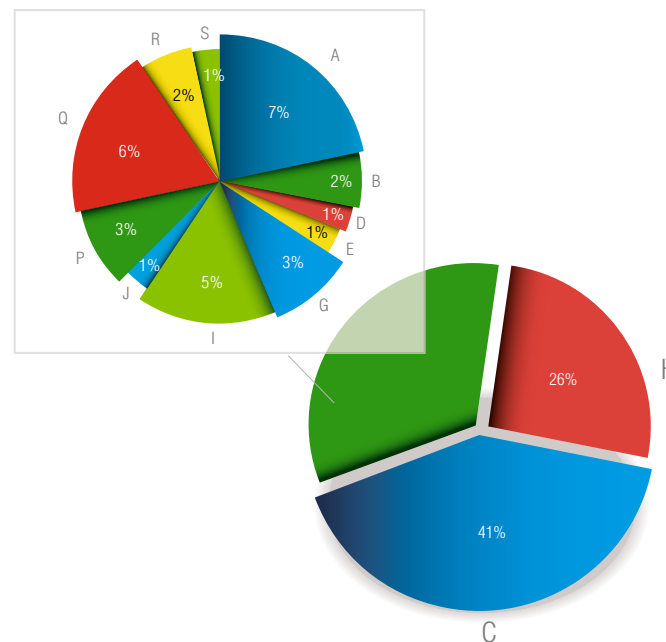
Amounts of loans, mln. KZT

With a breakdown by industries, about half of the signed contracts under 1st–3rd directions of the “BRM 2020” program accounts for processing industry (41%). The percentage of

transport and stock-keeping is 26%, agriculture – 7%, health care and social services – 6% and other sectors – 20%.

Sectoral structure of a number of signed contracts

A – Agriculture, forestry, fisheries; B – Mining and excavation; C – Processing industry; D –Power supply, gas supply, steam supply and air conditioning; E – Water supply, sewerage system, control of collection and distribution of waste; G – Retail and wholesale trade; repair of vehicles and motorcycles; H – Transport and stock-keeping; I – accommodation and food services; J – information and communications; L – operations with real property assets; P – Education; Q – Health care and social services; R – Arts, entertainment and leisure; S – provision of other services.

3.3 Increase of the professionalism of the SME and public involvement in the entrepreneurship:

In 2011, in order to increase the coverage of entrepreneurs by non-financial support, the Damu Fund, as an operator of the 4th direction of the “Business Road-Map 2020” Program, continued to conduct Programs of short-term training “Business Advisor” for the entrepreneurs, and launched the Programs on service support to the SME, SME’s senior executive trainings and “Business Connections” Project. As a result, the total number of participants covered by the Damu Fund’s programs in this direction has increased

by more than 1.6 times in comparison with 2010 and has reached 27.4 thous. persons. (see Table 8).

To enhance advisory support to entrepreneurs, in March 2011, the Damu Fund launched Call-Center, which serves about 2.5 thous. calls per month under the Fund’s programs and other instruments of State support. Business Support Centers operate on the base of the Regional branches.

Table 8.

№	Program	2009	2010	2011	2012
1	Business-advisor (since 2011 in the framework of program: “Business Roadmap 2020”)	11,603	16,504	15,645	17,316
2	Damu-Komek		89	227	305
3	Training of senior executives of Small and Medium Business enterprises			210	210
4	Business relations			501	622
5	Service support			10,888	12,408
TOTAL		11,603	16,593	27,471	30,861

THE 4TH DIRECTION OF THE “BRM 2020” PROGRAM – “STRENGTHENING THE ENTREPRENEURIAL POTENTIAL”

The 4th direction of the “BRM 2020” program which is operated by the Damu Fund – “Strengthening the entrepreneurial potential” is under implementation since 2011. The main goal of the Damu Fund under this direction is to increase coverage of potential and existing entrepreneurs by the non-financial support aimed at strengthening of entrepreneurial potential of the population. Support for SME entrepreneurs, is provided on a gratuitous basis through the following tools:

- 1) Support for emerging entrepreneurs (start-up projects);
- 2) Service support of existing business;
- 3) Training of senior executives of SME;
- 4) Modernization and expansion of production through the establishment of business relations with foreign partners (hereinafter referred to as the “Business connections” project).

1) Support for emerging entrepreneurs (start-up projects) means providing a standardized services package to population with entrepreneurial initiative and to existing entrepreneurs. A standardized services package includes:

- 1) Short-term training of population with entrepreneurial initiative and existing entrepreneurs (project “Business Advisor”);
- 2) Providing a standard package of documents necessary for an entrepreneur;

3) Information and analytical support and providing free access of entrepreneurs to the business portal;

4) Providing the results of market research in the priority sectors of the economy.

17,316 people, which is 114% of the total planned number of students, completed training as of January 1, 2013.

The table provides information on the implementation of the training program in the regions in a percent: (see Table 9).

Table 9.

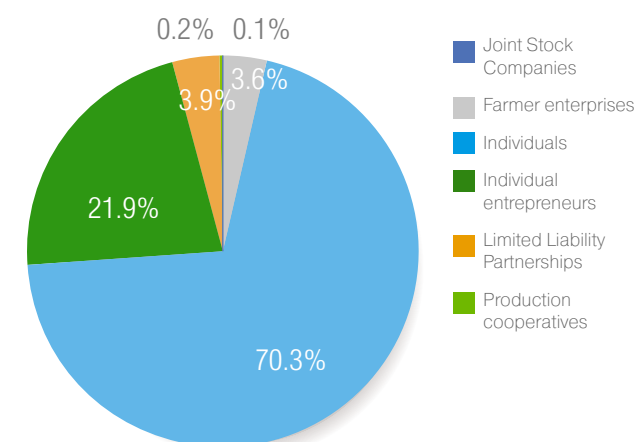
№	Region name	Target for 2012, persons	Actual data for 2012, persons	% of target achievement
1	Akmola	669	831	116
2	Aktobe	709	794	108
3	Almaty	1,709	1,733	101
4	Atyrau	485	490	101
5	East Kazakhstan	1,275	1,414	108
6	Zhambyl	955	964	101
7	West Kazakhstan	555	752	135
8	Karaganda	1,234	1,508	122
9	Kostanay	804	1,118	139
10	Kyzylorda	639	645	101
11	Mangistau	678	769	113
12	Pavlodar	681	817	113
13	North Kazakhstan	538	625	116
14	South Kazakhstan	2,143	2,540	118
15	Almaty	1,290	1,636	127
16	Astana	636	680	107
TOTAL		15,000	17,316	114

The analysis of composition of project participants in a breakdown by gender showed that the number of women constitutes a big percentage of the total trained in Kazakhstan – 58.3% or 10,002 persons.

The analysis of the project “Business Advisor” by the form of organization of entrepreneurship showed that the largest share accounts for the population with entrepreneurial initiative – 70.3%, or 12,058 persons. This figure clearly shows that the results of the project implementation correspond to the task set to involve people in entrepreneurial activities.

The percentage of 21.9% fall at individual entrepreneurs (3,764 units), 3.9% – limited liability partnerships (668 units), 3.6% – rustic (farmer) enterprises (624 units), 0.2% – production cooperatives (37 units) and 0.1% – joint-stock companies (22 units).

Composition of participants in the project “Business Advisor” by organizational legal forms

2) Service support of existing business Within the framework of implementation of the component “Service support of existing business”, the Damu Fund is the operator and carries out monitoring of the quality of services.

The total volume of services in 2012 amounted to 62,751 services to 12,408 SME.

Regionally the largest amount of services was provided in the West-Kazakhstan region – 40,373 services to 5,116 SME. The average number of the rendered services in the Republic amounted to 1,598 at the average number of entrepreneurs who received services – 520 SME.

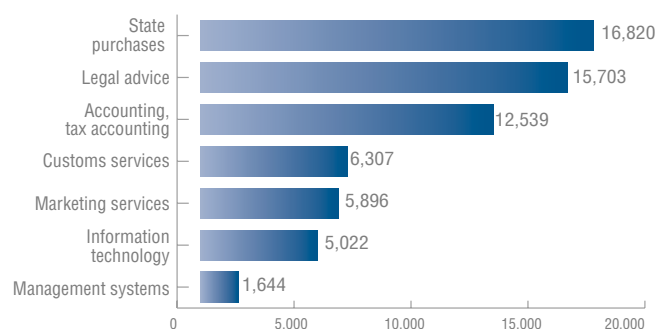
In this case, the figures of the rendered services and the number of the SME who received services, are different in almost every region. This is due to the fact that one entrepreneur may repeatedly apply for service support and receive advice on various types of services.

Service support of existing business in all regions is provided by 7 types of services:

- 1) Services related to the accounting and tax records, as well as the preparation of statistical reports;
- 2) Services on customs procedures;
- 3) Consulting and full support of the entire process on the implementation of management systems;
- 4) Provision of legal services;
- 5) Marketing services;
- 6) Consulting in the field of information technology services;
- 7) Services related to public procurement, procurement of national companies and subsoil users.

The greatest number of services in the Republic during the period under review was provided for the services related to public procurement – 16,820 services. This is followed by legal advice – 15,703 services, and services related to the maintenance of accounting and tax records and the preparation of statistical reports – 12,539 services.

Number and types of services provided

In 2012, the implementation of the component “Service support of existing business” was carried out through 48 service companies.

3) Training of senior executives of SME is held at the Higher School of Business of JSC “Nazarbayev University”. The participants of this project may become senior and line managers of SME operating in the priority sectors of the economy.

The training is aimed at the introduction of new models to build a successful business, developing skills for effective management of the operating enterprise and the solutions of strategic and tactical business tasks. Training seminars for entrepreneurs are carried out in English, the simultaneous translation from English to Russian is provided for the participants.

The content of the educational program were developed in collaboration with the academic partner of the JSC “Nazarbayev University” – Duke Corporate Education: Division at the Duke University, which provides corporate training programs.

In total, 210 entrepreneurs were trained in 7 groups from all regions of Kazakhstan in 2012. Most of entrepreneurs were from Almaty – 13.8% and South Kazakhstan region – 13.3%.

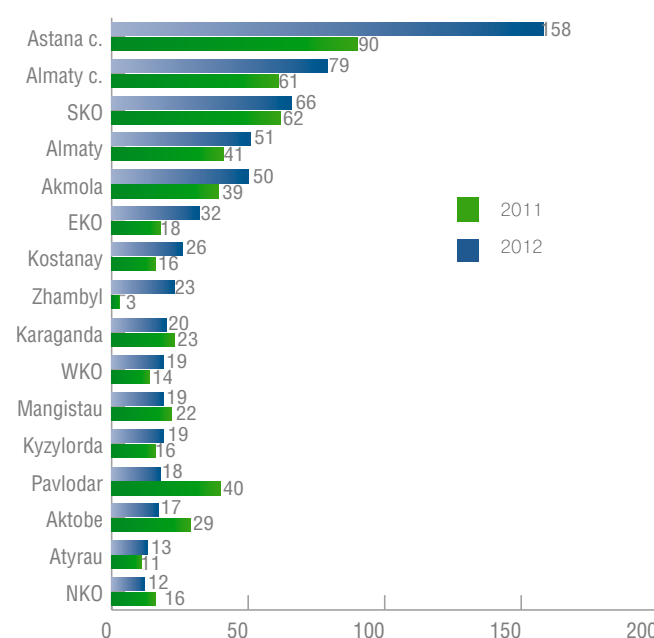
According to the monitoring, based on the results of participation in the projects “Training of senior executives of SME” overall in the Republic in 2012, out of 210 participants in the project, 16 entrepreneurs have been trained abroad under the “Business connections” program, 71 entrepreneurs has received support in the form of interest rate subsidies and 11 entrepreneurs have received support in the form of a loan guarantee under the “BRM 2020” program.

4) The “Business connections” Project. The goal of the project is to increase the potential of the Kazakhstan entrepreneurs by establishing business connections and cooperation with foreign companies.

The partners in the organization of probations abroad are the German Society for International Cooperation (GIZ) and the U.S. Agency for International Development (USAID).

In 2011, the number of entrepreneurs who took part in the project was 501 persons, in 2012, the number increased by 24.2% and amounted to 622 persons.

Number of participants by regions for 2011–2012

CREATION OF THE ENTREPRENEURS COMPETENCE CENTERS

In pursuance of the assignments of the President of the Republic of Kazakhstan N.A. Nazarbayev No.01-7.4 as of June 22, 2012, the Damu Fund establishes service centers to provide comprehensive services to the entrepreneurs on a “one-stop” principle.

Entrepreneurs Competence Development Centers include:

1) At the regional level – Entrepreneurs Service Centers;(hereinafter referred to as the ESC).

The main purpose of ESC is the creation of favorable conditions to ensure effective development and promote enterprise competitiveness through the provision of comprehensive support. In this case the main part of ESC services is provided on a gratuitous basis.

In 2012, the Damu Fund launched ESC in Almaty and Shymkent in the South Kazakhstan Region.

According to the results of work of ESC in Almaty and Shymkent more than 2,043 SME and individuals received services, over 2,844 consultations were provided on the governmental support tools and specialized advices were included in the list of services.

2) At the single-industry towns level – **Business Support Centers.**

It is planned to establish BSCs in 27 single-industry towns, of which 12 were launched in 2012: Zhezkazgan, Balkhash, Saran, Karazhal (Karaganda Region), Arkalyk, Zhitikara

(Kostanay Region), Karatau, Zhanatas (Zhambyl Region), Zyryanovsk, Serebryansk (East Kazakhstan Region), Kentau (South Kazakhstan Region), and Kulsary (Atyrau Region).

During 2012, BSCs rendered 661 consultations to 540 entrepreneurs and persons with entrepreneurial initiatives in the single-industry towns.

3) At the districts level – **Mobile Business Support Centers.**

Mobile BSCs operate on the base of the Regional branches of the Damu Fund, which are entrusted with the management of the BSC. Functioning of the mobile BSCs is provided on the basis of specialized buses for organization of visiting consultations.

In 2012, 5 mobile BSCs were launched in Kostanay, Pavlodar, Zhambyl, South Kazakhstan and Karaganda regions. At the year-end 2012, mobile BSCs rendered 582 consultations to 540 entrepreneurs and persons with entrepreneurial initiatives.

CREATION OF CALL-CENTER

One of the most effective tools to promote awareness and professionalism of SME is a specialized Call-center, whose work was launched in March 2011.

Call-center allows carrying out targeted work by selectively directing the exposure to a specific target audience. In addition, Call-center has great opportunities to work with people who applied to the Damu Fund, releasing more qualified staff from it. Call-Center operators explain the conditions and characteristics of government programs on financial and non-financial support to SME, perform other work delegated to them.

The Call-Center of the Damu Fund is available by the toll-free short number “1408”. The Call-Center of the Damu Fund process more than 2,500 monthly. For 2012, the Call-Center of the Damu Fund processed 35,018 calls, of which 10,700 calls under the “BRM 2020” program and 917 calls under other programs of the Fund.

BUSINESS PORTAL FOR ENTREPRENEURS

In March 2012, the Damu Fund launched Business portal for entrepreneurs. The aim of the project is to popularize and promote entrepreneurial activities, as well as informational support of the State program “BRM 2020”. The primary tasks of the Project:

- To increase business activity of the population, and provide users with step-by-step instructions for implementation of own business;
- Awake interest of general public in entrepreneurial activities, show the relevance of entrepreneurship in Kazakhstan, active real steps taken by the State to support PBE;
- Provide entrepreneurs with opportunity to obtain basic information on all issues of conduct of business from one on-line source.

Information presented on business portal generates keen interest of the Internet audience, which has a positive effect on the attendance of Web-resource – during 9 months. of 2012, from the launch, there were more than 105 thous. views.

PUBLICATION OF ANALYTICAL BOOK ON SME IN KAZAKHSTAN

In December 2012, the work on publication of the 4th edition of the book “Report on the development of small and medium-sized businesses in Kazakhstan and the regions” in three languages: the state, Russian and English languages.

The book includes an all-Republican analysis of the current status and trends in socio-economic performance of SME in regional and sectoral aspects, a review of the SME sector in each region of Kazakhstan separately, the results of a survey of participants in the “BRM 2020” program.

The book is distributed to all state agencies, public organizations, leading universities of Kazakhstan, republican and regional libraries, as well as Institutions of Higher Education in CIS countries.

HOLDING ROUND TABLES AND FORUMS OF KAZAKHSTAN SMALL BUSINESS

As part of execution of the Memorandum of Understanding between the Damu Fund and the Organization of development and support of SME of the Turkish Republic, the Kazakh-Turkish business forum with participation of business circles of two countries was held on March 15, 2012.

On April 18 to 20, 2012, the 5th Anniversary Central-Asian International Franchising Exhibition FranchExpo 2012 was held in the Korme exhibition center in Astana. FranchExpo was organized by Iteca company in cooperation with the Damu Fund and Franchising Union of Kazakhstan.

In May 2012, the Damu Fund was one of the co-organizers of the V Astana Economic Forum (hereinafter referred to as the AEF). A panel session “Effective entrepreneurship – effective economy” devoted to the definition of the problems of SME development in Kazakhstan and their possible solutions, including taking into account the international experience of SME sector support was held with the direct participation of the Fund in the AEF. The panel session was attended by over 200 people, including three Nobel Prize laureates in economics from the United States and speakers from 4 countries.

In May 2013, within the framework of the VI AEF it is planned to hold panel session “Entrepreneurship in Kazakhstan: challenges and opportunities”.

The event “Day of franchising in Kazakhstan” was held on June 8, 2012. The following activities were carried out during the event: Conference “Franchising-2012: problems and prospects” and Round table “On issues of introduction of changes and amendments in the legislation of the Republic of Kazakhstan on franchising, as well as topical workshops and presentations.

The Chairwoman of the Board of the Damu Fund made a presentation at the International Development Forum, which was held in Kuala Lumpur (Malaysia), on July 3–4, 2012.

The Kazakhstan-Estonian Business Forum, held in the framework of the official visit of the Prime-Minister of Estonia, Andrus Ansip in Kazakhstan was organized on September 7, 2012. During the business forum the participants got acquainted with the current economic situation in Kazakhstan and Estonia, as well as discussed a wide range of issues on bilateral economic cooperation in transport, communications, construction, tourism and other fields.

In September 2012, the Damu Fund participated in the organization and holding of the Business-Forum on cross-border cooperation with the participation of the Heads of State of Kazakhstan and Russia in Pavlodar. During the Business-Forum, JSC Sberbank of Russia and Damu Fund signed memorandum of understanding and cooperation amounting to 10 bln. KZT aimed at the development and increase of the competitiveness of private entrepreneurship on the border territories of the Republic of Kazakhstan.

On October 9, 2012 in Almaty the Damu Fund held trade mission of Korean companies with participation of Kazakh entrepreneurs, under the auspices of the Commercial Department of the Embassy of Korea and the Korean Agency for the promotion of trade and investment.

On November 13, 2012, the Second Annual Forum of youth entrepreneurship was held under the auspices of the Damu Fund. The Forum is held annually in Kazakhstan within the framework of the “Global Entrepreneurship Week” – an international initiative to increase entrepreneurial activity in more than 100 countries around the world.

The representatives of the Damu Fund participated in the VI meeting of the Kazakh-Chinese Subcommittee on trade and economic cooperation, as well as in the work of the II exhibition Expo China-Eurasia, on September 2–7, 2012.

On September 12–14, 2012 the Damu Fund was an co-organizer of the IV meeting of Ministers of Trade of the land-locked developing countries, as well as high-level Global Topical Meeting on international trade, facilitation and promotion of trade. The event was attended by the Ministers of 30 landlocked developing countries, all member states of the United Nations, including the transit developing countries and representatives of international organizations.

The Fund took part in the 2nd meeting of the Kazakh-Malaysian Joint Trade and Economic Committee on November 5–6, 2012 in Astana, during which it was agreed to sign a Memorandum of cooperation with SME Corporation of Malaysia.

On December 5–6, 2012 in Almaty, the Damu Fund together with JSC KAZNEX INVEST, Embassy of Korea in the Republic of Kazakhstan and the Korean Federation of SME held a business forum and organized business meeting with the participation of the Minister of economic development and trade of the Republic of Kazakhstan Ye.A. Dossayev, Ambassador of the Republic of

Korea in the Republic of Kazakhstan Baek Chu Hyon, as well as the Chairman of the Committee for Enterprise Development G.T. Dzholdybayeva in order to extend cooperation in the area of business activity between the two countries.

“DAMU-KOMEK” PROGRAM

The “Damu-Komek” Program is aimed at providing support to the entrepreneurs and people with disabilities by raising awareness of their problems and needed resources (financial aid, property, consulting support and other services).

The Damu Fund does not provide funding, but serves as a link between entrepreneurs with disabilities and potential sponsors and creditors.

For this purpose a special website www.damu-komek.kz in the form of the bulletin board –electronic platform to share contacts and other information. The experience of such projects has shown that, as a rule, there are much more people willing to provide assistance than those who seek to get it.

As of January 1, 2013, 946 applications were posted on the website, of which more than 621 entrepreneur-disabled persons were provided with sponsor and charitable aids.

GEOGRAPHIC INFORMATION SYSTEM OF THE DAMU FUND

The Geographic information system (hereinafter referred to as the GIS) of the Damu Fund is an on-line system providing all the relevant statistical and analytical information on the activities of the Damu Fund, as well as on the development of SME, microfinance sector, macro-and micro-economic processes of the republican and regional level.

The GIS is available for the external users since March 2010 (<http://gis.damu.kz/>). In this case, the key decision is to concentrate all the necessary information in one source – in the GIS. The system has a Web-based interface to provide the most comfortable access for all interested parties. The data of an interactive research and information database are updated on a monthly basis through collection of information from primary sources (the National Bank of the Republic of Kazakhstan, Agency of Statistics of the Republic of Kazakhstan, etc.).

4.1 Work with personnel, social responsibility

Human resources management policy in the Damu Fund is based on a Staff strategy of the Group of JSC SWF “Samruk-Kazyna” for 2010–2020, taking into account the strategic objectives and the Mission of the Fund.

Key areas of human resources management policy include:

- Elaboration of the common model of human resource management for the group of companies of JSC SWF “Samruk-Kazyna”;
- System to improve the efficiency of labor;
- System for improving the quality of human capital;
- Development of corporate culture.

In the framework of elaboration of a common model of human resource management for the Group of companies JSC SWF “Samruk-Kazyna” a number of regulatory document was adopted in accordance with the standard documents of JSC SWF “Samruk-Kazyna”. In particular, internal documents related to remuneration of labor and evaluation of performance of the Damu Fund’s employees was developed.

In order to improve efficiency in the Fund, the system of evaluation of administrative staff using targets charts was introduced in 2011. Strategic and operational efficiencies of the Fund are decomposed into the targets charts of structural subdivisions, and then, into the targets charts of the employees. The quarterly evaluation of each employee’s performance is made on the basis of the results of performance of targets,

the result of each evaluation is reflected in the calculation of remuneration (bonus payment).

The Fund follows a policy of continuity and maximum use of human potential. In 2012, M.B. Beysembayev, who previously worked as Director of one of the key divisions – Subsidy Department, was elected to the Management Board of the Fund.

One of the mechanisms to increase efficiency of use and development of human capital is the rotation of staff. In 2012, the Fund continued the practice, for example, two Regional branch were headed by chief managers of the Head office, one of the directors of Regional branch was appointed the Director of the Monitoring Department. In general, during the year 9 chief managers of the Fund have become the heads of the structural subdivisions.

In 2012, the Fund formed the personnel reserve, currently its size is 40 persons, including 21 persons represent the Regional branches of the Fund.

In order to develop the potential of the personnel, the Fund carried out 45 trainings and seminars attended by 192 people that is 70% of the authorized staff size.

In 2012, the Fund created the corporate portal, on which internal documents and information on the social package were posted, there is a specially developed section for the newly employed staff member.

4.2 Organizational structure of the Fund

The organizational structure of the Damu Fund allows to solve effectively the strategic goals and objectives. The Fund currently has 17 structural subdivisions and 16 Regional branches. The

total authorized staff size of the Damu Fund is 274 units: in the Head office – 122, and in 16 regional branches – 152.

4.3 Social responsibility

The Damu Fund at the National Development Institute considers social responsibility as one of the key principles of its activity.

For the purpose of supporting of entrepreneurs with disabilities the Damu Fund developed Program “Damu-Komek”. As of January 1, 2012, 352 applications were posted on the website of the Program, of which more than 305 entrepreneur-disabled persons were provided by sponsor and charitable aid.

In 2012, under the program “Business Advisor» 17,316 persons were trained in all 209 districts and cities of Kazakhstan. The training was is provided free of charge with issuing certificates

according to the results of a two-day learning of the basics of entrepreneurship.

To strengthen the infrastructure of support of entrepreneurship, the Damu Fund opened 2 Business Support Centers in Almaty and Shymkent, 12 stationary Business Support Centers in single-industry towns, 5 mobile Business Support Centers.

The program to support women entrepreneurs was developed by the Damu Fund in September 2009. In the framework of the program, lending is provided to the existing businesses and start-up projects. As of January 1, 2013, 824 borrowers were

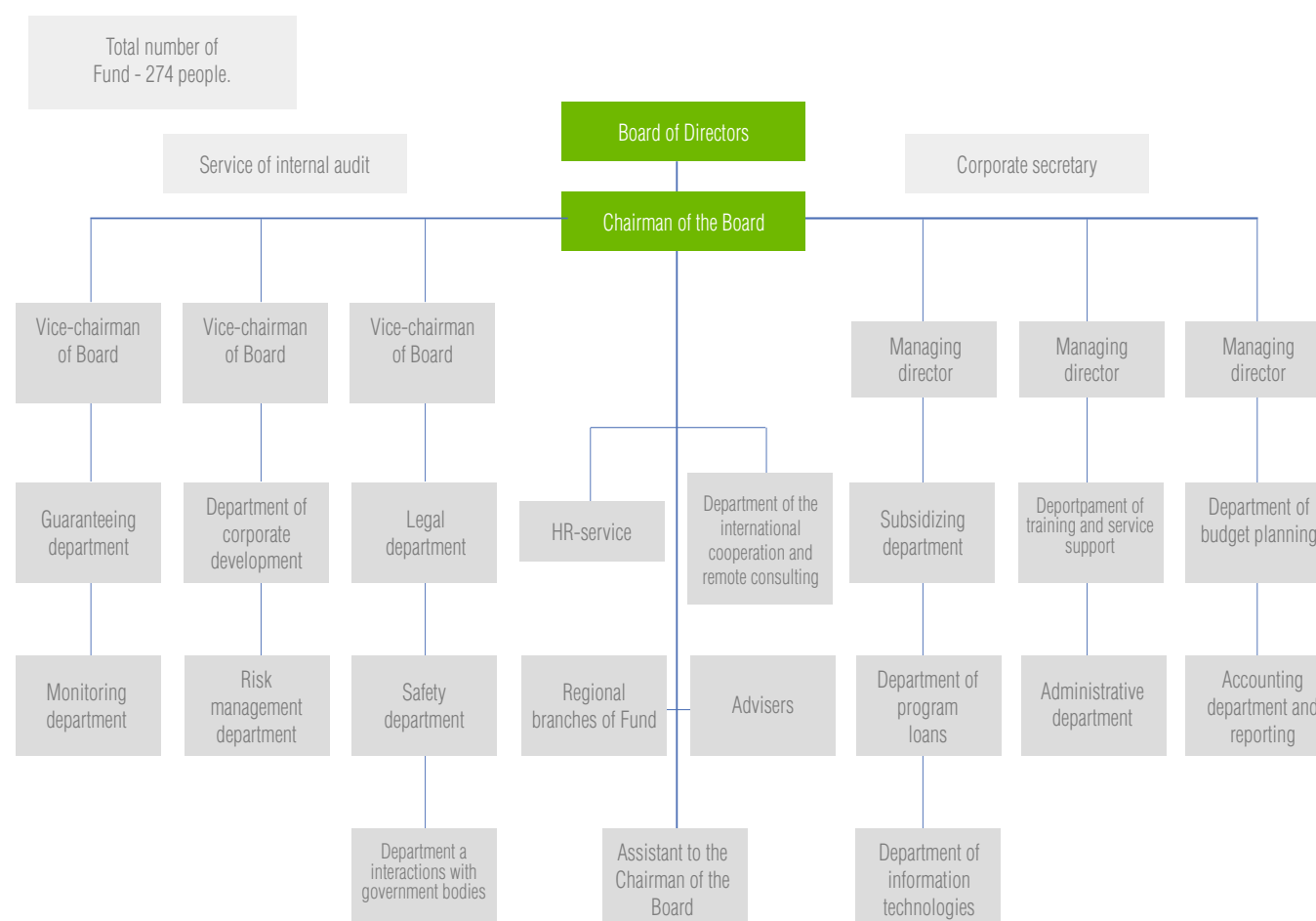
financed to the total amount of 4,180 mln. KZT, 242 jobs were created.

The Damu Fund pays particular attention to the policy of human resource development. For this purpose, the Regulation on the training and internships of students and graduates with the possibility of further employment was approved. Partners in this program are eight universities of Kazakhstan. Each year the Damu Fund accepts over 30 graduate students for internship and training.

On the initiative of the Damu Fund's employees the material aid has been continually rendered privately to the sick and needy children and adults. In 2012 the Damu Fund carried out

a number of actions for support of a state language. So, on an annual basis trainings and seminars for workers on studying of a state language are carried out. For 2012 it was translated 780 internal documents and the outgoing mail. In a state language a large number of articles in newspaper editions was published. The Kazakh-Russian dictionary of the most used terms was developed for employees of Damu Fund.

The Damu fund conducts active work on increase of a share of local content in purchases. As a whole for 2012 the indicator of local content in purchases made 85%, including on goods – 61%, services – 92%.

The Fund's risk management system is a part of the common corporate risk management system of the Group of companies JSC SWF "Samruk-Kazyna". It includes a system of processes and procedures that provide the Executive Body and the Management body of the Fund management with timely information about risks and risk mitigation solutions.

During the reporting period, the risk management system was aimed at the realization of the principles of integrated analysis of credit risk within the framework of the "BRM 2020" program on guarantee of SME projects.

Taking into account the importance of implementation of the "BRM 2020" program, the Fund annually improves methodology of project risk assessment which allows to minimize credit risks at early stage.

As a result, the procedures were optimized and the decision-making process was accelerated, taking into account risk mitigation activities for each project on which the guarantee was released. In making decisions about the provision of guarantees or refusal to provide, the Fund used the results of its own comprehensive methodology for assessing credit risks. This methodology is based on a comprehensive analysis of interrelated risk factors that may adversely affect the financial performance of the project and consequently increase the level of credit risk of the Fund on the Portfolio of issued guarantees.

In financial risk management in 2012, there traditionally were three noticeable zones of risk factors: conditional placement, investment in securities, management of TAF. To minimize them methods of rationing on active operations with banks-counterparties, remote analysis of credit risk of the STB, leasing companies and corporate issuers were used.

Application of the methods of rationing has become possible due to the efforts of the Risk Management Department to improve methodological and technical base of financial risk management.

The work on operational risk management has continued actively in 2012. The work in this area involves all structural subdivisions of the Fund, a complex package of documents was approved, including: the matrix of risks and controls of business processes; register of business process risks; methods for analysis of the risks of new directions; action plan for the risk management plan of each structural subdivision.

Since the implementation of the risk management system, the Fund carried out a significant work on introduction of basic methodological documentation on risk management. In particular, normative documents in the field of risk management were developed and approved by the Board of Directors of the Fund. The identification of risks is carried out annually, the Risk Map of the Fund with marking critical risks is elaborated, Action plans for risk management are developed.

The structure of the risk management system of the Fund involves risk management on several levels:

BOARD OF DIRECTORS

The first level is represented by the Board of Directors of the Fund. The Board of Directors is responsible for the general risk management control system, plays a key role in supervision of key risks and corporate risk management system. The Board of Directors carries out setting of objectives of the Fund and approves documents in the field of risk management, retention ability and appetite for risk.

MANAGEMENT BOARD

Second level – Management Board of the Fund The Management Board is responsible for the organization of an effective system of risk management and creation of risk control framework to ensure carrying-out and compliance with corporate policy requirements. The Management Board is entitled to perform a part of functions in the field of risk management through the establishment of appropriate committees.

RISK COMMITTEE

The Committee is a standing, collegial advisory body of the Fund which co-ordinates the process of functioning of the risk management system of the Fund. The Committee's main objectives is the continuous improvement of the activities on the basis of a common standardized approach to risk management methods and procedures.

STRUCTURAL SUBDIVISION RESPONSIBLE FOR RISK MANAGEMENT

The third level of the risk management process is Risk Management Department. The objectives of Risk Management Department include general risk management, as well as control over the use of general principles and methods for detection, assessment, management, and preparation of reports on both financial and non-financial risks.

COLLEGIATE BODIES (COMMITTEES OF THE FUND)

Committees are permanent collegiate bodies of the Fund, which carry out implementation of the internal credit policy, personnel policy, assets and liabilities management policy, strategic development of the Fund.

INTERNAL AUDIT

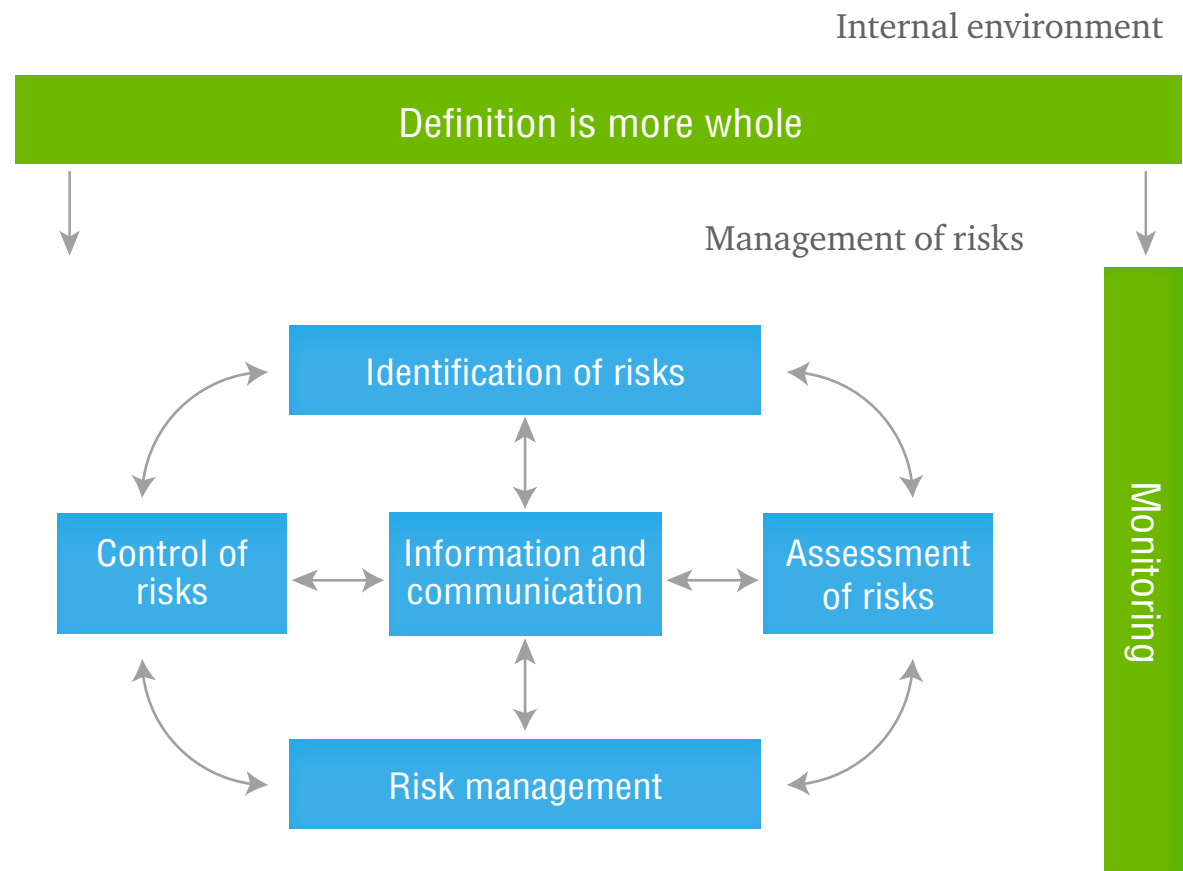
In the risk management process the Internal Audit Service of the Fund carries out an audit of risk management procedures and methodologies for risks assessment, as well as develops proposals to improve the effectiveness of risk management procedures.

STRUCTURAL SUBDIVISIONS

One of the important elements in the structure of risk management are the structural subdivisions of the Fund represented by every employee. Structural subdivisions (risk owners) play a key role in the risk management process. Structural subdivisions are responsible for the execution of

the Action Plan on risk management, for timely identification and reporting of significant risks in their area of activity, for formulating proposals on risk management to be included in the Action Plan.

The Fund’s risk management process

6.1 Planned and actual values of key performance indicators

The main parameters of financial and economic activity, forecast of revenues and expenses are included in the Fund's Development plan for 2011–2015, approved by the Board of Directors for the Fund on December 12, 2011. The Development plan of the Fund for 2011–2015 was elaborated and approved in accordance with the Rules for elaboration, coordination, approval, updating, implementation and monitoring of the Development plans of subsidiaries of JSC SWF "Samruk-Kazyna", approved by the resolution of the Management Board of JSC SWF "Samruk-Kazyna" as of July 27, 2011.

As a result of financial operations in 2012, the Fund received net income amounting to 3.45 bln. KZT, at the target 2.2 bln. KZT. The performance of target net profit was 156% (see table 10).

The income from the core and non-core activities was 14.17 bln. KZT at the target of 14.2 bln. KZT. The performance of the planned revenue amounted to 100%.

In 2012 total expenditures of the Fund amounted to 9.7 bln. KZT at the target of 11.5 bln. KZT. Savings on expenditures totaled 1.76 bln. KZT or about 15%.

Reduction of the total performance on income and expenditures of the Fund is related to the scheduled and early repayment of amounts placed under the implemented programs and, consequently, early repayment of liabilities to the creditors.

As of January 1, 2013 equity capital of the Fund was 76.8 bln. KZT. During the reporting period, equity capital increased by 67% due to receiving net profit of 3.45 bln. KZT and capitalization of the Fund to the amount of 28 bln. KZT.

Average weighted rate of remuneration on financial assets amounted to 7.24%.

Average weighted rate of remuneration on financial liabilities amounted to 5.54%.

In 2009, the Fund received a loss amounting to 10.3 bln. KZT, which arose as a result of formation of provisions in the amount of 17.9 bln. KZT on the demands to STB, which received facilities under the program of conditional placement. According to operating results in 2010 the provisions were recovered and net income amounting to 14.04 bln. KZT was received.

The operating profitability in 2010 (exclusive of the recovered provisions amounting to 11.6 bln. KZT) was 31.6%, in 2011 – 29.9%, in 2012 – 35.5%. Compared with the planned figure for 2012, the profitability is almost 2 times higher due to receiving net income that exceeds the planned volume by 56%.

Balance figures of the Fund in 2010–2012

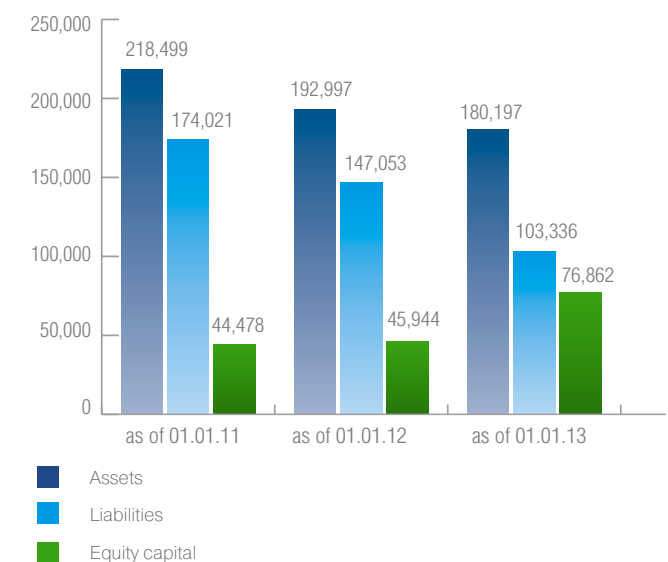
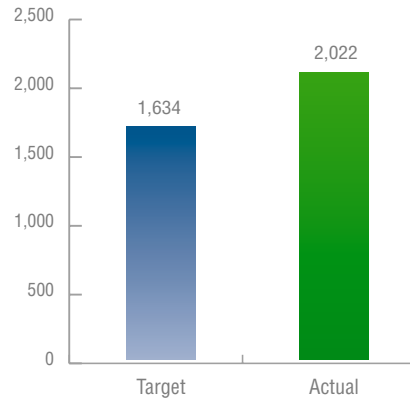

Table 10.

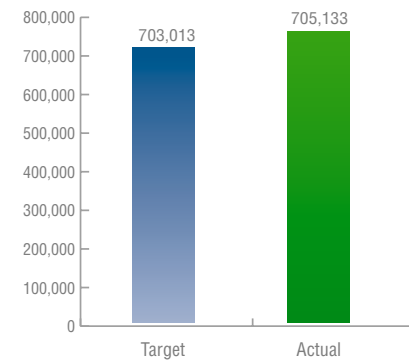
Name	2010 (actual)	2011 (actual)	2012 (target)	2012 (actual)	% of target achievement
ROA, return on assets	6.4%	1.8%	1.1%	1.9%	174
ROE, return on equity	31.6%	7.5%	3.0%	4.5%	150
Operating profitability	95.8%	29.9%	19.3%	35.5%	184
Net income, thous. KZT	14,048,730	3,461,820	2,217,939	3,456,204	156
NI margin	48.2%	24.6%	17.6%	27.8%	158

OPERATING PERFORMANCE IN 2012

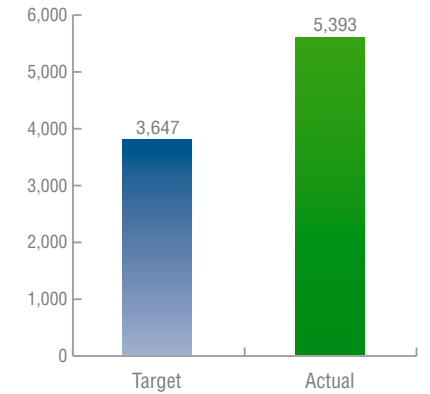
Number of the SME projects, financed in a framework programs of the caused placements in STB (unit)

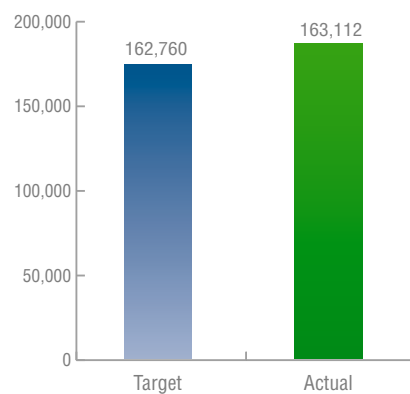
Total amount of financing SchP within programs the caused placement means in STB (one million tenges)

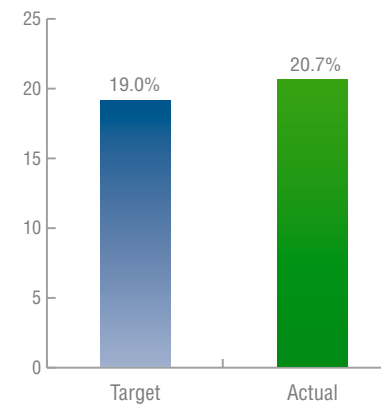
Quantity created and the supported workplaces SME at the expense of realization programs of Fund (people)

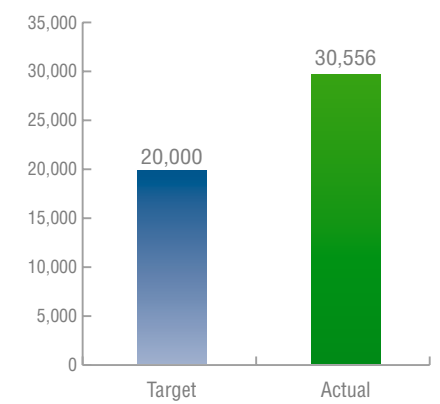
Volume of a credit portfolio subjects of the private businesses out of regional centers and Astana and Almaty, financed for account of programs of Fund (one million tenges)

Share of industrial projects, financed in a framework financial programs of Fund (%)

Quantity trained according to programs of Fund (people)

In accordance with actual figures, in 2012, 2,022 SME borrowers (124% of the target) were funded in the amount of 705,133 mln. KZT under the programs of conditional placement of funds with the STB.

Not less important is the social orientation of the Damu Fund programs. Based on the results of 2012, 5,393 jobs (148% of the plan) were created for the account of financial support from the Fund in the sector of private entrepreneurship.

Volume of loan portfolio of private entrepreneurship entities out of regional centers and Astana and Almaty funded through the Fund's programs amounted to 163,112 mln. KZT.

In 2012, the Damu Fund continued to realize set tasks to diversify SME sector in post-crisis period and to promote

entrepreneurship in non-oil and gas sectors of the economy. As part of this work the Damu Fund carries out implementation of the Program "Damu-Ondiris", performs functions of the fiscal agent of the "BRM 2020" program and Program of funding leasing transactions of SME in processing industry. During 2012, the share of industrial projects funded within the framework of the financial programs of the Fund has reached 20.7% (109% of the planned figure).

The number of entrepreneurs and people with entrepreneurial initiative covered by the Fund's programs on training and consulting, has reached 30,556 persons (153% of the plan) in 2012.

6.2 Information about significant transactions

Below is information on transactions concluded in 2012, in which the Fund is an interested party, and on transactions with related parties:

Table 11.

№	Name of counterparty under the contract	Contract number and date	Subject of the contract	Essence of contract	Date and number of resolution of the authorized body of the Fund that adopted resolution on conclusion of the transaction
1	JSC Samruk-Kazyna*	№ Damu/183-i as of August 14, 2012	Granting of loan for the development of MCO and microfinancing of women entrepreneurs	Amount of the contract – 6 bln. KZT Contract period – until June 30, 2018. Interest rate – 2% per annum. Issuance Date: September 24, 2012 1 st tranche in the amount of 2 bln. KZT was obtained.	Minutes of the Management Board No.036/2012 as of July 25, 2012
2	JSC Development Bank of Kazakhstan*	№.DP117-F/05-03 as of July 16, 2012	Subsidization of part of rate of remuneration of JSC Ridder TPP on loan received in JSC Development Bank of Kazakhstan	Subsidization of the rate of remuneration in the amount of 11.5% per annum, in this case a part of the rate of remuneration of 6.5% per annum is paid by JSC Ridder TPP, and the rest of the rate of remuneration in the amount of 5% per annum is paid by the Damu Fund. Amount of the loan to be subsidized 474,105,545.11 KZT. Subsidy term – 3 years. Amount of subsidies for 3 years – 41,484,235.52 KZT..	Within the framework of the Program "Business Road Map 2020"
3	JSC Development Bank of Kazakhstan*	№ DP112-S/05-01 as of June 12, 2012	Subsidization of part of rate of remuneration of JSC Caustic on loan received in JSC Development Bank of Kazakhstan	Subsidization of the rate of remuneration in the amount of 9.5% per annum, in this case a part of the rate of remuneration of 4.5% per annum is paid by JSC Caustic, and the rest of the rate of remuneration in the amount of 5% per annum is paid by the Damu Fund. Amount of the loan to be subsidized 19,584,960.13 KZT. Subsidy term – 3 years. Amount of subsidies for 3 years – 2,675,509.08 USD.	Within the framework of the Program "Business Road Map 2020"
4	JSC Temirbank <i>This transaction is an operation with related parties</i>	№ 17-DRII-182 as of August 29, 2012	"Damu-Regions 2" program»	Issuance Date: August 31, 2012 Amount granted 190 mln. KZT	Minutes of the Management Board No.03/2012 as of June 28, 2012
5	JSC Development Bank of Kazakhstan*	№ 1/2012 as of March 19, 2012	Current account contract	Conditions for opening an account and the order of dispose of money in the JSC Development Bank of Kazakhstan	Minutes of the Management Board No.011/2012 as of February 23, 2012

* This transaction is a transaction in which the Fund is an interested party, and an operation with related parties

Appendix 2 contains the lists of the Fund's transactions on procurement of goods, works and services, in which the Fund is

an interested party and that are also recognized as operations with related parties.

The Damu Fund continuously works on development and introduction of new directions of business support in order to increase access of private entrepreneurship entities to finance and improve the competence of entrepreneurs. In 2012, a number of new financial business support programs were launched:

1) Program of funding of regional priority SME projects "Damu-Regions 3" was elaborated to promote the development of SME in priority sectors of the economy of the regions of Kazakhstan.

2) Program of financing leasing transactions of SME. This program aimed at stimulating the economic activity of SME by financing leasing transactions of SME on attractive terms. The program is implemented at the expense of own funds of the Fund. The objectives of the program include ensuring the possibility of expansion and modernization of fixed assets of the SME, reducing the cost of credit resources for SME and increase the availability and prompt granting of credit resources to the SME.

For the purpose of further improvement of the "BRM 2020" program, a new system of partial credit guarantee is implemented since 2012. The new system uses a differentiated approach in consideration of applications depending on the loan amount. So, for large borrowers-existing entrepreneurs individual guarantees are applied, for existing entrepreneurs on loans of up to 60 mln. KZT – express guarantees, for new entrepreneurs – express-guarantees on loans of up to 20 mln. KZT. In this case, for the express guarantees for

emerging entrepreneurs the maximum size of guarantee is 70% of the loan.

In 2012, the Fund implemented a joint project "Win in the tender". The goal of the project is to enhance the competitiveness and sustainability of SME by facilitating access to resources under public and private tenders and competitions. Training was carried out in all 16 regions of Kazakhstan. More than 2 thousand entrepreneurs took part in the project and got necessary knowledge to participate in the public and private tenders and competitions.

In April 2012, in the framework of the program "Damu-Komek" a joint project of the Damu Fund and Charity Fund "Kus zholy" for the emerging entrepreneurs with disabilities "Zhuldyzdarga Kara" – "Look at the stars" was launched. The grants to the emerging entrepreneurs with disabilities were allocated on a competitive basis for the development of their business. The project was implemented in all 14 regions of Kazakhstan, as well as in Almaty and Astana during 2012.

As a result of the project startup the entrepreneurs with disabilities received an opportunity to participate in the grant competition for development of their own business. 60 persons out of 136 people who applied were recognized winners. Therefore, the commitment of people with disabilities to professional and social realization through entrepreneurial activities was supported.

The Damu Fund attaches great importance to the expansion of international cooperation, the establishment and maintenance of relations with governments, social and entrepreneurial structures of leading countries of the world.

The Fund develops and seeks permanent connections with SME support institutions of countries that achieved considerable success in the development of small business (Poland, Italy, South Korea, the United States, Germany, France, Turkey), as well as the largest contiguous countries (Russia, China).

At present, the Fund cooperates with such countries as:

- USA – within the framework of Macroeconomic project USAID-MEP and the project “Business connections” under the 4th direction of the «“RM 2020” program,
- Poland – the memorandum of cooperation between the Damu Fund and the Polish Agency for Enterprise development (PAED) was signed,
- South Korea – The memorandum of cooperation between the Damu Fund and small and medium-sized businesses in Korea was signed; Memorandum of understanding between the Damu Fund, a Korea credit guarantee fund (KODIT) and the Institute of Strategic Development of Korea in the framework of the implementation of the “Program of exchange of experience for Kazakhstan for 2011”; Memorandum of understanding between the Damu Fund and Korea Credit Guarantee Fund (KODIT) were signed,
- Germany – a memorandum of cooperation in the sphere of creation of structures promoting SME in the Republic of Kazakhstan between the Damu Fund and the German society for technical cooperation (GIZ) was signed,
- Italy – two memoranda of cooperation were signed:

- 2-lateral memorandum of cooperation between the Damu Fund and Italy-Kazakhstan Chamber of Commerce was signed,

- 4-lateral memorandum of cooperation between the Damu Fund, Italy-Kazakhstan Chamber of Commerce, the Union of Manufacturers of Parma (Italy) and the National Economic Chamber of Kazakhstan “Atameken” Union was signed,

- The Netherlands – A memorandum of cooperation between the Damu Fund and the Netherlands Examiners in Chief Organization PUM was signed,
- France – A memorandum of cooperation with the Business Development Agency OSEO was signed,
- Turkey – A memorandum of cooperation with the Organization for the development and support of small and medium-sized enterprises of Turkey (KOSGEB) was signed,
- Hungary – A memorandum of understanding with the Hungarian Business Development Fund (MBA) was signed
- Israel – A memorandum of understanding with the Israel Export and International Cooperation Institute (IEICI).

In the future it is planned to expand cooperation in the field of SME development with international organizations, including with Russia, China, Japan, Canada, Malaysia, and Singapore.

Also, in order to support the development of industrial entrepreneurship in the Republic of Kazakhstan the Damu Fund carries out work with the United Nations Industrial Development Organization (UNIDO) for the establishment of the Industrial Entrepreneurship Development Center (hereinafter referred to as the IEDC). As part of the establishment of the IEDC in December 2012, a framework protocol on cooperation between the Government of the Republic of Kazakhstan and UNIDO was signed. At present, the parties started preparation of design documentation.

**FINANCIAL STATEMENT OF JSC DAMU ENTREPRENEURSHIP DEVELOPMENT FUND (DAMU)
FOR THE YEAR ENDED DECEMBER 31, 2012**

Table 12.
Statement of financial position

thous. KZT

	December 31, 2012	December 31, 2011
ASSETS		
Cash and cash equivalents	14,938,338	9,758,144
Securities at fair value through profit or loss	10,647,919	9,328,978
Funds in other financial institutions	136,668,029	161,555,259
Reverse repurchase agreement operations	4,003,453	-
Accounts receivable on subsidization programs	2,454,801	290,531
Credits and advances to customers	274,206	1,297,451
Investment securities available-for-sale	5,099,494	5,188,075
Property, plant and equipment	549,643	566,472
Intangible assets	54,279	80,437
Assets at current income tax	4,320,841	3,754,751
Assets at deferred income tax	781,665	878,112
Other assets	405,017	298,464
TOTAL ASSETS	180,197,685	192,996,674
LIABILITIES		
Borrowings	92,241,597	128,675,362
Subordinated debt	5,420,112	13,227,500
Liabilities under the subsidy programs	4,448,488	4,208,443
Deferred revenues and liabilities on financial guarantees	904,696	631,223
Other liabilities	320,973	381,671
TOTAL LIABILITIES	103,335,866	147,124,199
EQUITY FUNDS		
Authorized capital	72,920,273	44,920,273
Additional paid-in capital	250,240	-
Revaluation Reserve of investment financial credit instruments available for sale	(145,206)	(466,652)
Other reserves	316,430	316,430
Non-distributed profits	3,520,082	1,102,424
TOTAL EQUITY FUNDS	76,861,819	45,872,475
TOTAL LIABILITIES AND EQUITY FUNDS	180,197,685	192,996,674

Table 13.
Statement of aggregate income

thous. KZT

	2012	2011
Interest income	12,555,811	14,382,157
Interest expenses	(6,668,962)	(8,750,132)
Net interest income	5,886,849	5,632,025
recovery of reserve for depreciation of loans to clients and facilities in other financial institutions	737,861	1,235,609
Net interest income after recovery of reserve for depreciation of loan portfolio	6,624,710	6,867,634
Fee income	921,984	652,826
Revenues after deduction of expenditures from revaluation of securities at fair value through profit or loss	(185,370)	(79,506)
Expenditures after deduction of revenues from foreign currency revaluation	(4,642)	(989)
Recovery/(reserve) on credit related liabilities	211,530	(154,316)
Devaluation of investment financial credit instruments available for sale	(20,524)	(108,829)
Other operating revenues and expenditures	(261,586)	18,049
Labor costs	(1,744,858)	(1,702,584)
General and administrative expenses	(1,109,221)	(1,053,862)

thous. KZT

	2012	2011
Before-Tax Income	4,432,023	4,438,423
Income tax expense	(975,819)	(1,048,067)
PROFIT FOR YEAR	3,456,204	3,390,356
Other aggregated income		
Revaluation Reserve of investment financial credit instruments available for sale		
- Revenues after deduction of expenditures for the year	300,922	2,603
- Revenues after deduction of expenditures, transferred to profit or loss due to retirement or devaluation	20,524	108,829
Other aggregated income for year	321,446	111,432
TOTAL AGGREGATED INCOME FOR YEAR	3,777,650	3,501,788

Table 14.
Report on changes in equity funds composition

thous. KZT

	Authorized capital	Additional paid-in capital	Revaluation Reserve of investment financial credit instruments available for sale	Other reserves	Non-distributed profits	Total
Balance on January 1, 2011	44,920,273	–	(578,084)	316,430	(180,492)	44,478,127
Profit for year	–	–	–	–	3,390,356	3,390,356
Other aggregated income	–	–	111,432	–	–	111,432
Total aggregated income for year	–	–	111,432	–	3,390,356	3,501,788
Dividends paid	–	–	–	–	(2,107,440)	(2,107,440)
Balance on December 31, 2011	44,920,273	–	(466,652)	316,430	1,102,424	45,872,475
Profit for year	–	–	–	–	3,456,204	3,456,204
Other aggregated income	–	–	321,446	–	–	321,446
Total aggregated income for year	–	–	321,446	–	3,456,204	3,777,650
Share issue	28,000,000	–	–	–	–	28,000,000
Additional paid-in capital	–	250,240	–	–	–	250,240
Dividends paid	–	–	–	–	(1,038,546)	(1,038,546)
Balance on December 31, 2012	72,920,273	250,240	(145,206)	316,430	3,520,082	76,861,819

Table 15.
Cash flow statement

thous. KZT

	2012	2011
Cash flows from operating activities:	–	–
Interest received	10,651,979	11,747,829
Interest expenses	(7,148,197)	(8,399,176)
Fees received	673,340	709,999
Revenues from other operating activities	12,393	14,484
Repayment of previously written off loans of clients	173,568	301,692
Labor costs, paid	(1,782,032)	(1,591,875)
General and administrative expenses, paid	(1,172,989)	(1,072,326)
Income tax, paid		
Monetary funds generated from operating activities before changes in operating assets and liabilities:	1,408,062	1,710,627
Net (increase)/decrease in securities at fair value through profit or loss	(952,983)	5,335,649
Net decrease on funds in other financial institutions	24,757,984	6,905,028
Net decrease on loans and down payments of clients	1,577,885	1,906,667
Net decrease on other assets	104,071	58,208
Net (increase)/decrease on other liabilities	315,007	(23,774)
Net growth of deferred revenues and liabilities on financial guarantees	–	393,729
Net monetary funds from operating activities	27,210,026	16,286,134
Monetary funds from investment activities	–	–
Fixed assets acquisition	(110,711)	(103,058)
Acquisition of intangible assets		(26,139)
Net monetary funds used in investment activities	(110,711)	(129,197)
Monetary funds from financing activities	–	–
Issue of common shares	28,000,000	–
Receipt of borrowed funds	2,600,000	22,300,000
Repayment of borrowed funds	(38,375,395)	(49,575,038)
Repayment of subordinated debt	(7,673,109)	(910,000)
Receipts under the subsidy programs	17,492,350	10,107,296
Repayment of subsidy programs	(18,920,968)	(9,862,938)
Dividends paid	(1,038,546)	(2,107,440)
Net monetary funds used in financial activities	(17,915,668)	(30,048,120)
Net increase/ (decrease) in cash and cash equivalents	9,183,647	(13,891,183)
Cash and cash equivalents at the beginning of the period	9,758,144	23,649,327
Cash and cash equivalents at the end of the period	18,941,791	9,758,144

Head office:

111 Gogol str., Almaty 050004, Kazakhstan, Tel.: +7 (727) 244-55-66, Fax: +7 (727) 278-07-76, e-mail: info@fund.kz, Fund's website: www.damu.kz

Call-center: +7 (727) 244-55-77, short number 1408 (toll-free calls within Kazakhstan)

Branch network:

1. REGIONAL BRANCH IN ASTANA:

Office 401, 12/1 Kunaev ave., Astana 010000, Tel.: +7 (7172) 55-94-34, +7 (7172) 55-94-35, +7 (7172) 55-94-36, +7 (7172) 55-92-13, +7 (7172) 55-92-14, +7 (7172) 55-91-99, Fax: +7 (7172) 50-06-28, e-mail: astana@fund.kz

2. REGIONAL BRANCH IN ALMATY:

111 Gogol str., Almaty 050004, Tel.: +7 (727) 244-55-66, 244-55-77, Fax: +7 (727) 278-07-76 (ext. 3100), e-mail: almaty@fund.kz

3. REGIONAL BRANCH IN AKMOLA REGION:

2 floor, 51, 8th of March str., Kokshetau 020000, Tel.: +7 (7162) 32-35-22, 32-35-33, 32-35-18, 32-35-23 Fax: +7 (7162) 32-35-22, e-mail: akmola@fund.kz

4. REGIONAL BRANCH IN AKTOBE REGION:

Room 421, 4 floor, 51 Abilkayurkhan ave., Aktobe 030019, Tel.: +7 (7132) 54-35-08, 55-24-36, 55-24-35, e-mail: aktobe@fund.kz

5. REGIONAL BRANCH IN ALMATY REGION:

136/140a-2 Gagarin str., 040000, Tel.: +7 (7282) 30-84-37, 30-84-39 Fax: +7 (7282) 30-84-38, e-mail: taldyk@fund.kz

6. REGIONAL BRANCH IN ATYRAU REGION:

53 A, Amandosov str, Atyrau 060002, Tel.: +7 (7122) 46-01-50, 46-06-26, Fax: +7 (7122) 46-02-50, e-mail: atyrau@fund.kz

7. REGIONAL BRANCH IN EAST KAZAKHSTAN REGION:

2, Ordzhonikidze str., 070019 Ust-Kamenogorsk, Tel.: +7 (7232) 21-44-86, Fax: +7 (7232) 26-38-76, e-mail: vko@fund.kz

8. REGIONAL BRANCH IN ZHAMBYL REGION:

1A, Niyetkaliev str., Taraz 080000, Tel.: +7 (7262) 43-75-99, Fax: 8 (7262) 45-26-20, e-mail: taraz@fund.kz

9. REGIONAL BRANCH IN WEST KAZAKHSTAN REGION:

Office 5, 3 floor, 185/1, Dostyk ave. Uralsk 090000, Tel.: +7 (7112) 50-48-26, 50-52-90, 50-52-25, 51-17-94, e-mail: zko@fund.kz

10. REGIONAL BRANCH IN KARAGANDA REGION:

4, Stroiteley ave., Karaganda 100026, Tel.: +7 (7212) 40-09-66, Fax: +7 (7212) 40-09-69, e-mail: karaganda@fund.kz

11. REGIONAL BRANCH IN KYZYLORDA REGION:

11b, Zheltoksan str., Kyzylorda 120014, Tel.: +7 (7242) 27-84-02, 27-55-12, e-mail: k-orda@fund.kz

12. REGIONAL BRANCH IN KOSTANAY REGION:

7 floor, 65, Al-Farabi ave., Kostanay 110000, Tel.: +7 (7142) 53-23-98, Fax: +7 (7142) 54-03-06, e-mail: kostanay@fund.kz

13. REGIONAL BRANCH IN MANGISTAU REGION:

4 floor, building 33/1, 13 microdistrict, Aktau 130000, Tel.: +7 (7292) 31-86-01, 318602, 318603, Fax: 31-86-01, e-mail: aktau@fund.kz

14. REGIONAL BRANCH IN PAVLODAR REGION:

140, 1st of May str., Pavlodar 140000, Tel.: +7 (7182) 32-75-16, Fax: +7 (7182) 32-77-15, e-mail: pavlodar@fund.kz

15. REGIONAL BRANCH IN NORTH KAZAKHSTAN REGION:

Room 107, 108, 109, 1 floor, 168B, Y. Altynsarin str., Petropavlovsk 150000, Tel.: +7 (7152) 36-60-14, 46-57-74, e-mail: sko@fund.kz

16. REGIONAL BRANCH IN SOUTH KAZAKHSTAN REGION:

w/o №, Ryskulbekov str., Shymkent 160023, Tel.: +7 (7252) 30-00-27, 30-02-56, 30-03-46, e-mail: shymkent@fund.kz

Appendix 1

Balances as of December 31, 2012 for operations with related parties

thous. KZT

	Parent company	Jointly controlled companies	Associated companies	Other related parties
Cash and cash equivalents	–	750,911	–	–
Securities at fair value through profit or loss	–	2,100,384	–	5,464,881
Funds in financial institutions	–	41,113,492	–	1,647,692
Accounts receivable on subsidization programs	–	–	–	2,454,801
Reverse repurchase agreement operations	–	–	–	4,003,453
Investment securities available-for-sale	–	558,242	–	–
Other assets	–	–	10,000	–
Borrowings	67,217,437	–	–	1,123,747
Liabilities under the subsidy programs	–	–	–	803,216
Subordinated debt	5,420,112	–	–	–
Guarantee liabilities	–	–	–	53,421

Income and expenditure items on operations with related parties in 2012:

thous. KZT

	Parent company	Jointly controlled companies
Interest income	–	3,458,629
Interest expenses	(5,268,451)	–
Dividends	(1,038,546)	–
REVENUES AFTER DEDUCTION OF EXPENDITURES ON SECURITIES AVAILABLE FOR SALE	–	(2,950)
REVENUES AFTER DEDUCTION OF EXPENDITURES ON SECURITIES AT FAIR VALUE ON PROFIT AND LOSS ACCOUNT	–	62,728
OTHER OPERATING REVENUE	–	69,691
Administrative and other operating expenses	(62)	(104,803)

Aggregate amounts of funds granted and repaid under operations with related parties during 2012:

thous. KZT

	Jointly controlled companies
Total amount of loans granted to related parties during the year	595,603
Total amount of loans repaid by related parties during the year	11,473,799

Appendix 2

No	Name of counterparty under the contract	Agreement number and date	Subject of the contract	Date and number of resolution of the authorized body of the Fund that adopted resolution on conclusion of the transaction
1	JSC Kazpost, General post office in Almaty	11.1-20-252-DGZ as of January 19, 2012.	Postal Services with issue of advance payments book	resolution of authorized person as of December 29, 2011
2	JSC Kazpost, Branch in Almaty	977-DGZ as of January 4, 2012.	Specialized communication services	resolution of authorized person as of December 29, 2011
3	JSC Kazakhtelecom	3842/SS as of January 4, 2012	Services on provision of telecommunications	resolution of authorized person as of December 28, 2011
4	City Telecommunications Center "Almatytelecom", branch of JSC Kazakhtelecom	22859-DGZ as of January 9, 2012.	Telephone subscription fee	resolution of authorized person as of December 28, 2011
5	JSC Kazpost	14-2012-58 as of January 9, 2012	Postal Services	resolution of authorized person as of January 9, 2012
6	JSC Kazpost	01-2012-36 as of January 11, 2012	Postal Services	resolution of authorized person as of January 11, 2012
7	JSC Kazpost	01-2012-13 as of January 10, 2012	Postal Services	resolution of authorized person as of January 10, 2012
8	JSC Kazakhtelecom East Kazakhstan region telecommunications office	15070A as of January 10, 2012	Telecommunications service	resolution of authorized person as of January 10, 2012
9	Akmola region telecommunications office, branch of JSC Kazakhtelecom	G-10 as of January 4, 2012.	Telecommunications service	resolution of authorized person as of January 4, 2012
10	Branch of JSC Kazpost in Akmola region	w/o No. as of January 4, 2012.	Postal services	resolution of authorized person as of January 4, 2012
11	Branch of JSC Kazpost in Akmola region	w/o No. as of January 25, 2012.	Express mail services	resolution of authorized person as of January 25, 2012
12	Branch of JSC Kazpost in Akmola region	w/o No. as of January 17, 2012.	Subscription to newspapers and magazines	resolution of authorized person as of January 17, 2012
13	Branch of JSC KazMunayGas Onimderi in Zhambyl, Kyzylorda and South Kazakhstan regions	165/06-2012 as of January 13, 2012	RON-92 grade gasoline	resolution of authorized person as of January 13, 2012
14	Branch of JSC Kazpost in Kyzylorda region	24-12-012 as of January 4, 2012	Postal Services	resolution of authorized person as of January 4, 2012
15	Branch of JSC Kazpost in Kyzylorda region	13-12-015 as of January 9, 2012	Express mail services	resolution of authorized person as of January 9, 2012
16	Kyzylorda region telecommunications office of JSC Kazakhtelecom	152495 as of January 5, 2012	Telecommunications service and Internet	resolution of authorized person as of January 5, 2012
17	Branch of JSC Kazpost in Kyzylorda region	6 as of January 18, 2012	Subscription to printed periodical publications	resolution of authorized person as of January 18, 2012
18	Regional Telecommunications Office - branch of JSC Kazakhtelecom	586381 as of January 1, 2012	Telecommunications services	resolution of authorized person as of January 1, 2012
19	Regional Telecommunications Office - branch of JSC Kazakhtelecom	7 as of January 5, 2012	Telecommunications services in Arkalyk	resolution of authorized person as of January 5, 2012
20	JSC Kazpost	10.-29 as of January 9, 2012	Postal Services	решение уполномоченного лица от 09.01.2012 г.
21	JSC Kazpost	resolution of authorized person as of January 9, 2012	Postal Service	решение уполномоченного лица от 04.01.2012 г.
22	JSC Kazpost	19.-44 as of January 4, 2012	Express mail services	resolution of authorized person as of January 4, 2012
23	JSC Kazpost	14.-15/281 as of January 9, 2012	Subscription to periodicals	resolution of authorized person as of January 9, 2012
24	Branch of JSC Kazpost in South Kazakhstan region	1 as of January 5, 2012	Specialized communication postal services	resolution of authorized person as of January 5, 2012
25	Branch of JSC Kazpost in South Kazakhstan region	01-12-12/17 as of January 5, 2012	Postal Services	resolution of authorized person as of January 5, 2012
26	Branch of JSC Kazpost in South Kazakhstan region	02-30-11/6 as of January 19, 2012	Services of subscription to newspapers and magazines	resolution of authorized person as of January 19, 2012

№	Name of counterparty under the contract	Agreement number and date	Subject of the contract	Date and number of resolution of the authorized body of the Fund that adopted resolution on conclusion of the transaction
27	JSC Kazpost	4 as of January 4, 2012	Express mail services	resolution of authorized person as of January 4, 2012
28	JSC Kazpost	7 as of January 4, 2012	Postal Services	resolution of authorized person as of January 4, 2012
29	JSC Kazpost	8 as of January 4, 2012	Subscription to periodicals	resolution of authorized person as of January 4, 2012
30	JSC Kazakhtelecom	9 as of January 11, 2012	Telecommunications service	resolution of authorized person as of January 11, 2012
31	JSC Kazpost	11.1-20-357 as of January 25, 2012	Postal Services	resolution of authorized person as of January 25, 2012
32	JSC Kazpost	1 3-AF-1-11.6-15-473 as of January 25, 2012	Subscription to periodicals	resolution of authorized person as of January 25, 2012
33	JSC Kazpost	2/3-AF-1 as of January 25, 2012	Express mail services	resolution of authorized person as of January 25, 2012
34	JSC Kazakhtelecom	2393 as of January 4, 2012	Telecommunications service	resolution of authorized person as of January 4, 2012
35	JSC Kazpost (branch in Almaty region) JSC Kazpost	2027 as of January 13, 2012	Postal services	resolution of authorized person as of January 13, 2012
36	Branch of JSC KazMunayGas in Almaty and Almaty region	05/651-2012 as of January 25, 2012	Gasoline	resolution of authorized person as of January 25, 2012
37	JSC Kazpost (branch in Almaty region) JSC Kazpost	11 as of January 31, 2012	Express mail services	resolution of authorized person as of January 31, 2012
38	JSC Kazakhtelecom	w/o No. as of January 5, 2012.	Telecommunications service	resolution of authorized person as of January 5, 2012
39	JSC Kazpost	01-12-25 as of January 6, 2012	Postal Services	resolution of authorized person as of January 6, 2012
40	JSC Kazpost	01-12-25 as of January 6, 2012	Postal Services	resolution of authorized person as of January 6, 2012
41	JSC Kazpost	01-12-25 as of January 6, 2012	Subscription to periodicals	resolution of authorized person as of January 6, 2012
42	JSC Kazpost	20 as of January 30, 2012	Subscription to periodicals	resolution of authorized person as of January 30, 2012
43	JSC Kazpost	21 as of January 30, 2012	Postal Services	resolution of authorized person as of January 30, 2012
44	JSC Kazpost	12-04/35/05 as of January 9, 2012	Postal Services, posting	resolution of authorized person as of January 9, 2012
45	JSC Kazpost	11 as of January 9, 2012	Postal Services	resolution of authorized person as of January 9, 2012
46	JSC Kazpost	14 as of January 17, 2012	Subscription to newspapers and magazines	resolution of authorized person as of January 17, 2012
47	JSC Kazakhtelecom	996335/16 as of January 1, 2012	Telecommunications service	resolution of authorized person as of January 1, 2012
48	Regional branch of JSC Kazpost in Karaganda region	5-12-401 as of January 12, 2012	Express mail services	resolution of authorized person as of January 12, 2012
49	Regional branch of JSC Kazpost in Karaganda region	6-12-393 as of January 12, 2012	Postal services	resolution of authorized person as of January 12, 2012
50	Regional branch of JSC Kazpost in Karaganda region	7-12-787 as of January 24, 2012	Subscription to periodical publications	resolution of authorized person as of January 24, 2012
51	Branch of JSC Kazpost in West Kazakhstan region	7/2012/2731 as of January 20, 2012	Postal Services	resolution of authorized person as of January 20, 2012
52	Branch of JSC Kazpost in West Kazakhstan region	15/2012/2796 as of January 25, 2012	Subscription to newspapers and magazines	resolution of authorized person as of January 25, 2012
53	Branch of JSC Kazakhtelecom in West Kazakhstan region	281048 as of January 16, 2012	long-distance calls in branches and telephone subscription fee in branches	resolution of authorized person as of January 16, 2012
54	JSC Kazpost services	16/212/2764 as of January 24, 2012	Express mail services	resolution of authorized person as of January 24, 2012

№	Name of counterparty under the contract	Agreement number and date	Subject of the contract	Date and number of resolution of the authorized body of the Fund that adopted resolution on conclusion of the transaction
55	Mangistau region telecommunications office, branch of JSC Kazakhtelecom	39-02 as of January 4, 2012	Communication Service	resolution of authorized person as of January 4, 2012
56	JSC Kazpost	39-03 as of January 4, 2012	Postal services (specialized communication)	resolution of authorized person as of January 4, 2012
57	JSC Kazpost	39-04 as of January 4, 2012	Postal services (per advance payments book)	resolution of authorized person as of January 4, 2012
58	Specialized communication service office of regional branch of JSC Kazpost	54-12 as of January 9, 2012	Express mail services	resolution of authorized person as of January 9, 2012
59	Branch of JSC Kazpost in Almaty region	53-10 as of January 9, 2012	Postal Services in the Russian Federation	resolution of authorized person as of January 9, 2012
60	JSC Kazpost	39-10 as of January 31, 2012	Subscription to periodicals	resolution of authorized person as of January 31, 2012
61	JSC Kazpost	22 as of February 6, 2012	Postal Services	resolution of authorized person as of February 6, 2012
62	Samruk-Kazyna Contract LLP	ENS-34/2012 as of March 20, 2012	Services on provision for use the Unified Stock item Catalogue of Goods Works and Services	resolution of authorized person as of February 24, 2012
63	Samruk-Kazyna Contract LLP	50-KM/TC-12 as of March 26, 2012	Services of technical support of the map of monitoring of Kazakhstani content	resolution of authorized person as of February 24, 2012
64	JSC Kazpost	w/o No. as of January 6, 2012	Subscription to periodicals	resolution of authorized person as of January 6, 2012
65	JSC Kazpost	943-09 as of January 16, 2012	Subscription to periodicals	resolution of authorized person as of January 16, 2012
66	JSC Kazakhtelecom	70-03 as of January 16, 2012	Telephone communication service	resolution of authorized person as of January 16, 2012
67	Branch of JSC Kazpost in West Kazakhstan region	7/2012/3437 as of May 22, 2012	Special items delivery service	resolution of authorized person as of May 22, 2012
68	JSC Real Estate Fund Samruk-Kazyna	75-DGZ-AD/105 as of July 3, 2012	Share purchase agreement	resolution of authorized person as of June 26, 2012
69	JSC Kazpost, General post office in Almaty	11.6-14-1403 as of June 20, 2012	Subscription to periodicals	resolution of authorized person as of June 18, 2012
70	JSC Kazakhtelecom	526-11 КБ as of August 29, 2012	Web hosting services	resolution of authorized person as of August 20, 2012
71	JSC KazMunayGas Onimderi	48 as of November 15, 2012	Diesel fuel (oil products)	resolution of authorized person as of November 15, 2012
72	Branch of JSC KazMunayGas Onimderi in Zhambyl, Kyzylorda and South Kazakhstan regions	06/1015-2012 as of November 21, 2012	POL (diesel fuel) for the bust of Mobile Business Support Center	resolution of authorized person as of November 21, 2012
73	JSC Kazpost	11.6-14-2704-DGZ as of December 5, 2012	Subscription to periodicals	resolution of authorized person as of December 5, 2012
74	JSC Kazakhtelecom	1-690746426 as of November 30, 2012	Purchase of communication services for single-industry town Zhezkazgan	resolution of authorized person as of November 30, 2012
75	JSC Kazakhtelecom	1-690746427 as of November 30, 2012	Purchase of communication services for single-industry town Balkhash	resolution of authorized person as of November 30, 2012
76	JSC Kazakhtelecom	1-690746428 as of November 30, 2012	Purchase of communication services for single-industry town Saran	resolution of authorized person as of November 30, 2012
77	JSC Kazakhtelecom	1-690746429 as of November 30, 2012	Purchase of communication services for single-industry town Karazhal	resolution of authorized person as of November 30, 2012
78	Branch of JSC Kazpost in Karaganda region	14-12/4935 as of December 4, 2012	Purchase of services for parking place for the bus of Mobile Business Support Center	resolution of authorized person as of December 4, 2012
79	JSC KazMunayGas Onimderi	39-01/08/897 as of January 31, 2012	RON-92 grade gasoline	resolution of authorized person as of January 31, 2012